

Manipulus curatorum

<https://hdl.handle.net/1874/334156>

J. Log

Hs.
4 K 1

209 (Eccl. 531.) Charta. 4°. 114 ff. Saec. XV.

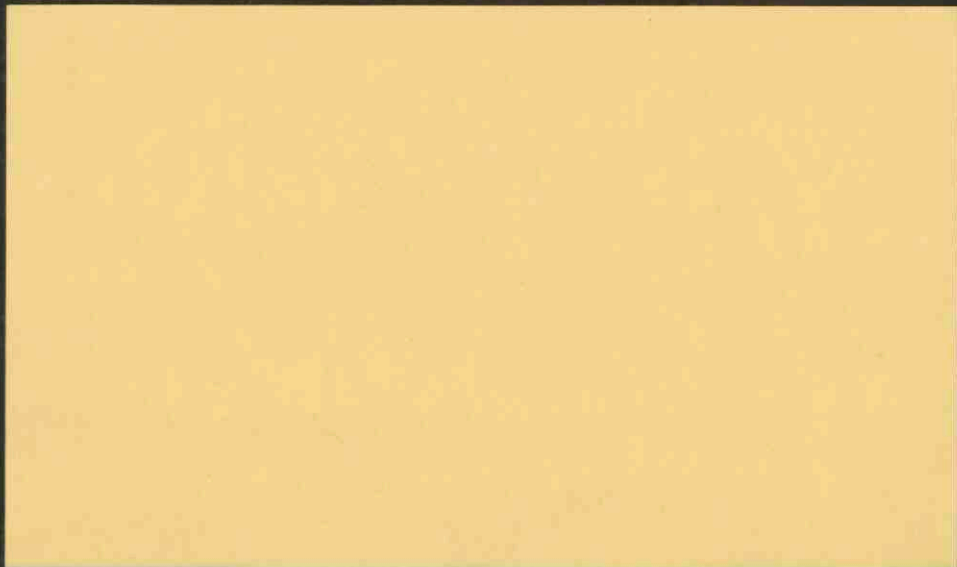
Guido de Monte Rotherii, Manipulus curatorum.

Initium deest. Codex est valde mutilus.

„Alfardi de Montfort.” — „Pertinet in domo magistri Alfardi.”

HS 209 (4.K.1)

Collatieformule: $a^{10^{-4}}$ (6, behorend tot 1 katern?)
 b^{-1}^{10} (106), $m^{10^{-1}}$ (115, laatste bl. weg: blanco?)

reprehendit et ego repellam te ne sacerdos fingat
mihi dignum dicit aliquid ad instructionem meam
phycorum sacerdotum maxime minorum scribis proque
possit se. **Q**uoniam officium dicitur adhibere
ministrare. **N**emo enim dicitur propter temeritatem
me iudicat quod ego peccator et ignorans et inscius
presumam patres sacerdotum qui sacra lege profes-
sore sunt instruat. **C**onspicis enim dicit illius ad-
toris qui orationum aperit et linguas infirmorum
facit disertus similes. **N**on autem loqui latratu sine
magnum leprosum mutat ad currendum tempus
tabo aliqua breviter scribis dicit magis quicquid
et penaribus magis alacris et publiciora et magis
valia contribuendi. **C**onfido enim quod ille qui dedit
arzne Saluam loquela michi sine rationabili
creaturae infundet sciam nec ambestant. **V**ene-
rabiles sacerdotes ante cor suorum minime edoceri
sed considerent illud. **V**bi dicitur doctor communis magis
quod potest iudicare. **E**go iam senex et prope octoginta an-
norum etate non erubescam ac uero amodo edoce-
ri ut enim ut dicit Seneca. **V**erecundiosum est Senes
adducere tibi magis. **V**erecundiosum est eos ignorare
Cuius autem pro quibusdam dicit officium suum dicitur. **Q**uod
quid sit in aqua ab officium suum partem. **E**ssentia
magis autem sacerdotum et maxime curatores quod sunt
inquatuor sunt per ethnologias istius uocis
sacerdos. **C**um hinc ad amasteno quod sacerdotes
sunt missarum celebratores. **10** & sacerdotes quasi sac-
ros. **S**acramentorum ministratores. **10** & sacerdotes quasi
sacerdotes. **C**onfessionum audientes. **10** & sacerdotes
quod sunt dicitur plebis. **D**octoribus uero dicitur sacerdotes quod
sacerdotes. **E**rgo prope quoniam dicitur hinc tantum
stud quod stant recte et distincte. **L**ege et agere
punitur et accentur et ad minus quod ma-
ne intelligere a que in missis officio coluntur.
Quod per 2m dicitur hinc tantum dicitur quod stant minus
sacerdotum et que sic debentur forma et debentur qua

2
conduci statim et dicitur non legi
pbat aptho in epla ad galatas et Get ab ipse
dicente dno xpo and dno legeser in ipe veni
et saluabit nos ergo ad salum xpm ptinuit in
statue noue legi sacra unde sacrum baptismi insti
tuit qm baptismi a iohanne in iordane suscepit
Tunc em ut dicit Beda facti sunt mundissime
carnis vni regeneratima conuulit aqua licet
tunc ante sacrum bapm instituit in nulla ad sup
reponi bapm erat obligatus usq; p resurrectione
qm in die ascensionis dixit aptho et alijs discipulis
Euntes in mundum vniuersum predicates etia in
ei qui non credidit et baptisatus fuit
saluus erit qm vero non credidit et non bapm
Sacramentum autem confirmacionis instituit qm in
posuit manus sup capita puulor et aptho pro
hibentibus dicens Euntes puulos venite ad
me licet aliqui doc dicit q sacm confirmacionis
instituit in die pentecoste qm in iude iherosolima
p m sui sup aptho p m in iherosolima dicitur Sa
cramentum autem Eucharistie instituit in die
eius qd p conuersione agni paschal pane et
vini in sui corpus et sanguine sui sua ineffabili
itate conuulit dicens accipite et manducate hoc
est corpus meum Et sumpto calice dixit bibite
hoc omnes hic est calix sanguinis mei Sa
cramentum autem pnie instituit qm in iordani
sue saluberrime predicacionis assumpsit dicens
Quis agere appropinquabit em regnum celoz
Et autem pta essent confitenda sacerdotibus
significatio instituit qm dicitur leprosis ab ipso
mundano precepit dicens Ire ostendite vobis pta
dentibus licet em teste gpha Galij qm dicit suppo
di Et tunc hora iuge iunior pator omni omni
quarand eius non recordabor h pta in cetera
dimittit Nichilominus tamen pta sacerdotibus con
fitenda sunt si possibilis occurrat Sacm

omnes infirmos qui in die tene postquam deo
munitur aplos dicit eis hoc facite in mea co
memoracione tunc enim sunt omnes aplos or
dinant Sacramentum extreme unctionis insti
tuit quod aplos misit ungeret et sanaret infirmos
Unde ad quod dicitur aliquo loco quibus Iacobus insti
tuit hoc sacramentum in memoria sua dicit infirma
quis ex nobis indicat quod est uis ecclesie et orient
sup enim ungentes enim deo sancto Salua cor
reuerentia non reputo Verum quod ratione su
pms impiis huius capli dicta Credo enim quod dicit
beatus Iacobus non fuit institutio sacri s eius
promulgatio Vnde beatus Iacobus non fuit institutor
huius sacri s promulgator De sacro huius uisum
quod fuit institutum et uisum fuit institutum ap
incarnato est dubium et uisum fuit institutum
primore et impo quod fuit ante incarnationem et
ideo ad huius dubitacionis plurimum Sciendum quod
uicium tribus modis potest considerari uno
prout est officium anime Aliquo prout est uisum
dum carnal concupiscentie zomo prout est
signum aliquo rei conuictionis sicut per et ecclesie
quod significat quicquid aiaz uiri et uxor et
conuictionis humane nature in ipsa filij dei
quod significat quicquid corporis uicium primo
et 2mo consideratum non est sacramentum prout lo
hic de sacro uicium zomo consideratum est qua
trimum sacramentum et sic institutum fuit ap
quod in uerbo congruis uoluit quam autem de
uicium anime uicium et in uicium suppositi sui
sen prout qua conuicium significat uicium
Sicut enim sicut in actu animalium uiri et uxor sicut
duo in carne unaste due nature sicut qua di
uina et humana sicut in uia pstra sicut in uia
filij et illud sufficit ad institucionem sacri uicium
De efficacia et uirtute autem sacri uicium sicut
quod uirtus sacri uicium in generali et postea dicit

3
A virtute in p[ro]p[ri]o Consistit i[n] causa
Vnde culpam et referendo g[ra]m em p[ro]p[ri]a
vultum, nonne leg[is] p[ro]p[ri]a i[n] imp[er]io
ex p[ar]te recipiunt, auferit culpam, si uicent ad
et confert uel auget g[ra]m. Et p[ro]p[ri]a q[ui] dicitur p[ro]p[ri]a
nonne leg[is] a p[ro]p[ri]a uicent auget leg[is]. Et ma[gn]a p[ro]p[ri]a
vera leg[is] p[ro]p[ri]a comm[un]is uicent excepto quatuor
erant ex p[ar]te operis op[er]at[ur] nulla uicent hebat
quatuor ad abluo[n]e entis et collatione g[ra]m
sed totam p[ar]tem uicent et officina sua h[ab]et
ex p[ar]te operis op[er]at[ur] q[ui]mo erant ex p[ar]te operis
op[er]at[ur]. Opus op[er]at[ur] uicent uicent uicent
p[ro]p[ri]a Opus op[er]at[ur] uicent act[us] ex p[ar]te uicent
p[ro]p[ri]a sicut opus op[er]at[ur] in baptismo e[st] app[ar]io
vel in m[er]ito aque uel plano uicent. Et q[ui] p[ro]p[ri]a
nonne leg[is] quantum est ex p[ar]te operis op[er]at[ur] co
ferant g[ra]m et sicut ad g[ra]m p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
namq[ue] p[ro]p[ri]a, auget sicut auget sicut lib[er] q[ui]
est talis. Sacramentum est auget q[ui] uicent
lib[er] forma ut eius similitudine g[ra]m et fer
tanta existat uicent sicut causa g[ra]m sicut ca
sue. qua uel p[ro]p[ri]a causa p[ro]p[ri]a quam indigeret
maior considerat[ur] quam p[ro]p[ri]a ad p[ro]p[ri]a o
p[ro]p[ri]um. Et erant alia uicent p[ro]p[ri]a nonne leg[is]
q[ui] quodam cor[por]e imp[er]it carat[er]em in p[ro]p[ri]a
uicent cast[ro] sacramentum baptismi p[ro]p[ri]a con
firmatio et p[ro]p[ri]a ordinis. Et carat[er] est p[ro]p[ri]a
quodam p[ro]p[ri]a q[ui] quam sacramentum p[ro]p[ri]a
p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a aliquid facit uel uicent alia p[ro]p[ri]a et
desit q[ui] non potuit auget baptisat[ur] p[ro]p[ri]a uicent
alia p[ro]p[ri]a erant q[ui] non p[ro]p[ri]a non bapt[is]at[ur] et ordinat[ur]
p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a officium sicut ordinis q[ui] non p[ro]p[ri]a facit non
ordinat[ur]. Et confirmat[ur] tunc audacter confirmat[ur]
sicut q[ui] tempore p[ro]p[ri]a sicut ad q[ui] uicent
tunc non confirmat[ur] in p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a in p[ro]p[ri]a
uicent p[ro]p[ri]a. Alia autem p[ro]p[ri]a sicut Eucharistia
p[ro]p[ri]a uicent uicent et p[ro]p[ri]a non auget

1. Sacramenta aut
sola hnt esse
opis operans

alem in acteromq. Possunt em in totiens utra
sunt homo pt in totiens coicare in totiens confiteri
in totiens coniungi Et mortua una vxore pt contra
huc carnalia Et sacramta que impunt caritate
non dur met que utoran sicut nulli de his bapth
zari Et co est qd virtus coz semp manet sicut carit
q est inimpit et istud sufficit de virtute sacroz
Capitulum 3m de mo et distinctoe sacroz

Quand ad sacroz unum sicut qd septem snt
Sacramta sicut Baptismus Confirmatio Eucha
ristia pma Exorcismus Ordo et ma
trimonium Distinctio istorz sacroz da et sufficiencia
in quibusdam doctoribus tal sicut est in vita
corpali sic sicut debet esse in vita spali In vita
corpali sic videmus qd pmo quia homo 2o
auget 3o nutrit 4o uenit ad tantam pfectionem
Virtus qd pt sibi similem generare et sic generat hu
manam multiplicat Et quia sanitati hominis pt
impedi per infirmitate ideo qui eo indiget
medicina duplex una contra infirmitate alia
contra reliquas infirmitate Et sic in vita corpali
vita quinq snt necessaria sicut generatio augmentum
nutritio et multiplicatio et medicina Simili
in vita spali qual est vita fidelium viuendum in
fide et caritate ecclesie snt quinq pma sicut spualis
generatio que fit in baptismo p qua homo reg
nata a xpo spirituale augmentum qd fit in co
firmatione in qua gratia baptismalis auget Spi
rituale et nutritio qd da in Eucharistia que
est abut carit Et quia fideles indigent multiplicat
spualis et corpali quatinus ad multiplicat
spualis accipit sacra in ordines p qd in sacra
ecclesie multiplicat Et uand ad multiplicat
corpalem accipit sacra in ordines qd
ordina ad multiplicat corpalem fidelium Spi
ritualis in caritate contra infirmitate spualis est
duplex una contra infirmitate spualis que est

petitur et si factum p[ro]p[ri]e dicitur q[uo]d conuenit i[n] h[uius]
p[ro]p[ri]etate q[uo]d dicitur dicitur et p[ro]p[ri]e om[n]is et p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e Et ista sufficiunt
de p[ro]p[ri]etate in generali
Et dicitur s[ecundu]m p[ro]p[ri]e de b[apt]ismo

Nunc dicendum est de p[ro]p[ri]e in p[ro]p[ri]e Et p[ro]
de b[apt]ismo circa q[uo]d consideranda sunt
octo p[ro]p[ri]e q[uo]d p[ro]p[ri]e b[apt]ismo 2o de q[uo]d
em p[ro]p[ri]e 2o de forma 3o de m[od]o b[apt]ismo
4o de sust[en]tatione b[apt]ismo 5o de ritu b[apt]ismo
6o de effectu b[apt]ismo 7o de ann[un]tatione b[apt]ismo
Capitulum p[ro]p[ri]e q[uo]d est b[apt]ismo

Baptismus est ablucio corporalis exterior t[em]p[or]e
scripta i[n] taxata forma u[er]bor[um] scilicet ita q[uo]d illa
ablucio m[od]o que fit exterior in corpore
est p[ro]p[ri]e ablucio p[ro]p[ri]e quam dicitur fieri p[ro]p[ri]e
in m[od]o Capitulum p[ro]p[ri]e

Materia b[apt]ismo est aqua simplex elemental
Et aut[em] fit aqua quia p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
instituitur xpi qui instituit b[apt]ismo fieri
in aqua Si aut[em] instituitur fieri b[apt]ismo
in vino uel in oleo uel in aliquo alio liquore
talis liquor esset p[ro]p[ri]e quia b[apt]ismo alique
t[em]p[or]e conuenit assignant[ur] a doctoribus quare
p[ro]p[ri]e magis instituit b[apt]ismo fieri in aqua
quam in oleo uel in aliquo liquore Et uari[um]
dicitur est q[uo]d p[ro]p[ri]e in aqua dicitur debet h[uius]
m[od]o in aqua com[m]une ne p[ro]p[ri]e defectum
aut[em] aliquis impedit[ur] a sust[en]tatione b[apt]ismo
s[ed] b[apt]ismo est factum in aqua dicitur q[uo]d sine
b[apt]ismo nullus p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e b[apt]ismo de
h[uius] m[od]o mag[is] com[m]une talis aut[em] materia
est aqua que inuenit[ur] in or[be] terra et de facili
p[ro]p[ri]e h[uius] p[ro]p[ri]e nullus p[ro]p[ri]e se ex[em]plare p[ro]p[ri]e de facili
vel caritatem a sust[en]tatione b[apt]ismo aut[em] em[er]it.

si quis est se exensum si ma ems est vniuersal
demum uel lac uel aliquis alius liquor quosus
quoniam inuenitur in aliqua terra non possit ita de
santi huius alia congruentia quae aqua est p[ro]
matia baptismi assignat ad hoc talis est q[ui]a p[ro]
aque maxime e[st] uis baptismi Est enim aqua
mundificata sordibus refrigerata est nam p[ro]
lunda omni mundum Similiter bap[ti]sm[us] mundat
sordibus autem id uocat baptismum q[ui]a baptismum g[ra]t[ia]
idem e[st] q[uo]d loco latine uide baptismum idem e[st] q[uo]d
lanare Baptismus refrigerat estu carnalis
comp[er]tente illud omnes auent de spu no
trae diuine. Arguit ergo sic illud est q[ui]a ma bap[ti]
smi p[ro]p[ri]etates maxime conueniunt baptismi s[ed]
in aqua est humiditas ut dicitur ergo aqua est
p[ro]p[ri]a ma bap[ti]smi ut p[ro]p[ri]a autem aqua sit benedicta uel
non nihil facit ad bap[ti]sm[us] q[ui]a ubi p[ro]p[ri]a fieri bap[ti]
smi aqua non benedicta sicut in aqua benedicta. Et
aqua baptismi in ecclesia benedicitur p[ro]p[ter] solemp
nitatem et maiorem reuerentiam aut bap[ti]sm[us] Et
nihil in aqua reserua uel in aq[ua] ardente uel
in alijs aquis distillate p[ro]p[ri]a fieri baptismi si aqua
elementalis inueniri non possit. Dicendum q[uo]d
non quia tales aquae non p[ro]p[ri]a aquae s[ed] humiditas
illorum corporum aquibus distillant. In homine aut
nisi aqua possit inueniri possit fieri baptismum
cum hominum nihil aliud p[ro]p[ri]a aqua uelata
p[ro]p[ter] carnes et p[ro]p[ter] eandem rationem diuina
p[ro]p[ri]a uelata p[ro]p[ter] defectum aquae possit baptismi
q[uo]d t[ame]n non credo esse uer[um] q[ui]a uelata non est aqua
s[ed] humiditas et plura uelata conueniunt et idem dicitur
s[ed] nonne in brodio carnis p[ro]p[ri]a fieri bap[ti]
smi. Dicendum q[uo]d aut tanta resolutio carnis est sicut
in brodio illo sic q[uo]d non desunt ibi p[ro]p[ri]a aquae et sic
est alia p[ro]p[ri]a et nono generata et tunc non p[ro]
ibi fieri baptismus. Aut non est tanta resolutio

5
facta et tunc fieri possit in tali brodio baptizans
Con autē est tanta respluere sed uel non potest fieri
in profunditate si enim sit profunditas tanta illius brody
quanta est in aere uel aliquatulum minor non
credo quod possit in illo brodio baptizari. Si autē no
sit ibi tanta profunditas sed brody sit pingue credo
quod in illo brodio possit fieri baptismus. Et idem dico
de luto si aqua exprimeatur de luto. magis illa ex
pressa possit fieri baptismus. Si mox etiam li
quefieret in illa aqua possit fieri baptismus. Sed
autem ab aliquibus talis questio fieri solet. Vnus
puer baptizandus inota conuincitur et ille
quid dicit enim baptizari non habet tunc quo ex
trahatur aqua de pueris nec possit aliunde aquam
habere et puer esset in periculo mortis. Unde debet
enim in pueris proici et dicitur baptizari in nomine
patris. Dicendum quod non solum sicut quod dicit beatus
Paulus non sunt facienda mala ut eueniant
bona licet ergo istud bonum eueniret quod omnia ista
pueri saluaretur. In ille qui proiceret eum faceret
illud malum quod periret mortaliter et sic quod
ipse esset dampnatus animam suam. Et quilibet
sine ordine caritatis plus debet diligere animam suam
quam animam cuiuslibet alterius. Et si dicitur quod talis
possit confiteri de isto peccato et sic non dampnari
animam suam. Dicendum quod istud est fatuud dicitur
quod nullus est certus de vita sua. Unde iste non est
certus si statim postquam proicietur puer uel sit
in ipso actu proiectionis morietur. In hoc
talem proem est proprie temptat deum quod dicitur
est quod talis si proiciatur puer proinde morietur. In
certum est autem si deus dabit sibi peccatum con
fiteri quare faciendum est sine consilio beati
Augustini dicitur tunc certum et dimittite peccatum
Notandum autem quod si aqua sit calida uel frigida
nichil facit ad baptismum sed semper est in causa
periculum baptizandi. Explicit in de sacro baptismi

Quia forma baptismi sciendum qd alia forma
 utitur qm in baptizando et alia forma ut
 sunt latini utitur qm utitur tali forma
 baptismi sunt qm in uoce prius res latine ac
 utitur tali for baptizate in uoce prius res latine
 ut utitur forma signat baptismi nam qm ita
 baptizati sunt per latini qm per qm rediunt ad
 unitate ecclie Romanay non rebaptizet In
 forma latinez conuenientior est qua for gree
 qm quo ad unitate duobus Prima qd illa for
 baptismi conuenientior est q magis conforma eum
 uerbis qm instituerit baptismi Sed qm in
 statuens baptismi dixit ut recitat Mattheus
 in euang suo sic docere os gentis ut et omni
 istis uerbis magis concordat hoc uerbum baptizo q
 hoc uerbum baptize q hoc uerbum baptis est ac
 tum baptis aliud est passiuum Et illud proprie
 baptisus descendit ab actiuo et pro apassiuo
 ergo conuenientior est forma latinez que dicit
 baptis qua forma gree que dicit baptize
 Sed idem qd illa forma e conuenientior forma
 baptismi per qua magis exprimitur et que sunt
 unitate in baptismi s talis est forma latinez per
 comparationem ad forma gree qm in baptismi est nec
 cessaria unitate de conferentia officia baptismi
 et istud tangit in utitur pte forma Cum dicitur
 in uoce prius et sibi res Est enim unitate ibi persona
 accipiens baptismi et ista exprimitur in forma g
 coz omni qd sunt qm Nam in forma latinez
 exprimitur unitate Est etiam ibi necessaria
 persona ministris baptismi que non exprimitur
 ad unitate in forma gree exprimitur per hoc qd
 Baptizo qual que conuenientior est forma latinez
 quam gree Verumtamen simile est qd forma
 qua dicitur Romanay ecclia que omni eccliaz cap
 est et magis pfectior sit quecunq alia extra
 unitate baptismi et eius effecti e maiores Est

At for latinez aut
 Latinez exprimitur
 exphate

ergo debita forma baptismi baptizo te etc. 6
autem innotuit pro baptisanda vel quod ponatur
ego et amen dicendo per te vel mala Ego bap-
tizo te in nomine patris et filii et spiritus sancti de essentia forme
quod sine ipso non potest fieri baptismus tunc debet pot-
estatem habere pro maiore expressione non est etiam
necessarium quod ponatur. Ista autem forma potest perferri
latino vel aliquo alio modo. Vtrum autem possit
aliquis mutari circa istam formam sciendum quod ille
aliquid mutare circa istam formam vel autem
mutare totum ritum et sic non est baptismus
aut potest fieri illud quod facit ritus si ex quodam
ignotitia vel inadvertentia aliquid circa istam
formam mutaret. Et tunc circa hoc sciendum
quod talis mutatio potest fieri quinque modis. Primo mu-
tando totam verba ipsius forme et tunc non fit bap-
tismus ex tali forma sicut si dicitur in nomine gen-
itoris et geniti et procedunt ab utroque hoc enim
ex usu loquendi genitor significat patrem
et geniti significat filium procedens ab utroque
spiritus sancti tamen pro loquendo genitor et geniti
et procedens indistincte expressus significant actus
rationales personarum quodammodo personarum. In forma
autem baptismi debet fieri unum expressum pro
alio modo potest fieri mutatio circa formam baptismi
trahendo verba ipsius forme sicut si dicitur
sic baptizo te ego in nomine patris etc. vel quolibet
aliter trahendo et tunc non maneat op-
portunitas verborum ex tali mutatio non impeditur
baptismus. Alio modo potest fieri mutatio circa ipsam formam
baptismi addendo aliquid ad istam formam et si
talis additio aut corrumpit sensum verborum forme
sicut mutat formam dicens sic baptizo
te in nomine patris maioris et filii minoris et spiritus
sancti. Et talis additio corrumpit sensum verborum
forme enim tollat equalitatem personarum. Aut talis

adhaec non coram impio spiritum verborum. Si non
obstant tali additione manet sensus iherosolimitanus. Et
tunc si ille qui addit aliquid intendat mutare
nichil facit cum non baptizet in fide et caritate. Si
autem non intendat mutare formam ecclesie
sed ex quadam devotione addit aliquid sic dicens
Baptizo te in nomine patris et filii et spiritus sancti
vel beate virginis vel beatae virginis ad
mutare te vel aliquid aliud tale talis additio non
impedit baptismum alioquin per mutari formam
baptismi dimittere aliquid de ea et tunc per di
minuat dictionem integram quoniam per illa de aliis
istis baptizo te in nomine patris et filii et spiritus sancti
ista verba sunt de essentia forme. Si autem
dictionem non integram sed per dictionem tunc aut
diminuat talis fit in proprio deus sicut de ista
dictione patris vel quocumque alia substantia per
aliquid vel per illa talis diminutio cum tollat sensum
verborum impedit baptismum. Si autem diminutio
talis fiat de fine dictionis sicut de ista dictione
patris remoueat. Si vel aliquid tale talis dimi
nutione non impedit baptismum cum quoad id
sensus verborum sicut in ista dictione mutar
tatem de consuetudine in re tulerunt. Quod quid
autem sacerdos ignorans lingue latine bap
tizabat sub ista forma baptizo te in nomine patris et filii et spiritus sancti
Dicit quod in dictione illo quod uere baptizabat alio
quin non potest fieri in ista forma baptismi
mutando uerba ipsius forme et tunc si
fit tanta contumacia quod impedit intentionem
baptisam sicut si dicit in nomine patris et filii et spiritus sancti
baptizo te et postea uerba ad expediendum negotia
sua et quod uerba dicit in nomine patris et filii et spiritus sancti
facit. Si autem non fit tanta contumacia
quod mutet intentionem baptismi sicut dicit
Ego baptizo te in nomine patris et filii et spiritus sancti
et aliter talibus tunc te uel orate deum uel a
liquod tale hoc non impedit baptismum.

7
baptizant quia dicitur est supra baptizant in qua
cuius forma baptizet in forma x baptizat ut dicit Jo
baptizans dicitur Cuiusmodi baptizat ipse michi
dicit super que videtur ipse descendente hoc est qui
baptizat persona autem est una quae est ille qui bay
tizat sic dicitur in quacumque forma baptizat aliter autem
doc dicitur quod baptizant in forma grecorum quod est bay
tizans quod dicitur licet ille qui baptizat baptizat in pua
et cuius persona est una baptizat tamen in pua tam
tunc in qua personae sunt plures quod non contrariatur in bay
tizant in forma grecorum si baptizantur sit plures Cuius est
opinionem sit vera hoc nescio Sed meo iudicio ipse
quod videtur super hoc Si autem baptizant in forma huius
dicitur coram qua plures doc quod non baptizant propter
rationem superius factam de vos et nos que dicitur in
sancti Thomae aquino in dicitur parte summe assignat
talis ratio a magistro heronimo quod in pua dicitur in
nihil debet esse falsum si baptismus est factus in
uitate ergo in pua dicitur baptismus non debet esse
aliquid falsum si sustinerentur forma latine et
forma qua dicitur ecclesia Romana et ubi adherentes
est in baptismus talis falsitas quod marcus in dicitur ego
baptizo te in nomine patris et filii et spiritus sancti quod ipse
non baptizat et adhuc quod hoc facit amicus quia
baptismus talis maximus est quod nullus habet aut
rationem condant solue dicitur quod iste mutatio
quod dicitur Ego baptizo te si dicitur nos baptizamus te
et sic non dicitur falsum quod uerum quod ista ratio nos
baptizamus te re uera est per Synodochem sicut
si essent duo scriptores qui scripsissent unum librum
itaque unus scripsisset una mediocriter et alius alia
mediocriter unus bene posset dicitur nos scripsimus istum
librum simili ad amicum in baptismus tali apparet sicut
confundat aliquem et amicum proferat uerba uterque
posset uere dicitur nos baptizamus hoc autem nichil
ualeat quod ad hoc quod aliqua propter Synodochem de
refertur de duobus quod sunt actum eiusdem rationis

quia si fuerint actus dimerse ratione magis non possunt
verificari de eis sicut si unquam esset pergamendum de quo
esset factus liber et alius stupisset libere. Ita pro nos
stipsum librum nullum non possit verificari de eis
quare ad in fine aqua et gestare uerba sunt actus
dimerse ratione nullum non possit verificari de eis
nos baptizamus et heret de ministro baptismi suscipiente

Baptismus dicitur tam tempore uiri quod animalis
quod sine baptismo non uel animalis ut dicitur in
omnibus saluandis. Sed aliter est de adultis et aliis
de pueris quod in adultis qui suscipit baptismum re
quiritur autem propria suscipiendi illud quod consistit
in intentione suscipiendi fidei et intentione coram
offerunt ad baptismum. Sed quidam per aliquos in
uenire baptizari sicut per aliquos mulierem per
nans de iure et per impio amore quidam in uentre
eius dicitur baptizari. Dicendum quod non tunc ratio as
signatur ad hoc talis quod ille qui accipit baptismum dicitur
suscipere in uentre ministerie ecclesie et appergetur in uentre
aqua uel immergi in aqua si istud non potest fieri in
existente in uentre eius ergo non potest baptizari
Sed ponatur quod aliqua pars appareat in uentre talis puer
si tunc dicitur de pueris ita quod non potest expectari quod tota
nascatur per baptismum. Dicendum quod ista pars que appareat
in uentre aut est caput ad aliquam aliam partem corporis. Si
pars que appareat est caput tunc caput dicitur appergeri
aqua dicens baptizatus te et dicitur uere baptizatus
Et si nascatur postea non dicitur amplius baptizari et
ratio est quod caput est principalis pars corporis et in
eo inueniuntur omnes sensus corporis. Si autem illa pars
que appareat est alia quod caput tunc aliqui dicunt
dicunt quod illa pars dicitur appergeri aqua et baptizari
et uere est baptizatus nec postea debet
amplius baptizari et ratio quod baptismus fit pro
animam si non propter corpus anima uere quod dicitur
ad essentiam suam est tota in qualitate parte eius

8
corpus et anima quaeque parte corporis baptizata totum
est baptizatum. Alii autem dicunt quod talis pars que apparet
de aqua et baptizatur si puer natus postea de
baptizari sub ista forma si tu es baptizatus ego te non
baptizo si non es baptizatus ego te baptizo. In nomine
patris et filii et spiritus sancti. Dominus dicit in istis sermo
quod istud verbum potest ferri. Sed iniquus si aliquis
est sanctificatus in verbo eius de baptizatur. Dicitur
quod potest non quidem propter culpam quod habuit sed ut as-
serberet in nomine fidelium in susceptione caritatis. Chap
tismalis et ut impleteret preceptum de susceptione
baptismi. Sed inquit filii iudeorum sunt baptizandi sicut
parvuli. Dicitur quod aliqui dicitur per se et stans
et dicitur dicitur dicitur episcopus et sui sequentes dicit
quod potest dicitur et dicitur et dicitur in terra anglicis
habitant. Iudicium eis auferre filios suos et eis
iuris facere eos baptizatur. Iudicium est cor ferri
et sunt leges filii suorum sunt de duorum quorum sunt ser-
uantes ut quod dicitur possunt eos vendere vel impig-
norare. Arguitur per igitur maius est aliquo posse ab-
negare et addicare sicut in alienis dicitur temporales
quod sicut dicitur in eis homo de hinc quasi tenet
sicut per dicitur terram in quibus habitant iudei per
vendere filios iudeorum et tradere in suos alienos. Duo
eis sunt ergo per eos parentibus in eis tradere
sicut in quod potest per susceptione baptismi. Alii vero
dicitur sicut sanctus Thomas de aquino et sui sequentes
dicunt quod filii iudeorum quilibet non sunt dicitur parvulis
baptizandi. et hoc propter quod in quod potest contingere
quod isti quilibet quilibet parvulis veniunt baptizari
venit adulti inimplet naturalis sequitur preceptum quod forte
abnegarent baptismum et redirent ad iudaismum.
Etiam simile est quod si iudeorum filii quilibet essent in
iuris parentibus baptizandi Christianum. Impera-
tores et Reges qui precesserunt sunt tamen ze-
lati filii iudeorum sibi filios fecerunt baptizatur
et etiam summi pontifices induerunt reges et

primas in quoz requiratur iudei ad hoc sci
rendum. Cuius istoz verus dicit lectoris iude
no reliquo. Si inquit finis amicus dicit bap
tizari. Dicendum qd isti finis aut finis finis
a nativitate ita qd iniqua habuit. Vt finis
aut habuit aliquos res famiferne ym per a
liquem casum. Si si fuerint finis a nativitate
non sunt baptizandi qd ut dictum e madulo q
d et baptizari requiritur fides et merito suscipi
endi illud qd confert ecclesia sed tales non pnt
huc fidem nec merita. tñ ponat inquit ha
bitus vsim rous et go tales non pnt sumpe
baptizari. Si autem non finis finis a nativitate
s habuit aliquos res vsim rous uel huc aliq
rens luda pñalla et non habent fidem nec
deuotione ad bapm nec petebant opm. no dnt
baptizari. Et idem dico de demoniis qd si autem
essent demoniati habent fidem et deuotione ad bap
tizari et petebant baptizari. dnt baptizari. Si
autem non habent non dnt baptizari. Simile
videtur est de fenetico vitz ante dormies de
baptizari. Dicendum qd pñe pñe non dnt bap
tizari. Si pñe pñe non possit dormit tunc distingui
end est ut si qd aut tempore vigile habet deu
otione ad bapm et petunt opm et tunc dnt
baptizari aut non huc fidem et deuotione ad
bapm et tunc non dnt baptizari dormies. Et
quid pñe vnd monste qd habent duo corpora
coniueta de baptizari ut vna pñe uel ut due
dico qd am bapm fiat ppter aiam non pñe
corpus quod tunc essent duo corpora pñe
et vna aia de baptizari ut vna pñe. Si pñe
due aut due bapm ut due si quo stit vitz pñe vna
anima uel die. Dicendum qd si duo corpora sunt due
aut si pñe vnum corpus est vna aia et lo pñe sunt
duo pñe supra dictum est esse duas animas

Si autem unum pedes et unum caput quatuor
alia membra sunt duplicia ut autem una et haec
de suspensibus baptismi Capitulum Sextum de ritu baptismi

Baptismus fit duobus modis uno in mergendo,
alio in aspergendo aqua quod ad
fiat melius dicitur quod si non timeat de pe-
riculo vel propter debilitatem baptizantur vel pueri
vel aliquando melius fit in mergendo quod in
aspergendo cuius ratio assignatur ad hoc quod baptismus sig-
nificat sepulchrum dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
quod per baptismum fit melius figuratur sepulchrum quod
fit in mergendo quod quod fit in aspergendo sciendum
autem quod cum missus de sua ratione ecclesie sue non
dicitur immittitur sed autem requiritur trinitas in mergendo
vel aspergendo vel sufficit una dicitur quod sufficit
una sed ceteris partibus melius fit per trinitatem quod baptismus
de unione trinitatis quod melius reputatur per trinitatem
in immersione vel aspersione quod per unam ita tamen quod tria
non faciunt autem quod omnes tres sunt complere in
hoc autem quod fiat una vel trinitas quilibet et de sua re
dicitur ecclesie prout dicitur in 8 de alio Capitulum Septimum de effectu baptismi

Effectus baptismi est de omni culpa originali
quod ad naturalem et conferre gratiam et a-
perire januam regni celestis in quod differt a
circumcisione quod licet ante passionem Christi circumcidere
levet culpam originale et conferre gratiam tamen janua
regni celestis apertae non poterat et ista est sententia
Sed quod in omelia de transiione domini dicitur dicitur
sententia dicitur quod idem salutare amara remedium
dicitur dicitur in lege contra originale peccatum quod in
tempore revelationis quod baptismus agere consuevit
excepto quod janua regni celestis aperte non poterat
Sciendum autem quod baptismus alicuius opera impunit
et alicuius madule per impunit nichil requiritur de
parte ipsorum sed madule requiritur excepto ipse quod
non parat obicem tamen quod non habeant gratiam de peccatis
sed quod non accedant facti ad baptismum si accedat in debita

duonone Non plun autem bapt^m conferit quoniam
 vno vnam oibus enim sustinetibus conferit quoniam
 ponit obicem oes virtutes tam theologicas quam
 morales et non quantum ad usum ad minus quoniam
 ad hunc Et ista est sua consilia generalis et licet
 in constitutionibus dm dionysii quoniam ex d^o sumi
 tri et fide ca c fidei catholice Et autem alius effus
 baptismi quod per ipsum contrahitur cognatio specialis quod
 impedit mundum contrahendum et dicitur iam
 contractum de hoc t^o dicitur infra quoniam age de ma
 trimonio Per baptismum etiam misum^r character ut
 dicitur est supra Et ideo baptismus non dicitur iterari
 vno pena eius qui iteraret secundum leges est de ra
 putatio Et nec secundum baptismum iterari l. ii. secundum canonem
 vnde quod non possit promoueri ad sacros ordines
Capitulum octauum de annuendis baptismi

Baptismus quod sit rite debita plenitudo procedit
 Catechismus et exortismus Catechismus
 est idem quod instructio quod catechismus in
 struit baptizandum in fide et merito fidei vnde
 ab baptizando petit sacerdos quid pensat et per est a
 dultus vnde fidei Si autem sit quilibet tunc in
 ppona eius parum et tunc sacerdos petit fidei
 quid tibi restabit et aliter videtur vnam etiam Et
 tunc dicit sacerdos hoc est vna eterna etc Et
 an isto Catechismo facit tria sacerdos primo mittit
 digitum in aquam et ponat de salina in ore eius
 et significat quod baptizandus de hinc amicus aptus
 ad audiendum verba dei et doctrinam fidei postea
 salina in ore significat quod de se promittit ad sus
 pendendum et ad loquendum de fide quod loquens sit me
 diante salina de facit a amicum in fide et
 impertore et significat quod baptizandus de hinc
 et verum fidei quod significat vna facta in pectore et ore nec debet esse
 facta in fronte quod in fronte statim apparet uerendum bestie vna fidei xpi. quod dicitur
 dia quod secundum quod dicit apostolus ad romanos x c corde auditur

in ore
 significat

in pectore et ore nec debet esse
 bestie vna fidei xpi. quod dicitur

si non e certid qd p recte baptizatus dicitur baptizatus
ista forma si es baptizatus ego te non baptizo si
non es baptizatus ego te baptizo in nomine xpi et h
de baptismo sufficient

Quia ad pualem gnatione requiritur augme
tum puale id est pualis gnatione
que fit in baptizato est dictum et constat dicendum
de pualis augmencio qd fit in confirmacione
quam consideranda sunt Septem primo qd est co
firmacio 2o de ma confirmacione 3o de eius for
4to de mstro 4to de significationibus 6o de ritu
eius 7o de eius effectu Caplm pimum

Confirmacio p se non facit Confirmacio
est consignacio facta in crismate in frote
baptizati ab epo omni certa forma uelore
ad audacter confitendum nomen xpi Caplm 2m

Materia paramen confirmacionis ut p patet
ex dicta diffinitio est crisma in quo quid
crismate sunt duo scilicet oleum oliuay et bal
samus Et ratio quare ista duo sunt qm h
parum est institutio d qui instituit ista duo esse
nam hinc parum licet em non inueniam in
uangelis qd xpus instituit tunc bms petrus
qm fuit vicarius d et pastor et rector vlt et
despicio mit et p dicitur et p mulgat qm insti
tuit et licet ista p mulgato no inueniam in ca
nomie idem in epulis beati petri dicitur papa
hinc impetis ecclie Romanay et p hinc p obse
uancia vlti tomis ecclie et atempore bms petri
omni quocumq obpudicia p omnet aucti in
impudq Em vltis ecclia rogatur a pnd panto
et errare non possit Et si querat quare enat
non possit in uangelis maas et formas pa
nuntioy ad hoc vnde bms dicitur in libro de
ecclia hinc ierarchia dicens qd enat melius
hoc facere me me et forme panto veniet

11
in ditione infidelium qz sicut dicit Saluator mar
garete non sunt ponendi ante oculos Senibatur
de bapmo qz bapm qz est factum maxime necessitat
qz sine bapmo non potest esse homo saluus et ideo op
tuit qd forma eius esset omnibz nota Et ideo e
uangeliste p suorum eam dpxisse in euangelis
assignat autē ad hoc talis ratio quae rursus
ppria omnia huius facti qz manifestate ut dictid
qz sunt duo solemnē oliuaz et bapm qz p
etates istoz euangie conueniunt hinc facti qz
oleum oliuaz est splendor pntimentū et ideo
ponit in lampadē ut hinc ibi possit durare et
ideo oleum est pignū maiorē pntine huius
fidei quā dicitur p pualis confirmat qz ipse tenet
se esse obire p pntionibus fidei et confiteri fid
erant ab ipse hoc qd requiritur vñ de confirmato
in p saluo Inueni dicitur fundamentū in bapm
sustentatione oleo sancto dicitur vñ emm in con
firmatione Et amicus et monica auxiliabit ei in si
dipositione Bal zang autē tone sue sta
grante designat odorem bonae fame et opiorū
quod est in confirmato vñ in ecclesiastico sunt
Cynamomū et bapm aromatizans odorem
dedit et signū ergo hoc sic illud est ppria omnia sa
cramentū cuius pntates maxime conueniunt ef
fectū pntatōis olei et bapm maxime conue
niunt effectū facti confirmationis et qd ista sunt de
ppria materia confirmationis Enouum autē qd
ista est esse sanctificatā sine bndicta ab epō anp
sunt ppria omnia istius facti Et ratio assignatū
d venerabilibz doctoz sancto Thoma de aquino
in quarto suo qz nullis facti que vñ pceptū i
corpore suo non requirit sanctificatōne ipse
qz ipse tactu suo sufficit corpore sanctificat eam
et ideo qz vñ sunt baptizati non requirit de ne
cessitate facti qd pnt bndicta aq anquā pnt

baptismi Cum in dno. Leda & tactu suo mund
diffuse carnis dno. regeneratione contulit agnis regeneratum.
quia etiam ex suscepit sacram. Eucharistie in se ipso
non requiritur quod panis & vinum fuerit bndictum au
t aqua sit ma. factu. Eucharistie. Et in illis sit
ment que opus non suscepit in se ipso. Requ
ritur quod procedat me. sanctificatio. Et ideo quod
non suscepit sacram. confirmatio in se ipso. in co
firmatione requiritur me. consecratio. Et ideo dicitur
de sacramento ordinis et de sacro. extreme ulti
tionis alia. assignata ab eodem. doctore in d. h. d.
parte. Cum in illis. sacris. in quibus. requiritur
mister. p. h. consecratio. requiritur. p. h. ma.
consecratio. ut sit. ma. factu. consecratio. p. h. d.
ad mister. factu. Et in sacro. confirmatio. requi
ritur. mister. p. h. consecratio. viz. opus. quae
in sacro. confirmatio. requiritur. ma. p. h. d.
perata. malia. ma. non. p. h. d. hoc. sacro. d.
Capitulum. 3m. de. forma. confirmatio.

Forma istius sacri fuit uerba que opus dicit
quod facit. n. nam. in fronte. confirmatio. cum
consecratione. que uerba sunt. Confignote.
signo. sancte. d. n. Confignote. consecratione. salute.
in nomine. patris. et. filii. et. spiritus. sancti. amen. Et
quod ista. forma. sit. quomodo. forma. sacri. p. qua.
et. in. qua. exprimitur. ea. que. sunt. materia. ad. sacrum.
Et. ista. forma. exprimitur. ea. que. sunt. materia. ad.
sacrum. confirmatio. quod. materia. confirmatio. est. materia.
p. h. consecratio. sacri. in. mister. et. ista. exp
rimitur. omne. Confignote. confignote. Et. ubi. etiam. h.
cessaria. p. h. suspensio. sacri. quod. exprimitur. ad.
d. te. Et. ubi. etiam. materia. ma. factu. que. exprimitur. ad.
d. consecratione. Et. ubi. etiam. materia. uerba. consecratio.
efficiat. sacro. que. exprimitur. ad. materia. p. h. d.
Effectus. etiam. sacri. exprimitur. ista. forma. Et. istud
uidebitur. infra. quod. age. de. effectus. huius. sacri.

quae manifestum est quod ista forma est que mens
 forma huius sacri Capituli quatuor de iustro confir
In iustro huius sacri est Episcopus plus licet et
 de consue. et quibus Idem in te. et de p. in
 ita videtur uel non plus Episcopus cuius ratio as
 signata ad hoc talis sicut est impolitica corporali. Et
 ordinata ita sicut debet esse impolitica spirituali
 Episcopus est impolitica corporali. Et ordinata quod p. in
 aliquo ad statum et gradum excellentie super alios
 p. in ad alium qui est eadem comitatus ad p. in
 typem p. in confirmatus p. in confirmatus p. in
 iustam excellentie super alios quia confirmatus effi
 citur miles. Et de consue. sacri confirmatus p. in
 ad Episcopus qui habet eandem totius comitatus infra
 dioc. Et de p. in casu necessitate alius quod Episcopus
 possit confirmare. Dicendum quod in omnia istius con
 trariae p. in admittit deo. Dicunt enim quod possit
 comitte. in omni p. in fidei quod iustro sacri in
 confirmatus. Et assignant tale. non. Ille quibus
 locum in interis et habet plenitudinem potestatis in
 ecclesia p. in dispensat in sacri. in omnibus illis que
 non fuerunt constituta a. Et non legitur in toto
 canone non testamenti quod p. in iustro sacri in
 firmatus dari a p. in Episcopus. Ergo p. in qui habet
 plenitudinem potestatis in ecclesia et tenet locum in
 interis p. in ordinat quod sacri confirmatus ab alio. **U**
 Episcopus confirmat. Alii autem deo dicunt quod in. Dicunt
 enim quod p. in non possit comitte. aliam in p. in
 p. in confirmatus sacri confirmatus et assignat. Item
 ratione quod nulli que sunt de iustro sacri non
 p. in aliquo p. in omittit. Et Episcopus de nocte
 sacri est iustro sacri confirmatus et id non
 p. in per aliquem fieri quod alius quod Episcopus conferat
 istud sacri a. uel istius rationis conceditur ab
 omnibus. in omni autem p. in p. in sic quod de nocte
 sacri est quod de nocte p. in p. in sanctificata sicut alijs

possit istud munus ita dicitur utate factum est ad em
myster pt sanctificatio qz sanctificatio fit in Epali co
secratione quae ex pte solus dicitur utate est myster h
pna dicitur doc dicitur et tenent vian medid
et dicit qd dicitur pna non pnt quitta in quod fide
audiam qd conferat pnam confirmacionis Et omni
pcedo p qmittit et rem pnd diti assignat qd
omni pnt quitti qz hcat pntem sup corpus d m
tiam ad mng quoad dispensatoz pntem sup h
beat pntem sup corpus d uerz qz pntem sup corpa
d mntem descendit aptate sup corpus d uerz
p solus sacerdos habet pntem sup corpa d uerz
et ideo soli pcedo pntem qz hcat pntem super
corpus d mntem et hoc indispensado pntem
Et mntem pntem confirmacionis habet pntem
sup corpus d mntem quae soli pcedo pntem
qd pt mntem pntem confirmacionis facione pntem
diti assignant ex quodam dexto in quo le
qd Grego pntem quitti quibusda pntem anglie
qd vnguent baptizatos mntem d mntem
pntem tali mntem conferat pntem confirmacionis
quae p qd pntem pntem quitti pntem qd conferat
hntem pntem et istud vltimud repntem uerz
Capitulum quind de recipiendis confirmacionibus

Mentem confirmacionis dicitur recipi tam dicitur quod
mulieres baptizant qz semis est de militia
pntem et de militia pntem qz militia p
culari non dicitur recipi mulieres p soli viri qz
mulieres non sunt ad apte ad pugnandum cor
pntem Militia autem pntem pntem recipi mntem
omnes tam dicitur quod mulieres qz tam dicitur quod mu
lieres sunt apte ad pugnandum pntem contra
pntem pntem pntem Et militia pntem dicitur mntem
rameto confirmacionis quae pntem confirmacionis
pntem recipi tam dicitur quod mulieres Et hoc est qd
dicitur dicitur in nomine dicitur pntem masculis mntem

Septimo quoniam in die debet celebrari missa. Or
 tando de vestibus quibus dicitur in sacros in missa
 Nono enim debet dari sacrificium missae. Denique de
 ritu missae videmus et ultimo de defectibus qui
 potest occurrere in missa. *Consequenter de Eucharistia*

Eucharistia per se non facit Eucharistia est
 panis corpus et sanguis Christi conconvertitur sub
 speciebus panis et vini virtute verborum a sacer
 dote prolatore. Et dicitur ab eo quod est bonum et carum quod
 est gratia quod in eo continetur ille qui est fons gratiae
 fons panis et omnis plenitudo omnes accipiunt gratiam
 pro gradu ut dicitur in primo libro Capitulo de mistic Euc

Myster sacri Eucharistiae est mister qui potest et
 debet celebrare missam est sacerdos rite et
 legitime ordinatus sine peccato mortali. Sacerdos et non
 non est prohibitorium celebrare. Dico qui potest et debet
 quod nullus potest qui non dicit celebrare missam sicut
 sacerdotes heretici et communitati vel excommunicatione vel de
 gradatu non dicit celebrare tunc celebrare quod per se
 celebrare veritate conficitur corpus et sanguis Christi
 mortali iudicando missam et non solum per
 celebrans quia omnes qui audiunt missam ore
 si sunt notorii tales et audientes sciunt. Dico rite
 et legitime ordinatus quod nullus potest rite et legitime
 ordinatus in sacerdotem potest celebrare missam. Quod
 dicitur tamen est aliquem pro rite et non legitime
 ordinatum potest esse duobus modis uno modo quod inordi
 natione sua obmittit aliquid quod potest de essentia
 ordinis vel ordinationis potest quod non ordinatur
 ab episcopo vel quod quod ordinatur non induguntur a manu
 vel vel non tradat sibi calicem vel quod ordinatus non
 dicit verba debita et statuta vel quod non habet in
 intentione ordinandi et talis nullus potest celebrare
 quod talis non est sacerdos alio modo quod in ordinatione
 sua suat omnibus que sunt de essentia ordinis
 sine ordinatione obmittit aliquid verborum que sunt de

de impunitate ordinis vel ordinacionis et talis
tunc potest celebrare tunc ardeat quod non dat potissime p
ex neq[ue]tia sua aliquod tale commissum esse de effra
sue ordinacionis et quod de solemnitate et tunc
non est quous p[er]sonacionis q[ui]s tunc istud magis
spectat ad ep[iscopu]m quod ad simplicem sacerdotem. Dico
enim sine p[er]to mortali tunc q[ui] in mortali tunc
nullus de celebrat[ur] missa. Notandum tunc q[uo]d aliq[ui]
esse imp[er]to mortali p[er] duobus modis co[m]muni
q[uo]d sit imp[er]to mortali notorio alieno q[uo]d sit imp[er]to
mortali occulto. Si p[ri]mo modo q[uo]d notorie sit
h[er]etice vel schismatice vel p[er]nicie vel excommunicat[ur]
vel p[er]nicie publicas non solum ipse p[er]dat in
celebrando ut dictum est tunc omnes qui audierint
missam eius tunc ratio est q[uo]d ista quatuor crimina
maxime repugnant h[uius] sacro. Nam in hoc
sacro est p[er] se tunc p[er] se ideo repelluntur h[er]etice vni
tulum caritate ideo repelluntur schismatice et p[er]to
Et tunc vas gracie videtur non Eucharistia de
repelluntur p[er]nicie q[ui] gram emittit et vendit
Et tunc de notis p[er] se homine ad statum p[er]nale
ideo repelluntur notorie fornicari q[ui] o[mn]i sunt
carnales et dicuntur notorie fornicari non p[er] sup[er]
none vel aliqua signa p[ro]babilia sed q[ui] sunt p[er]
ordinem imp[er]to imp[er]ati de tali tunc vel p[er]to
m[er]ito confessi vel tunc q[ui] tunc vel p[er] se
duo facti Et tunc evidenciam facti q[ui] facti est
ita notorie q[uo]d non indiget testibus tunc nulla
possit tergiversare celari. Si sit imp[er]to mortali
occulto tunc p[er] se q[uo]d aliq[ui] esse imp[er]to mortali
occulto p[er] se tunc tunc tunc tunc q[ui] ad co[m]muni
mittit actu vel q[ui] p[er] se tunc tunc aliq[ui] p[er]
catum mortali de quo non dolet nec p[er] se tunc con
tent[ur] et talis sit celebrans non solum p[er]dat mor
tali tunc mortali sine et de tali dicit ap[osto]lus
q[ui] maledicat et bibat indigne audiam s[ed] m[er]ito

mortuus esse sibi iudicatur et bibit illud homo aliquis
 p[er] se in p[er]to mortali si q[ui]d quipit aliq[ui]d p[er]tin[et] mor-
 tale q[uo]d non fuit q[ui]s i[n] non recordat de illo p[er]to
 et tunc ad diligenti[er] talis exanimat q[ui]s i[n] p[er]to an-
 tequam p[er]tinet p[er] ad celebrand[um] et nullom[od]o
 p[er]tinet recordat de illo p[er]to et est in p[er]to q[uo]d p[er]
 recordat[ur] confiteri illud p[er]tin[et] et facit p[ri]m[us]
 p[ro]p[ri]o i[n] generali conterit[ur] de omib[us] p[er]tis
 obliu[is] et iste non solum p[er]tinet in celebrando
 p[ro]mo d[omi]ni p[er]tinet in p[er]to an[im]e v[er]o et absol-
 ut[ur] de illo p[er]to et ita intelligit illud obliu[is] p[er]
 an[im]e d[omi]ni boni d[omi]ni Et p[er]tinet in illud obliu[is] p[er]
 an[im]e d[omi]ni filios istom[od]o d[omi]ni in p[er]to mortali ce-
 lebrant i[n] s[er]p[er]ta recordat[ur] de illo tunc p[er]tinet
 p[er]tinet Et ideo quilibet tunc aut quia p[er]tinet ad
 celebrand[um] diligenti[er] exanimat[ur] confiteri sua
 p[er]tinet in p[er]to mortali uel non Et ita p[er]tinet s[er]p[er]
 paulus dicens p[er]tinet i[n] v[er]o p[er]tinet aut[em] ho-
 et sic de pane illo edat et de calice bibat Si aut[em]
 aliquis quis in p[er]to mortali de quo non recordat
 exponat se ad celebrand[um] an[im]e p[er]tinet
 aliquom[od]o q[ui]s i[n] p[er]to mortali q[uo]d p[er]tinet q[uo]d est tunc
 gressor p[er]tinet ap[er]t[ur] i[n] d[omi]ni p[er]tinet aut[em] p[er]tinet p[er]tinet
 homo. Et mo[do] p[er]tinet q[ui]s i[n] p[er]to mortali q[uo]d re-
 cordat[ur] de d[omi]ni aliq[ui]d p[er]tin[et] mortali quipit et
 tunc aut[em] iste h[ab]et iam copia in p[er]to confessoris d[omi]ni
 non habet Si habet copia confessoris tenet[ur]
 aut[em] quia celebrat confiteri et nisi confite[re] p[er]tinet
 mortali uel sufficit sibi confit[ur] general[is] que fit
 in p[er]to an[im]e q[uo]d illa confit[ur] extendit p[er]tinet
 ad p[er]to v[er]o et non ad mortalit[er] et an[im]e
 ad illa de quibus homo recordat[ur] Si aut[em] talis
 non h[ab]et copia confessoris aut[em] i[n] p[er]to sibi in-
 cessat celebrand[um] aut[em] no[n] Si i[n] p[er]to sibi in-
 cessat celebrand[um] p[er]tinet q[uo]d est in p[er]to et est d[omi]ni

Dura vel alia dies plenarie et plus plura missa
vult audire missa et erit standat in missa si iste
non celebrat vel forte aliquis sub prochieatus
est in sumis periculis et requirit ipm ut de sibi
corpus & iste non heat hostiam consecram
quia de sibi vel inuicet sibi alij alia necessitate
ultima celebrandi sicut sic in proce vel alij de
suis capibus tene^r contere et penite de pto
suo et ee inposito confitendi in qm habebit op
timitate et dicat missa suam in nomine dñi qd
quod est sumus sacerdos absoluit eum et confitatur postea
qd habet copiam confessor Si autem iste quippe
vt dictum est existit in auctoritate pto non inuicet
aliqua ultima necessitate celebrandi in illius po
nat se ad celebrandum qd si celebrat sine dubio
mortali sine peccato. Exponit aliquis sacerdos
accipit pecuniam ab aliquo ut dicat missa de re
quem inq^u talis sacerdos heat in manu consecrate
celebrandi ita qd possit celebrare in proce
mortali absq^{ue} hoc qd confitatur qd non heat copiam
confessor. Dico saluo meliori iudicio quod tunc
in qm dicit qd nullus sacerdos debet accipere pecuniam
pro dicendo missam ita qd sit inuicem sua qd missa
in qm pro pecunia. Tunc si quod dicit de plus
si spiritualia nob^{is} semina^{re} et no^{is} est in re si te
poralia inuicem auctantibus. Non est prohibendum qm sa
cerdos pro sustentatione uite sue non pro missa
conferat pecuniam ab eo pro quo dicat missa et max
ime qm sacerdos non heat sufficientes redditus pro dicit
sua si in quid talis accipere pecuniam est inuicem
ultima celebrandi ex causa ipm qd inuicem in proce
mortali possit dicere missam absq^{ue} pto sine hoc qd
confitatur si non heat copiam confessor. Dico
saluo iudicio meliori qd iste sacerdos aut est obli
gatus ratione sui beneficii collati qd superiorum

in suscipere characterem sacerdotalem, nisi per baptismum
 sanguinis non potest baptizari, quia illi qui baptizantur
 est quod apponitur aqua angelus autem non potest apponitur
 aqua cum non sit res corporalis quae angelus non
 potest baptizari et quod non potest in parte semel ordinari
 et sic dicitur quod licet angelus non sit res corporalis
 potest assumere corpus et sic potest in illo corpore bap-
 tizari sicut anima rationalis non est res corporalis
 et tamen baptizatur in corpore. Dicendum quod non est si-
 mile quod anima unitur corpori et aliter angelus
 quod anima unitur corpori ut forma quae angelus autem non
 unitur sic solum ut motor mobili et ideo anima bap-
 tizatur in corpore baptizatur non autem angelus quia
 et corpus sanctum non supportum non sit angelus
 in corpore quantum assuit. Et ideo in scripturis in pharaone
 methuse dicitur sicut supportum anima autem bap-
 tizatur in corpore non autem angelus et sic quod non potest anima
 suscipere characterem sacerdotalem non autem angelus
 quare angelus conspici non potest. Sed quod per angelum
 putaretur unam hostiam dicendo illam conspiciam
 esse inquit illa hostia debet adorari. Dicendum quod per an-
 gelum malum putaretur ad non esset adoranda nisi
 constaret pro certo quod esset vere conspicienda. Sed per an-
 gelum bonum cum putaretur esse adoranda. Hoc
 est quod angelus malus teste salvatore commendatus est
 et per mendacem et semper unitur deinde homines
 quare iniquus debet sibi crediti angelus autem bonus
 est semper verax et unitur christum et sic unitur ad
 hominis saluationem et ideo semper debet sibi crediti. Hec
 est quod dicit apostolus in Cor. 10. et angelus malus prope
 transfiguratur se in angelum lucis semper hostia ab
 angelo putata est adoranda sub condicione scilicet
 vere conspicienda nisi constaret pro certo quod esset
 angelus bonus. Capitulum 2m

Materia sacramenti simpliciter est duplex videlicet
 et divini et rati quare istud dicitur in materia
 sacramenti est quod istud sacramenti est ordinandum

ad pualom nutritione. Nunc autem panis in unum
corpus consistit in abo et in potu. In pilibus et panis
habet in maxime ratione abo et panis habet rationem
potus ita in unum pualom consistit in abo et
potu pualibus et ideo in isto panis dicitur corpus
sub specie panis in abo et sanguis sub specie vini
in potu. Et ita dicitur in panis in vi ubi dicitur
Caro mea uere est abo et sanguis meus uere
est potus. Sicut enim autem quod panis qui dicitur in
faciem est panis triticeus aqua elementaliter confectus
Sicut panis quod in pasta non potest confici corpus
Dico etiam de triticeo quod in alio pane sicut de pl
gine uel de ordo uel de quocumque alio grano in pasta
triticeo non potest celebrari missa. Sicut etiam aqua
elementaliter confectus quod esto quod panis est de triticeo
si esset confectus cum aliqua aqua uel in alio liquore
sicut in uino uel in lacte uel in aqua rosata et de
alio uero. Et in si esset confectus in aqua simpliciter
in talis pane non potest confici corpus. Sicut enim
autem quod in precepto et usu romanorum ecclesie que dispo
nunt duo omnes ecclesie in se et in caput et ac
ingra et ideo omnes ecclesie tanquam in omni capiti
et in grege dicitur in omnibus obedire. Panis de quo
conficitur corpus dicitur esse azimus quod si in panem
in pane fermentato potest confici corpus
Nichilominus qui in pane celebrari potest
mortalis et esset gratuliter commendat. Sicut et
quod in unum est in aqua panem dicitur esse de uino uere
quod in alio uino sicut in uino malorum granatorum
vel pomorum uel mororum uel in quocumque alio uino
in uino de uere non potest celebrari. Notandum
etiam quod in aceto uel in aqua non potest confici
Et intelligitur de aceto quod est omne acutum quod in
uino aliquantulum acutum bene potest confici
licet non deberet qui potest habere aliud uinum
Et ratio est quia non sunt in se differenciam

Vino ad hanc contrarietas dicitur in ministro et possit
comparari tamen ad id quod melius sit quod aperte dicitur
sit bene de sacramento in ministro ratione per hunc patet
non possit bene euelli quoniam eodem aliquid remaneat
in vase et tunc quare ista duo sunt scilicet panis et uinum
et uinum de uita sunt magis quam huiusmodi quoniam
aliqua alia duo est ista potissima quod per licet institui
scilicet Christus ad istud sacramentum in ista materia celebrari. Si enim
in alia materia institueret illa materia esset propria materia
hunc sacramentum. Sed alibi argueret congruere
mysterium materia magis instituit quod istud sacramentum celebrari
quia materia quia effectus corporales panis et uinum
maxime spiritualiter quoniam hunc sacramentum quod
vinum corporale habet confortare. Non illud propter
panis cor hominis confortat uinum etiam hoc letificat
non illud emper uinum letificat cor hominis. Et istud sa-
cramentum digne sumente spiritualiter confortat me-
moria huiusmodi de faciat id uocatur materia et ma-
terias confortans et letificans. Et ideo uocatur. Extra
tista ab eo quod est candidum et tunc quod est quod
bona quod que sunt hunc letificat. Sicut enim
panis et uinum multum panis conficiat et uinum pro multo
faciens confluit per in corpore corporis et per quod
et fides ad uicem spiritualiter uinum. ideo uocatur
minimo a eo quod est simul et uinum quasi simul
uinum. Propter etiam et comparat per uinum sumendi dicitur
Io. xvi. c. nisi uinum sumerent cadens in terra mor-
tuum fuit. Comparat se et mundum. Io. xvi. c.
Ego sum uinum uera et ideo congrue sacramentum
corporis et sanguinis. Et uinum de uita et in pane de
hunc celebrat. Etiam sciendum quod licet aqua non
sit de essentia materia huius sacramentum debet tamen ad
mysterium uinum in calice sed in modum quodammodo quod aqua
significat populum. Non illud Jeremie de q. d. d.
y. c. Emphoraque multe propter multa. ideo in modum
aque in uino in calice significat uinum spiritualiter.

Et prolo que fit virtus hinc facti Si iniqua sacerdos
 possit iniquitatem quatuor & ista ma consecrari dicitur
 aliqui dicit q non solum quatuor sufficit sibi in pro
 sibi quibus quor ratio est qz in istud sacri ordine
 ad usum factum sacerdos non plus consecrari nisi quod
 sufficit usum factum alij autem dicit dicit q non est
 determinata quatuor ultra qua sacerdos non possit
 consecrari & panis et vino quatuor quatuor possit
 consecrari sibi panis et vinum in tanta quatuor possit
 consecrari Cum enim in forma consecrationis ponatur
 istud pronomen demonstrativum hic hec hoc oportet
 qd ma consecranda obicit omnia sacerdos Unde di
 citur qd sacerdos exis multum non possit consecrari
 totum panem qui est in foro vel totum vinum qd est
 in cellario sed totum panem et totum vinum qd sibi con
 secrat iniquitatem quatuor esset possit consecrari
 Et ratio quia si prima opinio esset vera sacer
 dos sacerdos exis in dicit non possit tot hostias co
 secrare qd possit exis in una magna civitate Et
 etiam sacerdos simplex possit consecrari tot qd possit
 consecrari que omnia sunt absq ratione dicta Et res
 pondent ad rem aliorum et dicunt qd dicit est inter
 istud sacri et alia sacramenta scilicet essentia aliorum
 sacramentorum consistit in dicitur et usum que
 sunt essentia sacramenti consistit in appensione aque
 Et prolatione forma et ita est de alijs sacramentis
 Sed essentia sacri Eucharistie consistit in consecra
 tione et non in usu eius qd postea q iniqua hostia co
 secrata sinitur adhuc esset verum sacri Et idem
 sacerdos non dicit consecrari nisi tot hostias quot
 sunt sibi et suo populo necessarie tamen si consecraret
 mille milia omnes veni consecrante Solent tamen ab ali
 quibus talis questio movetur Si essent hic panis hostie
 consecrande et sacerdos non dicit esse nisi panis iniqui
 omnes panis essent consecrande consecrante ad hoc videtur
 hinc Bernardus archiepiscopus Compostellanensis

meliora in quibus pro quibus et dicit quod autem iste sacerdos
intendit consecrare omnes hostias que sunt ante se quot
quot sunt in altari et non sunt nisi in et tunc dicit quod si
omnes consecrate a sacerdotibus pro consecrare in et non pro
et non determinat que sunt ille in et tunc dicit quod nulla
est consecrata quod omnes que sunt consecrabit ita una sunt
et alia et sacerdos non determinet se magis ad illa que
ad istam qua ratione iudicatis quod ista non sunt con
secrata eadem ratione ergo dicimus quod nec illa et propter
dicit quod qualibet que venerit erit consecrata Unde quod
sacerdos habet consecrare plures hostias non de
terminare ad unum nisi de hoc conditione ut co
secret quicquid est ante se Et ista sufficiunt de materia E
ucharistie Capitulum de forma Eucharistie

Quoniam facere forme consistit in verbis actibus
et determinat et non formam actionis Eucharistie in
aliquibus verbis limitatur consistit ad sciendum
autem in quibus verbis consistit forma Eucharistie
istius sacri Sciendum quod in missa sunt quedam verba
que sunt de solemnitate in et quedam que sunt de
sacramentalitate Verba que sunt de solemnitate sunt ista que
plurimum faciunt ad ornatum et ad quendam decorem
missae sunt prope et aliqui verba que dicuntur infra
gla missae scilicet de Et infra punctum Et infra agnus
dei et ista nihil faciunt ad essentiam missae hinc dicitur
quod si deberet esse sine deberent dimitti tota vel ad
minime abstinere quod plures officii sine quod talia car
mina in ista mundant aures cordis sine mundant
languoribus cordis Verba que sunt de nomine sunt
alia illa que directe sunt de officio missae Sciendum
autem quod duplex est necessitas quod quodam est necessitas sacri
et quodam est necessitas precepti In missa ergo quedam
verba sunt de nomine precepti quedam sunt de nomine sacri
De nomine precepti sunt omnia illa verba que ab his per
apostolo et ab aliis sanctis pontificibus suis successo
ribus sunt in scriptura dicitur in missa De nomine vero
sacri sunt illa que in scriptura precepta sunt per sacrum in
scriptura et est de materia ista illa verba que per quos dimittit

19
illa uerba que tu sunt de mente p[ro]p[ri]a et dicit illa que
sunt de mente facit et h[ab]et intentione consecrandi
Conspicit tu mortalissime peccat et esset g[ra]uissime
p[ro]uidentur Si autem dicit omnia illa uerba que sunt
de mente p[ro]p[ri]a et dimitter illa que sunt de mente
facit quatuor uerba intendit consecrare nullone tu
conspicit Cum ergo simpliciter formasset que dat et
rei et sine qua res esse non potest manifestum est illa
sola uerba que sunt de mente facit se formaliter
facit Ista autem uerba quantum ad formam consecrati
corpore sunt h[ec] hoc est enim corpus meum Si uero
tu quod si enim non est de mente facit quod posito quod aliquis
sacerdos cum intentione consecrandi proficeret
ista uerba hoc est corpus meum et non dicit enim
uere consecrat Ubi autem optat quod procedant aliqua
uerba que sunt de integritate forme Non quod magis
se potius in quodam modo dicit quod dicit illa uerba ab illo
loco in quodam modo patet et in conclusione usque ad ultimum
Similiter et in conclusione nostra sunt ad consecratione
corpore et ratio quia est quod sacerdos consecrans p[ro]ferat
uerba consecrati in persona de optat ergo quod uerba
consecrati procedant aliqua uerba per que demonstrat
quod sacerdos loquitur in persona de Cuius sunt illa uerba que p[ro]feruntur
ergo de mente optat quod illa uerba procedant Et istud
dicitur iste per tale exemplum Si aliquis diceret
dico corpus illius in se fuisse transiitionis in eum
esset ut illud uerbum fuisse dictum ab ipso paulo
si tunc esset in illis audientibus illum quod illud uerbum
esset dictum ab ipso paulo Si ipse dicit paulus dico
illius corpus et simili in proposito ad hoc quod dicitur
quod sacerdos dicit uerba ista hoc est corpus meum in persona
de quod procedant aliqua uerba per que dicitur intelligi quod
de dicit illa uerba hoc est corpus meum Ista autem
uerba sunt Cum p[ro]ferat et alii autem dicit dicitur ut
dictum est quod duplex est necessitas scilicet necessitas facit
et intentionis p[ro]p[ri]a Dicitur ergo quod de ueritate facit
sunt ista quatuor uerba hoc est corpus meum quoniam istis
quatuor uerbis facit consecratione per sacerdos dicitur

ad omni iurisdictione consecrandi. Omnia autem alia sunt tunc
de iure proprii quod sunt aliquid coram obmittit mortali
parat nichilominus consecrari. Et videtur ad rem
sua quod dicit quod sacerdos consecrans loquitur in persona et
eo quod dicit aliquid verba per que dicitur quod loquitur
in persona. Dico quod istud de iure facit non rationem
tamen si sufficit autem sacerdos autem dicitur loquitur
in persona. Et propter ista verba hoc est ut patet ostendit
quod sacerdos non loquitur in persona quod nullus audit quod sacerdos
velit dicit quod istud per similes propter corpus per loquitur
in persona. Dico quod illud est corpus. Dicendum est ergo quod
forma consecrationis corporis. Et propter consistit in his
verbis hoc est et. De hoc autem quod demonstrat illud
pronome demonstrat in hoc. Et dicitur hoc est et in magna
est dubitatio ad hoc autem dicitur aliqui quod istud
pronome demonstrat in hoc demonstrat corpus. Et alii dicitur
erunt istam panem per istud salua reverentia dicitur
cum non dicitur. Et arguo per contra eos secundum. Omnia omnia
in dicitur et secundum veritate verba per metalia efficiunt
tamen illud quod significat si verba per dicta sunt hoc est et
non efficiunt quod corpus per corpus per quod aliqua verba
illa perferunt corpus per erat corpus per. Nec enim efficiunt
quod panem per corpus per quod illa est per panem est corpus
per ergo illud pronome hoc non demonstrat corpus per
nec istam panem et per hoc dicitur alii quod illud pronome
hoc nichil demonstrat quod dicitur veritate a sacerdote
et ideo istud pronome hoc non tamen demonstrat per malum
tamen si istud nichil est dicitur in quo tollit difficultate
quod licet illa verba dicitur non veritate a sacerdote
consecrante per corpus consecrans in die tamen non
dicitur ista verba veritate et quod dicitur illa verba illud
pronome hoc aliquid demonstrat. Et ideo quod quid
demonstrabat tamen et remanent eadem difficultate
per. Et ideo dicitur alii quod illud pronome hoc nichil
demonstrat demonstrat si demonstrat aliquid in dicitur
nec tamen in quod dicitur hoc est corpus tamen est sensus illud

hoc qd continet sub istis p[ro]p[ri]et[ati]bus quidq[ue] sit illud est
 corpus ueni Et p[ro]bat[ur] qd illud qd continetur
 sub istis p[ro]p[ri]et[ati]bus p[ro] toto temp[or]e quo dicit uerba est
 p[ro]p[ri]et[ati]bus quia corpus p[ro]p[ri]et[ati]bus non potest esse ubi imp[er]at p[ro]p[ri]et[ati]bus
 vltim[us] p[ro]p[ri]et[ati]bus s[ed] u[er]um ergo q[ue] dicit hoc est corpus
 Sic s[ed] p[ro]p[ri]et[ati]bus illud qd continet sub istis p[ro]p[ri]et[ati]bus sit corpus
 qd est s[ed]m. Dicend[um] qd illa p[ro]p[ri]et[ati]bus hoc est corpus
 et quelibet alia donec tota p[ro]p[ri]et[ati]bus non est p[ro]p[ri]et[ati]bus
 nec p[ro]p[ri]et[ati]bus sensum q[ui]at in a[ur]e auditor[is] et id est
 non est indicand[um] de eius ueritate quom[od]o tota
 p[ro]p[ri]et[ati]bus sit. Constat aut[em] s[ed]m s[ed]m qd istud qd con-
 tinet sub istis p[ro]p[ri]et[ati]bus post p[ro]p[ri]et[ati]bus uerime p[ro]p[ri]et[ati]bus
 est corpus p[ro]p[ri]et[ati]bus et is uer[us] qd istud p[ro]p[ri]et[ati]bus hoc d[icitur]
 monstrat illud qd continet sub istis p[ro]p[ri]et[ati]bus q[ui]at
 p[ro]p[ri]et[ati]bus illud et ista sufficiant de forma consecrationis cor-
 poris. Cuius forma consecrationis sanguinis est ista
 qd in quibus uerbis q[ui]at consecratio sanguinis dicitur
 opinio. Item sanctus Thomas de aquino et s[ed]m
 quare dicit qd forma consecrationis sanguinis co-
 nstituitur in uerbis hic est calix sanguinis mei non
 et eternum testamen[ti] mysterium fidei q[ui]at p[ro] nob[is] et p[ro]
 multis effund[er]e in remissione peccator[um]. Itaque quid
 ista uerba sunt de essentia forme et q[ui]at aliqui istos
 dimitte[n]t nichil facit. Et ratio sua est ista qd de
 essentia et integritate alicuius p[ro]p[ri]et[ati]bus non solum sit
 subiecti et p[ro]p[ri]et[ati]bus sed etiam ea que sunt de terminacione
 subiecti et p[ro]p[ri]et[ati]bus. Si ista uerba non et eternum
 testamen[ti] ut u[er]ba p[ro]p[ri]et[ati]bus sunt de terminacione istius
 p[ro]p[ri]et[ati]bus sanguinis q[ui]at q[ui]at omnia sunt de essentia fidei
 et s[ed]m. Magister aut[em] Henricus de guandano et s[ed]m
 quare dicit qd in istis uerbis in hic est calix san-
 guinis mei q[ui]at forma consecrationis sanguinis. Et
 istis uerbis dictis statim est ubi sanguinis. Et alia
 aut[em] uerba que sequunt[ur] s[ed]m non et eternum testamen[ti]
 et s[ed]m istos non sunt de essentia forme nec de ne-
 cessitate p[ro]p[ri]et[ati]bus s[ed] solum de necessitate p[ro]p[ri]et[ati]bus q[ui]at
 dimitte[n]t alii istos uerbor[um] non et eternum et

hanc potestatem nichilominus conservaret hanc et id est ista
ratio est ista quia per formas sacramentales non im-
portat de necessitate fieri nisi illud quod efficitur. Sed
essentia sanguinis de mixto sacramento dicitur et ex hoc
significat per ista verba prope hic est calyx sanguinis
mei quae mixtis verbis prope consistit forma con-
servatio sanguinis. Tunc ista opinio non videtur
satis in se esse satis reputo tamen per maiorem
Et ad eam confirmanda adducit fr. Bernardus
Granato quod electus talis clariorum bartholomaeus
in theologia in corinthios suo con. in primis Hen-
ricum talia duo signa. Primum quod in missa no-
n dicitur pro sanguine adorandum quoniam completum
sunt ista verba dicta s. hic est calyx etc. usque ad re-
missionem peccatorum statim dicitur illis verbis elevat
calicem ostendens sanguinem esse populo adorandum
in signum quod tunc est completa consecratio et non ante.
Secundum signum est quod beatus Ambrosius quod est dicitur
de quatuor doctr. principalibus ecclesie in missali pro sepe
omnia verba dicta dicitur tunc ergo de intentione
Angeli sunt quod dicitur sunt de consecratione sanguinis
Judicio autem non pro istud verbum esse de intentione illius
deveratibus de cele. missa et dicitur. Tunc enim
verat est iste quidam enim Episcopus attendens et videns
quod in nullo euangelio invenit quod aliquis eum tunc
poneret ista verba in se in fidei amabatur quos sunt
vel sunt tunc audant quod dicitur sunt verba para-
mentibus. In hoc verba ista et super hoc consi-
derat dicitur per. Et constat quod in ratione sua erat quod
illud esset interrogare forme alio quo sua erat nulla
quod eodem modo posset quere de quolibet verbo tunc
rationis. Et pro non repudiet eum de quo illa dicitur
quod dicitur ergo quod omnia illa verba sunt de mente
et integritate forme et quod pro de veritate ista
opinionem quod in omnibus celebrant quod dicitur
sub uno tunc et ad actuali intentione quod dicitur

istud vas unum quoniam non est semper quod homo bibat vas
 sed quod bibat unum. Sicut quod dicitur est calyx sanguinis
 mei non est spiritus quod virtute ubi sit ubi calyx quod a
 virtute ubi sit quod ubi sanguis. Si aliquid etiam
 dubitaret quare in forma consecrationis corporis non
 dicitur hoc est corpus meum quod pro nobis tradit sunt dicitur
 forma consecrationis sanguinis qui pro nobis effundit
 tunc ita bene corpus fuit traditum pro nobis prout sanguis
 effusus ad hoc est dicendum quod istud sacramentum est re
 memoratum passionis et corporis pro morte. Itaque dicitur
 apertus. Ita ad cor. Tuone usque sumet pa
 ne hunc et calicem bibet morte dicitur amicum
 donec veniet dies iudicii. Christus enim illud sacramentum
 instituit dicitur hoc facite quotiensque sumet
 in commemoratione hoc est in memoria mea passionis
 passio autem et mors quod melius reputantur pro effu
 sione sanguinis quod per traditionem corporis ubi dicitur in
 forma consecrationis corporis quod pro nobis tradit. Non
 enim quod licet ex virtute ubi forma consecrationis
 corporis sub specie panis sit tunc corpus quod ex virtute ubi
 forme consecrationis sanguinis sub specie vini sit tunc sanguis
 tunc ex qua naturali ex communicatione sub utraque specie est
 totus et ueris deus et ueris homo. Itaque in propria
 corporis est. Caro et sanguis potus manet tunc
 totus sub utraque specie. Capitulum in de loco ubi dicitur
Ista enim phrasium sua quam mirabilis est influentia
 lon propter et reuera amabilis et in tunc est mirabilis
 quod rem amicit et altera in sua via sicut dicitur
 Aristoteles in libro de plantis de pomis et flos dicitur
 aperis ubi sunt inuenta sunt. Ita illa que nascitur
 ubi que est in effluente. ea autem que nascitur apud nos sit
 ad quod dicitur suavia et torrida quare patet manifeste
 quantum lonis fuit ad imitationem dei. Et propter hoc fuit
 propter filius istud in libro minorum effertur sa
 crificium in loco que deus elegisset. Si ergo fac
 fuit in iherosolymis quod de carnis hinc de vitulo
 et agnorum fiebant non debet offerri in loco isto
 et in iudeo quanto magis sacrificium catholicum in quo

¶ Verus deus et verus homo offerri non debet offerri
in loco mudo et sancto in loco in quo regu-
lariter missa debet celebrari est ecclesia praedicta Augg
dicens Extra ecclesiam non est locus ubi sacrificium Et dicit
regulariter quod in aliquibus locis missa potest celebrari
extra ecclesiam. Et dicitur autem quod quoad missam extra ecclesiam potest
accipi duobus modis. Primo id est quod congregatio
fidelium qui congregantur fide et caritate et ita accipi
Augg extra ecclesiam quod dicitur extra ecclesiam et extra ecclesiam
non est locus ubi sacrificium. Alio modo ecclesia idem est quod
ista domus in alio in qua dicitur hore et missa et
extra ecclesiam sed dicitur per aliquos quod capibus celebrari
missa sicut in honesto exercitum vel quod ad aliqua festi-
timitate vel ad invocationem alicuius sancti vel ad obsequium
quod alicuius defuncti vel pro aliqua missa novae vel
ad aliquid aliud tale convenit multitudo populi magna
et ecclesia est parva. Ita itaque populus non tenet per
in cimiterio vel in aliqua plana honesta et munda et regi-
altare et debet ibi decenter aptari in pulvis vel
platus ueni vel aliqua aliud ibi possit offendere
in fovea de licentia autem dioecesis pro aliqua causa
per missa celebrari in domo alicuius in aliqua camera
apta ad hoc ita tamen quod semper celebrari super altare por-
tatile super aliqua tabulam lapideam aliam stipulam
annexam bndictam ab episcopo et ista tabula dicitur esse munda
quod si esset fracta non debet ibi celebrari missa nec et
si esset asperum amora ymo petra et quod ibi celebra-
ret. Ista etiam tabula dicitur esse lapidea et non de aliqua
alia materia. Et hoc hinc est una quod dicitur quod ymo latet
ibi est petra uera unde dicitur apertus petra autem car-
nis. Alia causa est quia populus dicitur quod reperit a luce fuit
et in summa petra et dicitur euangeliste. Et pro ista
causa ratione corporalia dicitur esse hinc et non de
aliqua alia materia quod dicitur in monumento fuit in uoluntate missa
donec munda et in hinc hinc sanctissimo et corporalia
significavit ista hinc hinc quibus corpus mortuus
fuit in uoluntate. Calix etiam non dicitur esse de ymo quia

die alta uoce nec Iamms apt. missa nec et alie
hore in ecclesia nisi in quibus festiuitatibus in die
natali dñi In die resurrectionis dñi In die pen
thecostes et in festo assumptionis bñe marie ne
autē ecclesie de fraudibus suis debet et ne di
uinum officium negligat et ne fideliū deuotionem
quā sibi de uocis fidelium auget tempore omniūque
interdicti Iamms clausus excoīcat et mīdit et
chrysos tampanis. etiam non pulsat et missa et
totum diuinum officium tam diu quam nocturnum
diei sub missa uoce in ecclesia ita quod non possit au
diui ab his qui sunt excoī. Omnia ista habent ex
de pen. exco. et mīd. c. alia. mī. li. vi. et qui coram se
reut est irregularis et illegibilis nec enā ipse pō
telligit nec pōt absolui nisi in casu mortis p̄cipuā per
Sedem apostolicā et h̄c. mī. c. de pen. exco. qui is qui in
ecclesia li. vi. Aliquo enā excoīcatō p̄uē nullus debet
celebrare nec in ecclesia nec alibi alioq̄ p̄tractare nec
tolerare et ultra hoc excoīcatō suspensio ab ingressu ecclesie
nec possit absolui nisi ab illo qui tulit sententiam excoīcatō
ut de exco. de pen. mī. c. ep̄. li. vi. et uou. c. tempus
illud quod qui p̄ suspensio celebrat et excoīcatō
ut h̄c. mī. c. de pen. exco. c. is qui li. vi.
Capitulum de tempore quo dicitur missa

Ut dicit sapiens Salomon etc. in quibus tempora
tempus hinc et hoc rationabiliter res enim penes
varietate temporum maxima acquirunt in
imitatione quod eundem esse apparet in lactura que
in tempore suo inuenitur frigida et humida sit ne
feruentius sanguinis et colore eximie uisus
si ondestit in humore comitē calidum et amarum
quo ob est coloris sine calefacte ex qua de liquida
appet quam uisus penes imitatione temporum mi
tent et alterentur quod sans pulchre figurati sunt
Exodi. c. vbi ubi lē q̄ manna collectū debito tempore
erat hinc omne delectamentum et omnes saporem sua
uitatē quod autē colligebat tempore non debito sibi
satis computrebat et vmbra stantiebat et manna

istud erat signa corpus qd sicut in historia corpus dicitur
 ubi per dicitur hinc sicut figura processio qd dicitur plura manna
 patet qd in dicitur Sicut ergo manna non debet colligi
 nisi tempore debito ita sacrosanctus sacrificium non debet
 fieri nisi tempore debito et statuto Sciendum ergo
 qd missa debet celebrari de die et nocte nisi in
 festo natiuitatis qd in qua missa celebratur media
 nocte quia illa hora natus fuit christus de hoc tunc
 dicitur missa antiquitus etiam in vigilia resurrectionis
 dicebat missa de nocte vii in oratione missae dicitur
 qui hanc sanctissimam noctem etc. Ratio quare missa
 celebratur de die et nocte est quia quia in missa
 commemoratur passio christi que fuit de die facta et no
 de nocte alia ratio est quia per noctem per statum petri
 per diem significatur status gratiae ut dicitur glo super illo
 libro apoli ad romanos ubi dicitur opera tenebrarum et peccati
 et induantur arma lucis et virtutis quae sunt arma gratiae
 ad significandum ergo quod ille qui dicit missam debet esse
 in statu gratiae et sine peccato de missa de die et nocte de
 nocte tunc autem hora dicitur debet dici missa nota
 tamen quod tunc sunt horae principales in quibus debet
 dici missa scilicet tertia sexta et nona Et quare
 missa tribus magis horis dicitur missa quod in
 aliis rebus ut frequenter dicitur est missa in me
 moriam passionis christi Et ista autem in istis tribus
 horis fuit passus et a natiuitate hora aut tertia fuit
 crucifixus lingua iudeorum in sinu pylati quia hora
 tertia clamabant iudei crucifige eum et illa hora
 pylatus ab iudicauit fieri petitione ipsorum Hora sexta
 fuit eleuatus in cruce vii dicitur in Genesi autem hora
 sexta et crucifixus enim hora autem nona enim
 sic perit ut in matthaeo dicitur Et circa horam nonam ex
 clamabant uocem magis et per crucifixum perit Et istud
 intelligitur de missa que dicitur sollempniter in ecclesia quia
 missa peritibus per diem a principio aurora usque
 ad sextam et in diebus ieiuniorum usque ad nonam

Post nona autē non dē celebrat. missa in p̄senti
 iudicibus se minor et rāve ordinū. Incidit
 autē nona qd̄ solū missa uer̄ et om̄salic hōc
 canonicē dicit in mēoria passionis x̄i mati
 tūm d̄ em̄ in mēoria d̄. p̄. hōra matutinali
 fuit capta et d̄mictis et auliplicat. Inq̄ et d̄bat
 d̄m̄ matutinali mēdia nocte quō illud psalmi
 mēdia nocte fūgebam ad consistendū tibi super
 iudiciā iustificatōis tue. Prima d̄ in mēoria
 passionis x̄i qz illa hōra x̄i in domo Cayph̄e li
 gatus ad colupnā fuit grauissimē flagellat⁹ ita
 qd̄ fūq̄ p̄ d̄ uer̄at sp̄as a planta pedis usq̄ ad.
 d̄m̄ caput non aut mēo fūntas. Tercia d̄ in
 mēoria d̄ quā illa hōra x̄i duct⁹ fuit ad pilatū
 a iudicib⁹ iugis iudoz clamacōm et d̄m̄m
 tolle tolle crucifige em̄ et tūc fuit impletū illud
 psalmi psalmi appuēnt sup̄ me os sūi s̄c̄ leo
 rapiens et rugiens. Sexta d̄ in mēoria d̄ qz
 illa hōra x̄i p̄oliat⁹ et delus⁹ a om̄ib⁹ fuit elenat⁹
 manū et fuit impletū illud psalmi foderunt
 manū d̄m̄ et pedes meos. Nonā d̄ in mēoria
 d̄ qz illa hōra felle et aceto potatus copiat⁹ d̄m̄
 pater in manū tuas et tūc fuit impletū d̄m̄
 psalmi d̄m̄ in mēst̄ d̄m̄ fel et in siti d̄m̄
 potam⁹ d̄m̄ aceto. Vesp̄e d̄m̄ in mēoria d̄
 qz illa x̄p̄us datus a pilato nobili d̄m̄m̄ Joseph
 fuit de cruce d̄posit⁹. Completorū d̄m̄ in mēoria
 d̄ qz illa hōra x̄i annē sua tristissima et alis s̄c̄is
 mulierib⁹ lamētat⁹ et aromatib⁹ fuit conditus
 et posit⁹ in sepulc̄o et sic bonū esset congruū
 qd̄ quāz illaz septem hōraz d̄m̄ in hōra sua d̄
 t̄mate h̄m̄ illud psalmi. Sep̄tes audis laudē
 d̄m̄ tibi. Vesp̄e qz p̄ rei similit̄ comparat⁹ uel
 p̄ h̄m̄na flagitūm̄ acq̄uit istud fūm̄. fūc̄
 t̄ illud qd̄ ordinaud est cō d̄ celebrat miss̄ c̄ p̄tr̄.
 Vbi d̄ p̄ p̄tr̄ matutino off̄o x̄p̄lato s̄. mēdia
 nocte manū p̄m̄ p̄c̄ fūntur. An̄ p̄m̄ p̄m̄
 t̄m̄ p̄m̄ nonā vesp̄m̄ p̄m̄ ita t̄ ut
 hōis comparatib⁹ aut a p̄ ā astolozib⁹ copla

no

hōm

Demid part her et infinis visitat finaliter vocat
 ad opus finale semine Et dicitur omnes a ste hoc
 q modu quo papu et ca ti eodem dolen ubi papu
 q dimum officiu tam duru qua nocturnu di
 ca stud iop pur et deuote Et qui stent hys qd
 istud mandam stat se mortaliu peccat ut pote e
 transgressor precepti cirle Notandu autem quod d
 de missam quoniam dixit matutinu congruam ead
 est q p rima dicitur autem missa illic ead hore pter ues
 peras completorum pur etia diu autem uel q missam
 Capitu Septimu quoniam iudic d d in missa

Ex quo dicitur est de missa d d in die restat d d in
 quoniam iudic debet diu missa Et est d d in
 q d d de cele miss e consubstanti nullq d d d d d
 missam missa mel iudic vald em felix est qui cele
 brat vnam digue Exapit d d d d d d d d d d d d d
 celebrant tres itaq vms p d d d d d d d d d d d d d
 bractres missas ut d d d d d d d d d d d d d d d d d
 Et ro quid illa die d d d d d d d d d d d d d d d d d
 qm peristas tres reputant tres statq s s statq ante
 legem et statq sub lege et statq qre illa missa que
 cauta media nocte reputat statim qm fuit an
 legem qm totus mundus erat in tenebris vni missa
 illa cauta pphya ysaie pphus genuit qm abulabar
 in tenebris iudic luce magna Et missa que d d d d d d d
 iora st statim qm fuit lege in quo statim incepit
 fuit qm p d
 p fctam notia d
 n p r apne lux diei p d
 cauta lux fulgebit Et d
 qre in quo fuit et d
 illa cauta est ad reputandu tres natiuitates p
 nam prima d
 qua naste ex patre Et iud
 illud Dominus dixit ad me filius meus et tu
 ego hodie genui te Et d
 temp obscurad
 est nobis otultra Et d
 spualem quia naste in a d

sub

Unde causa in illa missa hinc fulgebit hodie super
 nos i gra dicitur reputat nativitate tempale
 qua natus est p bndicta uirgine maria p salute
 ma vñ causa puer natus est nob vñ hinc con
 siderentur euanglia que dicuntur in istis missis p
 missa significat nativitate tempale q dicitur natus
 est fm carne ex maria uirgine vñ illud euang
 qd in illa missa sicut dicitur a rege auguste
 loquitur de ista nativitate ut intuentur qd missa sit
 nativitate pualis filij di qua nascitur p mirabilibus
 mystere p gratia vñ in missa dicitur dicitur etiam nulli
 pastores loquebantur qd totum loq dicitur de nativitate filij
 di pualis ut intuentur qd reputat nativitate
 et tunc qd nascitur ex pte vñ tunc dicitur eundem in p
 erat ubi loquitur totum loq dicitur et tunc nativitate filij
 di tunc dicitur qd in die pasche non dicitur
 missa Et vñ est istud factum est signum passionis
 qd quetale die fuit facta et veniente uitate debet
 cessare signa alij autem diebus non dicitur pados
 amp vñ in missa dicitur necessitate in qd p cele
 brare duas tunc Et vñ in casu est si aliquis moriatur
 et pados celebravit missam de die p dicitur pro
 defunctis s missam de requie dicitur p semine
 et non p alius pados qd celebrat alius casu est
 p p aliquis impeto morte et pcat corpus p
 p dicitur et pados non heat hostia consecrata p
 itoz celebrare dicitur sicut ut dicitur semine et tunc
 p alius pados celebrare qd istud pmp intelligit
 est alius casu est p necessitate impetrat qd sicut
 tunc p tunc impetrat et dicitur missa sicut veniunt
 aliqui qd hinc conuenerunt p pados itoz celebrare
 dicitur sicut ut dicitur supra itoz alius casu est p ne
 cessitate p gnoze s qd dicitur missa sicut veniunt p
 regnum et istud casu p dicitur dicitur istud
 qua s salua reuocata est istud vñ dicitur eundem
 illud ca dicitur de cele missa de referentia Casu eundem
 illud est qd dicitur p dicitur dicitur in die bene

1. patet

4 missa

Dicitur de consuetudine te² q²site² in² m²entia
 Sepotina Et idem dicitur ascendit de suam et co
 suene ad gargamud ecclia² ut recipiat ibi p²egnos
 ym² loa et ibi adert et p²lo celebrat q²pell² in
 sup hoc implorat conatu² p²pe et q² p²ia² t²nd² q² m
 ecclia Sepotina in q² te² in² p²ma² co² p²te² h²mo² d²ut
 celebrat Ex quo manifeste apper q² p²oe² p²egnos
 non debet transgredi q²struc²o² d² v²nic² missa cele
 branda in die in² saluo² melio² iudicio mag² q² p²bo
 q²suene que sua² in aliquib² eccl²ie gallicis q²st²
 v²nic² dicta missa aliqui p²egni ad aliquam eccl²ia²
 si non sit ibi p²dos p²at² d²ie missam viduit p² p²
 p² d²er² missa d²ie Et d² eis officio d² b²rad² maia² v²
 h²me uel d² p²id² p²o uel d² t²mate v²el d² illo p²o p²o
 quo sit p²egnao non t²nd²at t²uone² ut t²mp²et
 et t²nd²it eis reliquias loco eleuacois t²z p²o²
 Et ista missa d²o² missa p²ca t² p² alibi sua² q²suene
 alia n²o op²imoz t²ay² m²di non condempno ead²
 Alius cas² est q² necesse est honestat² al² v²ult²
 v² p² dicta missa sup²uenit aliq² magna p²o que h²
 missa audire p² p²acerdos ut² celebrat d²mo² p²
 ut d²xi sup² m²ist²o cas² p²o glo² sup² e² co²p²ul² h² p² d²
 ita necesse est n²estio q² d²ic² q² non uideo h²ic t²ant²
 necesse est q² p²tea d²z transgredi mandatu² d² v²ni
 ca missa celebranda p²st²m² ad mag² p²one non
 m²tem² t²mp²orib² m²is ita officiant² ad missa et
 illi q² officiant² d²ucant s²em² p²nos p²acerdos illi²
 cas² est q² necesse est d² b²in s²em² q² s²em² d²ue eccl²
 am²re et quelibet e² am²ta i² h²is am²am² ad²
 et h²ic reddens ita t²mes q² non sufficit duob² p²
 cedotib² p² d² v²nis solus p²idos t²eret am² v²tr²ing²
 in isto casu p²idos p² v²na die in qual² celebrat²
 illis diebus in quib² te² p²o p²lo suo ad dicendum
 missa uel adm²st²randu² p²ca uel alia officia que
 requirunt missa et iste cas² in m²lt² loc² q² figit²
 et sua² m² p²ib² tologam² et t²ado q² d²ucunt² p²er
 ceptum q² p²id² d² v²nic² missa celebranda ad t²ib²
 cap²is in quib² sit m²entio d² ista qua² p²ona² istud

Verbum sufficit qd' ubi non conuertat in p'wachi
nam Consuetudo in arte q' p'hibet omniaq' aut
toritari h' et tenet hoc et ideo nulli d'z fac' conu'
tam et si facit p'ccat et p'ncipi d'bet. In quomodo
aut' casu p'idos celebrans p'tes missas no' d'z si
moze aliquid nec uini nec aqua nec aliq' aliud
p' sumptione sanguis s' p'hibet lauare os et caue
quam p'hibet ne aliquid t'ng' luat q' facit ad
uno sunt recipienda et in qual' missa corpus d'
receptat et sanguis et in ultima recipiat ablucioz
q' d' recipit p' sumptione sanguis d' et non talis
ut d'xi habent' illa d' cele. miss' e' ex p'ro. et d'
conp't' d' v' ut seruiet v' q' t' nichil. Cap' h'z
actammy d' uestibz quibz induit' p'idos in missa

Omnium tempore vestimenta tua sunt cadida ubi
est sapienter q'nd' faciat d'buq' d'p'is uestim'oz
ad d'buq' adm'istratoz officio quibus d'bet p'ce
ndit' exp'ientia medicoz conp'nd' est em' q' uell'zid
salubris d'loz p'ctor'z am'igam' t'and' ab ypoche
rasis induit' ueste q' die p'ced'nt' induit' d'iterat
ind' erit d'missum om' p'acient' d' uicibz. Si
ergo uestis ind'bu' nocet m'ofertios collu'z q'ito
mag' nocet m'conp'itione corpor' v'nd' sig'ific
fuit p'ceptum leg' lator' d'noy' in modo istom'o
facies uestes sanctas d'arb' in quibz sanctificati
induit' p'idos in missa d'nd' esse sanctificat' s' be
nedicte ab Epo. Notand' qd' illa uest' q' f'imo in
d'nt' s' illa can'ica p'ua uel sup' pell'nd' no' est
de essentia miss' in simplia p'acitate qd' d'ico p'
Epos et Canonicos reg'lares quoz tal' uest' est
hab'z. Sciend' ergo q' computata illa can'ica
a ut d'ctum' d' uel loco em' computato sup' pel
l'io p'ptem sunt uestes quibz induit' p'idos in
missa illa can'ica uel loco em' sup' pell'nd'.
Amictu' alba cing'ulu' man'ipulu' stola et castilla.
Et iste septem uestes significat' p'pte dona quibz
sancti quibz sacerdos d' esse p'fusus in act'nd'

operi quem bonifaciorum reprobant impediendo
Deus dicit p[ro]p[ri]a uenietis aut ueniet in gal
lacione p[ro]p[ri]os manipulos suos. Stola sit uoz
tificatio carnis u[er]o ad modum carnis ad deo
tandem q[uo]d sacerdos dicitur uenire in corda suo et
ita dicit ap[osto]lus mortificatio u[er]o in carne uis
emphorica. Casula que coopt omnes alias u[er]o
et p[ro]mittit omib[us] alijs sit caltrata que p[ro]mittit
omib[us] u[er]o et q[uo]d cooperit similitudine p[ro]p[ri]a
In caritate ergo radicati et fundati sustine uina
ut dicit ap[osto]lus similitudine adaptatores p[ro]p[ri]a ad
duri s[er]uista quo ad omne sufficit. Capitulum quomodo
aut d[icitur] dari Eucharistia

Quonia non est bonum sicut panis filiorum et omni
te tamq[uam] et margarite non p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a donade
Cuius omni p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
Cuius q[ui]s de celo descendit. Christus s[er]uista u[er]o deus a
uery homo q[ui] est illa p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a margarita quod
q[ui]s h[oc] abspendit et p[ro]p[ri]a gaudio illius uadit et de
dit omnia que habet et emit uadit istud p[ro]p[ri]a
non est dandum tamq[uam] uel p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
et uadit lib[er]is et inuidis ad uadit uadit id quib[us] d[icitur]
dari istud p[ro]p[ri]a uadit uadit est p[ro]p[ri]a de modis
uadit uadit istud p[ro]p[ri]a. Et uadit uadit ergo q[uo]d istud
p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
qui non credit in isto p[ro]p[ri]a uadit esse corpus d[icitur]
sicut hostiam corp[or]is sicut h[oc] p[ro]p[ri]a corp[or]is
tamq[uam] q[uo]d constat q[uo]d non sicut p[ro]p[ri]a uadit p[ro]p[ri]a
aperet sicut p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a. Et etiam temp[or]e p[ro]p[ri]a
mentali q[uo]d iste recipit istud p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a q[ui]
uadit an co esse uadit corpus co. Et iste ut d[icitur]
est non uadit quod non recipit istud p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
p[ro]p[ri]a s[er]uista p[ro]p[ri]a corp[or]is et idem d[icitur] de uadit al
de carne uel de quacunq[ue] alia bestia quod uadit hostia
corp[or]is. Et uadit temp[or]e istud p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
tam sicut fideles, impii et sancti ad deo uadit uadit
missam uel h[oc] de uadit ad ad uadit q[ui]

licet non quocumque sunt huiusmodi fructus istius sacri
 Et per nunc intelligitur ubi in diebus dicuntur a re et
 manducantur a re sed sic formata et manducantur s
 pualiter Et uide quod dicitur sine summo istud sacrum
 corporale et sacramentum in summo sicut falsum a istiusmodi
 summo istud sacrum in petro mortali tales enim corporali
 summo quod supponit et quod recipiant spes conuersas summo
 etiam sacramentum quod ex quo sunt opium et dicitur per
 illis speciebus corpus et uadit et dicitur et sic dicitur
 sacrum ut est sacrum in non recipit spualiter quod non
 recipit fructum sacrum Et uide recipit istud sa
 crum corporale sacramentum et spualiter sicut illi qui
 omnia sunt et dicitur recipit et existet in caritate
 et gratia recipit istud sacrum qui exiens recipit
 aone ultra bonam partem in partem s gratiam et in summo
 gloriam Secundo videndum est que recipitur ad
 debita sumptione istius sacri et sunt tria scilicet Im
 munitas a petro mortali eleuatio mentis ad deum
 iudicia corporalis De primo dictum est in impo
 et dicitur et aliquid in isto de re illo de eleuatio mentis
 ad deum dicitur per dicitur autem in receptione carnis Sed
 corda quae dicitur volens summo istud sacramentum dicitur
 hinc cor sicut eleuatio ad deum De 3o dicitur iud
 dicia corporalis videmus quod qui tractant aliquod sacramentum
 manus suas lauant et ideo in isto sacro tractate quod est
 sancti sanctorum recipitur in summo iudicia corporalis
 Et dicitur ergo quod immunitas a petro mortali de morte re
 quiritur ad debita sumptione istius sacri alia aut
 duo requiruntur de magna cogitatione et ideo ad aliquid in
 iudicia corporalis est aliquod sicut dicitur in huiusmodi
 mortali et debet dicitur mentis s pollucio quod accidit
 in sompniis videndum est de illa pollucio quae impedit
 sumptione sacri istius Sciendum quod pollucio quae
 accidit in sompniis non est petri mortali de se s petri
 effectus petri mortali uel nullius petri sicut per dicitur
 per esse petri in mortali uel veniale uel nullius
 Sciendum per uolendum est ad carum in praeuocant

illa pollutio potest autem pollutio quoniam uel ex cogi-
tatione peccati uel ex ebrietate uel ex concupiscentia uel
ex temptacione diabolica uel ex infirmitate uel ex
allemacione nature. Primis duobus modis non potest
esse sine peccato mortali uel veniali quod si cogitatio de
liberata et cum consensu processit uel ebrietas a concupiscentia
fuit de liberata uel consuetudina fuit peccatum mortale
et ideo talis pollutio impedit de uirtute simpliciter
istius sacri. Si autem cogitatio non fuit cum consensu
de liberata uel ebrietas non fuit de liberata nec con-
suetudina fuit peccatum veniale et ideo talis pollutio
non impedit simpliciter istius sacri de necessitate
Sed de concupiscentia impedit et potissime potest
non tamen imaginari quod ex tali imaginacione ut
quod de spiritu aueris si potest aliquid quod potest pro
de uero festinat uel tunc de standulo non de
dimitti quod hoc simpliciter istius sacri si corpore
Si autem proueniat ex illusione diabolica non
tunc quod debeat dimitti quare si proueniat tempore
magis festinat de qualis quoniam Si proueniat
autem ex nature infirmitate uel allemacione si de
mittit propter hoc reuerentia sacri laudabile est si
potest aliud quod reformet partem ut dicitur. Et istud de
rectum quod dicitur quod homo potest tunc pollutionem abstinere
de quibus horis intelligendum est cum distincto
predicta dicitur ergo quot quous summe istud sacri
et que requirunt ad debita simplicitate istius sa-
cramenti videndum est cum quod dicitur summe istud sa-
cramenti unde sciendum quod istud sacramentum debet
summi nisi a ieiunio ut dicitur scriptura quod ieiunium de con-
secratione de uel ieiunio. Notandum uero quod duplex
est ieiunium quod quidam ieiunium uel quidam ieiunium
unde certe ieiunium uel soluitur per simplicitate cuius
cuiusque ubi uel potus ieiunium certe soluitur per
questionem cuiusque simplicitate in modo ubi una
questionem excepta. Cum ergo dicitur quod sacramentum
Eucharisticum debet summi a ieiunio intelligitur de

Iemmo quod quod prodebet in hac in os dum iste
 sanctissimus abus quaque quaque abus ita quod
 ille qui sumit istud abum sanctissimum nichil ad
 ante sumpsit illa die quod modum tibi uel potus de
 ty quod necessitas legem non habet et infirmis non est
 lex portata. Infirmitas et illi qui sunt in uirtute constituti
 non sunt obligati ad hoc quod quatuor hora sine
 de die sine de nocte sine ante prandium sine post
 prandium quando eis non sunt sint sumit istud sa
 cramentum sed quod si aliquis sacerdos uel alius qui de
 cocare de mane lauat sibi os et forte tussit
 aliquid de aqua inquit impeditur acceptio illius sacri
 Dico quod ante sumptum istius sacri dicens est quod
 quilibet corporalis et spiritualis mundet se quantum
 potest et ideo lauat os ante sumptum istius sacri apud
 et laudo ita quod si tunc aliquid de aqua sit
 tussit uel de tussit aliquid tussit tussit si non in
 magna et notabili quantitate tussit tussit ad salutem
 et pro modum salutem credo quod non impeditur sumptum
 istius sacri. Sed hoc quod aliquis in nocte quod
 deat amissum uel somnium uel aliquid simile et aliquid
 de reliquiis remanet in ore dicens inquit impeditur
 sumptione istius sacri si postmodum deglutiat
 de mane. Dico quod non est quod si tunc non facit
 si tussit in modum salutem. Istud est sacramentum uo
 de sumit inquit et habet uis uis non de dare
 pueri antiqua quod ad duos distans sit
 habet de de et de. Omnis utique quod
 ante istud tempus de tunc distans in istud abum et
 abum ualem sine corporale et si non exhibent
 reuerentiam de tunc tanto sacro. Eadem tunc tunc
 istud sacramentum non est dandum amens sine sumit
 Distinctione tunc istud est quod aut est sine sumit
 uirtute ita quod quod habuit uis tunc et
 ordo quod talibus istud sacramentum in nouo dandum quod istud sa
 cramentum requirit actualis deuotione in sumptum
 et talis non potest habere eam aut talis habuerunt
 aliqua eius uis tunc sed in sumptum ipam propter

aliquid cum et hinc aliquid licet a substantia tpe ergo
quo hinc talia licet a substantia spectant ad deum
istud factum et voluit quod reuerentia tunc debet
esse data tam quod tempore sine nullomodo deus
quod cum tamquam si fuerit etiam non de dant istud
factum magis si tunc de reuerentia ad factum
sed de opinionione uel aliquo alio tali liquore de
fuerit in quibus ligatus est omni usus tunc
Demoniae autem si tunc de uoce et reuerentia
petunt tunc tunc quod debet dari ad tunc tales ha
beant usum tunc et actuali de uoce ad factum
et tunc quod tunc de uoce possit hinc ad factum
quod uultur illius factum ad uocem liberentur et
etiam non de dari istud factum quod intelligo de lepro
si infert quod non potest corpus duntaxat tractare
quod forsan reuerentia tunc sicut sunt aliqui quibus
ardent labia et dentes et sunt toti corpori usque
ad guttur Sicut legitur de quodam monacho Cys
tertiensi in uita sancti ludouici quondam regis France
cum quod ponebat bolos more cadebant sibi boli de
ore et tali per lepro non debet dari corpus et alii
autem leprosi hinc de dari Sacerdos autem leprosi non de
in pira ipse celebrare sed ad parte imperato celebrare
possit si uellet et ita intelligo illa capta quod de cler
ego de rectoribus et tunc hinc tunc etiam dicit
quod sacerdos leprosus possit celebrare alio leproso
Dampnat etiam ad mortem pro criminibus suis nisi
de gratia non de corpus et sicut illis qui sus
penduntur uel conuincuntur uel quolibet aliter in
finitur Illis autem qui pro crimine herese conuincuntur
si tunc de uoce et uoluntate hinc et reuerentia pe
tant debet dari corpus et sicut herese
et si e. li. vi. de inq. ex. in pto. moeli est
corpus de dandum Dicendum est quod autem est peccatum
notorium a oculis peccatorum puta quod sit no
torius usurarius uel notorius concubinaris
uel quolibet aliter notorius peccator nisi de peccat

firmemur. Dico q. triplex est suspitio violenta qd
pbabilis et quedam levis. Suspitio violenta est
contra quod non admittit pbato sicut si aliquis
iuveniet in lecto solus cum plumbis ad munda
loro et tempe ad hoc statim nec etate nec parte
tela nec aliquo alio obstantibus et violenta sus
pitione vel psumptio q. cognovisset ea itaqd no
admittet pbato magis. Probabilis suspitio est
illa que oritur ex aliquibus signis pbabilibus sicut
si aliquis iuveniet frequenter cum aliquo loquens
in loco suspecto esset pbabilis suspitio qd male age
rent. Levis suspitio est que oritur ex fama et mor
dinata suspitione alius et illa dicitur levis i. fama
suspitio sicut si videt rem aliquam bonam vnde aliquis
bona iuvenit salutarem vel pbi accidit vnde no
in loco nec in tempe suspecto fatum esset tunc p
sime q. male agerent. Et ideo dicit Salomon qui
aito credit levis est corde. Cum ergo quis sit sus
pectus de aliquo tunc debeat dari corpus et dico
q. si de aliquo habeat suspitio violenta de aliquo
tunc notorio q. tali debeat dari corpus et denegari sibi
quod de aliquo habeat suspitio violenta qd sit no
torie hereticus vel infirmus vel combinatorius
et sic de aliis. Dico qd. antequam de pbi corpore de
se purget de huiusmodi tunc de p. c. m. Si
autem habeat de eo solam suspitio pbato non debeat
pbi denegari quousq. sit pbato coram. Si p. no
torie habeat talis suspitio coram esset movendus
q. purgaret se antequam accederet ad coramandum
et si confiteretur bene faceret. Si autem p. seuerius
instaret et negaret tunc de quo pbato p. pre
sumeret contra eum non tunc q. ante pbato
sit p. mandata iure suo qd. sit suspitio et
accipiendo corpus et p. situm ad res sua agit et
si indignis suspiciat dicet sibi et non alij tunc
tunc qd. sacerdos ad terram p. et debet pbi di
cere aliqua verba quod tunc dicens si digne

suscipiat moret pbi et uoyabz tunc // damps pffiat
 ubi ad uiaa corporis et anime p indignie iudicet
 Dns iuxta te et dno Si aut psumptio leuis hca
 contra aliquem de quocumqz tunc p tlem suspecti
 dno ad pte leuis et fama non dz agi con emm an
 ppali su generali tunc esset bonu p pados dicit
 aliqua uerba dndnd qd nulli dz psum d mala
 imp constet pro certo qz nulli multa loquid² et
 q quibz dicit se purgat et quo ad dnm et quo ad
 psum anrequid ad istud paria accedat Et iniquid
 excoirat dicit dari istud paria dico quon quid
 dno em sunt excoirat dnm p pte apce proe paroz
 et ratione fidelium Sed quid p aliquis excoiratq
 impiclo mort et pcut corpus p pbi dari dico qd
 iste aut est excoiratq a ratione sine anime aut a
 iudice Si est excoiratq a ratione sine anime pa
 rados dicit emm absolue p pte pcut qmli² ab
 solutione qz impiclo mort simplex pados p ab
 plue aquatinqz sua excoiratqis lata a canone
 etiam p absoluo ena est Sed aplue resuata
 debet tñ in quocumqz casu absolui sub hac forma
 qd si dno p pte pbi uiam ad statum quid tunc quid
 poterit uadat eadem emm qui emm absolue p man
 datu illius sup illis pro quibus excoiratq fuerat
 hūmilitate recepturus et imp faciat statim relabie
 in eadem suam excoiratqis ipō dno ut hctur
 ex d sen exco e eos qm libro vi Si aut est ex
 coiratq a iudice aut est excoiratq pro contumacia
 tñ aut p aliquo dno pnt pro dno uel quo
 cumqz alio tali et quocumqz p debet absolui si p
 hūmilitate absoluit ita tñ qd pignora sen anu
 onem p dno qd pntebit t obidiet mandans
 ecclie et satisfacet passio pntia et p nequid dā
 pignora uel ad ratione dno q satisfacet quid
 tno poterit Sed p aliquis exns impiclo mort ul
 excoiratq exns impiclo mort mittit pro pado
 ut confessionem eius audiat et d pbi cor pnt d
 et antequā pados ueniet ad emm amittat loquela
 omqz dicit pbi dari an pnt d dico q p intelligit

per

aliquid mouendū est si non p̄ loquū qd' ondat a
liqua signa contrōnis s̄ q' mētās manū elenat
ad dnm̄ et p̄nat p̄ctq' et p̄ aliq' signa ondat se
p̄tē absolūōis ap̄erat et a s̄na p̄ conuāōis
et p̄uōis et amia em̄s debent locat dūc em̄s
p̄mittē et fidē iube uel dare p̄gnora s̄p̄nt q'
si dñs p̄stet sibi iurā p̄rabit se conp̄ctū cō
q̄m̄ em̄ absolūō p̄ madandem̄ h̄m̄lle r̄cep̄
h̄m̄ et p̄t debet absolūi et conuā. Si autē nichil
intelligit et si constat q' p̄bat p̄ q' signa conuāōis
et p̄tē p̄stetunt d̄ absolūi et conuā r̄cep̄t r̄
p̄m̄s canōibus p̄gnoribus uel amāōis a p̄
r̄m̄ibus uel am̄t q' modū qui dictus est r̄t̄m̄
De r̄m̄ d̄ r̄m̄ m̄ssē

Quoniam honeste et s̄m̄ ordine om̄ia s̄ant iūb̄
est apti informant et instruent nos quo
ornate et honeste opa n̄ra maxime illa q'
ad cultū d̄i p̄tinent faciam̄ n̄r̄ que missa est
p̄m̄palior. Si ergo in alijs om̄is opib̄us honeste
et ornate nos h̄c debem̄ multo maḡ orn̄ missa
Dicendum est ergo q' p̄ctos anim̄s p̄ualibus an
m̄at̄i p̄ctis r̄ceptibus d̄ quibus sup̄ra dictum ē
indurg debet p̄cedē ad altare et quā ut dicit
Salomo sapiens in p̄m̄p̄sionis accusator
est s̄m̄. Primo d̄ accusat se ip̄m̄ in confessione fa
ciendo confessionē ḡualem que ualeat ad r̄m̄s
sionē p̄ctōis r̄m̄ialid et quōr̄lid obliuō. S̄ d̄
m̄at̄ibus d̄ quibus r̄cord̄ d̄ antequā induat se et
antequā accedat ad altare confitei p̄ctōn̄talit̄
facta confessione p̄cedat ad missam. Cōnd̄ quare
istud p̄ctm̄ uocā missa s̄m̄ d̄uḡ d̄ missa q̄r̄ d̄m̄
istud p̄ctm̄ confitei mittit celest̄ missus. Et s̄m̄ qd'
exponit. Im̄o ille celest̄ missus ē maḡm̄ ualib̄
anḡlus et mittit ad conp̄tand̄ et qd̄ iste p̄ctos
īūbilis qui p̄m̄palit̄ conp̄rat et confitei hoc
p̄ctm̄ ubiq̄q̄ confitei. V̄i ip̄e p̄ctos et factand̄
ut d̄ d̄uḡ. Aliam̄ r̄m̄ assignat hugo dicens qd'
ipa hostia p̄ d̄m̄ missa q̄r̄ t̄m̄missa est q̄m̄ a p̄ctō
ut esset nob̄ istm̄ postea a nob̄ p̄ctō ut p̄ctō

miterat. Et videtur quod missa in tribus linguis
 hebrea scilicet hebraica latina et greca. Nam alleluia ante
 orationem sabaoc sumitur de hebraica kyrieleyson
 xpeleyson sumitur de greca reliqua omnia sunt latina
 Dicitur autem missa in istis tribus linguis quod titulus
 in manu pendente fuit scriptus hebraice grece et
 latine. Dicitur etiam quod missa in istis partibus sicut in
 orationibus orationes postulationes gratias actiones
 omnes. Prima pars extenditur a principio missae usque ad
 offertorium. Secunda extenditur ab offertorio usque ad finem
 rationis dicitur usque ad finem perit. Tercia autem pars
 extenditur usque ad coronam. Quarta vero pars extenditur usque
 ad finem. Prima pars continet vel vi partes nam pro
 dicitur in istis quibus tunc primo sacerdos ministrans ad altare
 debet minare. Et sciendum quod antiquitus loco missae
 dicebatur tota missa psalmis et cantabat a clero de
 gradibus altaris et sic vocatur graduale. Sed hermannus
 qui ex mandato damasii pro ecclesiasticis officio pro
 maiori parte quod ratione ministrant ordinat in istis
 dicitur in istis festis et diebus et de illo psalmo
 qui in loco introitus cantabat accipit. Unde dicitur
 Et est sciendum quod missa fit diebus ministrans his cantat
 ad designandum quod missa sunt diebus scilicet humana et
 divina. In festis ministrans dicitur ad designandum
 tempora scilicet tempus quod sunt ante legem tempus sub lege
 et tempus gratie. Unde duabus primis vicibus dicitur sub
 missa voce quod ministrans duobus temporibus non apper
 uet clare loquebantur homines de deo. Tercia autem vice
 dicitur aliter quod in istis temporibus in omni terra dicitur
 euangelium. Post introitum sequitur kyrieleyson xpeleyson
 kyrieleyson. Dicitur missa xpeleyson et xpe amicus
 et dicitur pro premissis et pro peccatis et dicitur nomen pro no
 uem ordines angelorum quibus dicitur dicitur missa assignat
 petrus. In diebus plenitudo per kyrieleyson
 cantatur in primis angelis. Gloria in excelsis deo
 que in primis in natiuitate dicitur angelis cantantur usque
 ubi bene voluntat. Reliqua autem laudamus te re
 que propter. Bene uoluntat episcopus petrus in apposi

nata

dicuntur fuit in coram quibus dicitur in Septuaginta
 ad dominum quod factos per digne dicit missam exaud
 pro omnibus vi petitoribus que in oratione dicitur con
 tinentur uel ad significand quod peti vi dona pprie su
 pbi et omnibz alijs pro quibz missam dicitur dicitur missa
 infundi Et ut dicitur in bello non dicitur dicitur uel vi
 Et est sciendum quod quoniam missa dicitur per dominum non debet dici col
 lecta aliq p d fuit nec equo missa p d fuit
 non debet dici oratio per dominum in illa oratione Omnes
 semper dicitur dicitur quoniam dicitur dicitur Si autem in missa
 pro dominis aliquo can dicitur collecta pro mortuis no
 dicitur illa collecta pro mortuis ultima si penultima
 vel antepenultima quod finis debet tunc oratio principio
 et dicitur collecta tunc dicitur amen ad confirmatione Col
 lecta finis dicitur epla ab epi quod est supra et stolon quod e
 missa quasi supra missa quod epla finis finis missa ena
 Et non quod nullus debet dicitur Epla in missa nisi sit
 diaconus vi melius est quod factos legat eam qua
 puer quoniam inuat euz ad missas Et per Epla dicitur res
 ponsionem quod sit nonnata quod uersum pro uel epla debet
 tunc uersum uero dicitur avertendo quia illi qui dicunt
 ipm dicitur se vite mouent Postea dicitur alleluia in usu
 pro quod est cantio leticie Unde tempore ieiuniorum quod
 est tempus luctus non dicitur illa nec eadem tunc pro
 mortuis in missa in magnis festiuitatibus per illa
 dicitur illa supra i ppa q et est cantio leticie Et sunt
 ista duo leticia gte p adis ad qua dicitur missa etia
 pperae deuenimus Post hoc in me te p ena Et in
 pna qui legit euagly saluat pna et reddat eum
 attentum ad audiendu enam Dicitur autem ena ab eu
 quod est bonum et angelus quod est miris qd bonis miris
 quoniam ena miris x qui est magnitudo pna angelus
 uel quoniam in eo miratur oia que pntent ad saluandu
 Et non quoniam ena finis de principio dicitur illa in pna
 ena Sunt in ena libri grianonis et metra
 quod sunt in dicto heradis et in ena in pna erat vbi
 Et uando autem ena non finit de pna dicitur illa pna
 sancti ena Et est sensus sapientia finis vba finis ena

De quibus sit mentio in symbolo vnde dicitur in concilio
 Diebus dominicis et in festo sancte trinitatis et in na-
 tali et in compassione et in Epha et in pasta et
 in ascensione et in pentecostes et in trinitate
 domini et in festo omnium sanctorum In festo beate marie
 et virginis et omnium apostolorum et sancte crucis in aliis
 aut solemnitatibus non debet dici Dicitur in symbolo
 sequitur officium quod dicitur ab offerendo quod tunc ea offe-
 rimus quod sunt omnia ad omnia scilicet panem vinum et aquam
 Et sacerdos offert ista duo dicens Insuper sancta
 trinitas etc. et faciat signum crucis super panem et vi-
 num ad hoc ut deus ea sanctificet Et non quod sacerdos
 benedicit aqua et non vinum quia aqua sit propter quod indiget
 benedictione dei et vinum sit vinum quoniam est super omnia be-
 nedictum et in hoc tenetur pro maiori parte missae quod est ad po-
 puli instructionem et pro ratione ad in partem etc.
 De 2a parte que est consecratio omne et ista habet quatuor partes
 prima dicitur peracta 2a peracta 3a canon 4a dicitur oratio
 recepta oblatione sacerdos lauat sibi manus et re-
 dicens ad ecclesiam inclinat se proinde dicitur in spiritu hu-
 militatis et in auro confitendo ad dicendum quod pro mundi-
 tiam et in innocentia vite et humilitate et contritione
 cordis efficitur quibus dignis misterium quibus sacramenti
 et eiusdem se se vult ad prophetam dicens Orate pro me
 sicut et ego illi quia audimus dominus orat pro dicendo
 illi propter quod Exaudiet te dominus in die tribulationis tue
 vel dicendo dominus sit in ore tuo et in corde tuo et sus-
 cipiat sacrificium de manibus tuis et de ore tuo et pro
 tua misericordie salute Et tunc sacerdos dicit sub plerumque
 peractus Et est sciendum quod eodem modo et eodem or-
 dine et de vis dominus dicit quod tollite profferunt ante
 in corde missae ante eplam et non plures nec
 pauciores dicit peracta quoniam peracta per omnia ad
 tunc alia voce dicitur vnde etc. ab omnibus laicis
 preba Sciendum autem quod narrat magister Jo. bellus
 in summa sua contigit semel in quadam die pastores
 quidam super lapidem quendam ponerent panem

et dicerent seaverā et alia uba canonis sup pane
qm ad vborū corpū exvolacione in carnis comensu
est in quos dimittit acer rima vincta facta fuit
nam omnes icu fulmīs mortui sunt et io stantū
fuit ut de cerō ista pūplēna dicerent ita qd' nesci
ratur alanc. Alia rō est in vilo stantū stantū pū
scriptura trūdita est obstinā me vilo stantū Postea
pādos d' alce per omnia pūila pūiloū rimpō amēn
Sādos uerō non gūrens se ad pūm saluat erō
dicendo dū vobis tū d' q' saluacōe et rimpō rō
dictum est supra Et qz mīsto pū mīto rimpō rō
magna elenacō mēntē ad dū. Qd' d' pādos pū
corda quāp dicit habere corda pūm elenata
mō ubi mō pū dicit q' pūm pū q' rō. Et pū
quāp obaliens rō dicit dicens hēnō sū corda ele
uata ad dūm pū. Et quā pū omibus q' dū
nōb rōmilit gūtes a rō d' debemō. Subingit
pādos grās agamō dū d' rō. Et pūm quāp
q' rōmō rō dicit dūm et mō. Postea pū pū
et d' pū hō quāp pū dicit rō ad mōm pū
ita qd' mō pū rōmōm aliquid angelōrō
dūm qz mō mō aliquid angelōrō pū rō
rō dūm et assitē pū dū. Dicta pū hō rō pū
mō rōmō angelōrō sū pūctō pū pū dū dū
pū dū rō. Q' rōmō rō. Q' rōmō rō. Q' rōmō rō.
obpō et d' rō sū ad dū rōmōm rōmōm
pū rō. Q' rōmō rō pūctō pū pūna pū rō
pū pūna pū rō pū pū pū pūctō. Et d' dū dū
mō rōmōm rō ad ostendū qd' rōmō est rōmō
mō rōmō pū rō et sū d' rōmō rōmō rōmō
pū rōmō pū rōmōm rōmōm. Q' rōmō rōmōm rōmōm
vnd' nōb rōmōm rōmōm rōmōm qz pū hō pū
pū rōmōm rōmōm ad rōmōm rōmōm nō dū
rōmōm et io rōmōm rōmōm rōmōm rōmōm
Postea rōmōm rōmōm sū rōmōm q' rōmōm rō
rōmōm rōmōm d' rōmōm qd' est liber rōmōm et
mō rōmōm rōmōm rōmōm rōmōm rōmōm
et ab rōmōm rōmōm rōmōm rōmōm rōmōm

et incipit Canon ubi legitur et dicitur usque ad pas-
 dum Et dicitur Canon quod est nomen grecum et vulgare
 in latino regula et ideo Canon a regula quod per
 huiusmodi verba regulari fit huiusmodi facti consuetudo
 vel quod celebrans in omnibus regulari dicitur habere
 et totum quodammodo in isto canone continetur excepto pro
 in totum dicitur plenarie et huiusmodi est triplex prima
 quod dicitur non attendit clamore oris sed cordis unde
 dicit Bernardus Bernardus non clamor sed amor intrat
 amorem deus a canone mister quod omni summa deuotio et
 reuerentia et recollectione mentis dicitur et per
 facta omnia verba canonis longo clamore dicitur
 uel ne impediatur a sua deuotio deus est ne per frequentem
 et cotidiana usum verba uolunt et in huiusmodi locis
 non compunctibus dicitur et sicut in canone ut dicitur
 de pastoribus dicitur In quodam eundem dicitur prohibetur
 sub anathemate ut nullus in partibus in
 dicitur et in libro et super altare componendum proferat
 uerba Canonis et ideo quod dicitur pollutus labiis ego
 sum et ista sanctissima uerba sunt de rebus que non habent
 a loqui omni peccatori dicitur tunc hoc tunc dicitur
 quod intelligitur auctore in dno ipse licet aliquid de eis
 subtrahere uel addere secundum quod canon significat
 incipit per istam leuam et que dicitur quod facta per
 modum a ut qui facit quod dicitur ista dicitur
 profert et memorat in dicitur passionis ubi quod
 et incipit dicitur hoc factum fuit in mundum que
 memorat et qui uerba ista que officium a pas-
 sione dicitur ymago a uisum dicitur ubi dicitur in
 istis ueris sanctissimis uerbis fit oratio qualis pro
 ecclesia sancta catholica et pro papa qui dicitur
 ante et pro episcopo Et uide quod dicitur intelligi de
 Episcopo meo dicitur de missa et de pro qui ordinat cel-
 brant oratione et pro rege qui est dicitur orat
 et pro omnibus orthodoxis et christianis catholicis
 et apostolicis fidei cultoribus que uerba exponit in za-
 pte huiusmodi opus qui ager de uide in dicitur Et per ista

liba excludit iudi heretici Ensinatum Sacramentum
et pagani Postea fit oratio pro illis pro quibus
est obligatus sacerdos Et credo quod sicut est eis obligatus
ex ordine caritatis ita tenentur eos ordinare ita quod pro
ponat illum cui primo est obligatus et pro aliis
ita tamen quod pro aliis missam pro aliis quod virtute fac
sine referat ad ipsum et pro hoc non excludit quod pro
et debeat orare pro aliis Est tamen ista oratio ordinata
uertendum quod debet esse mentalis et non vocalis et
pro assignari quo ad nunc duplex prima ut
sacerdos sit magister collectis et attentis quod primo ali
quod impedit attentionem 2a ad respondendum quod
deus non attendit clamorem oris sed cordis ut dicitur
est Totum quod nullus fidelis cuius oratio in memoria
excludit ab ista oratione primo quibus cuius oratio in me
moriam est de spali quod dandum alio sacerdos permissa
Totum et aliquod sacerdos dicat omnia dicat me
taliter deus deus ego in missa memento tibi re
comendare istos Postea in missa sufficit quod dicat
Memento memento dno illorum quos ante tibi
recomendavi postea morantur nisi sancti et sancte
qui omnes pro christo se sacrificium exponendo se morti
et ista quo ad nunc sufficiant quantum ad verba
canonis Sed dicendum est aliquid de significatione quod
in canone verificandum est secundum quod dicitur in
libro de missa sancte dicitur significatione quod sunt
in missa sunt expressa et sunt in septem verbis et sunt
expressa passionem et prima vice sunt tres
dicendo illa verba hec dona hec munera et
sunt tertia traditio de Camparum sicut dicitur
ad dicitur quoniam in mundo impit 2a a iuda pro ore
quoniam omnem vendidit 3a a iudis quoniam in pilato ad
significandum tradidit 4a in 2a vice sunt quatuor dicitur
illa verba benedicta assumptam et significat
quoniam propter quod fuerunt in passione 5a
sunt vendita propter quod iude vendit et propter
quoniam fuerunt tertia sunt pauperes et sunt

et sicbe iuz ruce fuit ducendo istud ubiun de
 uedixit qd ubiun pmo d sup pane 2o sup vinn
 et fuit iste due cruce p qmone duplie manie
 s panis et vinn in tra uice fuit quiqz dicendo ista
 uerba hostiam pura hostiam sanam etc et fuit quiqz
 vulnera que xpns ptabat manue In tra fuit
 due vna sup corpus alia sup sanguie dicendopa
 no sanctid sibi tui corpus etc et significat vincta
 quibz x fuit ligatq et flagella quibz fuit flagel
 latq In poto fuit tres dicendo illa uba significas
 vniuersas etc et fuit tres vniuersiones 2o Nam p
 fuit vniuersus linguis d iudez 2o fuit pilati
 3o manibz militibz In septia fuit quinqz tres
 vniuersas sup calice et due alate etc et fuit tres
 vniuersas passionis p passionis et compassionis
 et aqua et sanguie que fluxerunt de late etc et sic
 fuit vniuerso xpo qui est vniuersus vbiq ad depi
 nandū qd quācumqz multiplicat pactionem ff
 est vni et istud sufficit d signis et p que d
 2a pte misse que est ad mē misse cōsecrationem
 Sequit 2a ps que est ad pactionem susceptione
 et ista pte pmo pactione sanguie hostiam in 36
 ptes quas vna pfficit corpus d mstia d fides
 qm pegrant in mundo 2a illos qui sunt in ppa
 torio 3a illos qui sunt in padiso Et duto per oia
 sula pte et vniuerso amon Sacerdos d pax dmi
 p p vobis istud facere tres cruce ad pte hostie
 et sic qd pā morte x fuit pax m dmi et ho
 minū reformata Et d agnus d ab agno qd
 est pnd quā pua pietate nos redemit vel d
 agnus ab agnostendo q polo gallam mntz pua
 cognouit agnosuit p x in sua passione mrem
 suam agnouit et id d ter agnus quā x in crē
 pendus tūa tagno s ptem fuit et obediendo
 t mrem agnus agni quiddando et gemis
 humanū redimendo et d bis mpe nos et vltio
 d dona nos paxm ad ostendū q in mundo

isto impugatorio indigna anima dei et impeditur
bonis pacem et requie opulenta In missa pro de
finitur & dona eis requie qz missa pro eis dicitur
veniant ad requie paradisi Postea ponit vna pte
hostie in calice et fit ut don est mortuos qui sunt
inebriati gla paradisi simulud pte inebriabunt ab
vbrate doniq tue et corruer voluptate tue potab
eos Postea accepto pur ostulo fm quosdam ab
Eucharistia fm alios a calice fm alios ab altar da
pacem diacono et ille subdiacono et sic per ytos
descendit ad alios ad designandus qd pax di que
exspirat omz ssum p xpm descendit ad platos
et per platos ad subditos et fit etiam qd omz qui
volunt esse principes fructus istius sacri dicit esse vi
tulo pacis et caritatis astricti Postea dicta quada
orone pidos recipit istud sacramentum factissimum
sub spe panis et vini laice autem non dat sub spe
vini p pichu effusions p sumptione sacri dicit
aliquid tempo d vno et abluere os msi esset aliud
missam illa die celebratam et sic tunc dicit pte
missa que est ad sacri sumptione Sequitur etia pte
que ptingit ad gradz actione in q primo tunc dicit
communio et dicitur q sunt et vno quasi simul v
mo ad donand q dicitur hinc sacramentum sumit per
caritate vni deo et proximo Postea dicit post co
munionem qued oratio que sic vocat q dicitur p qz
dicitur eodem modo et eodem ordine quibus sunt da
colledantur eplam et eodem modo tunc dicit Postea
salutatio pto et omz imp et tunc pntio dicit pidos
ste missa est et est sequitur p q me ad vni et p q
mim enim qz missa est hostia p nob ad dnm p qz
placanda Velite ad pua missa est completa Et tunc
dicitur missa est non debet dici imp qd dicit Gloria i
p qz dicitur q debet dici Eudicamus duo et i missa
pro mortuis requiescant in pace Si quare quare
non i fine missa et missa dicitur missa dicitur
omnes xpm missam qd p ecclesia est triplex scilicet qd

est in celo glorificatum et sancti qui sunt in paradiso alio
quod hinc in terra ambulat et fideles qui sunt in hoc
mundo alio quod iam recessit de hoc mundo non in ad
huc est in paradiso et fideles qui sunt in presentia gloria licet
ergo quelibet missa corporis et missa respiciat sicut
per triplicem hostiam pro ratione tamen sunt ista tripliciter
dum communit missa tripliciter applicari Et quod dicitur
celebrant ad honorem sanctorum et quia ipsi sunt corpus do
mine in talibus missis propter licentiam et dicitur Item missa
est quasi dicitur festinate ingredi in illam requiescit
Et quodammodo celebrant ad salutem vivorum et quod
non solum textus de salute anima idem debemus et possi
am ne per nostram ignorantiam in nobis missa efficiantur
evanescat Ideo de missa missis in fine et tempore
indicantur duo sunt illud propheta Indica domini in
omni tempore et quodammodo dicitur propheta ad requiem
sanctorum et in illis requiescant in pace Et non
quod factos videtur quinquies ad populum et septies salutat
tamen Et quod quinquies committitur ad populum sunt quod
quiquies apparuit in die resurrectionis pie primo
marie magdalene in orto Et mulieribus omnibus
et rediens in orto Et beato petro subito in quibus
hora vestitus Et idem qui tunc non videtur se ad populum non
loquitur aliter Et apparuit discipulis qui contraierat
eos ianua clausa et thomas non erat cum eis Et
apparuit duobus discipulis omnibus in emans Et
autem septies salutat populum sunt pro virtute missae salute
consequantur etiam in qua habebimus septem dotes
quatuor apte corporis et tres apte anime Nota est
illud quod factos inquit missa in die pro altare et
postea vadit ad sinistram et iterum redit ad dexteram
significat quod de dextera patris venit ad sinistram
omni et iterum redit die ascensionis ad dexteram
per hoc illud se videtur enim apud et veni in mundum
iterum redit quo mundum et vado ad patrem Si autem
queratur versus canon debet dici tunc vel tunc et an

Et ait pater noster in moran in Canone dicens
vel non dicendum quod sacerdos debet cum bona natura
ritare et cum magna attentione dicere omnia verba Ca
nonis non tamen debet morari in tempore in ipse mo
ritate et diabolice temptatione peccati succumbere
Viginti et seducantur hinc factum quod voluntas
hominis immutabilis est et nunquam in eodem statu
manet et Et idem sub figura fuit doni filii et filii
quod quod dicitur agnum pascale festinatum. Et tunc dicitur
quod missa nunquam debet dici sine lumine Et ista de
ritu missae sufficiat licet omnia alia possent dici
Capitulum quod dicitur est de defectibus quod per accidens
in missa

V Si manus complures pectus autem abest
plenus et fulens et quod in celebracione missae imp
dico quo fiat dicitur quod maximus pectus idem
de defectibus qui per in celebracione missae contingit de
sumo ope praueu et si contingant sunt ut melius
poterit corrigendi potest ergo esse defectus in
missa in consecracione uel in ipsa consecracione uel per
consecracione donec consecracione potest esse defectus si non
mysteria debita in a partem locum in mysteria aqua
in pona quod sacerdos uel ille qui sunt sibi in missa
ponit in calice aqua uel non esse uinum albidum quod
debet facere sacerdos Dicendum quod aut sacerdos propter
istum errorem ante consecracionem de aqua dicitur et
mysteria uinum cum aqua et sic patet mysteria
sunt Si autem aduertat per consecracionem corpus
aut aduertat aliquando sumat corpus aut postquam
sumpsit corpus Si autem aliquando sumat corpus de
mysteria uinum in aqua in calice et tempore ab
illo loco Similiter postquam conuocatus est in et per
sequi totum usque ad finem Si autem aduertat per sump
tionem corporis de administratione uinum hostiam non con
secranda et ponere uinum in aqua in calice et tempore

apud canonis sui quodam in ardo qd sufficit
 remaneat ab illo loco circumtes et memoria d' veni
 rantes et et p'fic' mysteri' d' suu' Et si dicit qd forte
 ista non p'p' istum errorem quousq' sumptu' aq'
 que loco d'ni fuit p'p' et sic non est remane' 2
 v' q' non debet celebrare In isto casu sic dicit qd istud
 est tenend' p' regula' g'uali' q' quicunq' sunt due
 p'cepta fortius mag' obligat modo d'na celebratio
 missae sunt duo p'cepta v'ni q' est missa d'ca' a d'no
 Aliud p'ceptu' autog' p'fic' 1. qd' conferans p'ce
 p'et p' v'niq' p'ce panis et v'ni Constat aut' q'
 p'ceptu' d' integritate p'ce p'fic' est qua' p'ceptu'
 qd' sumit' a d'no cu' illud respiciat essentia' p'ce
 istud v'niq' p'ce quare quicunq' iste sumptu'
 aqua' et sic non p' remane' Nichilomin' t' debet
 fac' istud qd' d'ni est Et licet sit hostiam no' con
 ferat' et v'ni et aqua' et remaneat apud
 Canonis vel ab isto loco Circumtes et sic totum p'
 ficia' usque ad fine' Sed quid si ille qui ministravit
 v'ni in calice p'p'it ibi aqua' quid faciend' est in
 hoc casu Dico q' si sacerdos adit istud ante confe
 rationem sanguis debet pon' aqua' in calice et sic
 conferre p' Si aut' adit p' conferentia' san
 guis d' conferri d' neg'ia et p'ced' in missa q' v'ni
 est p'p'ia qua' h'nis p'ce et non aq' ut dictu' est d'
 debet tunc v'niq' p'ce quada' congruente p'ce q'
 p' sacerdos advertit veniend' esse in missa in calice
 vel calicem vel missa' ibi cecidisse n'quid d' fine'
 Certe quand' ad v'niq' et veniend' dico q' non ne
 calix vite fiat p' calix mort' s' sanguis ille debet
 pon' in aliquo vase mudo et apto et d' pon' in
 reliquias cum aliq' scriptura' nonstante ibi esse p'
 g'nez d' qd' non sumit' ab aliquo q' p'cebus illis est
 ad v'niq' veniend' et n'p' sacerdos sumptu' corpus
 debet pon' aliud v'ni cum aqua' in calice et re
 mane' ab illo loco Similino' et si aut' iam sup'
 ponit corpus debet habere aliam hostiam ut d'ni

et

est & Quam ad unum dico qd p unum non debet
dimitti qd sumat non tñ credo qd d' h' gl' unum
s' sufficiat q' laue' et loco sumat Si autem tunc d' bo
minu comedat aliq' phibens unum et unum co
bura' et tunc in facieo refue' Et idem dico d' anava
s' q' dat q' b' et tunc in facieo refue' Et p'oe
q' sacerdos elevat hostiam appet p'bi et p'ped' pueri
vel carnis quid fiat tunc dico qd aut appet ita oib'
aut sacerdoti tñ aut p'lo tunc Si appet ita oib'
aut sacerdoti tñ d' effundit oras ad d'um ut ren
ta' ad p'p' p'ans et si fiat debet sumi Si autem
d' h'c alia m'ia et conp'at' et sumi Si autem no
appet sacerdoti s' p'lo tunc debet a sacerdoti sumi Et
p' conu' qd' calix cadat et sanguis effundat
quid ergo faciendū est tunc Dicendū qd' quid p'
agendū est in isto casu docem' q' quoddam d' d' t' p'p'
in quo d' d' t' p'p' Si p' neg' h'c aliquid stilla
uerit in tabulam lauba' et tabula rada' p' no' fuit
tabula ut non committ' locus rada' et igne q' si
mat' Si sup' alia stillauerit calix sorbeat unum
stillam et tribus dieb' peniteat unum Si sup' a
l' m' h'c alia stillauerit et ad aliud stilla pa
uerit q' tuor diebus peniteat Si usq' ad xij
stillauerit i stilla p'uenit' x dieb' peniteat Si
usq' ad xij x diebus peniteat et h'nc anima
que tergerit stilla t' h'c malig' unum abluet sup'
posito calice et aqua abluciois sumat et analice
vape' m' alia condat' Si quis p' ebrietate Eula
t' h'c alia euomerit p' laic' est xl diebus peni
teat Clerico uel monachi diaconi uel p'bi lxx
diebus peniteant Epus x' Si uero in p'ntate
causa euomerit xij diebus peniteant Ista ha
bent' d' conse' d' n' c' p' p' neg' h'c aliquid Si quis
p' ebrietate ^{h'c} Et m' istud domin' debet accipiet
conu' et m' h'c alia recondi Et uo
p'ua debet esse ista d' m' aliquid q' oib' dieb'

conu' m'?

illis p[ro]m[iss]is de lemmac in pane et aqua et assae a coio
 Alij dicunt qd' sufficit qd' faciat aliqua abstine
 nam et dicat aliquas exones Sed pone aliquis
 sacerdos viduit se ad missaz et postquad iam processit
 in missa recollit se aliq[ui]d petm moile qm[od]o p[er]se
 que non fuit confessio uel recollit se exco[mm]unicand
 fuisse quid faciat iste sacerdos si p[er]dat v[er]o peccat
 auo[rum] q[ui]z iudicm p[ro]bi maducat et bibit Si ar
 ex toto dimittit magnu[m] scandalu[m] in p[ro]p[ri]o generit
 Dicunt quid' qd' talis sacerdos non debet dicere uerba
 consp[er]sionis sed simpliciter hostiam debet sumere sed
 istud non est uer[um] q[ui]mo est exco[mm]unicand qz faciendo
 se v[er]o graui[us] peccat tal' v[er]o d[omi]n[u]m illud' sacerdos
 d[omi]n[u]m uenerend[um] p[ro]p[ri]o et p[ro]p[ri]u[m] d[omi]n[u]m que fuit exco
 latum et ita ei se astingit Ita habet ex de cele
 nup e de homie Et ideo dico qd' si iste no[n] possit di
 mittere missa ab ip[s]o scandalo qd' dolcat et ponit
 et conuertat[ur] de p[ro]p[ri]o suo dolcat etia qd' ita tarde
 penitet et qd' p[ro]ponat confite[re] tam cito qua pon
 erit h[ab]ere optimitate et conseruet in uoie d[omi]n[u]m qz
 in isto casu sumus sacerdos absoluit eud Et licet qd'
 dicunt p[ro]le esse in sua d[omi]n[u]m h[ab]ere qd' si sacerdos
 in isto casu non processit ad consp[er]sionem debet dimitt
 tere fugiendo se ip[s]u[m] in finem uel h[ab]ere aliquid uer[um]
 finem l[ib]eraz et si non p[ro] dimittit dolcat et p[ro]p[ri]o
 se absolui facit Et credo qd' quando ad illum p[ro]p[ri]u[m]
 est absoluit a sumo sacerdote et hoc quando ad culpa[m]
 v[er]o aut p[ro] absoluitur quantum ad penam regulari
 tat non d[omi]n[u]m p[ro] uer[um] Sed pone sacerdos
 h[ab]ere q[ui]stiam qd' obm[is]sit aliquid de u[er]bis canonicis inq[ui]
 debet ea repetere Dico qd' aut habet q[ui]stiam p[ro]ba
 bilem et quasi certu[m] aut h[ab]ere q[ui]stiaz leue et sim
 pulosam Si habet q[ui]stiam etiam uel multu[m] p[ro]
 babilem qd' dimittit aliquid de u[er]bis canonicis debet
 repetere potissime si habet talem q[ui]stiam de u[er]bis
 consp[er]sionis qz non intelligit iteratum qd' dubia

simple ptabilitate uel nostrum esse factum ut de conse
di in c omni nulla ex de pte non bap nup e
veniens debet tunc sacerdos ut ardo hie istam in
tonem si dixi ista uerba non outendo ca reprob
oz intencioe conparandi sp uen dixi nup dico ca
ex de bap et eius effectus c. ij. q. i. Inter autem leue
et stupulosam constiaz non d. ueritzi huiusmodi
uerba Et ideo sacerdos uultum d. esse altentq et re
collatq q. dicit hie uerba S. pone q. sacerdos d.
missaz faciendo signa ad hostia forte ppter flegg
uel ppter maditencia uel aliquid aliud cadit hostia
in sanguine quid d. fieri dico qd d. cam d. mittere
ibi et non conuolat eaz nup si sumat ad sanguine
q. p. gna et factioes q. sunt ad hostia magis fiat
in sanctificacoe quod fuit de essentia missae S.
pone et q. p. fignus sanguis congelat in calice et
sacerdos tunc debet exalae in calice qd liquefiat
t. ardo q. tunc esset calix iudueret calidus pa
uis et p. non p. fieret q. ponetur in aq. feruenti
cauendo tunc aq. mitteret Sed pone sacerdos
q. dicit missa morit uel p. aut aliq. infirmitate ita
q. non p. finire missam quid faciendum est in isto casu
Dico q. tra istam m. q. est una regula g. nalis
talis s. q. p. semp. ille q. d. missam d. finire et p.
fieri istud facere si possibile est et si non p. alius
p. finire et p. fieri loco eius In casu ergo p. d. d.
q. sacerdos aut morit uel impedit ante m. p. p.
canonis aut p. q. Si autem non est curand. p. p. aut
ante consecracoe aut p. p. aut aliq. sacerdos debet
p. m. d. uel et m. p. ubi ipse dimisit Sed si morit
uel impedit p. consecracoe alius sacerdos debet
supple qd remaneat supplecti et sustine sacra
mentum Sed qd morit uel impedit postquam
sumpsit corpus et antequam sumat sanguine In
isto casu dico qd alius sacerdos debet finire sang
uinem et complete officium missae Sed pone qd

mus uel alia bestia sumat pres consecratus Dico
 qd' si pnt comitari ille pres ab illo acali debet ap
 periri et pres ille reuerent' ponit in facie et a al
 qbm et omes nro alae zcoudi Sed pene aliqs
 sacerdos per su tempus resuauit illas pres qd'
 sunt idempurifacite uel coruupte quid iam debet
 fieri de ist' prescib' Dico qd' istud in ma ista ha
 bendum est p regula gualic qd' tam diu manet
 missis pres corpus et sanguis x qua diu ma
 neret substantia panis et uini et tam cito sub
 prescib' istis desunt esse corpus et sanguis x et io
 si iste pres uenerunt ad tanta coruptione qd' sta
 panis et uini no manet sub eis iam no est ibi
 corpus et sanguis x et io nondum sumi pnt co
 puate s' sacerdos postqua in missa sumat corpus
 sumat et reuerent' sed non ut consecras Si ad
 non uenerit ad tanta coruptione qd' sub eis
 possit manere et manere sta panis et uini dicit
 sumit ut consecras Sed quid si ex ill' prescib' cor
 uupt' sunt quoniam omes q' d' fieri de ill' uinib' q'
 dico qd' dnt qbm et omes nro alae zcoudi
 et sacerdos q' omis neglia amiserunt d' g' inter pu
 m' Et ideo sacerdos debet caue' ne nimis longo
 tempe resuet Eucharistia dnt qd' resuet cum
 in loco annis humido ita q' ille pres possent de fa
 ali coruumpi Hec tra faciem Eucharistie et ex
 mysterium et ornamenta p'stari. Cuius ut simpli
 res maliquib' etitudine tuentur in alijs que
 longum tractatu dignum dare eis occasio du
 bitandi cogitandi et interrogandi. Continuo

O Rdo in huius libelli principio posuit qd'
 quode dicto de facinet q' p'duunt p'moua
 et consuauit homine in esse p'uali que st
 baptisus consuato et Eucharistie facimentu
 Dico qd' est unu de facinet que si condit homo
 facinet et resurgat et ista sunt p' uiaz que p'ual

hominem apertum Et facit in ordine ductionis que
facit reliquias p[er] hoc v[er]um q[ui]m 2a p[ar]te h[uius]
p[ro]p[ri]etate agit de confessioni audientia et p[ri]ma
imposicioni Ideo tractat de sacro p[ri]mo d[omi]n[u]m
diffinitur ne optat sepe iterum eadem C[on]tra et
dignus d[omi]n[u]m p[re]ced[er]e minus dignu[m] sacro aucto[r]
ordinis dignus est sacro ordine ductionis Ideo
p[ri]mo d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m est de sacro ordine quod de sacro
ordine ductionis

Tractatus quintus p[ri]mo p[ar]te
de sacramento ordinis

Quia confit[ur] sacro ordinis de iure et regl[is]
ad p[ro]p[ri]os ep[iscopos] p[ro]p[ri]os q[ui] d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m q[ui]
q[ui] eos teste b[ea]to iohanne de omnib[us] edoret de
repe[re]nt Ideo etiam iudic[is] p[ri]mo ordinis pauca
dicam in p[ro]p[ri]os et venerabiles Ep[iscopos] sic habeo i
p[ro]p[ri]os et d[omi]n[u]m et h[uius] de p[ro]p[ri]os in iudic[is] v[er]is
p[ro]p[ri]os q[ui] omib[us] tota corp[or]e p[ro]p[ri]os in collone or
dini h[uius] Ideo aliqua de sacramento ordinis ex
p[ro]p[ri]os h[uius] que sub b[ea]to comp[ar]atio q[ui] p[ro]p[ri]os
Et h[uius] quo ad iudic[is] ad q[ui]m p[ro]p[ri]os d[omi]n[u]m q[ui]m
p[ro]p[ri]os ordinis est agend[is] q[ui]m quid est ordo 2o q[ui]m
sunt ordines 3o si in quolibet ordine imp[ri]m[is]
caracter Et in quo actu imp[ri]m[is] caracter au
libet ordinis C[on]tra et d[omi]n[u]m q[ui]m requirunt
in sup[er]p[ro]p[ri]os ordinis Capitulum p[ri]m[u]m q[ui]m est ordo

Quia ab hugone de sancto victore de p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os
Ordo est signum q[ui]m d[omi]n[u]m in quo et p[ro]p[ri]os q[ui]m
ritual p[ro]p[ri]os seu officiu[m] tribuit ordinare et
p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os quo ad ordines p[ro]p[ri]os d[omi]n[u]m h[uius] officiu[m] d[omi]n[u]m
p[ro]p[ri]os quo ad ordines q[ui]m d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m Capitulum 2o
I
Ordo ordinis d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m doctores C[on]tra
iudic[is] et theologice doctores ergo ratio
iudic[is] iudic[is] q[ui]m sunt noui ordines scilicet

p[ro]p[ri]etate h[er]editaria h[er]editaria Ep[iscop]o[rum] Ep[iscop]o[rum] d[omi]ni
 t[er]ra[rum] Subdiaconat[us] diaconat[us] p[re]biterat[us] et
 Ep[iscop]at[us] Et forte rano quomodo doctores canonic[us]
 tas est qui cum in quoc[un]q[ue] ordine tribuit p[ro]p[ri]etate
 p[ro]p[ri]etate uel officio ubi est p[ro]p[ri]etate ordo Sed in ep[iscop]atu
 att[er]unt p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate et in p[ro]p[ri]etate statu p[ro]p[ri]etate of
 ficiu[m] Ideo ep[iscop]atus est p[ro]p[ri]etate ordo et et p[ro]p[ri]etate
 ut ergo militans eccl[esi]a co[n]t[ra]ndat t[ri]umph[us] ann[us] p[er]
 in t[ri]umph[us] h[er]editaria eccl[esi]a sunt noue ordines anglo[rum]
 ut in militat[us] t[er]ra noue ordines in s[er]u[is] et est p[ro]p[ri]etate
 apta conuenia Doctores uero theologi in h[er]editaria et
 qua p[ro]p[ri]etate x[rist]o tenent q[uo]d non s[un]t in p[ro]p[ri]etate q[uo]d
 ponit q[uo]d p[ro]p[ri]etate non est ordo nec et ep[iscop]atu
 ut sic p[ro]p[ri]etate g[ra]t[ia] p[ro]p[ri]etate sancti r[ati]o[n]e p[ro]p[ri]etate
 ordines Eund[em] p[ro]p[ri]etate ist[ud] p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate q[uo]d p[ro]p[ri]etate
 non est ordo sicut nec p[ro]p[ri]etate t[er]ra d[omi]ni in g[ra]t[ia]
 videt[ur] in p[ro]p[ri]etate confera a simplicia p[re]bitero
 p[ro]p[ri]etate aut[em] t[er]ra ordmata ab ep[iscop]o confert[ur]
 videt[ur] ut dicit doctores T[er]ra non est ordo s[ed]
 d[omi]ni ad ordines d[omi]ni in quod non necessitat[ur]
 p[ro]p[ri]etate conuenia d[omi]ni aut[em] ut p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate ordo
 dubio et ideo istud dimitto d[omi]ni in maiore
 Thomas aut[em] in quarto dicit q[uo]d ordo d[omi]ni p[ro]p[ri]etate
 Unomo ordo est nome[n] officij et sic p[ro]p[ri]etate ordo
 ordo alio mo do est nome[n] dignitat[is] et sic p[ro]p[ri]etate ordo
 ordo alio mo est nome[n] dignitat[is] et sic ep[iscop]atu est ordo
 alio mo est nome[n] dignitat[is] p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate et sic non s[un]t
 in p[ro]p[ri]etate ordines t[er]ra et isto mo p[ro]p[ri]etate q[uo]d ordina p[ro]p[ri]etate
 et opinionibus doctor[um] R[ati]o[n]e aut[em] et sufficietia ist[ud]
 p[ro]p[ri]etate ordini sic p[ro]p[ri]etate haberi non ad doctorib[us] Omnis
 ordo ideo d[omi]ni ordo q[uo]d ordinat ad corpus d[omi]ni p[ro]p[ri]etate n[on]
 orando Eucharistie contine[n]t et sic q[uo]d mag[is] d[omi]ni p[ro]p[ri]etate
 accedit ad hoc sic hoc d[omi]ni maior uel dignior ordo
 Potest ergo ordinar aliquis ordo ad corpus d[omi]ni uel
 ad ip[s]u[m] co[n]secrandu[m] et sic est p[ro]p[ri]etate omib[us]
 corpus d[omi]ni co[n]secra[n]d[u]m uel ad ip[s]u[m] co[n]secra[n]d[u]m p[ro]p[ri]etate d[omi]ni

sandid et sic est diaconatus cuius antiquitas erat pa
 guez & p[ro]lo dispensat in b[ea]tis laurencius dicit b[ea]to
 Sixto inquit de generem que p[ro]bati an g[ra]m p[ro]p[ri]o do
 m[in]i sanguis dispensat[ur] uel ordina[re] ad m[an]u de
 qua constat p[ro]p[ri]o p[ro]curand[um] uel p[ro]curand[um] et sic est sub
 diaconatus cuius est hostiam et calice in vino et aq[ua]
 p[ro]curand[um] uel ad h[uius] m[an]u ad altare apportand[um] et
 est acolythatus cuius est p[ro]videm[um] ad hostiam et ampullas
 in vino et aq[ua] ad altare app[ro]p[ri]e uel ordina[re] ad diabo
 lum ne homines a sumptione istius sacri impediatur
 effugand[um] et sic exorcistatus cuius est demones abm[an]u
 uel ordina[re] ad dignos admittend[um] et indignos exclu
 dend[um] et sic est hostiaris cuius est hostia eccl[esi]e custo
 dice ne indigni uident uel ordina[re] ad ea que d[omi]n[us]
 in ueteri testam[en]to dicta erant p[ro]ponend[um] et sic
 lectoratus cuius est p[ro]phetas ueteri testam[en]ti nulla
 in missa lege et sic habe[re] sufficiencia septem ordinu[m]
 q[ui] dicto[rum] h[uius] ordinu[m] quidam uocant[ur] minores
 s[ic] lectoratus hostiaris exorcistatus acolythatus et
 isti dicunt non sacri alij aut[em] tres sunt subdiaconatus
 diaconatus et p[ro]p[ri]etarius uocant[ur] maiores et sacri
 Capitulum

Quoniam q[uo]d dictum e[st] supra cu[m] agit[ur] de sacra
 mentis in g[ra]uali carader[is] sit quidam p[ro]p[ri]as
 p[ro]p[ri]as q[uo]d quod recipiens sacra[m]entum imp[er]u[er]it
 caraderem p[ro] facere uel recipere aliquid q[uo]d non p[otes]t
 ille qui non recipit h[uius]modi sacra[m]entum et recipiens
 quolibet ordine p[otes]t facere aliud p[ro]p[ri]ale q[uo]d non p[otes]t
 ille qui caret ordine illo sicut p[otes]t p[ro]p[ri]e recipere q[uo]d
 non p[otes]t facere non p[otes]t p[ro]p[ri]e in quo h[uius]modi imp[er]u[er]it ca
 rader et si dicit q[uo]d non ordina[re] p[otes]t facere et q[uo]d sunt
 ordinis sicut non acolythatus p[otes]t p[ro]p[ri]e hostiam et vi
 tidos ad altare non u[er]o q[ui] s[un]t q[uo]d dicit[ur] cor[por]e illud p[otes]t
 q[uo]d d[omi]n[us] p[otes]t p[ro]p[ri]e nullus aut[em] d[omi]n[us] p[otes]t facere
 ea que sunt ordinis nisi p[otes]t ordina[re] Totand[um] t[ame]n
 q[uo]d caraderis om[n]i ordinis p[otes]t p[ro]p[ri]e caraderem
 baptisim[us] cuius uel baptisim[us] p[otes]t p[ro]p[ri]e et fundat[ur] in om[n]i sacra[m]entis et sed
 non est s[ic] sup[er] edificat[ur] non p[otes]t nullu[m] nisi baptisim[us]

in om[n]i sacra[m]entis et sed
 aplm ubi fundat[ur]

et esse capax alios fieri et p̄ de pres non bay d'omnes
 Sed inquit character alicuius ordinis p̄supponit character
 alterius ordinis i. vtz ille qui est subdiaconus p̄ or
 dinari in diaconum et non diaconus in p̄bitem Dico qd'
 de necessitate vniuers ordinis character non p̄supponit charac
 terem alterius ordinis vñ non subdiaconus p̄ ordi
 nari in diaconum et non diaconus in p̄bitem licet no
 debeat in mod' rigore imp̄ debet deponi q̄ malicia
 vel ignorancia alicuius ordinis p̄sumpt̄ Si p̄neglia
 epi imp̄ta et p̄uid p̄to qd' p̄ ignorantie uel ne
 glient' in dno ordine p̄sumpt̄ ad ordinem p̄ter missi
 p̄one p̄moueri inter d' asupior ordinis ex tunc
 supponit Greg' ordinare ad ordinem accedend' est na
 casum appetit quia ad summi loca fastigia postpositi gra
 dibus querit a stensum di. q̄dum p̄cut obij ex d' de
 p̄sal p̄uo. d' vno Sed inquit character ordinis p̄
 supponit p̄uid tonsuram uel characterem confirmatoris licet
 huguino dicat qd' nullus p̄beat p̄uid tonsuram p̄
 ordinari in p̄bitem ar. m. p̄l di. sicut tamen doctores
 theologie t̄or dicunt qd' character ordinis non p̄supponit
 de necessitate p̄uid tonsuram nec confirmator' vñ non
 tonsuram uel non confirmator' p̄ ordinari licet sic
 debeat Dicitur em̄ qd' p̄ tonsura est dispositio ad or
 dines congruentia tuz non autem necessitate **Secund'**
tu similes qui p̄uid qd' ep̄atus est ordo qd' character or
 dinis ep̄alis p̄supponit characterem p̄bitoral' qz no p̄cer
 dos nullomo p̄ esse ep̄us et istud vñ sententia illud c
 v̄ de exes p̄la v̄ l'is Ordo em̄ p̄bitoral' est quas
 p̄bitoral' fundamentu ordinis ep̄alis **Capit' q̄m**
Upo qd' in quoz ordine imp̄mit' character videndū
 est in quo actu imp̄mit' character in quoz ordine
 Et est sciend' qd' om̄ in sacro ordine character p̄
 res p̄uamoz oz qd' ad impressione character ton
 suram duo que requirunt' mod' sacro s̄z aliquid sup
 bile p̄quid qd' est ma p̄m̄cti et aliqua uerba deter
 minata que sunt forma sacramenti In actu ergo
 in quo imp̄mit' character in sacro ordine oz qd' sunt
 ista duo et ista sunt traditiones aliorum sacramenti

deputat ad executionem illius ordinis et placio ali
 quoz uerboze. In ordine et go pado et impunt carat
 fm Thomaz in tradicione calic ampanet et vno
 et placione uboz q tunc dicit Epus st a tpe po
 te state conseruandi et alij dicunt qd in dictione
 quam d ampanet carat fm Thomaz in tradi
 none libri euanglioz ad uis ad hoc deputat
 Subdiacono impunt carat in tradicione calic
 fm sine pane et vno acolio impunt carat ut
 dicit quidam in tradicoe caud labia Thomaz in
 in tradicione vtrah et istud reputo verum qz v
 colus du directus respicit. Subdiacono quod caud
 labz. Exoraste impunt in tradicione libri exorast
 noz lectoru in tradicione libri p hanc hostiaz
 in tradicione claud recte utatam q in quolibet
 ordine dicunt fm ad tradicoe instra uerba ad hoc
 deputata quia siue uerbis nihil facit. Erdo ena q
 non sufficit qd epus porrigat hmoi instra vno oz
 qd ordinandus corpali tangat ea. Emy istud uide
 ant sonare uerba forme qua profert epus dum por
 rigit hmoi instra vnde dicit dmp et ideo ad
 uertat circa hoc diligenti quilibet ordinandus. *Ca. 2. m*

i. diacono impunt
 carat.

Quoniam fm p hanc actio actioz non sunt nisi in
 opatione disposito. Ideo ut ordines digne reci
 piant. Sciend' qd ad hoc ut ordines rite le
 gitime et digne recipiant in quali requirunt
 quatuor p rimum est sexus debet qd sit masculus
 vnde mulier non pt ordinari nec posse recipere
 caractere rem aliquo ordinis clericali ut dicit dmbro
 sup epla ad thi et hz de xxiii mulier et xxviii
 q. i muliere. Et de sex pro anomality scio que
 mulier non pt recipere caractere alicui ordinis est
 qz qd qui sunt institutor p rimum ordinis no' pro
 mouit aliquam muliere ad aliquo p rimum ordine
 licet ergo b rissima uirgo maria dignior et uelle
 nor fuerit aphis dmpis non tñ illi p d yho dms da
 uer regni a loz comiser. Et de peni et de nona
 Et si forte in aliquo casto ueniat mulier vocari

diaconissa vel pstra intelligend' qd' illa omnia
 diaconissa vocaba' sup' quod fundaba' aliqua benedictio
 ratione cuius consequere' aliquid bnficium p'onale for
 te legendi omnia in matutinis et ad aliquid
 aliud qd' non licebat alijs monialibz q' presbitera
 aut appellaba' quia sup' more p'one eccle' erat
 vvor p'biten' uel forte aliqua vidua de rebz
 eccle' curam hinc adinstar unius familias vocaba'
 presbitera Et ita exponenda st omnia rasta que lo
 quunt de ista ma' Secund' q' requirit' q' etas sua
 circa qd' sciendum est qd' licet doctoris canonici s'ant
 outas arugas circa ma' istam t' viduiz oculata
 fidei am' tempibz ad sacros ordines p'nuand' pu
 ros m'bailes p'no viduiz aliquos ad dignitates
 p'ponat' et et ad Episcopatu' et Cardinalatu' in p'cipuo
 taxatim ad subdiaconatu' s'unt rone p'notos q' p' p'p
 disposicione p' sedis ap'lic' que p' p' facto regim'
 non debet ab aliquo rep'ari Istud tamen regulariter
 est tenend' qd' imp' in favore' religionis fiat nullus
 debet p'romouari ad ordines subdiaconatu' nisi q' p'lenis
 p'ni' annos Circa aut' q' p' uice fuit d'ni Ep'opus
 in hac dispensat' et dispensat' cotidie p'ouit eccle'
 necessitas que in omibz h'is debet attendi Circa
 q' requirit' est mox honestas emend' p'ote dignit' et
 ordinu' infamibz uel sup'at' p'ate non debent ut
 h'oy di' dudu' co' d' m' e' relatum sup' omnia requirit'
 qd' p'romouend' ad ordines seu catholice dignitates
 et fuit bone fame et honest' in moribus et vita
 et omis condic'is p' et quos mox debet promo
 uend' ad sacros ordines h'ic ondu' d' p' h'ic in epla
 ad thymu' et in epla ad tyru' ita dicens oz ep'm em
 sine time esse vni' vvor v'ud p'bitim' p'rudite
 pudicim' ornate hospitale doctore non violend' no
 p'missim' modestim' non lingro p' non imp' d' non
 neoph' d' d' d' d' sic bene p'positu' Et licet illa aut
 toritas v'ida' intelligi de ep'o ty'sim' ambrosim'
 et Augustim' extendenda est ad alios ordinandos
 h'oy di' cognoscimus Notandum est qd' de singlis

condicionibus positis in auctoritate predicta multa essent
dicenda que requirerent magnam tractandam quasi sup
facile p[ro]p[ri]e pauca dicat. Dicitur q[uo]d p[ro]p[ri]o
sine tunc q[uo]d non est intelligend[um] de omni tunc r[ati]o
nemo sine tunc v[er]uat. Et ut dicit per d[omi]n[u]m
pene tunc n[on] est ut aliquis sine p[ro]p[ri]o sit. Et ideo intel
legendu[m] est de tunc eozim sine mediocri vulgare
et notorio. Et n[on] q[uo]d p[ro]p[ri]o m[er]ito quocunq[ue] sine
manifesto sine oculis p[er]tat. In o[mn]i r[ati]o r[ati]o p[ro]p[ri]o
ordines sicut in r[ati]o p[ro]p[ri]o alia p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a di. multa
q[uo]d p[ro]p[ri]o dicitur q[uo]d in d[omi]n[u]m. Et ideo quib[us] debet confi
teri aut quid r[ati]o p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]o ordines. Et dicit d[omi]n[u]s
v[er]o p[ro]p[ri]o est et istud intelligend[um] est negativ[um] i[n] n[on]
p[ro]p[ri]o h[ab]ere d[omi]n[u]m de p[ro]p[ri]o q[uo]d p[ro]p[ri]o intelligit affirmativ[um]
p[ro]p[ri]o q[uo]d v[er]o q[uo]d nullam h[ab]uerit v[er]o non
possent p[ro]p[ri]o q[uo]d esset absurdum et loquit[ur] d[omi]n[u]s
sine m[er]ito p[ro]p[ri]o tunc in qua licet erat ordinat[um]
h[ab]ere v[er]o v[er]o d[omi]n[u]m h[ab]uerit tam v[er]o q[uo]d n[on]
aut non est licet ad v[er]o r[ati]o p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]o
p[ro]p[ri]o tunc. De bigamis quarum non p[ro]p[ri]o et q[uo]d
est bigama et quot modis conu[er]sit quo ad nunc
tunc quia v[er]o d[omi]n[u]m h[ab]uerit tractat[ur] d[omi]n[u]m condi
tiones s[ed] p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o r[ati]o p[ro]p[ri]o n[on] et ad
d[omi]n[u]m nichil dicit. Notand[um] d[omi]n[u]m q[uo]d d[omi]n[u]s r[ati]o d[omi]n[u]m
corpe d[omi]n[u]m et d[omi]n[u]m colligit alie condi
tiones q[uo]d non d[omi]n[u]m esse m[er]ito d[omi]n[u]m q[uo]d non p[ro]p[ri]o
p[ro]p[ri]o non tunc non s[ed] ad r[ati]o tunc ob
ligans non corpe v[er]o non d[omi]n[u]m vel tunc illi
g[ra]t[ia] n[on] adu[er]s[um] ingreditur bap[ti]zati
non p[ro]p[ri]o vel ignota non n[on] erat. De
quolib[et] et istoz p[ro]p[ri]o q[uo]d m[er]ito tractand[um]
quam p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o. Et dicit q[uo]d
r[ati]o est p[ro]p[ri]a h[ab]ere v[er]o ordinand[um] et p[ro]p[ri]o
uendit ad r[ati]o d[omi]n[u]m debet h[ab]ere notia et p[ro]
tunc p[ro]p[ri]o ad animas m[er]ito d[omi]n[u]m et p[ro]
hoc statuit ut m[er]ito m[er]ito p[ro]p[ri]o tenet
doctores theologice et q[uo]d d[omi]n[u]m p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o

ad audiendum theologia p[ro]p[ri]am utiq[ue] stipendia
 sua et si non sufficiant eis ecc[lesi]a d[omi]n[us] eis necessaria
 instruat extra d[omi]n[us] q[ui] non nulli debet etia[m] h[ab]ere
 p[ro]p[ri]am scripturaz semelaz et hoc ad eruditionem
 ut possint d[omi]n[us] u[er]o a p[ro]p[ri]o et p[ro]p[ri]o h[ab]ere additum
 ad theologia[m] s[ed]o statum est ut teneantur in q[ui]d li
 beralid[um] artem in singulis eccl[esi]is cathedralibus et in
 alijs quaz possent suffire facultates qui cor u[er]um
 u[er]itaz d[omi]n[us] et alios p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os q[ui]at austerit[ate]
 p[ro] qd' aliqd' competens b[ene]ficiu[m] in q[ui]o in eccl[esi]a affig
 ue[re] e[st] r[ati]o p[ro]p[ri]o et intellige d[omi]n[us] s[ed]o h[ab]ere s[ed]o s[ed]o
 g[ra]m[m]atica logica et r[ati]o[n]ia et maxie d[omi]n[us] g[ra]m[m]atica
 q[ui] q[ui]d' malis s[ed]o s[ed]o d[omi]n[us] g[ra]m[m]atica g[ra]m[m]atica
 et astronomia p[ro]p[ri]o aut nichil facit ad p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
 ut ait ieronimus xxxviii de p[ro]p[ri]o q[ui]s g[ra]m[m]atica d[omi]n[us] hoc
 s[ed]o q[ui]d' p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] p[ro]p[ri]o h[ab]ere r[ati]o[n]ia s[ed]o p[ro]p[ri]o
 h[ab]ere libelli et licet multa alia ita istam q[ui]am facit
 ordines possent dici istatane sufficiant ad hoc qd'
 p[ro]p[ri]o libellis p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o t[er]m[in]o h[ab]ere p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] b[ene]ficiu[m]

Hunc d[omi]n[us] p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] d[omi]n[us] s[ed]o d[omi]n[us]
 cura qd' comp[er]anda sunt septem p[ro]p[ri]o q[ui]
 est eius ma[ter]ia 2o que est eius forma 3o q[ui]s
 est eius m[od]us 4o que est eius effectus 5o que est
 d[omi]n[us] 6o in quib[us] p[ro]p[ri]o corpus debet fieri p[ro]p[ri]o
 d[omi]n[us] debet uterari Capitulum p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] h[ab]ere p[ro]p[ri]o

Materia v[er]it[ate] d[omi]n[us] est olivum olivaz ab ip[s]o be
 nedictu Et ratio quare olivum olivaz est ma[ter]ia h[ab]ere
 p[ro]p[ri]o est instrum[en]tu[m] q[ui] q[ui]s constituit istud p[ro]p[ri]o
 fieri in oleo q[ui] ap[osto]los in p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] in finos et p[ro]p[ri]o
 eos Et h[ab]ere concordat p[ro]p[ri]o b[eat]i iacobi q[ui] d[omi]n[us]
 instruat q[ui]s q[ui] nob[is] inducat p[ro]p[ri]o etale ut orent
 sup[er] eum d[omi]n[us] eum oleo p[ro]p[ri]o Et est p[ro]p[ri]o qd'
 instruitur invenit[ur] simpliciter oleum intelligi debet
 d[omi]n[us] oleum q[ui] illud est simplex oleum alia aut
 non p[ro]p[ri]o sunt inventa p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] istius sicut oleum
 mund[um] vel oleum lim[um] et plianel p[ro]p[ri]o aliqua[m] m[od]o
 sicut oleum anugdolar[um] vel oleum laraud et s[ed]o
 facit congruente quare tale oleum est materia

beatu Jacobi infirma quibus vobis inducat p[ro]p[ri]os
 credere scio quare p[ro]p[ri]os h[ab]ere non est p[ro]p[ri]os
 p[ro]p[ri]os q[uod] ille q[ui] h[ab]et d[is]p[on]it p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os
 na o[ra] q[uod] h[ab]et p[ro]p[ri]os sup[er] corpus v[er]o q[uod] iste est p[ro]p[ri]os
 p[ro]p[ri]os quare p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os h[ab]et infirma p[ro]p[ri]os nec est
 infirma d[e] baptismo q[uod] baptisimus est p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os
 necessitat[is] io o[ra] q[uod] h[ab]eat infirma q[uod] maxime v[er]o
 v[er]o d[e] hoc s[ed] d[e] bap[ti]s[mo] e[st] m[ag]is v[er]o aut[em] optat q[uod]
 s[un]t p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os uel sufficiat v[er]o v[er]o v[er]o al
 legata q[uod] d[ic]it esse p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os q[uod] d[ic]it p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os
 Thomas aut[em] in quarto suo v[er]o d[ic]it q[uod] p[ro]p[ri]os non possit
 h[ab]ere p[ro]p[ri]os sufficiat v[er]o cum p[ro]p[ri]os v[er]o t[em]p[or]e q[uod] p[ro]p[ri]os
 v[er]o debet m[ag]is et d[ic]it u[er]o u[er]o et p[ro]p[ri]os q[uod] p[ro]p[ri]os
 v[er]o morat[ur] uel alie[m] p[ro]p[ri]os alie[m] debet p[ro]p[ri]os
 illud q[uod] remanet p[ro]p[ri]os d[ic]it *Capitulum lxxv*

Affectus istius facinorosi est iste sicut enim est i
 infirmitate corporali ita suo modo debet esse in inf
 firmitate p[ro]p[ri]ali. In infirmitate aut[em] corporali sic
 est q[uod] p[ro]p[ri]os q[uod] alie[m] p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os ab infirmitate adhuc
 remanet in eo quedam debilitas corporis quomodo
 p[ro]p[ri]os infirmitate id[em] indiget dupli[ca] medicina
 una que sit egritudine sanativa et alia que sit de
 bilitas que remanet reparativa sic est p[ro]p[ri]os
 infirmitas p[ro]p[ri]alis est p[ro]p[ri]os v[er]o p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os
 p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os mei d[ic]it q[uod] infirma s[un]t medicina sa
 nativa infirmitate istius est p[ro]p[ri]os sed postquam ho
 sanatus est ab ista infirmitate adhuc remanet in eo
 quedam debilitas p[ro]p[ri]alis et contra istam debilitate[m]
 ordina[m] istud p[ro]p[ri]os v[er]o effectus istius p[ro]p[ri]os est sa
 natio istius p[ro]p[ri]alis debilitat[is]. Est etiam alius ef
 fectus quia p[ro]p[ri]os alia p[ro]p[ri]os et obliqua mortalia de
 mittit et q[uod] h[ab]ita auge[re] uel nona conferitur
 Est etiam alius effectus q[uod] p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os aut[em] susp[er]uat
 p[ro]p[ri]os corporis p[ro]p[ri]os v[er]o uirtute istius facinorosi
 p[ro]p[ri]os omnia ista p[ro]p[ri]os inducat infirma quibus
 in vobis inducat p[ro]p[ri]os et d[ic]it v[er]o sup[er] enim v[er]o
 g[ra]t[ia] s[un]t m[ag]is p[ro]p[ri]os et alibi d[ic]it v[er]o d[ic]it a

languoribus suis et si impetat sit dimittit et

Capitulum quinquagesimum debet dari extrema unctio

Quod predicta aucte colligit quod istud sacramentum debet dari nisi infirmis. Cuius dicitur infirmus quis in nob non aucte debet dari quicquidam infirmus sed solum illis qui sunt in periculo et sunt propinquum mori qui ad ducere perierunt ante istud sacramentum. Populo et qui sunt in periculo. Cuius dicitur istud sacramentum non debet dari nisi veniens uel illis qui sunt parati ad exiendum ab hac uita. Capitulum 61 in quibus tribus corporibus dicitur ungi

Quia quoniam gratia quae in anima debet applicari per aduocatum spiritus. Ideo in anima per se figura per primas istud sacramentum quod est medicina ut dicitur est contra debilitatem deuelicta expecto debet applicari in membris que sunt organa sensuum per quos uocibus per se in animam uiuat. Unde in partibus istis debent ungi. Oculi aures os nares manus pedes et renes. Ita quod oculos dicitur per istam sanctam unctiorem et suam purissimam medicinam indulget tibi deus quod si de lingua per uisum ad aures per audire ad os per gustum ad nares per odoratum ad manus per tactum ad pedes per gressum ad renes per ardorem libidinis premitteudo in singulis per istam sanctam unctiorem. Sed quid fiet de cetero anaturat qui per uisum non peritunt uel de surdo qui non peritunt a natiuitate per audire uel de claudo qui non peritunt per gressum debent ungi in istis membris. Dico quod licet ceteris non peritunt anaturando uel ducendo tamen peritunt forte uisum in ordinare uisum appetendo id dicitur de surdo et claudo. Esto et quod aliquis non habet oculos uel alia membra in quibus fiet unctio dicitur tamen ungi in locis circumstantibus propter rationem iam dictam. Capitulum 62 de extrema unctio debet iterari

Quia in isto sacramento non continetur character magis est quod istud sacramentum iterari potest in multis uoluntatibus

possit ad mortem infirmari vix autem in eadem infirmitate
 melioris possit vixi. Duo quoque infirmitates quaedam
 sunt brevis curacionis sicut febris uel synocha
 uel campen et sic de alijs et in talibus infirmitatibus
 non debet istud pariter iterum tamen periclitari
 aliquis cum recidit per aliam infirmitatem appropinqua
 a recidit non possit iterum vixi. Alie sunt infirmi-
 tates diuturne sicut tussis febris ethica et sic de
 alijs que diuturne per diuina uel plus et sic cum in ta-
 libus infirmitatibus possit melioris homo uenire
 ad punctum mortis in talibus istud pariter perite-
 ram ista est sententia Thome in iij suo dicit tunc quod si
 tuema sua alicui doctor inquit non condempnat
 eam. Istud autem quod dicitur quidam quod ille qui fuerit in
 vinctis si curat non debet se postea balneare est quod
 fatuitas quod sequitur quod ille cuius caput fuerit inductum
 crismate non debet lauare caput ad eius vinctio-
 nem dignior ista tamen quam infirmitas vinctio debet ubi
 esse aliquis mister qui ad strypa abstergat lorum
 vinctiois et postea illa strypa debet comburi

Continuatio ad sequentia

Appeditio ad di ad mortem tractatum de faciente
 que grauius hominem vegetent amittunt
 prouocent et deperit in vita spiritali. Restat
 tractandum de faciente quod hominem perit generat
 in esse et in vita corporali. Et de faciente in ratione
 Cuius uerbo ille libellus inuentus est pro simplicibus
 qui non sunt in his in hunc generum allegacionibus
 inlece. In quibus que tamen in hunc canonico quod omni-
 bus ista in a plus quam in alijs. prouocant addunt
 simplicibus et minus generum confusionem indu-
 cant. Idcirco ab huiusmodi allegacionibus quatenus potest
 abstracto cum simplicibus huiusmodi allegaciones nec lege
 nec diuina intelligi stent. Cum autem simplicibus per
 se ut dicitur pro prouocant formam per sponsalia prouocant

unio in iudo primo de sponsalibus est agendum
Cura que consideranda sunt quinqz. Primo qd
sunt sponsalia et vnde dicuntur. 2o qualiter contrahantur
3o qua etate dnt contrahi. 4o quis sit
effectus sponsalium. 5o et ultimo in quibus casibus
dissoluantur. Capitulum primum

Sponsalia sunt futurarum nuptiarum promissio
ex qua diffinitur que ratio est canonice et
legiste patet qd sponsalia debent preterite
intentione sicut pnd. pnd. sicut. Dicuntur autem
sponsalia appendo es qd idem est qd promitto pro
mitti. Capitulum secundum

Contrahuntur sponsalia quatuor modis. Primo
iuxta promissione sicut qd dicitur accipiat te in
uxorem et accipiat te in uxorem alio modo dare
alio modo sponsalium sicut pnd. uel aliquibus aliis re
bus alio modo a muliere sicut pnd. et istud consuetudine
dicitur de sponsalio sicut pnd. sicut pnd. alio modo
autem iuramento ita tamen qd semper sunt uerba
de futuro ut dictum est qd si essent uerba de preterito
non essent sponsalia sed iuramentum. Capitulum tertium

Quoniam post septimum et per etate septem an
noy tam puer quam puella inopunt hinc
distinctione que requiritur in sponsalibus
contrahendis. Ideo per septimum puer contrahi
sponsalia. Si uero ante septimum apud uel pariter
sponsalia contrahuntur nichil
agunt nisi pueniant ad septimum. Si uero
eis placet. Et si ante septimum in
opunt eis placet. Et tunc valent ita qd licet puer
non cognoscat eam corpore consanguineam tamen
tunc non potest hinc in uxorem nec in iugo. Et nota
qd etas contrahendi in iuramento in puella est per
annos in puero per annos et si ante contrahunt
non est iuramentum sed sponsalia in iuramento
ita etate ambigunt quinqz qd possunt carnaliter

comitari ad hunc statum videtur malina suppleto
capitulum in quibus effectus sponsalium

Sponsalia contrahuntur duobus modis quod quibus
 hantur sub conditione apposta hoc potest esse in
 duobus. Et in condicio apposta aut est possibilis
 aut impossibilis aut omnia. Si sit impossibilis ut
 quis contraham tempore tergero digito celum id
 si sit necessaria puta quod dicit contraham tempore
 oriat ante dicit haberi pro non adiecto et non ap
 post. Si autem condicio sit possibilis aut est honesta
 aut inhonesta. Si sit honesta quod dicit contraham
 tempore pro meo voluit uel si dicitis cum non t
 mionum nisi condicio sit implera. Etiam si in contra
 hendo sponsalia iuramentum fuerit appostum et istud in
 telligo nisi carnal copula fuerit sub preta meo eos
 quod tunc dicitur esse mionum ut eos quod videtur a co
 ditione apposta recessisse. Si uero condicio sit inh
 onesta et sit contra naturam uel contra mionum puta quia
 dicit contraham tempore pro omnes tibi venena sterili
 tate uel pro peccato ad adulterandum te tradis uel do
 nec membra alia pulchriora ista condicio videtur co
 tractum ita quod non sunt sponsalia nec mionum.
 Si uero condicio sit inhonesta et non sit contra naturam
 mionum puta quod dicit contraham tempore si homine
 interfeceris uel si fratrem feceris et similia pro non ad
 uerba dicitur haberi et abicienda et tenent sponsalia.
 Condicio tamen quod licet quod dicitur sit quod sponsalia pos
 sunt contrahi sub condicione promissa penne non t
 potest promitti penne in malum penne et si promissa
 fuerit non tenet penne promissa nec pro penne ut si
 dicitur sit nisi contraxero tempore tibi dabo centum mar
 cas non ualeat addere penne tamen libera debant
 esse quingia ff. de ver. ob. et. de pen. de l. ut. Si autem
 contrahuntur sponsalia pure et sine condicione et
 sunt ambo apti ad contrahendum mionum si con

ponalibus nunciis Invenitur compellendū est
p[er] co[n]suetudine[m] affirmatū m[er]ito in p[ro]p[ri]o forte tunc
de p[ro]p[ri]o iudicio vel de aliquo p[ro]p[ri]o Si si aliter et
lex continet omnia q[ue] uerba de p[ro]p[ri]o indiget
p[ro]p[ri]o de p[ro]p[ri]o et fide i[n]uenta et absolue[n]s ab
omni t[em]p[or]e Si autē non i[n]uenit Invenitur
mouendi sunt co[n]suetudine[m] m[er]ito non autē cogat
q[ue] dicitur imp[er]ie malos co[n]suetudine[m] q[ue] p[ro]p[ri]o
Si autē uenit est i[n]tate m[er]ito tene[n]s ex p[ar]te
tate donec p[ro]p[ri]o ad annos etates l[im]itos ad
m[er]ito co[n]uolendū Et ideo dicitur v[er]o est m[er]ito
tate l[im]ita et aliter non q[ue] ille qui est i[n]tate
m[er]ito tene[n]s alud ex p[ar]te uel si m[er]ito absol
uerit poterit iudicio eccl[esi]e p[ro]p[ri]o Capitulum

Ad quo p[ro]p[ri]a semel co[n]tracta sunt semp
ligant ita q[uo]d si co[n]trahat p[ro]p[ri]a postmod
om[n]ia et non est p[ro]p[ri]o ad carnalem
copulam co[m]pellendū est redire ad p[ro]p[ri]o Si
uero cognouit carnale[m] p[ro]p[ri]o redire ad
dicitur debet remeare ad p[ro]p[ri]o et non redire ad
p[ro]p[ri]o Soluuntur autē p[ro]p[ri]a in octo casibus
Primus est si aliter co[n]trahit transire ad religioz
q[ue] p[ro]p[ri]o facit altero i[n]tate etia[m] si fuerit m[er]ito p[ro]p[ri]o
uerba de p[ro]p[ri]o co[n]tracto Inm[er]ito non sunt p[ro]p[ri]o car
nalem copulam co[n]firmatū et ille qui remanet
i[n] p[ro]p[ri]o remanet absolue[n]s ad m[er]ito p[ro]p[ri]o
et hoc q[uo]d aliter sunt p[ro]p[ri]o i[n] religio[n]e illa
Secundus est q[uo]d p[ro]p[ri]o non ducit q[uo]ia t[em]p[or]e
p[ro]p[ri]o ad aliam regione[m] recepta tamen p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
de p[ro]p[ri]o uel de fide non suata si p[ro]p[ri]o t[em]p[or]e
quo m[er]ito m[er]ito fuerit co[n]firmatū Si p[ro]p[ri]o
aliter p[ro]p[ri]o post co[n]tracta p[ro]p[ri]o m[er]ito le
p[ro]p[ri]o uel parulis in aut oculos aut p[ro]p[ri]o aut
manu[m] amiserit seu aliquid ei turpis euenit
Tertius si sup[er]ueniat affirmatū p[ro]p[ri]o q[uo]d p[ro]p[ri]o
cognouit co[n]suetudine[m] p[ro]p[ri]o uel equo et ad hoc

Immo und d' multo moie Nam immo und
aliud legitimum aliud clandestinum charmon
legitimum est quod ab his qui sup femina ptate
hnt uxor petu et a parentibus pponit et legitu
dicitur ac a parentibus ut magis est benedictus a
patribus custodit et solemniter accipit non t
intelligens quoniam sine ista solemnitate possit
esse uerz matrimonium Et prout est in alijs faciet
quodammodo de necessitate facti quodammodo de solemp
tanti Ita et in immo quod sunt ptinencia ad
stam immo sicut confertur p uerba de puri pssio
et iste solus facit immo Et uerba sunt ibi ad so
lemnitate et deozem sic sunt solemnitate pre
dicte sine quibus est uerz matrimonium et tunc quod
ad ueritate licet non quoniam ad honestate Clam
destinatio matrimonium est quod fit sine solemnitate
puit et quod sic contrahunt exponit se magno
periculo Possit enim aliter aliter immo dimitte quod uelut
et de facto in alio uel alia contrahit et sic in adul
terio manet Unde in talibus consulendum est in foro
pne ut de nono in facie et tunc contrahunt Item
immo aliud immo aliud qsumari immo
p uerba de puri pfectum sine consummatione
copulam Notandum tamen quod immo potest esse p
fectum duobus modis uno modo sanctitate illi
significatioe charmonum ergo potest esse pfectum sanc
titate ante carnalem copulam Unde Augustinus dicit
ad quendam que scribitur in uisio uoni emiserat
castitat dicit sic in cetera et tunc quod potest tunc pabat
a coniunctione carni uali ideo maritus esse de pderat
p motu tanto sanctus coniugis manebat quanto
sanctiora concordia planda suabat Et immo
non est pfectum significatioe ante carnalem
copulam Coniunctio enim corporum et uxor facti
in coniunctione diuine uerz et humane in pponam
sibi diuine de hoc supra de faciet in generale

et ut per soluit illa questio in id nunc b. tam. q. m. d.
 maria et ioseph sine p. p. t. m. m. d. m. d. q. z. f. m. t.
 p. p. t. m. s. a. u. c. t. u. a. t. e. s. i. n. o. n. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. o. d. e. u. i. d. a. m.
 d. i. c. i. t. m. i. r. o. n. i. m. i. n. i. a. t. i. o. n. e. p. p. o. n. a. l. i. a. d. f. u. t. u. r. o. f. a.
 t. u. m. p. r. o. n. p. u. s. i. u. m. d. e. p. n. t. i. c. o. n. s. u. m. a. t. i. o. n. e. p. c. a. r. n. a. l. e.
 r. e. p. u. l. a. m. s. t. e. m. m. i. r. o. n. i. u. d. a. l. i. u. d. l. e. t. i. m. e. t. n. o. n. r. a. t. u.
 a. l. i. u. d. r. a. t. u. m. e. t. n. o. n. l. e. t. i. m. m. i. r. o. n. i. l. e. t. i. m. e. t. n. o. n.
 r. a. t. u. e. s. t. m. e. i. n. f. i. d. e. s. e. t. d. e. l. e. g. i. t. i. m. u. d. q. u. a. s. l. e. g. a. l. i.
 i. n. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e. u. e. l. p. u. n. c. e. m. o. r. i. b. u. s. n. o. n. c. o. n. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e.
 i. n. s. s. i. o. n. e. d. n. i. c. o. n. v. a. l. i. t. p. e. d. n. o. n. e. s. t. r. a. t. u. m.
 m. i. r. o. n. i. q. u. i. a. s. i. n. e. f. i. d. e. s. i. t. A. u. g. g. n. o. e. s. t. r. a. t. u. d. c. o. m.
 g. i. u. m. q. d. s. i. n. e. d. o. e. s. t. r. a. t. u. d. s. e. d. n. o. n. l. e. t. i. m. e. s. t. q. d. m. e.
 l. e. t. i. m. a. s. p. p. o. n. a. s. f. i. d. e. s. i. t. s. i. n. e. l. e. t. i. m. a. p. o. l. e. m. p. n. i. t. e.
 c. o. n. t. r. a. h. i. t. f. a. t. u. m. e. t. l. e. t. i. m. m. i. r. o. n. i. u. d. e. s. t. m. e. l. e.
 g. i. t. i. m. a. s. p. p. o. n. a. s. c. u. m. d. e. b. i. t. a. p. o. l. e. m. p. n. i. t. a. t. e. c. o. n. t. r. a. t.
 t. u. m. C. a. p. t. u. m. s. e. p. t. i. m. u. d. q. u. o. t. s. u. n. t. b. o. n. a. m. i. r. o. n. i.

Bona mironi principaliter sunt tria scilicet p. p. t. m. d. m. d. q. z. f. m. t.
 et p. p. t. m. d. m. d. q. z. f. m. t. attendit ne p. p. t. m. d. m. d. q. z. f. m. t.
 t. e. m. a. l. i. o. e. t. c. o. m. a. l. i. a. r. e. g. a. t. u. r. I. n. p. r. o. l. e. u. t.
 a. m. a. n. t. e. r. s. u. s. t. i. p. i. a. t. r. e. l. i. g. i. o. s. e. e. d. u. c. a. t. u. r. i. n. s. a. c. r. i. m. e. n. t. o. b. t.
 c. o. m. g. i. u. m. n. o. n. p. p. a. r. e. e. t. n. o. t. a. q. d. p. r. i. m. a. d. u. o. b. o.
 q. u. i. p. s. u. n. t. i. n. m. i. r. o. n. i. o. q. u. i. q. n. o. n. t. e. r. t. i. u. d. u. e. d. o. m. i.
 p. p. a. b. i. l. i. t. a. d. h. e. r. e. t. m. a. t. r. i. m. o. n. i. o. C. a. p. t. u. m. o. c. t. a. u. d.

Impedimenta matrimonii sunt quae impediunt
 mironi contrahend et dirimend iam contr
 tum Si tamen ipa uel aliquis ipoz mironi
 p. r. o. d. a. n. t. q. u. i. c. o. n. s. e. n. s. u. q. u. i. g. a. l. e. m. e. x. c. l. u. d. u. n. t. S. i.
 u. e. r. o. p. e. q. u. i. t. m. i. r. o. n. i. u. d. m. i. l. l. u. m. p. r. e. s. t. a. n. t. i. m. p. e. d. i.
 m. e. n. t. u. p. a. r. e. t. p. e. x. e. m. p. l. a. i. s. t. a. s. i. n. e. q. u. i. n. o. n. p. i.
 c. o. n. t. r. a. h. e. m. i. r. o. n. i. u. d. t. a. m. e. n. p. o. s. t. q. u. a. d. c. o. n. t. r. a. h. e. r. i. t.
 f. f. i. n. a. t. s. i. n. d. o. s. i. s. n. o. n. p. p. h. o. c. s. o. l. u. t. m. i. r. o. n. i. u. I. t. e.
 q. u. i. h. a. b. e. t. d. i. r. i. m. u. m. t. e. s. t. i. c. u. l. u. m. s. e. c. u. n. d. n. o. n. p. r. c. o. n. t. r. a.
 h. a. e. m. i. r. o. n. i. u. d. S. i. u. e. r. o. p. q. c. o. n. t. r. a. h. e. n. d. m. i. r. o. n. i. u. m.
 p. a. r. e. t. u. r. n. o. n. p. h. o. c. s. o. l. u. t. m. i. r. o. n. i. u. d. e. t. i. t. a. m. e. l. l. i.
 g. e. n. d. e. s. t. d. a. l. i. s. i. m. p. e. d. i. m. e. n. t. e. C. u. e. a. u. t. e. s. u. n. t. i. m.
 p. e. d. i. m. e. n. t. a. m. i. r. o. n. i. p. a. t. e. t. i. n. h. y. s. q. u. a. t. u. o. r. v. p. l. o. q.

Error condicio potest cognari et mien Culeq dis
patris hie ordo ligame honestas Si ps affinis
p forte conu nequius her facenda dicitur con
uibia forte re tractant Prter ista xij impedi
que impediunt et dirimit mionum Sunt alia
duo que impediunt mionum contrahend p non
dirimunt idm conuictid p temp q feruay et cura
dactu ecclie Impedunt fieri pmittunt facta tenent Qua
intelligi debant dicendum est de unoquoq Sec
de impedimento error

Dividerat omnia impedimenta de quolibet ex di
cendum est Et primo de impedimento error
pone qui ex sui natura constituitur ecclie
sicut plurimiq impedimenta mionalem consensum
excludit quonia qui errat non consentit ut ff de
iur om iudic p errorem et a rante voluntas
nulla est ut C de iur et fac igno emp testm no
id rito unde p dicitur uel mulier avertit mionum
contrahendo nullus est consensus qui solus facit
mionum Notat tamen qd triplex potest esse error ita
ponam unus ymus pone si d p rito credat qd
sit legitimus error ita ponam alius est error
fortune ut si pamp sit et credat qd sit dices alius
est error qualitat ut si de ignobili credat qd sit no
bilis uel de corrupta qd sit uirgo ita dicitur per
sone impedit mionum ut si credens contrahere
cum puerula contrahat cum puera nulla est ma
trimoniu Error autem qualitat fortune non
pedit mionum uerbi gra aliquis contrahat cum
aliqua credens eam esse uirgine uel filiam regis
et tamen qd est meretrix uel filia iustici tenet
mionum uel uelut contrahit cum dicitur et con
trahit cum pamp tenet etiam mionum uicofia
uona q t hys ita

De impedimento conditionis
impedimentum conditionis inductum est ab ecclia
in fauore libertatis Et de hoc sciendum est qd

si mulier contrahit cum seruo sicut vel liberum an
 illa tenet matrimonium et est ualidum Si autem liberum
 habet cum seruo ignorans quod arde esse liberum vel
 liberum an illa nullum est matrimonium et nisi
 postquam cognouit eius conditionem esse talem et
 consensit verbo mariti vel carnali copula Nota
 tamen quod error de ratione conditionis impedit et di
 uini matrimonium non autem error facti vel intentionis
 ut si seruus contrahat in ancilla qua arde liberum uel
 liberum quod arde ancilla quod non dicitur nec habet quod
 obicitur de conditionibus appositis non uidebitur de spou
 salibus cum quod idem iudicium est ibi et hic // Sequitur
de impedimento boni

Omnino impedimentum boni non quod intelligitur de voto
 continentie sine de voto castitatis Et circa hoc
 est notandum quod duplex est votum continentie
 Nam quoddam est simplex quodam plenarie votum
 simplex impedit omnino contrahendum si non di
 stinet iam contractum votum autem plenarie et
 impedit contrahendum et distinet iam contractum
 Et quod autem votum sit plenarie licet olim fuerit con
 tinencie nunc docet tamen hodie est declaratum per dnm
 Bonifacium in capitulo de uoto et de re et quod votum li
 berum quod votum plenarie quantum ad distinet
 matrimonium duobus modis uno per se ipse non solum
 ordinis sed subdiaconatus diaconatus et presbiteratus
 alio modo per professionem expressam uel tacitam factam
 aliam de religione approbata inuonem ergo ad sacros
 ordines uel religio non potest contrahere matrimonium
 Nota penale constitutione in constitutionibus dudum
 clementis contra religiose contrahentes de facto solum
 quod sunt excommunicati et irregulariter non per eum eis nisi per
 sedem apostolicam dispensantur De impedimento cog
nationis carnalis

Quoties est triplex quidem carnalis quod spiritualis

et quedam legal Et primo videndum est de cognatione
carnali que nalis prebet alias et ista appella confa
ginitas videndum est ergo quid est consanguinitas et
unde dicitur Eundem est linea consanguinitatis et quot sunt
linee et quid sunt gradus et quo computantur et dicitur
ad quem gradum pertinet in iudicio Consanguinitas
est vinculum propter ab eodem stirpe descendendum
carnali propagatione contracto Et patet dico illa
proportio a qua aliqui duxerunt origine Sicut de adam
sunt stirpes caym et Seth et filiorum qui ex eis de
scenderunt Consanguinitas de a tota et sanguine que co
mune sanguinem habet uel de uno sanguine predictis
linea est ordinata collectio proportionis Consanguinitate
proportio quatuor ab eodem stirpe descendendum dicitur
gradus continens Linee sunt tres scilicet ascendendum de
scendum et transversale Prima est ascendendum
scilicet illorum quibus transiungitur origine sicut pater et mater a
mater quia pro matre probantur ab amica ab amica
est descendendum scilicet illorum qui duxerunt origine a nobis
sicut filius filia nepos nepotus propter ab
nepos abnepotus Haec est transversale sine collatione
hinc illorum a quibus non duxerunt origine nec propter a
nobis ut fratres fratris filii duorum fratrum qui dicitur
fratres patruales filii duorum sororum quid dicitur si de
consanguinitate et cognatione filii et nepotes usque ad quartum
gradum non ista proportio quod primo gradu Et non
quod due linee descendentes faciunt unam transversa
lem ut apparet in hoc ludendo exemplo filii duorum
fratrum attendunt ad hanc linea transversale et quibus
eorum recta linea descendit ab amica Haec enim sunt
stirpes omnes a quo traxerunt origine Et de omnibus
aliis est intelligendum Et tunc videndum est quid
est gradus Et notandum computantur gradus co
nominis et ab ut legitur in hanc finem rationis dicitur
propter et linea transversale faciunt unum gradum

Secundum legistas quilibet sunt unum gradum ut puta
 duo fratres sunt in primo gradu sui canonice qui
 sui legistas sunt in gradu primo filii duorum fratrum
 sui canonice sunt in secundo qui sui legistas sunt
 in tertio et sic de singulis per quia istud per aut in his
 sunt ad propositum ideo dimitta et videtur quod per
 gradus Gradus est habitudo et computatio dis-
 tantiarum ponarum qua cognoscitur quanta gradatione
 distantia duae personae se differunt Gradus
 ut computantur in linea ascendunt per unum sunt
 in primo gradu amicus aut in secundo patruus p-
 avus in tertio abavus abavus in quarto si de se
 de in linea computantur per filius et filia sunt in
 primo gradu nepos et neptis in secundo propositus
 propositus in tertio abnepos abneptis in quarto si
 transgenerali computantur sic duo fratres sunt in primo
 gradu filii duorum fratrum in secundo nepotes eorum
 et duorum fratrum in tertio propositus eorum in quarto de-
 quem gradum nulla consanguinitas pretendit per
 ad impediendum et dirimendum matrimonium licet aut
 quibus per tendit et usque ad septimum gradum de-
 duendum est ergo qualiter sunt de terminis istarum consan-
 guinitas observanda et computanda est in aliquos
 Enim igitur vis sunt de aliquibus puta Bartholo-
 meo et barta quorum gradus consanguinitatis attine-
 ant sibi accipe aliquem cognatum a quo ambo con-
 traxerint originem barta gradus per unum gradum Ja-
 cobum et Johanne qui sunt fratres esse in primo
 gradu vel si tu non per tuo quis sunt pater eorum
 dicitur Jacobus et Jo. fuerunt fratres hoc idem dicitur quod
 semper fratres ponendi sunt in primo gradu vel per
 et per autem duae sorores per eorum ergo in computa-
 tione Ja et Jo fuerunt fratres qui ut dictum est facti
 sunt in primo gradu Jacobus genuit autem duos filios
 Et in secundo gradu et dicitur genuit philippum et

terminus gradus philippus Bartholomew Erre
 quartus gradus de quo sumit agitur modo reuertat
 ad Jo. qui fuit frat. Jacobi et pater Jacobi et Jo.
 ut dictum est fuit frater Johannes genuit Tho.
 Machy 29 gradus Thomas Bertham de quo sumit
 agitur etre 29 gradus videtur ergo quod Bartholomew
 et Bertha attinent sibi ad unum pater In quarto gradu
 et malis in 2o et hoc loquendo specialiter quod sicut
 veritatem non attinent sibi nisi in 2o gradu et sic
 non potest esse in 1o nisi inter eos Idem faciedu
 est de illis qui magis vel minus duntaxat sunt in consanguinitate
 dicendo in tali gradu et tali attinet sibi et
 quod ita computandi sunt et omittendi prout Col
 ligitur ex parte illis duabus de et alibus contra de co
 sang. tua nos et de de testibus licet quidam Sed
 prout quod duo prout attinent sibi ad unum pater 2o aut
 3o gradu Ex alia autem in quarto gradu in quibus po
 terunt consanguinitate in ratione prout duo quod sic quod per sta
 dum est remotione prout ne in consanguinitate de
 consanguinitate et affinitate inter In hoc enim casu remotione
 prout de in consanguinitate existit videtur non
 attinent sibi ex quo consanguinitas non est inter
 eos quod sicut aliquibus omnis consanguinitas terminat
 haec in primo gradu ut aliter omnis consanguinitas
 terminat in quarto quod dicitur per partem quod consanguinitas
 impedit et dicitur in ratione usque ad quartum gradum
 consanguinitate inclusivum et non ultra Sequitur
de cognatione spirituali

Cognatio spiritualis videndum est de cognatione
 spirituali videndum est quid est cognatio
 spiritualis et quot sunt eius species quo impedit
 in ratione et in quibus facit consanguinitate Cognatio
 spiritualis est per iniquitatem pueritatis et per dationem
 vel administrationem verbi gratia pater baptizat puerum
 tu sustipis enim dicitur ut in est per spiritualis istius pueri

et comparat parentem eius. Ex his cognationis specialis
sunt tres una de comparatione et de a con qd est p
et primas quasi simul patinas i con primas sld
vms comparat semp est qd specialis pueri et alter
carnal. Alia de comparatione que attendit mter
em qui suscipit et illum qui suscipit a mter pueri
et patris. Alia de consanguinitate uel fraternitate
que attendit mter filium tuum pualon et filios tuos
carnales. Restat ergo videndum quid impedit de
mionio istoy. Et primo dicend est de compar
tate. Non enim ergo qd duplex est comparatione
quedam est directa s; illa quam ego contra ho p
memeripm et qua impedit et dirimit mionid
ut si ego suscipio filiam Berthe mulier uel ipd men
niqua poterit cam hie mdyorem et si accepit
cam ppaudu est mionid. Ita d' qd de cognatione
c veniens. Alia de comparatione indirecta sive e
mergens illa s; quam unus quing postquam se
vna caro effecti contrahit pactum alterius s; illa
quam contra ho pactum d' hoc p; quam amecar
naler cognata est sicut si uxor mea filium vel filia
alioz suscipit ambo pntes pueri sunt comparati
vel quous ego non suscipiam emm quonia contrahit
sbi quing ad mionem actiones. Et de hoc p' qm
euidens sum in quoda' de uerbalio de cognatione
t martino ubi sic dicit martinus duxit Bertha
m dyorem et lotargus tabergam postmodum
lotargus leuauit de sacro fonte filium martini
et Berthe dicitur mortuus est lotargus et Bertha
et remanserunt martinus et taberga qui martini
sunt lotargus acq; sic rati comparatione p
filium martini. Querebat uox martinus pisset
contra he mionid emdicta taberga et videt
susppa q' nullomodo et sic patet qd comparatione
tam directa quam indirecta impedit mionid con

trahendum et dicitur cum contractu ad ad videndum
est de paritate que attendit in suscipiente et illu
qui suscipit i primis et primam filios et filios
Et est dicendum quod iniqua per que inordinat in eis
et si contra quod de facto se separandi ultimo videtur
est de femine spuali que attendit in filios et filias
et filios et filias carnalis pariter et hoc doc. antiqui
varia dicitur in ista in quibus sunt et sine omnibus
bitate est tenendum quod omnes filii duorum compatitur sine
autem paritate generis sine post possunt hinc matris
malis copulam excepta illa propter medietate qua p
uonit est ad compatitatem nam illa iniqua per car
minomalis copulam aliam filiorum sui pro spualis
Ita vero quod compatitatem per accipere in uxore filiam com
patris sui nisi per illa qua medietate compatitur sunt
efferti Solet autem dubitari utrum aliquis possit habere
duas coniuges in uxore vnam scilicet per aliam ad quod
dicendum est quod refertur in coniugibus per dicitur inordinat
vel pariter si pariter licet per hinc duas coniuges in
uxores uerbi gratia maria et berthia sunt coniuges postea
quatuor contulit ad maria et eam cognoscit
et mortua per contulit omni berthia et est causa quod
per unione carnis sequitur non contulit ad unione
per pariter Si autem coniugibus sequitur inordinat
supple per carnaliter copulam confirmat tunc distiguit
quia per uxore tua suscipit filium alius tuus ista est
filius accipit efficitur coniuges tua per factum uxore tue
et mortua uxore tua non poterit illam hinc in uxore
tua et eandem compatitatem intelligas accipit in
ori per maria Si vero filius uxore tue que de viro
alio genuit aliqua mulier de pariter sunt leuand
vel ad confirmationem cor epe tenentur illa mulier
est coniuges uxore tue et non tua quod non fuit tibi
quatuor acquiritur in mortua uxore tua poterit
eandem hinc in uxorem Tenet est si filius tuus que de
de alia muliere genuisti suscipiat ab aliquo quia

non est acquiescentia compatitur dyori tuu et mltos tam
 prout in alio pte hnd aliquis duas comati es in dyores
 et aliqua duos comati es in maritus Et istud pte sum
 per istos uersus Ecce michi uel tibi uatu & fonte leua
hec mea comater fieri mea non ual vvor Et qm uer
uatu pte vvor fonte leua Hanc pte facta que no me
 uocaber hnd Non d' et qd laicus non pte contrahit ma
 tinonim cu illa quid baptizauit Et p de facto contrah
 ent mndmnd est diffoluent qd & cogna pte qm dnm
 h. vi. Item no qd filius pator uel aliter no dnm qd bap
 tizauit quellam non pte ad dicta puella contrahit Et
 simile est de non pator cum baptizauit ut me pte
 me dnm Non d' et qd plm pte pte bapuzim et fa
 cramentu consuetudo contrahit cognao pualis
 que impedit mndmnd contrahendu et dnm iam co
 tractum pte cathesim aut licet contrahit etis cogno
 q impedit contrahendu non tamen contrahit talis que
 dnm iam contractu qd & cogna pte pte cathesim

De impedimento cognationis legalis

Quia cognatio legalis que ad opno d' hnd d' mndm
 habe mndm et pte tracta dea in mndm casu
 id d' hoc supradico quo ad mndm De impedimento
emnis

Primo quoda impedunt mndmnd contrahendu et
 dnm iam contractum ut sunt incestus dy
 oritudud rapit aliena vvor qd lempnis pna
 et p que impediendo mndmnd pte filiu & fonte
 sustipit ne possit cum pte carnali d' bno et co
 pia pte Item hndmndm pte ad ista d' mndm et forte
 mltis alia impedunt ut dixi mndmnd contrahendu
 pte non dnm iam contractu qm pte sunt adoles
 centes et timca d' coy mndmndm end d' bet vis
 dnm hndmnd mndmnd Sicut aut d' mndmnd que no
 plm impedunt contrahendu qm mndmndm iam
 contractum qd mndmnd est qn aliquis adulteru ad aliqua
 amigara et iste uel alia machinat in morte vvor m
 adulte emy effectu et in morte vvor dnm ut sunt
 amigara aut on hoc casu contrahit non debent Et p

conuenienter sunt separandi. In eundem modo si adulterus propter se
adulterum ut dicitur in post mortem tunc eius uxor
vel pro morte mariti mulier adulter. 3o qd non possit
fidem deducendo eam. Et simpliciter cum ducatur qd
ut dicit Celestina ppia plus est ducere quam fidem. De
condamnatione et istum caput intellige qd pmo in dno
est ueritas et tunc qm si non fuerit ueritas sed semper putaba
esse uerum nullum proat impedire nichil proinde qua
tunc in ore. Si uero nullus istorum casuum intuerentur huius
qd quis commahet ad eam quod polluit per adulterium. To
tandem in eandem qd si mulier que commahet ad quingato
sit enim esse quingato iniqua qd enim huius post quor
tenet uxor. Et si ignoraret enim esse quingato qm e
dicitur eide esse solitum non obstante illo qd commahet
omnino eo uiuente uxor tunc in ad commahet in e
qd quor tenet tunc uxor. De impedimento disparis
cultus

Hoc qd in dno sit rari colendum est. In
quingato sit fidelis uel infidelis non potest commahere
in dno ad iuda pagana uel gentem uel
pagana et si non commaherit de facto nullus est ma
trimonium. Sponsalia tamen potest fidelis cum infidelis
trahere sub ista forma qd infidelis quare ad fidem. In fi
delis tunc potest commahere cum infidelis in dno sunt enim
ritus sicut iudens ad iuda Saracenis ad saracenis et
Et pone aliter quingato commahere ad fidem aliter remanet
in infidelitate quid fiet de istis. Dico qd infidelis pro
uult habitare cum fidele uel si uult colubare non
tunc uult colubare sine commahere auctor. Vel aliter
qd trahat eam ad infidelitatem uel ad partem in dno. In
istis tribus casibus quingato saluator soluit huius ma
trimonium quantum ad fidem et potest fidelis licite commahere
habere. Nec est dicitur quod ad hoc uxor quingato iudens
uel pagana qm idem ius est in dno hodie. Si autem
infidelis uult commahere fidele sine aliquo iudicio
tunc in dno potest fidelis uult habitare cum bene facit ut dicitur
apostolus prima Epistola ad Corinthios. Si aliter dicitur

Nota

Vult cohabitare secum non est compellendus tamen
 ille uel illa uicte non potest contrahere cum aliquo
 alio uel aliqua qua dicitur dicitur in iudicio. Et per
 Iudens uel paganus cotrauit omni iugura sua fin
 ritum sui et quitunt ad fidem per quosque remane
 hic tale iudicium. Dico dicitur non contraxerunt in
 gradibus diuina lege prohibet qui potest leuita
 omni qz infidelis non autant ratione instituit
 et p pafuonem baptisim non soluit quingra p emia
 dicitur. Item dicitur paganus plures huc de
 eris queritur ad fidem iniquid retinebit omes uel
 qua uis retinebit. Dico qd solum retinebit illa
 que fuit prima uis uxor qz nulla alia fuit uca
 uxor eius. Si aute alia quingra labat in heresim et
 infidelitate qui manet in fide non potest contrahere
 et tunc cotrahit quomodo licet in isto casu sit cotrahit
 lia arator sicut in primo in iudicium fidelis ratu
 est et nullo casu supueniente potest dissolui quatuor
 autem infidelis non est ratu et ideo dissolui hinc potest
 De impediendo uolentia

Volentia dicitur et sine qstione et tunc impedit
 iudicium qz excludit consensum libere qui p
 facti iudicium. Item ubi metus uel coactio in
 uenit non potest consensu locum habere. Sed qz magna
 est dicitur in iudicio et metu et metu. Sed uidet
 est quid p dicitur uel coactio et quid metus et que uo
 lentia et quid metus excludat consensum iudicium
 leni. Vis sine uolentia est maior uel impetu qui
 repellit non potest. Metus est instantis uel futuri met
 trepidatio uis sine coactio uel uolentia qz p ead
 accipio. Alia lenis alia uolentia lenis non excludit
 consensum iudicium s. uolentia excludit. Uo
 lentia coactio aut uis est cui quis trahit caput. Item
 dicitur uel ligat. Item metus alius cadit in constantem
 uis dicitur est qd metus non mutat consensum
 sicut supra. Et hoc est supra coactio metus h
 posse p dicitur qz uis est simpli sine p dicitur uis h
 atque

in ead iusta
 aliter
 qm dicitur dicitur
 aut sit motus qui cadit in
 ead em iudicium

p[ro]p[ri]a de f[er]ro et f[er]ro p[ro]p[ri]a carnal copula d[icitur] s[ic]e
 cum p[ro]p[ri]a d[icitur] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a contracta f[er]ro cum
 p[ro]p[ri]amento uallata Si aut[em] est iuridicalit[er] att[er]a
 p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o non est p[ro]p[ri]a ut eos carnal copula p[ro]p[ri]o
 v[er]o altero t[er]m[in]o religion[is] am[er]ic[an]e et q[ui] remanet
 in alio uel alia contracta p[ro]p[ri]o Si aut[em] f[er]ro ut eos
 carnal copula p[ro]p[ri]a iniqua quod d[icitur] d[icitur] p[ro]p[ri]o
 se dimitte[re] ut causa fornicat[i]o[n]is et t[er]m[in]o p[ro]p[ri]o d[icitur] p[ro]p[ri]o
 d[icitur] uel r[ati]o[n]al[is] uel r[ati]o[n]al[is] t[er]m[in]o p[ro]p[ri]o q[ui] p[ro]p[ri]o
 u[er]ba saluator[is] si altero p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o Sed
 p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o u[er]ba saluator[is] mortu[us] et contracta ad
 alio d[icitur] q[uo]d quodam ita d[icitur] d[icitur] ill[is] r[ati]o[n]al[is] p[ro]p[ri]o
 ab adulterio et fornicat[i]o[n]e et p[ro]p[ri]o ignorat[i]a facti et
 filij p[ro]p[ri]o quos p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o legitime et
 statim cu[m] r[ati]o[n]al[is] p[ro]p[ri]o d[icitur] r[ati]o[n]al[is] a p[ro]p[ri]o et r[ati]o[n]al[is]
 d[icitur] ad p[ro]p[ri]o q[uo]d p[ro]p[ri]o non facit adultera iudicat p[ro]p[ri]o
 quod p[ro]p[ri]o non r[ati]o[n]al[is] d[icitur] t[er]m[in]o em[er]it u[er]o quod facit
 non p[ro]p[ri]o d[icitur] d[icitur] a marito quem accepit reddat
 t[er]m[in]o p[ro]p[ri]o exigent[is] illud contractu d[icitur] q[uo]d d[icitur] p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
 d[icitur] et r[ati]o[n]al[is] p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o con
 facta r[ati]o[n]al[is] uel in regione longinqu[is] non r[ati]o[n]al[is]
 u[er]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o uel mortu[us] quod facit u[er]o
 d[icitur] quodam p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o u[er]o p[ro]p[ri]o
 sit r[ati]o[n]al[is] a morte mariti p[ro]p[ri]o qual[is] r[ati]o[n]al[is] p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
 d[icitur] q[uo]d p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o illius sub quo u[er]o u[er]o uel
 et p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o eius q[ui] morte eius nouerit Et p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
 q[ui] adhuc debet p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o u[er]o p[ro]p[ri]o se
 em[er]it d[icitur] Canones statim post iuramentu[m] contra
 h[ab]ere p[ro]p[ri]o ut q[uo]d d[icitur] p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o illa Se[con]da de publico
honestate iusticia

sed debet agere penite[n]tia
 ad p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o et fide
 mentita

Publice honestate iusticia est impeditur ab e[ss]e
 p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
 et t[er]m[in]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
 u[er]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
 p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
 t[er]m[in]o de consanguinitate eius p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o

ut apud aliam de consanguinitate eius. Sed dicitur in
q. 1. in re v. amos p. sponsalia pura et certa. si in co
ditione contrahant nullus sunt quomodo nec a
liqd. prestans impedimentum. Inq. post septimum p.
salia. app. b. m. Nota et qd. declaratum est hodie de
hinc nouo qd. licet sponsalia sit nulla r. e. consangu.
vel affinitate aut religionis aut quacumq. alia r. e.
Dimo non sunt nulla r. e. etate p. r. e. impeditu
publice honestate. In fine q. de sponsa. c. de sponsa
lib. 6. l. vi. De affinitate

Affinitas est proximitas p. r. e. ex carnali co
pula p. ueniens ei carens parentela. Et dicitur
ex carnali copula q. tam p. fornicariu. quia p.
m. d. malum copula. contrahit affinitas. Et licet
olim essent tria genera sine tres modi affinitate. h.
hodie p. m. d. genus tri. sicut secundo et tertio de medio
publat. Nota ergo qd. p. r. e. genus affinitate q. h.
ex p. r. e. addita q. sanguinitate p. carnale copulam. Inq.
illam. r. e. q. d. dicit qd. p. r. e. addita p. r. e. p. r. e. m. d.
p. r. e. p. r. e. m. d. mutat gradum. attinere s. non. mutat
genus s. p. r. e. addita p. r. e. p. r. e. m. d. q. u. o. t. i. o. n. e.
mutat genus attinere s. non. gradum. Inq. q.
mutat imp. r. e. m. d. s. d. generum gradum. Et ut
melius intelligat p. r. e. a. p. r. e. m. d. Ex. e. g. o. et. s. o. r. o.
m. e. a. s. i. m. i. l. i. t. e. r. e. q. s. a. n. g. u. i. t. a. t. e. a. m. p. i. a. t. s. o. r. o. q. u. i. a. m. a.
r. e. m. s. i. u. e. a. m. a. s. i. s. p. e. t. r. i. s. t. o. p. e. r. n. e. q. u. i. e. s. t. p. r. e. n. a.
addita consanguinitate. Inq. p. r. e. m. d. q. u. i. o. t. i. o. n. e.
mutat genus attinere s. non. gradum. p. r. e. n. e. n. o.
st. consanguinitate. m. e. n. s. s. d. s. t. a. m. i. t. i. a. f. f. i. n. i. t. e. Et. p. r. e.
mutat genus attinere s. non. mutat gradum.
q. sicut p. r. e. s. t. c. o. n. s. a. n. g. u. i. t. a. t. e. m. e. a. i. n. p. r. i. m. o. g. r. a. d. u.
et. i. d. e. m. i. n. t. e. l. l. i. g. a. s. d. m. a. r. i. t. u. e. l. a. m. a. s. i. s. s. i. m. i. t. a.
sanguinitate. m. e. a. i. n. q. u. o. r. o. g. r. a. d. u. q. u. i. s. i. m. i. t. i. a.
consanguinitate. i. p. e. a. t. t. i. n. e. t. m. e. l. i. s. i. n. t. o. t. o. g. r. a. d. u. i.
f. u. n. d. a. t. m. a. r. i. t. u. e. l. a. m. a. s. i. s. e. x. a. t. t. i. n. e. n. t. i. n. e. q. d.
d. i. c. i. t. d. m. a. r. i. t. u. e. s. s. a. n. g. u. i. t. a. t. e. m. e. a. i. n. p. o. s. s. i. b. i. l. i. t. e.
l. i. g. a. s. d. v. o. r. b. u. s. c. o. n. s. a. n. g. u. i. t. a. t. e. m. e. a. i. n. q. u. o. r. o.

gradu ipi sunt michi consanguinei in tanto gradu
 ipi sunt michi affines Nam si aliquis est michi con
 sanguineus in primo gradu hoc est michi affinis
 in primo gradu et de alijs gradibus Item dico de consa
 guineo hoc nunc quod in quocumque gradu sunt consanguini
 in eodem gradu sunt michi affines et omnes consanguina
 mei sunt affines hoc nunc in illo gradu in quo michi
 sunt consanguini Et ideo non quod per consanguinitatem usque
 ad quatuor gradus impedit matrimonium contrahendum
 et dicitur in eadem contrahitur ita affinitas usque ad eundem
 gradum facit idem Notandum est quod quantum gradum af
 finitatis habeant ortum a consanguinitate ad dubium de
 affinitate aliqui recipiunt est ad illam propositam medi
 ante qua sunt veniunt ad affinitatem et recipiunt est
 quocumque gradu distat ab illa proposita de qua agit secundum modum
 assignate de consanguinitate ubi dictum est quod gradus
 sunt sibi computandi in consanguinitate in quocumque gradu
 distat in consanguinitate tanto distat in affinitate No
 tandum autem licet autem hoc consanguineo mei sit affinis in
 filius tamen que suscipit ex consanguineo meo non est af
 finis michi sed consanguineus si per haberet filium et alio
 qui michi michi attinet ille filius non esset affinis
 nec consanguineus meus michi filius autem consanguineus
 hoc nunc erit michi affinis sicut patens filius per
 in alio gradu quia si pater est in primo gradu patens filius
 erit in secundo et sic de alijs Notandum est quod licet mo
 ratur consanguineo mediante quo geritur affinitas
 proposita tamen que suscipit remanet michi affinis No
 tandum est quod licet dictum sit quod affinitas contrahitur
 prohibetur fornicationem intelligendum est si fiat ordine pri
 mo si aliquis cognoscit aliquam contra naturam hoc
 est si contra naturam debet aliquis potest aliquid quibus
 tali pollutione per se non est et demeretur dampnabilis
 nulla tamen de tali concubitu contrahitur affinitas
 per tales concubitus nec sunt fornicationem per sanguinem quibus
 tione nec carnis dicitur quod contrahitur affinitas
 idem dicitur michi dicitur per aliquos in capite damp

pudor aliorum uel impotenti uirgam uibem infra
membris mulier non tamen puenit ad consumationem
opae qd ex hoc nulla contrahitur affirmas Ita dicit
Ray et hostie qd qmptio feminis requiritur ad af-
firmatorem De impotentia coeundi

Item alia impediuntur in ratione impotentia coeundi
optinet maximum locum que contrahitur fin di-
recte et ex natura sui inuicem qd ordinat ad p-
lem sustinendam uel ad formationem uicandam et uir-
gitorum contrahat impotentia coeundi. Quia uero
non omnis impotentia coeundi hoc facit videndum
est quid est impotentia coeundi et que eius pars
que impedit inuicem et que non. Impotentia
coeundi est uiri animi uel corporis uel utriusque
quo quis impeditur alteri carnaliter qmptio. Species
istius impotentiae sunt multae qm alia est naturalis
alia accidentalis. Naturalis est frigiditas in uero arta-
re in muliere defectus etiam in puero accidentalis
ut castratio maleficium qd fit per quendam maleficium
que dicitur fortis sine fracture. Item naturalis impo-
tentia alia temporalis alia perpetua. Naturalis impotentia
temporalis impedit inuicem per tempus quo durat
sicut est defectus etiam in puero quia dicitur in uero
etiam non potest contrahere inuicem uel si per se
et in naturalis impotentia sicut frigiditas in uero si
sit perpetua impedit inuicem contrahendum et dicitur
iam contractum. De artatione que in muliere est ita
dicitur qm si per se subueniri beneficio medicine uel per
assiduum usum cum homine conuenienter statim non
impedit inuicem cum illo a quo possit cognosci
carnaliter. Et nota qd per artationem per se ab illo qui
cum cognoscit non potest per se usum aliter nisi cum se co-
pulaui per facta quod dicitur primo sepanda est quod
et dicitur primo. Si uero sit talis artatio qd a
nulla medicina subueniri possit beneficio medicine impe-
dit inuicem et dicitur iam contractum. Si autem

si impotentia accidentalis sicut est castratio firmata
 est tenendum quod talis impotentia impedit matrimonium con-
 trahendum et dirimit idem contractum De maleficio de
 distinguere quia dicitur si tempore aut postquam sit te-
 porale nullum impedimentum est matrimonio Sed postquam
 impedit matrimonium contrahendum et dirimit idem con-
 tractum Si queratur quo spectat si est temporale seu
 perpetuum Dicitur quod a principio sine impedimento de-
 putatur temporale sed ex quoque terminum contraherunt
 dantes studiose operam copula carnali Si ad hunc du-
 rat impedimentum reputatur maleficio perpetuum No-
 tandum tamen quod id quod dicitur de castratione et ma-
 leficio intelligendum quod praedictum matrimonium quod superve-
 niunt in matrimonio nullum praestant impedimentum
 et idem intelligo de quolibet alio impedimento Et intel-
 ligo omnia que dicitur de matrimonio fidelium quod a matrimonio
 quod in infidelibus est nichil ad nos De divorcio quod fit
 per ista impedimenta non dicitur aliquid quod istud pertinet
 ad officiales non plures Non autem ad plures quibus
 per libellum diriguntur De tempore feriarum

Dicitur de impedimento quod impedit matrimonium con-
 trahendum et dirimit idem contractum Dicitur
 est de impedimento quod impedit matrimonium con-
 trahendum seu dirimit idem contractum Ergo nota
 primo circa tempus feriarum Et in tempore feriarum per
 contrahi sponsalia et a matrimonio quod solo consensu
 contrahitur Sed tractatio dicitur impetrare solemnitas
 et carnal copula prohibentur Et non quod tempus feriarum est
 ab adventu domini usque ad octavas Epiphaniae et a
 quadragesima usque ad octavas pasche et tribus
 diebus ante ascensionem domini usque ad octavas pen-
 thecostes Et de hoc habetur usus a patribus veteribus
 et in quibusque hinc inde non licet hic licet hic h
 non licet licet hic non De impedimento inter
 dicti ecclesie

Quia iudicium ecclesie istud finit est tenendum
 quod aliquis prohibet contrahere cum aliqua vel

factus esse eius consanguineus vel affinis vel forte pro
 alius non debet conuallare. Et si conuallant et non ob
 stant aliud impedimentum in iudicio ecclesie per se
 manent et non se expandunt nisi ad tempus ut agant per
 interuallum mandatum ecclesie quod tempus sunt et ita sunt
 intelligendi omnes canones quod dicitur eos separandos quod
 exponendum non simpliciter ad tempus. Sane ut dicitur in
 in iudicio et circa in iudicio euitur statutum fuerit in
 alio quod ut cum in iudicio sua iure conuallant in
 ecclesia a prebitero publice proponat competenti iudicio
 finit ut nisi a quo quod uoluit de alio litem impediri
 opponat et ipse prebitero nichilominus inuestiget. Vt aliquid
 impedimentum obstat. Cum autem apparuerit probabit
 quod contra in iudicio conuallant contractus plura
 ad expressum dicitur quod si fuerint super eo manifesti
 apparuerint seu ostiterint documenta. Si autem pro dotalibus
 factos fuerint quod impuerit istud vel quilibet regulare quod
 claudis in iudicio nisi fuerit peruenit ab officio super
 deo grauius punietur si culpe qualitas postulauerit
 Sed et his qui talia copulari presumptum et in gradu
 quod odigna pena in iudicio. Si quis autem conuallant
 qualitates impedimenta obierit propter penam quod
 debet agere de peccato. Coram ecclesia non debet affligi ultione
 Et istud optime obseruatur in ecclesia gallicana. Vbi per tres
 dies plenius auctoritate generalis in iudicio publice in
 ecclesia iudicatur. Et si aliquis aliquid stat impedimentum
 quare in iudicio fieri non debeat opponat aliud et dicitur
 banna in iudicio et quod istud dicitur permissis ante
 hunc dicitur se exorari. Cum ecclesia in suo spiritu habundet
 si quod habet in dicitur.

Inquitia post hunc opusculi

Quod si quis in iudicio dicitur dicitur quod dicitur
 et alium in iudicio in dicitur in iudicio in iudicio
 dicitur in iudicio in iudicio in iudicio in iudicio
 et dicitur in iudicio in iudicio in iudicio in iudicio
 et dicitur in iudicio in iudicio in iudicio in iudicio

Iherlm que dicitur pax de Innocentia baptisual p qua
 baptisual que puenit faciat an ipse rana cum plet
 opiam baptisual aque puenit sanata uox et pacifico
 Salomon pio s ilu qm est pax ma faciens vna q
 vna iuxta uerbum pte d pponit ad fid conge uer
 sentat Jericho uero qui lina q unquid uicad statu ma
 uer an ipse statum pti quo homo stultu i pctor teste
 sapientu uelud lina muta euidentissime pfigurit
 d lherlm ergo i Jericho homo descendens est pctor
 qui baptisual Innocentia d faciens p d rima t ab
 rana uicior p labium et descendit et sic ab infam la
 trombus p huc bonis suis sine domb gtrit et an
 naturalibz sanctia hunc pietat ac misericordie o
 culis respiciens ihus xpue p eius sanate d sumis
 celoz ad yma mundi descendit et in uero autem ueritate
 egit in carnem assumens et sanctiati uulue in ara
 cruce allegans fuit caritat vni mortifames pe
 nitentia et oleu indulgentie leuauit in fundit i ipse
 in q rei signu fuit saluifere p d raris exordiu isto
 salubri ac suauissime tenate insigniuit q d m az a
 gre p p m quabit om regnu celoz ubi iudiat p m az
 ac patra repmittit d m ope qd p p sibi d d r a r o
 fuitate s sanctiati s homie iam sanato me uid ab p p
 cupide d p r eret n p m sanctiati d quenda s tubularie
 t p d r o n curato et d d r a d uos d n a r o s d u a s s d a u c e
 culie que sunt distendi s tra ligandi et plucendi p t a s
 exhibens dicit om d illius habet igit p d r o n s en
 rati qm non sunt nullum in fine canonico uel sacra
 theologa p uerit aliquam ueritad habentur p qua
 possent inter lepra m et lepra cognosce et disthe
 t p p r u a d saluare m s t r a e m e d l o d In 2 a p t e h q
 opusculi aliquat codimoz d r s e n r e n o s i e t m a i o r
 m o r d i c t d i l i g e n t i s t u d i o u t m e t h u s e t b r e u i u s
 p o t u c o m p i l a m u t p q m u o p h i a e t a m m q p u e r t i o n
 uan in s o r o p u e d u b i t a m e d i t i s t u d o p u s t u l u d p e
 e r i s q u a l e n o q m u d u c t o r u d a c a l i q u i d d u e r t o m
 h o c a u d u o n p s i m e n s d u r i b z p p r i s r o n u l l e f u n
 t t e n d a t S z c o n f i d e n s d e m o n i a s a l u a t o r q t h z

omnia faciens Sordos facit audire et mutos loqui
Unde lator inueni affectu qd dicitur in metonymia Iniqua
non mordax et palqua vtilia Inuenias ea attribuas
Vt plimiqz aut vtilia et alia ppi in vtilia melior
ca supra caritate emendat et cora iuris Primo de
plenipotentia

Primo igitur tractabimz primo dicitur aliqui in generali
postea dicitur de qualibet eius pp in generali Prima
fm Ambrosium diffinitio sic Est pte vtra mala
plange et plangenda itez non quilibet Sedm Augg
diffinitio sic prima est quidam dolent vniuersa pmissa
ipse qd dicit quilibet Et dicitur prima de pena pene et tenes
tenes vnde prima quas pena tenens Iniquam p
mitens p pena quad pmissa in pmissa illata que
quirit qd bant ista omnia de prima de in qd pmissa
Augg. in libro quinto de responsione diffinitio sic primaz
penitentia est quidam res optima et pfecta omis
defectz reuocans ad pfectum pte licet ad doctoribz mitre
et dicitur sicut distinctiones de prima quo stz est vltra
et quo pmissa mouent et vultre ad hanc quam
questiones Ommissa vbi illis ad magz questione
qua edificatoz continet aiaz de diuisione pmissa
gendum est Sciendum ergo vno modo diuidi sic gong
et pte alio modo diuidi sic totid mptes Prima de
vno est qd prima dicitur plenipotentia dicitur publica alia
primata Et ita plenipotentia primaz qtuor stz notanda
Primo qualis sit uel que sit eius forma vnde sciendum
qd prima non dicitur plenipotentia qz sit in pubico s qz in pmo
ad plenipotentia quidam vnde sciendum est qd forma quarta
in capite pmissa in die stz omes illi quid dicit agere
istud primaz pmissam se in curia coram epo et cora p
donibus Et epus pmissa aliqua ad monachos vnde
vniuersa magnitudine et gūrat ac enozimtia pte
sunt iudicos alio eiat eos de curia canonicis illud
pmissum in sudore vultu in die et sic stz certum
est in diem pmissa qua die recipitur et admittitur
ad ingressum ecclesie non tamen ad coronam quoniam stz

sciendum quod res & corporalis conteritur quia immittitur in
terram sicut in aromatico terminatur in mortario
Ira est in fractione et contritione Nam fractio est
quod res frangitur in magnas partes Contritio quod frangitur
seu teritur in minutas partes Dolor enim dicitur perire &
contritio et non fractio ad depugnandum appetitum non
plurimum debet dicitur in generali conteritur primo de quolibet
quali hoc tamen dicitur in fluo quod capto huiusmodi
Sed quare magis dicitur contritio quod dolor Sciendum ergo
sunt quod dicitur hinc bernardus super Canoniam sed dicitur
contritio et non dolor quod prout dicitur in generatione
efficitur ex multis herbis tritis in mortario sic un-
genum quod dicitur conficitur ex herbis multorum partium
nam in anima pertrahitur que ut dicitur in psalmo est de
terra dicitur in via et in aqua saturans in mortario
constitit et licet istud sit uerum et sanctissimum dicitur
tamen non reddit rationem huiusmodi que dicitur quod sunt hoc
homo magis dicitur conterens et partem dicitur
tamen Et ideo est sciendum quod in contritione trahitur corpus
Iamda sunt primo quid est et quo conteritur et aqua con-
teritur et ad quod conteritur sine ad quod generatur timor
Istud quod conteritur est cor partem quod est quod dicitur facile
repletum veneno peccati Et ideo Jobel propheta Iudicem
aliter dicit contritionem dicitur Convertimini ad me in toto
corde vobis in seminio et flemus et plangimus et stundite
sunt contritione corda vestra Illud quod cor dicitur partem con-
teritur est duplex mola quarum una est superior et fit
sunt elevans et ista est pars venie pueritatis et co-
ditione medicine dicitur alia est mola dicitur de
partem et ista est timor pene venies et compede
ratione dicitur in iusticie et istas duas molas partem
debet tenore uerum pene nec unquam debet de
desere nec debet esse diabolo pignori tradere in signum
et dicitur in dicitur enormi Non accipit loco pignori
sunt uerum et inferioris molam et non deservit
magnitudine et enormitate partem et dicitur in
una nec partem sunt timor pene tormentorum et dicitur

iusticia Illud ad quod contritio dicitur est cor petri dicitur
 ut lapis emolletur et liquefiat ut cera quod per hunc
 cor dicitur male habet in nomine suo Et ideo uere co-
 tritio per dicitur factum est cor quoniam tunc cera lique-
 scit Et de tali dicitur per saluum cor contritum et humilium
 Deus non despicies uisa erga proprietate istius uicinis
 conuictio videndum est quid sit contritio Et diffinitur per
 amorem Contritio est dolor voluntarius pro peccatis assumptus
 in proposito confitendi et satisfaciendi ad emendationem
 istius diffinitionis videndum est de singularibus per hunc
 modum diffinitio dicitur ergo contritio est dolor cum uisum
 quod dicitur est Contritio contrarius amari Et medicinalis
 debet esse contraria infirmitati et contritio sit medicina
 peccati et in peccato fuerit dicitur quod in contritione sit dolor
 et in uita dicitur in dicitur Et uantid glificamur se et unde
 laquei sunt in peccati propter contritionem tunc datur ei tormentum et
 luctum in contritione Et non dicitur quod uisum per hunc in contritione
 dolor per se est gaudium ibi Et tunc uisum peccator recordatur
 se per peccatum offendisse creatorem suum hunc uisum uisum ad
 suam imaginem et propter suum celestem quem per hunc et
 corporalem et spiritualis et redemptorem suum quem in libere
 per suum proprium sanguinem Et uisum se etiam amisisse per peccatum
 suum gloriam paradisi et inuasisse penam inferi dolorem
 habet Sed quoniam cogitat se per istum dolorem elargiri a
 peccato et reconciliari deo gaudet et uisum in uisum sicut em-
 gaudet quia de uisum in uisum euadit sic uisum contritus dicitur gau-
 dere dicitur se uidet uisum in uisum euasisse peccatum Sequitur
 voluntarie assumptus in uisum de non placuit coacta
 firmitate dolor contritionis esset voluntarius non esset
 de accepto uisum gratia Si enim peccatum testatur ad deum est
 voluntarium quod si non est voluntarium uisum non est peccatum
 Et ergo debet ad voluntarie esse assumptus quod si non
 est voluntaria iam non contritio Et de istis est quod omnis
 actus in uisum et demeritorius est quod per ad uisum
 aliquid uel imparis aliquid non esset in uisum in uisum
 in uisum Sequitur omni proposito confitendi et per
 uisum quoniam habet optinere aliquid contritio sua esse

1. Ve em contritio dicitur de in uisum et propter hunc

et nulla Et ratio est quod cum ad perfectionem totius parte
gralis requiratur quod omnes partes eius sint simul sic ad
perfectionem domus requiruntur quod sint simul totum parietes
et fundamentum Ita ad perfectionem uere penite requiruntur
quod ista tria scilicet contritio confessio et satisfactio que sunt
partes integrantes eius in quantum deest parum sic simul
vel in re uel in uoto et hoc sufficit de contritione que
in se est. Capitulum 2m de quantitate contritionis

Contritus contritionis que fit per penitentem
dolor qui essentia est ipsa contritio uel est actus
aut contritionis. Notandum ergo quod mixtus est
duplex dolor scilicet dolor de duobus modis scilicet dolor
vniuersalis est idem quod dupliciter voluntatis in quantum scilicet
voluntati dupliciter aliquid rem fore uel fuisse aliter
idem est quod passio repultratis in sensu uoluntatis in quantum
scilicet in parte sensitua sentit aliquid dolor ex illatione
aliquo uoluntati prout quod perstrudit aliquid membris ut
vulnerat corpus uel comburit loquendo de dolore penite
prout est dolor dupliciter voluntatis talis dolor est qui
sentit aliter ipsa contritio et sic dolor contritionis debet
esse et est mixtus si est uera contritio Unde dicitur quod
peccatum de tanto dupliciter voluntati et tamen quod nullo
parto nullo modo quomodo uel in quomodo pro nulla re
uollet in ipsum consentire uel consensisse Et ratio huius
est quod gratia si sit uera contritio non potest esse sine caritate
ad hoc autem quod aliquis habeat caritatem quantum ad
penitentem uere est ut diligat deum super omnia quod pro nullo
dampno uel quomodo uollet offendere deum uel offendere
et ideo cum ipsum peccatum sit offensa dei peccatum tamen debet
dupliciter voluntati informari caritate qualis est vo
luntas uere contritionis quod nullo modo nulla forte pro
nullo dampno uel quomodo uollet eum facere uel fecisse
et hoc est quod dicitur in ieremia dicitur de luctum unigeniti
fac tibi ubi dicitur quod docens penitenti quid facere
debet et sicut nichil dolentius morte unigeniti
uacere in quo debet esse dolentius quod offendisse deum
peccatum Et sic dicitur quod loquendo de dolore prout dolor

sup omnia am
e dicitur in luctu

63
dicit duplicem voluntatem. Dolor continens est minimus
ita qd non potest esse maior. Si autem loquamur de dolore
putat nominat. Dolorem a causa in sensu habere per talis
dolor est effectus continens. In quibusdam sit aliqui uere
et perfecte committit de dolore. Primum est de duplicem
de ratione peccati. Inquitum est offensum de peccato
infectum et lacrimas et lamentationes sicut legitur de
beata maria magdalena et de beato petro apostolo et sedico
qd non est qd in ratione iste dolor sit maior quocumque
dolor videmus eundem multos viros et mulieres uere pe
nitentes sicut qd humanitas potest constare quia magis flent
et plorant pro morte sanguinis uel amicitiae uel paupis
sione alicuius rei temporalis quia plorant sensu flant pro pe
ccato suo. Et hoc est enim in iste dolor sit in affectu
sensu et affectio qd est in sensu habere sicut experientia
mentalem et sensualem cognoscit qd pauci homo paupis
sunt sicut qui ira habent sensualem seu experientialem
cognoscit de uero sicut hinc de ratione istorum
corporaliu seu temporalium et ideo pauci homo paupis
miseri qui ira sensibilem dolent de peccato suo dolent
de aliquo dampno temporali seu corporali sicut inueniunt
aliqui essent aultum perfecti et eorum multum laudandi.
Sic ergo patet qd loquendo de dolore prout dolor
dicit duplicem voluntatem. Dolor continens est
rationis debet esse maximus et maior quocumque omni
alio dolore loquendo autem de dolore putat dicit passi
one resultantem in sensu habere sicut non est uerum qd
dolor continens sit maior de alio dolore esset tu
multum congruum. Sed quid sit uerum penitens magis
ueller plus sustinet quocumque penam temporalem sicut pe
nam inferni uel morte uel aliam quocumque penam
quam penam uel peccati. Dicit qd nullus in morte
qua debet pro peccato talis questionem uerum est aliam
alij qd istud esset se uel alium penam in temptatores et
mors humana est multum infirma ex parte sensualem
que semper refugit morte et mala corporalia et quia
humana sit homo perfectus sicut patet in palatore

sic

mo ihu xpo qui in uera hora sue passionis dicebat
Cristus est anima mea et hoc quamuis sensua
litate usq; ad morte et exponens se ipm dixit qm
i voluntas totis pmpis est supple ad sustinend morte
tate aute i sensualitas infirma qz refugit morte
quae nemo debet se pone in tali pplexitate nec con
fessor debet hoc interrogat Istud aute requirit inue
cessitate in quibz uera comitio et uere penitendo qz ubi
uere sitis poret animo sustine debet amon penda qz
offendere deum p pccm et hoc de quantitate contritionis
sufficiant Capitulum 3m qhs debet esse contritio

Dicitur de qualitate contritionis dicens est circa qd
Sciendum qd contritio debet hie vij condicioes
Primo em dicit esse distincta vj dicit esse ad ppe de
me ita qd uere contritus nunquid dicit de spate se de
ma p debet ppare de di misericordia qz plus dicit
pt pccare quam ho peccat Unde dicitur sup illud ubi
p dicit Cayn et est ingenuus s maior est omiquitas
pccata quod ut ueniam merear dicit mentis Cayn
mentis maior est di pietas quod quecuq; in
quitas et ambrosius nemo dicit pccat Judam p dicit
non scelis quod gmisit sed pua dicit pccat pccat
autem sed qz nemo pccat dignus sit amere
uel odio di non debet pccatis psumere s semper
digne Tuia mund sapie timor dicit Et ideo
vno penitens gramia animam suam debet contedere
inter duas molas timor s et pccat ut ex farina fit
fira Ermeto dicitur in mundata aqua lactinay
et compunctionis gmisit bonu pane in chano
cordis igne cauitat dicitur sicut hospiti suo xpo
ita qd in die iudicij dicit Spiritus et dedit michi ma
dicare Et modo debet esse amara et ita dicitur
ille sanctus pccat Ezechias dicens Recognitabo tibi
omnes annos meos in amaritudine die mer et si
pccat talis faciet pacem autem dicit et animam peccatorem
unde dicit Ezechias Et in pace amaritudo mea a
marissima amara debet esse contritio qz peccator

si petrus est sibi per contritionem remissum quia quatuor secundo
modo sunt sufficientes Unde dicitur in ecclesiastico de peccato
utrum peccator noli esse sine misericordia pro peccato ut quilibet
staret per revelationem divina petrus sibi fore remissum
adhuc debet sibi dicitur petrus remissum semper quoniam
occurrit sibi memoria de peccato aliter peccat non
modo quod peccatum est uelle peccare ita culpa est uelle
peccare illius dolor est contritione scilicet qui re
dimdat in sensualitate quod homo ex duplici
peccato primum in fletu et lacrimas et talis dolor non
operet quod semper daret ad pauca quia pauca sunt
qui etiam una hora per se possunt plorare peccata sua qua
to minus toto tempore uite sue esset tamen multum peccata
nonis qui semper qui recordaretur de peccatis suis pos
set explorare sicut le debet petrus et ipse quod semper
peccabat sub arboribus in sinu quo tergebatur lacrimas qui
recordabatur de peccato quod fecerat quod populum negauerat
non poterat lacrimas continere et tamen bene sciebat
populum sibi dimissum petrus

P Etiam quod dicitur originale quod dicitur originale de
tuale est quod contra actum proprio in quatuor
homo agit quod non debet agere uel non agit quod
debet agere et sic istomodo diffinitur per petrum quod dicitur
est omne factum uel dictum uel corruptum contra
legem dicitur Originale peccatum est quod contra hunc
originem inquitur si homo descendit ab adam
sine ratione seminale ita quod peccatum originale forma
litur nichil est quam carnis iusticie originale Unde
sciendum quod adam in fine carnis quod dicitur dicitur sine
naturale accipit a deo quod dicitur dicitur uocabatur iusticia
originale que iusticia ita ordinabat hominem quod aia
homo in carnis obediebat deo ita quod in nullo suo
uebat contra uoluntatem dicitur Et corpus ita obediebat
aie quod in nullo mouebatur contra uoluntatem aie uel con
trarium deus et passus deum omnia mala et
etiam subiecta hominum et obediebat sibi ad mundum

contingit

p[ro]p[ri]at. Omnia pubien[si] sub p[re]dib[us] eius oues
 et boues, et munda[m] m[er]g[em] et p[er]ora camp[um] d[omi]nos
 reli et p[er]tes maris qui p[er]ambulauit et istud dom[us]
 accep[er]at e[ad]em non p[ro]p[ri]um p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
 sua ita ut m[er]g[em] qui d[er]e[n]d[er]ent ab eius s[er]uic[io]
 p[ro]p[ri]a transfundit istud dom[us] istam s[er]uic[io] d[er]e[n]d[er]e[n]t
 ualem. Et isto dono p[ro]p[ri]a s[er]uic[io] p[ro]p[ri]a se et t[er]m[in]o
 p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a ita q[uo]d omnes q[ui] d[er]e[n]d[er]unt p[ro]
 eius s[er]uic[io] t[er]m[in]o isto dono et tal[is] t[er]m[in]o d[er]e[n]d[er]e[n]t
 p[ro]p[ri]a originale. Et videndum ergo. Ex quib[us] d[er]e[n]d[er]e[n]t
 continuo p[ro]p[ri]a videndum est. V[er]o homo dat tota[m]
 d[er]e[n]d[er]e[n]t originale. Et est sciendum q[uo]d non q[ui]s est
 q[uo]d p[ro]p[ri]a d[er]e[n]d[er]e[n]t homo d[er]e[n]d[er]e[n]t et t[er]m[in]o q[uo]d est
 actu p[ro]p[ri]a q[ui]ssim[us] uel q[uo]d fuit in p[ro]p[ri]a sua. Et
 p[ro]p[ri]a originale non fuit actu p[ro]p[ri]a t[er]m[in]o d[er]e[n]d[er]e[n]t
 fuit ut est in p[ro]p[ri]a alia non t[er]m[in]o illud q[ui]e
 nullus t[er]m[in]o d[er]e[n]d[er]e[n]t uel t[er]m[in]o d[er]e[n]d[er]e[n]t originale
 et d[er]e[n]d[er]e[n]t t[er]m[in]o d[er]e[n]d[er]e[n]t. Congruu[m] est ut
 adultu[m] qui accedit ad bap[ti]smu[m] d[er]e[n]d[er]e[n]t p[ro]p[ri]a
 originale nam p[ro]p[ri]a q[ui] fuit t[er]m[in]o d[er]e[n]d[er]e[n]t in p[ro]p[ri]a
 inquam d[er]e[n]d[er]e[n]t q[uo]d p[ro]p[ri]a ad d[er]e[n]d[er]e[n]t d[er]e[n]d[er]e[n]t. De
 p[ro]p[ri]a aut[em] actuali quo d[er]e[n]d[er]e[n]t homo t[er]m[in]o d[er]e[n]d[er]e[n]t
 no[n]id[em] q[uo]d in q[ui]e d[er]e[n]d[er]e[n]t p[ro]p[ri]a actuali. Nam
 q[uo]dam est mortale q[uo]dam veniale. De p[ro]p[ri]a morali
 t[er]m[in]o homo t[er]m[in]o singulari et singulari d[er]e[n]d[er]e[n]t
 quolibet alio itaq[ue] non sufficit q[uo]d t[er]m[in]o general[is] ymo
 quilibet d[er]e[n]d[er]e[n]t p[ro]p[ri]a d[er]e[n]d[er]e[n]t d[er]e[n]d[er]e[n]t diligens p[ro]p[ri]a
 nare et d[er]e[n]d[er]e[n]t q[ui]ssim[us] sua ita q[uo]d t[er]m[in]o d[er]e[n]d[er]e[n]t d[er]e[n]d[er]e[n]t
 horas et temp[or]a et loca et p[ro]p[ri]a et omnes t[er]m[in]o
 stannas in quib[us] et t[er]m[in]o quib[us] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a et
 p[ro]p[ri]a et ita sicut occurrat sibi memoria de
 p[ro]p[ri]a q[uo]d singulari et p[ro]p[ri]a t[er]m[in]o d[er]e[n]d[er]e[n]t d[er]e[n]d[er]e[n]t q[ui]ssim[us]
 t[er]m[in]o q[ui]ssim[us] d[er]e[n]d[er]e[n]t p[ro]p[ri]a morali d[er]e[n]d[er]e[n]t p[ro]p[ri]a
 s[er]uic[io] d[er]e[n]d[er]e[n]t t[er]m[in]o s[er]uic[io] q[uo]d v[er]o p[ro]p[ri]a q[ui]ssim[us]
 quod aliud in t[er]m[in]o d[er]e[n]d[er]e[n]t et mag[is] t[er]m[in]o d[er]e[n]d[er]e[n]t
 v[er]o quod d[er]e[n]d[er]e[n]t. Sed quid fiet de p[ro]p[ri]a d[er]e[n]d[er]e[n]t

Nata

Duo quilibet potest esse obligatus. primo per se, duo enim
mores duntaxat quod sunt obligati in generali sunt in generali
et quod per se recordatur se permississe mortali sed tamen non
recordatur quia ipse per se putat si fuit fornicatus uel furatus
et sic de alijs et talis debet dolere et contrari in generali de
peccato et in generali tene contrari de negligentia sua per quam
uenit in oblivione peccati sui et tene facere quod in se est
quod recordatur in generali de peccato suo uel recordando diuina
sua uel orando dominum quod ducat sibi ad memoria
Alio modo potest esse aliquis obligatus peccati sui ita quod non
recordatur nec in generali nec in speciali et adhuc tenet
contrari in generali. Et votum contrari in generali non
sub conditione contrari in dicendo uel cogitando do
lore contrari per peccatum. Sed votum contrari in speciali
contrari sub conditione probabili debet eundem homo
probabiliter accidere quod in multis offendit dominum quorum non
recordatur et si sub ista conditione debeat sicut peccatum
esset quibus est penitens. Unde quilibet debet frequenter
dicere in se. Delicta iuueniuntur meo et ignorantias
meas me me amice. Duo autem homo debet
contrari de peccato veniali. Et dicitur quod tria sunt genera
peccatorum venialium. Nam quidam est veniale ex sin
teptione et de hoc non tenet homo contrari in speciali
nisi de gravi. Et quoddam est veniale ex voluntate
aut per consensum. Unde homo in morte per delat
tationem mortis in cogitatione de actu carnali est
peccatum veniale. Sed si fit ibi consensus est peccatum mor
tale et de tali veniali quod occurrat memoria de
eo debet homo penitere et diligenter adhibere ne fit
vel fuerit ibi consensus. Et quoddam est veniale quod
per frequenter tanquam sui auget libidinem peccandi et
tanta potest esse libido peccandi quod illud quod in acta
sua erat veniale ex illa libidine fit mortale sicut
mendacium. Et quod in natura sua est peccatum veni
ale per rationem potest ita ut quod augetur in tan
libidine inueniendi quod ex tanta libidine potest homo
inueniri peccare quod peccabit mortaliter et de tali ho

debet p[er]one adiuuendo et p[er]uendo sic multu[m] h[ab]et
tent De hoc tamen mag[is] dicitur in ista q[ue] age[n]da et co[n]fessionem p[er]tor[is] in remaliu[m] q[uo]d eo me tene[n]s de eis
comit[ur] que hinc a confite[n]ti Cap[itu]l[um] Sextum q[ue]
sunt cause induc[n]te contritionis

Cause inductiue q[ue]trionis s[un]t multe p[ri]ma est et
p[ri]ncipal[is] est amor d[omi]ni illud enim q[ue] p[ri]ncipaliter
debet corrige[n]s h[ab]ere ne p[er]tet et si p[er]tinet
q[uo]d corrigit et emendat et amor d[omi]ni Et iste amor
generat[ur] p[er] maiora p[er]tor[is] ad em[en]dationem qua[m] cogita
tione q[uo]d ut dicit Aug[ustinus] p[ri]ncipaliter diligunt magis
nequaqua[m] q[uo]d p[er]tor[is] cogitat et recognoscit d[omi]ni boni
tatem et iustitiam p[er] illud q[uo]d in omni malo et mal
lono relinquit ad p[er] malu[m] impunitu[m] et recognoscit
se multa alia fuisse mala que displicent d[omi]ni bo
nitati Et q[uo]d que dignis et p[ri]ncipaliter g[ra]tias timet Et
etiam ulterius cogitat d[omi]ni bonitate et magis qua[m] pu
tatur est omni dolenti et penitenti remitte[n]s qua
omniq[ue] culpam quantumcu[m]q[ue] magna p[er]erat de vera
et sic mouet ad detestand[um] p[er]tor[is] et iste motus vocat[ur]
atroc[us] i[us]t[us] quod contra iustitiam et ita d[omi]ni qui magis
de se iustitiam h[ab]ere que maiora p[er]tor[is] Et illo
lume p[er]tor[is] illustrat[ur] calosa in amore d[omi]ni et detes
tatione p[er]tor[is] ita q[uo]d timor similis p[er]dit et p[er]parat
cor p[er]tor[is] ad contritione[m] s[im]ilior[um] i[us]t[us] feruor caritate
p[er]tor[is] opam Et de hoc ponit com[mentum] Aug[ustinus] dicens q[uo]d
p[er]tor[is] iustitiam p[er]tor[is] p[er]tor[is] p[er]tor[is] p[er]tor[is] p[er]tor[is] et
facit p[er]tor[is] d[omi]ni p[er]tor[is] non tamen remanet in p[er]tor[is]
s[im]ilior[um] contritione p[er]dit timor p[er]tor[is] et iste timor p[er]
parat ad caritatem et amore d[omi]ni qui postquam la
est maiora repellit omne timore[m] Et ita dicit b[eat]us
p[er]tor[is] iustitiam p[er]tor[is] dicens p[er]tor[is] caritas ferat
omittit timore[m] s[im]ilior[um] q[ue] est timor p[er]tor[is] non
autem p[er]tor[is] q[ue] est timor offens[us] Secunda ca
est pudor i[us]t[us] ueremundia d[omi]ni p[er]tor[is] q[ue] dicit
p[er]tor[is] dignas confusione agunt et non reuelat
pudenda tua in facie q[uo]d omni p[er]tor[is] cogitat q[uo]d omni

empe pta quantumque secreta et occulta et de ma
nifesta et aperta Et qd imp penitebit de hys duo
ca reuelabit et manifestabit toti mundo moue ad
conuersione et pniaz de pcho vnde dicit Haec me
magna est nob indita necessitas pbitat nra
omnia agamus coram ocul iudic et iudic et iudic
Tercia causa est de testaco vilitate pti tanta em est
pti vilitas qd de filio di facit seruum diaboli vnde d
bms petrus qui facit ptm suus est ptd aque em
quis supatq est ems. s. mus est. Cum a go pctor p
pp ptm diabolo supatq pp ptm est seruus diaboli
factq iuduit em ptm in aia ymagine diaboli in
Anphing fersti que due ad tuam ymagine et ego sup
induyi horribilem ymagine in aia perratoris co
siderans vilitate pti pr die ubi qd d in t. r. n.
vnde due et considera qz factq s. m. v. l. h. s. Quarta ca
est consideraco iudic iudicij et penas pntis in qd
em pctor qd dicit qd de omni facto dicto cogitaco
contra legem di optebit em reddi racione iudic
iudicij iuxta uerbum saluator in matheo dicitur
De omni uerbo otioso qd locuti fuerint homines sup
terram reddent racione iudicij iudicij mouet ad
q. racione et pniaz de ptiis suis vnde seronius lo
quens de die iudicij quonens illum diem cop. d. r.
toto corde contine esto Idem sine quado sine cibo
sine dormio sine aliquid aliud facio s. m. p. d. m. au
ribus meis illa tuba tibi h. s. m. p. n. a. z. e. Surgite
mortui et uenite ad iudicium qz pctor ista atteta
mente cogitat totq t. r. n. m. in corde suo Si em ut
dicit bms petrus iustus die saluabitur impius et
pctor vbi apparbit. E. r. e. g. quid faciet regula
d. s. t. i. l. p. e. r. a. t. o. r. u. b. i. c. o. n. u. i. t. u. r. e. d. e. t. u. s. p. a. d. i. s. i. t. u. s. i. n. f. e. r. e.
C. i. m. i. t. a. t. u. s. e. s. t. d. o. l. o. r. d. e. a. m. i. s. s. i. o. n. e. c. e. l. e. s. t. e. s. t. p. a. t. r. i. e. q. d.
em pctor cogitat se p pchud suu glam p. d. i. s. i. p. a. r. e.
d. i. s. s. e. n. o. n. e. s. t. m. i. s. s. i. d. o. l. e. a. t. v. n. o. e. s. t. e. m. i. s. s. i. q. d. n. o. n.
a. t. t. e. t. p. e. n. e. d. i. u. m. Si em plorat et dolet p. a. m. i. s. s. i. o. n. e.
p. n. i. e. q. u. a. n. t. o. m. a. g. d. e. b. e. t. d. o. l. e. p. a. m. i. s. s. i. o. n. e. c. e. l. e. s. t.

Nota

Nota

pame et glie et dicitur bms Jo. m. apoc. Tene qd' h'c
 ne alius ampat coronam tuam. Sexta causa est dolor
 & multiplici offensa creatori qm' em' p'ctor q' dicitur se
 offendisse dnm' qm' em' arcauit co' nichilo et insigni-
 uit em' sua ymagie et redemit suo sanguie non est
 nisi si doleant et penitent se d' p'cto. Et hoc dicit b'g
 Bern. Dolor d' p'ctis debet esse acer qz offendimus deu-
 creator omnium. Dolor qz offendimus p'ctm' m'm' q'
 nas p'ctis multiplicat et gubernat. Dolor qz offendimus
 redemptorem m'm' qui nos liberavit suo sanguie a
 vinculis animal' p'cto'z et iudicare demonu' et acer-
 bitate. Iohanne Condum' h' qd' licet p'ctor sit ut dictu'
 est debeat dolere et contreri d' p'ctis semp' tunc debet
 p'bare iuduo et impietate et omnia sua ita qd' debet p'e-
 rare d' venia et gl'ia qz qm' p'parat iuduo non confun-
 detur confusione culpe nec pene. Capitulum septimum
 que p' effecty contritionis

Effectus contritionis est multiplici primo p' con-
 tritionis apus end dicit' contritio quasi simul
 toto h'cio. Quod intelligend' est p' qz m'cti-
 onem totum p'ctor ad hanc studit' et patit' p'mma
 angustia dolore ira et indignatione que concipit
 contra p'cta vnde dno' p' q'ham' condit' corda v'nd'
 stem' p'palms' sacrificium de p'nis contribulans cor
 contrit' et humiliat' dno' non d' p'pines. Et sim' qd' At-
 bus Bern. Contritio mundat anim' a reatu culpe li-
 berat a pena. Iohanne et ab horrenda demonu' p'ce-
 tate et a vilissim' p'cti p'uitate restituit bona p'ualia
 que p'ctor amiserat p' p'ctm' restituit et p'actate
 et p'alem' et l'ie coronem bonoz que m'ca sunt h'ud'
 p' p'pacione d' filio. V' efficit filium q'd' et p' que
 p'p'iem' hereditate eterne. Condum' aut' qd' de hoc
 quo s' h' p' p'lam' q'one remittit' p'ctm' sunt uarie
 p'mionis. Quodam' end dicitur qd' sicut tribus modis
 offendimus dnm' s' corde ore et ope ita et m'ctibus
 modis est m'm' de satisfacione s' contritione cordis
 confessione ore et satisfacione opere. Alii nondum
 h'm' p'ctm' et isti fundant' intentionem suam p' illud

capitulum de peccatis imperfectis et dicunt isti quod omnes aut
torbentes que dicuntur peccata sola cordis continentur
mitti sunt intelligende cum articulo processione
cludit orationem confessionis alij dicunt quod in confessione
dimittuntur peccata sub conditione si confiteantur
et fundantur isti intentionem suam per illud quod dicitur de peccatis
in fine in fine. Tercij dicunt sola cordis continentur
dimittuntur in omni casu adulteri contemnit et opponat
ab alijs abstineret et confiteri et de processione per
judicium ecclesie et fundantur isti intentionem suam per
illud quod dicitur de peccatis in prima magna de peccatis ut ad
solam ^{gratiam} remissionem peccati dimittat. Secundum primum
ore et tamen iamdudum creditur in corde et hoc opinio
est ueteris et magis tenetur a doctoribus. Et quod
opinio per ueteres per exemplum lazari que primo
suscitauit dominus in illis operibus autem ad discipulos
plueret lazarus enim mortuus est peccator qui est
mortuus per peccatum suum uerbis et tunc dicitur
anima que remaneret apud mortuos. Iste suscitatus a
domino qui peccatum sibi remittit in confessione et postea ab
soluitur a discipulis a sacerdotibus in confessione per
hoc exemplum de dextera leprosi qui omnia autem
uenerunt ad sacerdotes mundati sunt. Leprosi sunt pec-
catores qui dominum uadunt ad sacerdotes a dominis mundatis
hunc propositum confitendi mundati a peccatis. Et dicit
propheta dixi confitebor ad dominum que in iustitiam
meam dominus et in remissionem impietatis peccati meo dixi
et sunt in domino propositum. Secundum ergo quod ista tria sunt
sunt in tempore licet habeant eum se ordinem in iustifi-
cacione gratia peccatorum remissio necesse uidetur habere
intellige quod prius quis habeat gratiam quod contem-
nitur perdit ergo gratia sequitur dilectio qui qui gratiam
habet diligit contemnitur contemnitur qui qui diligit con-
temnitur sequitur peccatorum remissio et iste processus col-
ligitur de peccatis in prima omnes qui non diligit ma-
net in morte. Et Augustinus sine caritate quod quis
uiam continentem cordis hinc poterit per ergo quod
sola continentem peccatum dimittit. Tunc autem facit
absolutio sacerdotum ad remissionem peccatorum dicitur

Quia confessione qm danda sunt dndm pmo
de institutione confessionis 2o qm tenet ad co
fessionem 3o de tempo quo tenet qm ad con
fessionem 4o cui est facienda confessio 5o de qibz
facienda est confessio 6o de condicionibz quas de
habere confessio pmo de iteratione confessionis 2uo
quo debet se hie pcedos ad qstione qm de interroga
tionibz fiendis in confessione 3mo de pte claud
et effectu confessionis 4o de pgnis confessionis 5o
pmd de institutione confessionis

Ad evidenciā corz que dicenda st de confessione
Nondum qd in scriptura duobz modis accipit co
fessio Quia vnomo qfessio idem est qd de lau
dario vnde confiteri isto pmo idem qd deim laudare
Et isto mo accipit qm dicitur Confitemur duo 1 laudare
2m qm bonis 3o Alio mo idem est qd ptoz corā
pcedore manifestare et isto mo diffinitur Confessio
est lra coram pcedore ptoz declaratio Et de qfessio
quas simul uel p toto uel vndiqz fasso et de confessi
one isto mo dicta intendimz hic Videndū est ergo
qm fuit instituta et quis fuit institutor confessionis
Quand ad pmd dicendū est qd duplex est qfessio
penitentis scilicet mentalis et vocalis Confessio mental
patoz est de dictamine legē nature aduice quodam
pdem qm em homo fit et ppendit se offendit uel
offendit deum que non videt nisi p aliquo raduo
sua natura dicitat pbi qd ab eo misericordia hnd
linc est pcedenda et hoc nunquā est nisi recognoscit
culpa que fit p qfessione mentale Confessio vocal
est dny lex quia quod fit de quodam fit homi lo
ago de confessione vocali que fit de ardo q qfessio
fuit de necessitate salutē statim p lapsū pmi hōi
Et ro que memouet ad hoc est ista Omni tempore

in quocumque et sine infirmitate fuit uera medicina con-
illam infirmitate sed statim post lapsum in hunc
fuit infirmitas peccati non solum originalis sed et
actualis admissus quo ad nullum ergo per lapsum
in hunc statum fuit necessaria confessio facta
Deo etiam uocaliter et istud patet ex quadam glo-
q. ponit super illud uerbum Genesi in Adam ubi est
Dicitur sic uerba sunt in uerbo et ad confessio-
torem non ignorant et constat q. lo. de confessione
uocali fienda de q. tunc dicitur non homo loquebat
uocaliter ipse Adam ergo ab illo tempore circa fuit ne-
cessaria confessio istomodo dicta loquendo a uerbo de
confessione uocali fienda hominum. Dico q. fuit
instituta in lege noua xpo uel incarnato et
tunc uocante fuit congrua talem confessionem in-
stitui et ratio que mouet eum ad hoc est duplex
scilicet q. confessio ordinata ad duo scilicet ad peccatum delictorum
et manifestationem et ad ueritatem fierendam
Deo et ecclesie eius. Et primo patet quia in lege no-
ua debuit institui confessio et hoc non tam
quod euidetur istorum que dicendi sunt q. status
peccati uocatur tenebre et status gratie huius ita dicitur in
loquens in Ephesio postquam fuerunt quasi ad
fidem et fuit in statu gratie dicens Erat aliquis te-
nebre amicus autem huius in domino. Et in epla ad Ro-
manos abiciamus opera tenebrarum q. i. opera peccati
et induamus arma lucis q. i. uirtutes. In ea ergo
lege debet institui confessio hominum facienda in q.
orta fuit lux ueraque uelut omni hominem
uenerunt in hunc mundum. Ista est lux noua
xpo incarnato ergo in lege noua debet institui
confessio hominum facienda. Et secundo sic patet hoc
q. confessio ordinata ad ueritatem fierendam deo
et ecclesie patet q. debuit institui confessio
in lege noua. Ad eum confessio fit homini ut homo
sit iudex et arbiter iudicium et hominem peccata
torem debuit aliter talis deesse qui propter mandatum

imponere in manu q[ue] p[ro]m[iss]o d[omi]no in facienda est
 confessio q[ui] q[ui] possit p[ro]m[iss]o anand in d[omi]no d[omi]no
 sit in v[er]o p[ro]p[ri]etate et in homine q[ui] q[ui] sit talis aut
 est non potuit quoniam d[omi]no facty et homo q[ui] t[em]p[or]e
 d[omi]ni q[ui] not[us] mediator d[omi]ni et hominid ho[mo] christus
 ihesus Et hic postquod corpore ascendit in celum
 reliquid in ecc[lesi]a aliquos quos loco sui constituit
 archieps et p[re]sentes ecc[lesi]e quib[us] q[ui]m[od]o aliam
 reuocandi p[er]mittit d[omi]no et ecc[lesi]e sue Et ideo in
 lege noua x[rist]o s[ecundu]m incarnato debuit institui q[ui] confessio
 emendat q[ui] confessio habeat efficacia ab absolucione
 et absolucio q[ui] virtute clauis q[ui] quidam clauis
 fuerunt date homin[ibus] in noua lege dicente x[rist]o
 beato petro et p[ro]p[ri]o et in ip[s]o omib[us] alijs Tibi dabo
 clauis regni celo[rum] quec[un]q[ue] remiseris p[er] terra[m] remittit
 t[er]ra et quec[un]q[ue] retinuerit retenta erunt Ma
 nifestum est q[uo]d confessio facienda homin[ibus] in lege noua
 fuit instituta p[er] p[ro]p[ri]o tam[en] in figura in lege antiq[ua]
 in hoc q[uo]d p[ro]p[ri]o d[omi]no data est auctas distendi
 aut lepra[m] et lepra[m] et inter p[ro]p[ri]o et p[ro]p[ri]o
 si ista erunt quid corpalia et non sp[irit]ualia et hanc
 figura[m] ostendit x[rist]o in lege noua fuisse impletam
 q[ui] leprosus amictos ad p[ro]p[ri]os mittebat dicens ste
 cundum vos p[ro]p[ri]os De 2o que fuit institutor
 confessionis dico q[uo]d p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o fuit tractata
 sup[er]ius in p[ro]p[ri]o h[uius] op[er]e q[ui] agebat de p[ro]p[ri]o
 anent in gual. Et intelligo q[uo]d fuit institutor auctas
 Et ardo q[uo]d b[ea]tus iacobus minor q[ui] fuit Ep[iscop]us iero
 solimitanus et p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o ap[osto]los celebravit in p[ro]p[ri]o
 p[ro]p[ri]o q[ui] dixit confitemi aliter p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o fuit
 p[ro]p[ri]o h[uius] institucionis p[ro]p[ri]o d[omi]no fuit
 p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o d[omi]no d[omi]no Capitulum 2m que
 tunc ad confessionem

Omnis adu[er]s[us] postquod ad annos distentionis
 p[ro]p[ri]o uenerunt ita q[uo]d p[ro]p[ri]o dist[ri]buere bonu[m] et mal[u]m
 tenent[ur] p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o

4
no

ex statuto concilio, qualis quod ponitur extra de pen-
sione omnis uti in quibus ponitur Et contra transgressores
illius statuti per penam ibidem quod inuenitur ab in-
gressu ecclesie arcantur et inueniuntur copiosa ca-
re hinc per ultimum Et hinc sanctissimi et salub-
rissimi statuti ponitur esse et ordo quod fuit triplex et
prima fuit universalis indignitas cum omnes pariter
uerunt et egerunt gloria dei non est enim qui facit ho-
minem et non perit ut dicit sapienter id quod quilibet
debet deum glorificare et sic deo preparatore qui enim
se peccatorem confitetur deum glorificat ostendens se deum
et in se indignum Secunda ratio fuit facere rationis
reuerentia cum enim omnes tenentur in pariter com-
muni ut digne et iuste per accedere ad tantum par-
tamentum optuit permitti aliquid remedium per gratiam
et lenonem peccati quod fit in confessione Et ratio fuit
distinatio gregis Sicut autem si lupi abstenderent in
gregem qui manducarent agnos id statutum est
ut rectores ecclesiarum agnoscerent uulnibus animarum
suarum ne heretici per pelle Innocentie malitiam
suarum palliant idcirco omnes quicunque et cuiuscunque co-
nditionis sunt tenentur semel in anno confiteri alio
pariter mortali et dicitur per dicta pena permissi Sed
pena si aliquis non habet confessionem de aliquo peccato
mortali nisi solum de venialibus si homo non tenetur
peccata venialia confiteri ergo ad minus non tenetur
confiteri Dico sine periculo et salvo iudicio melior
quod aliquis potest teneri ad confessionem per duos modos
per vinculum peccati et homo per vinculum precepti Peccata
venialia non tenentur quis confiteri per vinculum peccati
cum per se remitti sine confessione tamen se confitendo
per preceptum quo tenetur quilibet confiteri semel in
anno quod si quis tenetur non habet nisi peccata venialia
Unde per se ab ut mortalibus que confiteri non tenentur
tenentur ad venialia de hoc tamen magister
dicit infra Sicut tenentur ponere quod aliquis est ita
attentius cum divina quod non habet remissionem

Nota

aliquo peccato nec mortali nec veniali tunc ergo iste
 tenet qd' scire aut non Si non tunc non omnes
 tenent ad confessionem cuius contrarium dictum est
 Si autem tenet et non habet qd' sciam de aliquo peccato
 mortali nec veniali tenet ad confessionem et dicendum
 contra qd' sciam suam et ita memini qd' nephas esset
 dicit ergo ad minus tal non tenet qd' sciam Dico qd'
 cum sapiens dicit Septies in die cadit iustus im-
 possibile est ut credo fm statim viator qd' aliquis
 hinc in cellam et de sum' vobis tuncat vnu diem et vna
 septimana sine remissione alicui peccati venialis et qd' to-
 tum anid transcat hoc habeo magis p impossibile
 nec credo vnuqua istud domi fuit collatum alicui scd
 nisi xpo et b' viri uiginti anid eius cur istud domi credo
 d' h' habuisse qd' venialiter peccauit ut d' Greg' et
 Aug' in libro de natura et grad' Si omnes scd
 et sancti si adhuc uiuunt et interrogari essent vtr
 sine peccato essent et omnes vna uoce dicerent Si dix-
 erimus qd' peccati non habemus qd' nos pducimus et de-
 riuus in nos non est Excepta b'ca uigine maria de
 qua cum peccatis agit qd' honore filij nullam p'f'us
 volo habere questionem Et Ieronimus scd pene
 contra nam est ut sine peccato aliquis sit Ad homo
 quatuordecim p'fectus sit debet cogitare corde et confi-
 tari ore se peccatorem esse quia ut dicit b'ns Greg'
 bonaz memini est ubi culpam inuenire ubi culpa
 non est vnde de cor lege tenentur omnes ad qd' sciam
 Et si deus de p'p'issima grad' daret illud domi alicui
 qd' nec mortali nec veniali peccauit credo qd' adhuc
 ne qd' tempore p'ceptum certe talis d' h'ari se
 putare confessori suo non qd' dicit se peccatorem qd'
 mentire p' dicit dicit dicit ergo non h'eo qd' sciam
 de aliquo peccato nec mortali nec veniali tunc
 p' p'ceptum certe puto me vobis sicut dixi qd'
 si uelificatus in dicit tenet p'ceptum facti in baptisimo
 licet non h'eat peccati originale Capitulum 7° de h'pe
quo tenet quib' scire

P Este sapiente omnia tunc hinc Et ideo nunc
videndum est de tempore quo facienda est co-
fessio sive facienda statim cum homo per-
cavit uel post diffini usque ad tempus statim unde
certali omnis usque p[er]one s[ed] usque ad quadragesi-
mam Ad omnes et gestionem est evidenciam qd
nos possunt loqui de confessione uel quantum ad
positum unius uel q[ui]ntum ad uerbum et totum Si
primo uo dicunt cor acs de qd tene p[ro]p[ri]e co-
fiteri q[ui] tene p[ri]mo de p[ro]p[ri]o contenti q[ui] sine p[ro]p[ri]o
p[ro]p[ri]o confitendi et satisfaciendi non dimittitur
p[er]tin[et] in c[on]t[ra]dic[ti]one Et dico p[ri]mo contenti q[ui] sic
dictum est s[ed] semp[er] q[ui] occurrunt in u[er]ba de p[ro]p[ri]o te-
homo dolo et contenti de u[er]bo quo dictum est
s[ed] licet ex p[ro]p[ri]o sine q[ui]ssus ap[er]t[us] tamen ex quo
semel est tunc confessio non tene[re] u[er]o q[ui]ssus
Et de hoc tamen mag[is] dicit infra q[ui] age[re] de re-
uacoue confessionis Sed p[ro] loquamur de confes-
sione actuali q[ui]s homo tene[re] actualis q[ui]ssus
s[ed] i[st]a ma[gn]a p[er]uenit d[omi]n[u]s de doctoris Et u[er]ba
om[ne]s dicunt indistincte q[ui] quicunq[ue] aliquis per-
cavit non tene[re] q[ui]ssus ante p[as]ta Sed bene
tene[re] contenti et fundant in u[er]ba c[on]t[ra]dic[ti]one suam
ex duobus p[ri]mo q[ui] p[re]ceptum de confitendo
est p[re]ceptum affirmatiu[m] et ideo obligat in p[ro]p[ri]o loco
et tempore d[omi]n[u]s t[em]p[us] aut d[omi]n[u]s t[em]p[us]
abentia est quadragesima) de null[us] aut[em] qua-
dragesimam tene[re] q[ui]ssus nisi esset in p[ro]p[ri]o morte
De qua actus confessionis non est necessarius
ad iustitiam q[ui] p[er] c[on]t[ra]dic[ti]one est iustitiam
et ita confessio solum est u[er]ba ex p[re]cepto et obli-
gatione tunc et t[em]p[us] non p[er]igit ante p[as]ta
in p[ro]p[ri]o morte imminet et go ante illud
tempus non tene[re] confiteri nisi in casu morte
Alij dicunt q[ui] p[ro]p[ri]o existens in p[ro]p[ri]o morte te-
statim q[ui] licet dist[ri]cti et ydonei p[ro]p[ri]o copid
Et p[er]tin[et] q[ui]ssus memoriam confiteri p[er]tin[et] sum[us]

71
nec obstat decretalis illa Quia vniuersi p[ro]p[ri]e q[ui]a
decretalis non dicit q[uo]d usq[ue] tunc differat Sed dicit
quod non differat ultra p[ro]ut cetera p[ro]hibet ne uli
tunc quis remaneat in excommunicatione non tamen dat
licentia remanendi usq[ue] ad illam horam Item in
illa decretalis non fuerat edicta p[ro] negligentibus
vno contra negligentem si alicuius illa decretalis
esset edicta p[ro] tunc tenebat[ur] confiteri statim q[uo]d offere
bat p[ro]p[ri]etas p[ro] videt[ur] q[uo]d teneat[ur] p[ro] eius edictione
Cuius ista opinio est uerior facit me ueritatis
tunc dicit p[ro]t[er] primo opinio dicit v[er]o michi p[ro]
actum morte dicit p[ro]t[er] dicit secunda v[er]o michi dicit
Sanctus Thomas Laguno in quadam questione
de quolibet ponit aliquos casus in quibus teneat[ur] p[ro]
in p[ro]t[er]o mortali statim confiteri Primum est q[uo]d
est in infirmitate de qua eminet sibi p[ro]t[er]u[m] morte
et iste casus p[ro] colligi p[ro] h[ab]et que ponunt[ur] de p[ro] et
de omni infirmitate corporalis Secundus casus est q[uo]d
habet facere aliquid de quo eminet sibi p[ro]t[er]u[m] morte
licet p[ro] tempore p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er]
inane uel longa viam facere uel aliquid aliud et
Tercius est p[ro]t[er] aliquid facere q[uo]d p[ro]t[er] in p[ro]t[er]o
mortali non possit facere sine p[ro]t[er]o mortali p[ro]t[er] p[ro]t[er]
dicit missam uel recipere uel ministrare aliquid sac
ramentum ecclesie Quarto q[uo]d q[uo]d p[ro]t[er] aliquid p[ro]t[er] de q[uo]
mors sine non p[ro]t[er] eminet p[ro]t[er] et h[ab]et copiam aliquid
q[uo]d p[ro]t[er] absolute eminet et tunc q[uo]d tempore statuto no
poterat h[ab]ere copiam tunc teneat[ur] statim confiteri
Quintus casus est q[uo]d q[uo]d sua dicit p[ro]t[er] statim ce
ssandum q[uo]d teneat[ur] p[ro]t[er] canonicis facere
sine ad omni no[n] p[ro]t[er] uel p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er]
videtur q[uo]d licet non sit necesse statim confiteri est
tamen p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er]
tenet ne tardus confiteri ad d[omi]n[u]m et ne differat
de die p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er] p[ro]t[er]

tempore vindicte dicitur te) lo qd Raymundus
in summa sua ponit quinque rationes p quas est
miserabile vale et qd qd statim qd statim qd
p maceritudine hore morte vnde dicitur in eod
Beati iuce veniet dno sui illius iudic qua no
parat et hora qua nostr et ptem eius omni
fidelibus ponet item dicitur pmittens pbi lon
gam vitam fuit dictum stulte hac nocte expe
tem animam tuam ate et ea que accipisti omni
erunt **2a** est quia morans in peccato p accumulat
peccata peccato et p quibus pene pene vnde aptus ad
Romanos An ignoras qm benignitas di ad pe
nitentiam te adducit sicut dicitur in tunc et componit
cor thesauras tibi in die ore et reuelationis
iusti iudicij di qui reddet unicuique sicut opus sua **3a** est
maledictio mendacium sicut dicitur in iudicium iudicium
iudicium et sanguis sanguine tangit i peccatum adducit
peccatum vnde Gregorius peccatum quod p pnam non diluit
moyses pondere et aliud trahit **4a** est quia
maior moram ferent in peccato tanto magis do
gabitur adeo et p quibus difficilius erit quibus iudicium
illud qd con dicitur qui hodie non est cras minus
aptus erit **5a** est quia primus dicitur sicut sicut
tardus medicina parat **6a** est quia plangas qualiter
moras **7a** est quia paludine qui elongant se a te pibit
8a est quia magna egritudine vnde p aliis
penitentie penitentie et de peccatis cogitare vnde Ieronimus
Eum egritudine opprimat vnde p aliis cogitare
qua penitentie et illud sapit **9a** est quia vnde est
ius dolor et iudicium vnde dicitur dicitur dicitur
hinc impeditur nam moribus veget pena t
sibi vnde dicitur que illicite diligit enim ad p de
cant **10a** est quia dicitur et dicitur dicitur
quam et confite dicitur dicitur et dicitur dicitur
ad infirmitate hinc dicitur sapienter dicitur dicitur
et panis confite dicitur **11a** est quia dicitur dicitur

exaudire dnm clamante qd confitatur et faciat pniaz
 clamabit postea ipse ad dnm et non exaudietur. Exm
 de dnmte opulente qm in infno sepulchro non est exau
 dit qm p vna gutta aque non est dnd uel tardada
 confessio pd est multum dulce et congrua qd statim
 fiat Raymonds aute in quarto suo sup finas loquens
 de pnia ista dicit qd alit penitend est in casu isto de
 religioso alio. de laico. Nam religiosus cum totum
 tempus uite sue sit sibi tempus pnie habita copia pa
 cerdot qd dicit p peccauerit moche ardo qd tene
 sine mora qfieri et intelligi sine mora pnt recte
 ordinabit Rayms dco tenabilu p expectat tempus
 quadragiesime qd est tempus pnie in q cum illud
 tempus sit magis optimu eis ad satisfaciend et con
 fitend nisi expectent illud rationale est iudicare
 qd non perirent dnm tamen sunt pponant tunc tempus
 confitari. De die aute iudicis non audeo consilium
 aute piam de qd omes qm cadunt p morte qfira
 statim cum possint no erud v' uere conuicti qnt ad
 dnm ueluis p' p'at occultid uerba se et ueradi
 Cuiusmodi sit de ma ista ardo in capibus quos pot
 stus Thomas de necessitate tenori quibz statim ha
 bita optimitate confitendi ardo et qd q' illud p' v'
 sanu sit et salubre et debet exequi cum diligencia
 et dntate. Capm quarto in facienda est confessio

Quomodo illi in facienda est confessio p'imentalis
 or qd habeat clauces vidend est p'imo aliq
 de clauibus Notandum ergo p'imo qd nome
 clauis triplatum est aor palibus ad p'ualia Clauis
 em in corp' palibus est instrumentu ad remouend
 aliq' obstacu qd imp' d'ebat ne possit h' aditus
 ad dnm Sic et in p'ualibz illud qd remouet p'et
 ratum morte qd est obstacu ad ingrediend regnu
 celeste vocat clauis Est ista clauis triplex Nam qd
 est clauis auctoritate et istam habet solus deus
 Unde de ista clauis loquebantur mudi dnm dicebant

quis potest dimittere petrum nisi solus deus quasi dicitur
nulli et hoc uerum est auctoritative. Alia est clauis
excellencie et hanc habet christus homo et de
hac clauis loquitur ysaia propheta dicens loquens de christo
Dabo clauem dauid super humeros eius et de christo
homo clauis excellencie hanc inquantum ipse pro
passione suam satis fecit pro peccatis nostris et non
solum pro peccatis nostris sed pro peccatis mundi. Quia
natura ut dicit beatus Iohannes et hoc uerum est quantum
ad efficaciam uel ad habendam christus homo clauem
excellencie inquantum effectum facit per clauem
sue potestatis. Tertia est clauis iudicij et ista
clauem hanc iudicij et de eis in collatione ordinis
sacerdotalis et de ista sunt dicta petro tibi dabo cla-
uem regni celorum et iste clauis loquitur hic. Secunda
ergo quod duplex est clauis iudicij una est scientia
discernendi alia est potestas ligandi et soluendi. De
sua autem discernendi quod est clauis et quod non et si
est alia clauis sicut dicitur a potestate ligandi et sol-
uendi est magna diuersitas inter doctores theolo-
gos et ego non dico aliquid amplius de ista materia
Cum dominus ipse Iesus qui inuenit dicit loquens de clauibus
in quadam euagelio sua que incipit Cum quod
primam mentem faciat intentionem de ista dicitur
doctor et nichil dicitur. Unde ex quo ipse reliquit
indeterminatum theoricum theoricum esset aliquid de
terminare seu diffinire. Istud tamen firmum tenendum est
quod iste clauis omnibus sacerdotibus datur in sua ordina-
tione sed iste clauis non potest uerum ad actum donec
sacerdos habeat manum in qua agat et hoc uel per
commissionem autem alicuius sicut hinc dicitur in quodam uel qui
et omnes alij hinc in manibus uel in manu sicut
hinc statim predicatores et ceteros et alij qui ex
primis dominus ipse uel episcopi potest predicare et confessores
iudicare. Et hinc ergo patet in se sacramentalis hinc
facienda et dico sacramentalis confessio ad excludendum

Nota

confessionem copulatam sine directam quoniam scilicet peccator con-
 fiteatur alicui peccatum suum ut pater super hoc quod dicitur et cum
 dicitur non de eum absoluat quod talis confessio potest fieri
 cumque bono viro qui eum potest punire et compellere vel
 orando vel instituendo. Sed loquendo de confessione
 sacramentali que fit per absolutionem dicitur quod dicitur patet
 hinc concluditur. Prima est quod confessio sacramentalis
 est facienda sacerdoti et non alii. quod non debet nec potest
 fieri nisi tantum habens claves et iste est solus sacerdos. Et
 ratio est quod absolutio fit virtute clavium itaque quod nullus
 potest absolvi in foro pene nisi habeat claves quod patet ut
 dicitur est claves ordinatur ad absolvendum istud tunc
 melius dicitur missa quoniam agitur de peccato clavium. Sed nullus
 habet claves nisi sacerdos cum claves dantur in collatione
 ordinis sacerdotalis ergo non potest nec debet fieri nisi sa-
 cerdoti. Et ut dicit Augustinus et ponitur de peccato dicitur quod vult
 confiteri peccata sua ut inveniat gratiam gratia sacerdotem
 Secunda conclusio est quod confessio facienda est proprio sa-
 cerdoti et ista conclusio patet per licet eundem dicitur est
 omnes sacerdotes habentur claves non tamen omnes habent
 nomen in quibus dicitur dicitur dicitur clavium sed solum illis
 quibus quoniam est omnia auctoritate respectu illorum quorum omnia
 est eis quoniam. Et ideo solum talibus est confessio faci-
 enda et tales sunt proprii sacerdotes ergo solum propriis
 sacerdotibus est confessio facienda. Et potest aliquis dicere
 quod est proprius sacerdos aliqui dicunt quod proprius sacerdos
 est sacerdos parochialis qui habet administrationem parvam ad
 parochiam et iste est confessio facienda. Et videtur dicitur istorum
 fundamur in ratione ista illi debet fieri confessio qui habet administrationem
 parvam in Eucharistia ad hoc enim est dicitur preceptum de
 confitendo in quadragesima ut fideles digne accedant
 ad parvam Eucharistie in parva. Cum ergo sacerdos parochialis
 alio potest obligari et teneatur officio suo administrationem pa-
 rochiam Eucharistie parochialis sine ideo omnes
 parochianos sui teneantur confiteri sibi ad minus quadra-
 gesima et ista videtur esse intentio illius dicitur talis dicitur

non tenentur iterum confiteri et ergo nec confessi eis et sine
istam diem ista decretalis omnes utrumque pones loquitur
de sacerdote p[ro]prio p[ro]p[ri]o dicitur con[tra] eos dicitur est semper
confiteatur p[ro]prio p[ro]prio non alieno et quomodo p[ro]p[ri]o hoc
tamen si illi qui audiunt confessiones ex p[ro]prio dicitur p[ro]p[ri]o
inducerent sibi confiteantur ad confitendum sicut in ano
suis curat sibi facerent Et ad hoc inducitur in dno
decretali dno dicitur si qui sunt de ordine p[ro]dicatores
que incipit sicut curat et tenentur ad hoc q[ui]a licet illa
decretalis sit revocata in quibusdam q[ui]at[ur] decretali ho
m[in]i facere que incipit sicut cathedram non tamen q[ui]at[ur]
ad alia que equitate continet est revocata si in quibus
sacerdos p[ro]prio p[ro]p[ri]o absolute p[ro]prio suo de omni p[ro]p[ri]o
caso Dicitur q[ui]at[ur] sicut in summa sua ponit
quinq[ue] casus de quibus sacerdos p[ro]prio p[ro]p[ri]o non p[ro]p[ri]o se i
t[er]mittere nisi fuerit sibi p[ro]prio p[ro]p[ri]o p[ro]prio p[ro]prio
est q[ui]at[ur] p[ro]prio p[ro]p[ri]o p[ro]prio est imponenda 2a est q[ui]at[ur] p[ro]p[ri]o
est amplexa p[ro]p[ri]o 3a casus est ubi dicitur sicut in re
reglarum con[tra]ctum 4a est de incendiariis sicut in istis
quatuor casibus sicut addit t[er]tio ita q[ui]at[ur] quinq[ue] casus p[ro]p[ri]o
de publico p[ro]p[ri]o sicut de publico blasphemio Sextus
casus est de incendiariis Septimus est si sit consuetudo
in opatu q[ui]at[ur] aliqua curia certa ad ep[iscopu]m referantur sicut
optinet consuetudo in pluribus ep[iscop]atibus de homicidiis
p[ro]prio p[ro]p[ri]o violatoribus immunitate certi
astio 7a dicitur in istis p[ro]p[ri]o et aliis eno[chi]s
dicitur que ep[iscop]o sibi retinent sicut q[ui]at[ur] eis p[ro]p[ri]o
de quibus non sit certa regula dicitur 8a dicitur q[ui]at[ur]
curia habeat sicut summa ad quo se dicitur in via
ista dno dicitur dicitur curia p[ro]p[ri]o suo dicitur q[ui]at[ur]
ponit tot casus non est aliud nisi auferre p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
curat cum possunt dicitur de hinc que non sunt eis ex
p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o Non dicitur curia q[ui]at[ur] sicut in summa
p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o casus in quibus dicitur sacerdos p[ro]prio p[ro]p[ri]o
p[ro]p[ri]o absolute et audire confessiones p[ro]prio p[ro]p[ri]o
sacerdoti dicitur casus est cum ille p[ro]p[ri]o dicitur
in p[ro]p[ri]o sua 2a si inuenerit dominum in p[ro]p[ri]o

suasicut est in scolariis studentibus pariter vel
alibi 39 p p vagabundus ut sunt illi pauperes qui
vadunt vagabundi p mundum Et quod quis habet sac
dotem imperand vel malinosum et oio insufficientem
et vult ire ad mag pnd qui sibi melius p qulere
p m ad emm p etia tunc et obtenta pms licentia a
pno pndore et pndos tene cam sibi dnt Et si aliquid
dctus sac longum iter utpote in Roma a ad stn
Jacobum vel quammqz aliquam p rignationem facere
petit licentia a suo curato qd possit m tunc qstere
qz tunc quibz confessor qui p audire confessiones
pnt eius confessione audire Sextus casus est quod
aliquis in articulo necessitat qz in isto casu poterit
confiteri cuiusqz pndon finalis aut tunc pstat
non p confiteri nisi pntem confessione audire vel
omissione tunc vel ex pndio Et quid fiet dom
tibus sine de nobilibus vel quibus tuncqz aliis ha
bonibus dominia in diversis loc et pndis et p
vnam pndiam am morant in vno domilio p
aliam ptem dnt malis tunc confitebunt illi Dicend
qd tales dnt confiteri isti curato in omni pndia hnt
pndiale domilio hnt in omni pndia p ma
rorem ptem am morant Et pnd hnt est vna vult
singulis et pna ad ptem tunc de curato suo qui est
levis et lubricus qd si confiteat illi qd pollueret emm
ad malum vel qd confessione reuellet aliquid confi
tebit ista sibi Dico qd si tunc verisimilit vel ptabi
de ista vel aliquo istorz debet pete licentia a suo curato
qd confiteat aliter vel p p habe copia superior sicut
epi aut pndis pny vel alius religiosi habent po
testatem audiendi confessione confiteat sibi Sed si
ista non p habere copia alius istorz et curato sine
est ita malinosus qd non vult sibi dare licentia co
fiteri quid faciet ista pnd dico qd si tunc de pol
haragone comendat p de orando qd a pnat cam
at temptatione et doct sibi uirtute et qstiam re
pntendi et confiteat in loco publico et dnt qui teste

nota

apud omnium punitur tempore sup id qd p p fua
 cum temptatione puenit et ad unum ad et p
 non quocumque In casu end ubi timet d reuella
 confessionis credo qd timor est et rdnabilis et non
 leuis uel fatuus qd sine licentia sua p ipse negat
 eam sus amredit pbi qd p alteri hui confessiones
 audiendi pstatem possit confiteri Ita tunc qd p m
 pposito q ubi haberet oratum sufficiens confiteri
 pbi Sicut end ille qui contrahit omnium apponendo
 conditione in honestam con p tam omnium ut d
 xxx q in pntetoria xxx q n aliquid plet quon
 De condi appo pnd e ultimo Ita pados non suans
 ea que sunt de pba confessionis pmo faciens contra
 ea est pnotatq tunc qd hebat in audiendo g fessiones
 Eum ergo tunc p d m p de pba g fessionis quatum
 est p pte confessoris pados reuelans g fessionem est
 pntatq tunc qd hebat in audiendo confessiones
 Et idos p mste et rdnabiliter timet qd iste pados re
 uelaret g fessionem nullus te pbi q fuit vtz est qd
 illa ratio non concludit nisi con eum q iam reuelant
 g fessionem no contra eum qui reuelatur est p hoc
 facit sequens ratio In qd p caritate instituit
 est contra caritate militat non dz qz confessio in
 futura est p caritate quia quilibet tunc p diligere
 ad honorem dei eum glificando et se ei humiliando
 et eum pbi reuerentiando ergo non te militate con
 caritatem se ipm pdendo et diffamando qd fieret p ho
 teneat confiteri illi de quo mste et rdnabiliter pre
 sumeret qd reuelaret confessione In dugg ortans
 ad pnam confessione d non dico ut repdas s p a
 liquis confiteri stionem alicui qui g fessionem reucla
 ret p dicit se ergo non debet pbi confiteri qz pone
 p pntes pados est hereticus uel schismaticus uel symo
 nicus uel excoicatus inquit debet pbi confiteri dico
 sine puidio qd non est ratio qualis quam ad ois
 tales eum em p pntate eud ex auto in pntemere sit
 p et m mōle et omes tales sunt excoicati de hinc et

confessio sacramentalis per facinorosum quicumque talibus co-
fiteatur peccata mortalia. Sed quantum ad hereticum
est specialis ratio quod de facili ponet sibi confitentem
in articulo vel inducet in damnatione sicut fecerunt
philosophi quidam qui confessi sunt eis dicitur peccati
tradens sanguinem iustis et ipsi loco boni quilibet dixerunt
et quod ad nos invidiosus. Istam rem pone de eorum et
declarabit infra quod nullus de diffamato nec acci-
sare alium in confessione. Sed potest contingere quod si aliquis
quod sit amato suo optebit quod diffamet alium. Similiter
ponat aliquis peccatum in iudicio sua que est bene nota
omnino uel omni filia ad prorem quod sit amato bene
nominat optet quod talis exprimat et nomen proinde
in confessione dicendo huiusmodi rem omni iudice uel
cum filia uel prore et sic cum iste ut dictum est fuit
note amato remanebunt diffamato apud eum.
Dicendum quod talis debet confiteri si habeat opportunitatem istam
qui non habeat notitiam istam proinde. Unde talis de-
bet venire ad amatum et dicere. Sine ego habeo casum quem
non debet dico vobis ideo pro licencia alteri confiteri
et peccata tenere eam dare sibi et arbitratum quod fac-
torum qui nullam notitiam habeat de proinde cum qua
peccavit. Et confiteatur sacerdotibus amato quod faciles sunt
ad tales licencias concedendas quod ex hoc duplex bonum
provenit. Primum est quia ipsi ex honorantur. Aliud est quod
alij apertis et melius ac certius confiteantur. Sed
inquit qui peccavit cum amato suo tenet sibi confiteri
dico quod omnino verum est per magna pro satisfactione
et homo non tantum verum est. De illo qui est constans
sceleris quantum ad uno alio ista amilior uel proinde
debet confiteri suo amato nec ipse debet eam audire
uno debet sibi dicere vadit ad alium si quis confiteatur
sibi et ipse eam absolvet esset absoluit. Sacerdos
autem amato cum confitebitur dico quod si quis dimittit sibi
omni pro peccata licentia quod posset eligere confessorem
uel quoniam amato dicit et sibi episcopus non de hoc quod
habet amatum autem aliorum detinendum amicum sine peccato.

nota

concedimus tibi ut possis elige ydoneum sacerdotem et
 confessorem qui te absoluat valeat esse pntem se
 omni Tenet tamen cor qd in confessione tunc de eis
 talis licentia complere alio quibus impesser eis ne
 qua Sed inquit ex hoc pnt qd fieri simplicibus
 sacerdotibus qui non hnt auctoritatem audiendi confes
 siones Dico qd non de rigore quibus et est duplex
 ratio una qz iste non est modus dandi impetrandi
 et qui alio non habet alia quia licet tunc sint
 licentiam qd possunt confiteri tamen isti non sunt
 licentiam qd possunt eos audire Credo tamen qd
 ex quo Epd pnt qd omnia qd fieri eis et ipd ab
 pluribus eos et non prohibent qmo dissimulat videt
 eis dare potatem tunc audiendi et absolvendi
 curatos Non dnm autem qd si aliquis per impiculo
 quoz et non possit haberi copia sacerdotis p et
 debet confiteri laico fidei et non damnata hnt
 de pe di. r omne penitet de conspici di in stud
 Et Augg tanta est vis confessionis ut si emittat az
 tunc necesse est et de est sacerdos confitatur primo
 ita tamen qd talis confessio non est parum cum de p
 ubi istud qd est formale impetrandi s qm datus hoc
 tamen voluntate bone quia pndit omdere curia
 qua monuit absoluit adde et ille qui audit confes
 sionem tunc orare p eo dicendo misera tuu re
 si fiat vel p r ita tamen qd si videtur quidm te
 itoz confiteri illi qui p omni absoluit Excludit
 de quibus facienda confessio

Confessio tamen quasi sufficiens an est facienda
 confessio testat dicit de quibus dicitur Et est
 istud qd fieri debet de pebis ita dicitur in p salibus
 Dicit confitebor ad in finem me in iusticiis iustas duo
 dicit in iusticiis no iusticias et in Canonica Jacobi
 Confitebor aliter qd dicitur non bona vel iustas
 sicut faciebat pharisaeus dicens Gratias ago tibi dnm
 qz non sum sicut ceteri homines fornicatores adul
 teri velud etiam hic publicanus qm ino bis in p bnt

de curias de omniq; possido debet ergo fieri confessio de
 peccat. Notandum autem qd peccata quedam sunt mortalia
 quedam venialia Et quando ad peccata venialia simpli-
 loquendo non sunt confitenda de necessitate enim
 enim de natura sua sunt venialia qd et ipm nome
 mutat que p se venia psequi sine p pmanet nisi te
 tuorem unde s. contritione in generali de ipis sine p
 exteriori assumpta sicut p confessione peccator et filia
 unde est notandum qd peccata venialia multo magis re-
 mittuntur absq; confessione uno modo p confessione
 generalem que fit in prima et in completorio et in
 principio missae alio modo p benedictionem Galeni et id
 modo non tamen assensu benedictione peccator q fit
 in fine missae alio modo p aspergendum aquae benedictae de
 conse. de in aqua salis aspergendum benedictione ut et
 sancti aspergunt sanctificans alio modo p confessione peccator
 alio modo qm quis dicit de ore dicitur oratione p et
 hoc virtute illius verbi dimitte nos de qua dicitur
 alio modo ut dicunt aliqui p ingressum ecclesie congregate
 et intelligo qm ingreditur causa oratione alio modo p
 devotionis susceptione alio modo p confessione facienda in carnis
 de conse. de in omni oratione amen. Intelligo tamen qd
 qm dicitur sic vel sic venialia dimitti intelligo qm no
 habet ppona nisi peccata venialia quia si habet et peccata
 mortalia inquam remitterentur sibi venialia nisi
 mortalia essent dimissa quibus enim peccata venialia
 quando est de sui natura non sunt de necessitate co-
 fitenda tamen multum est congruum maxime vir-
 tute sicut sunt religiosi et prelati qd confiteantur
 quia pena est sanctorum dimittitur virtute clamor
 Notandum tamen qd in casu contingit qd homo tunc
 confitatur peccatum veniale et hoc est p dubium si quod dubi-
 tat probable de aliquo ut sit mortale vel veniale
 et quia si non penitatur de eo parit de mortali. Distin-
 guntur p expone id est debet confitari parit caret in co-
 stentia sua et iudicio peccat et relinquat viri sit
 mortale vel veniale et compulso peccat qd non
 sit animis pmissis ad iudicandum peccatum mortale sed
 p dicitur qd sit peccatum et inducat hominem ad penitentiam

Nota

teneat etiam homo confiteri peccata veniale per ecclesiasticum
statutum quod si non habet remissionem quod de aliquo
peccato mortali quod cum ex statuto ecclesie tenentur quibus con
fiteri in quadam forma et sic talis tenetur confiteri etiam
non habeat peccata mortalia quod significat et quod significat peccata
venalia. Dicitur tamen aliqui quod sufficit quod presertim
per sacerdotem. Dicens Domine ego non habeo conscientiam de a
liquo peccato mortali tamen presertim me vobis ut videtur
conscientiam meam. Dicitur tamen reputo secundum te
meum ergo est non esse necesse confiteri peccata venalia
sunt quod talia sunt. Est tamen intermedium vale et bonum
ut tenentur quibus ad confessionem ea de bono et equo impu
nido ubi capibus vel quia ligata a consuetudine sunt in dubi
tatione utrum sit mortale vel veniale vel a confessione apostolica
ecclesiastica quod si non habeat mortalia quod confiteri. Etiam
ad peccata mortalia dicitur manifesta quod occulta tenentur
quibuslibet distincte et sigillatim confiteri et si ex ordine
a memoria sua tenentur laborare nunquam potest quod recor
detur quod autem tenentur confiteri peccata mortalia ma
nifesta et confessori presertim ad hoc quod sacerdos absolvat
peccatorem et quod stat peccata ut dicitur augustinus loquitur te ad no
peccata ut dicitur nisi dicatur in confessione ergo qua
tunc tunc sit manifestum peccatum confessori peccator debet
sibi ipsum dicitur in confessione unde in foro iudiciali no
sufficit quod iudex stat causa ut prima proposita primo
et stat eam ut iudex ita in foro penali no sufficit
quod peccatum confessor stat ut homo primo et quod stat ipsum
ut dicitur et quod dicitur sibi in confessione tenentur et quod
peccata quantumcumque sunt occulta. Eius ratio est per
tem iudicium culpabilis non potest dare salubrem remedi
um nisi cognoscatur infirmitas. Ita confessor qui est iudex
anime nunquam potest imponere penam salutarem nisi
cognoscatur peccatum non potest autem cognoscere peccatum occul
tum nisi recedat sibi in confessione et ergo quod peccatum
quantumcumque occultum significat iustum enim est ut
peccator qui non erubuit peccare in confessione dicitur
quod nihil potest occultari non erubescat ipsum confiteri ad

Nota

confessorum appetit ergo quod peccata mortalia quocumque sine
sine occultata sine manifesta omnia et singula distincte
et singulatim sunt confitenda Sed in quibusdam circumstantiis
peccatorum sunt confitenda Dicendum quod circumstantiis peccatorum
que sunt attendenda in confessione in hoc usque terminantur
Cuius quid ubi per quos quocumque in quo quomodo Cuius
attendat anime medicina danda Cuius utrumque
peccator sit masculus vel femina puerus vel iuuenis no-
bilis vel ignobilis liber vel servus In dignitate seu of-
ficio populi seu constitutus aut primarius sine mentis
vel infans sciens vel ignavis solutus vel coniugatus
affinis vel extraneus christianus vel hereticus iudeus
vel paganus Cuius utrumque quippe adulterium fornicatione
ratione vel stuprum homicidium vel patibulum et similia
Item illud quod spectantur sit enorme vel mediocre ut
peccatum Item utrum sit manifestum vel occultum utrum
sit antiquum vel novum et similia Hec in loco prope haec
an factum in domo domini an alibi per quos sit inter
mediarios et non minus quod omnes tales facti per
tripos animae et damnationis et ipse est una
pro peccatis eorum Item per quos et cum quibus et per quibus
et contra quos quocumque et quocumque cognovit a
dultera vel fornicaria utrum unam vel plures vel
quocumque dicitur primo iura commutativa vel
iuramentosa et quocumque utraque iuramentosa et similia
Contra unum iterum tardius sanatur Cuius quali temp-
tatione vel occasione hoc fecerit et utrum pervenerit
apud temptatorem vel occasionem vel fuerit pervenerit
ab ea Item si sponte vel coactus et si coactione con-
ditionali videlicet an absoluta Item utrum cupiditate
an paupertate Item utrum ludo an nocendi animo an
similibus quo ad deum agendi vel patiendi quod melius
actu quam occasione fuerit quod si temporibus quibus di-
ebus festinis quadragesimalibus vel diebus ieiuniorum
vel aliis diebus Item si ante acceptam penitentiam
aut post frangendo penitentiam Item utrum sine
circumstantiis que sunt in peccato attendenda quare

quidam tempore p[ro]p[ri]am petant sicut ista quib[us] q[ui]dam
 respiciunt p[ro]p[ri]am p[er] se et hoc vel quantum ad factum facti
 et sic est quid vel quantum ad causam finalem et sic
 est cur vel p[ro]p[ri]am ad modum agendi et sic est quomodo
 vel quantum ad causam iuvantem et sic est p[ro]p[ri]os vel
 quantum ad frequenciam actus et sic est quociens. Et
 respiciunt temp[us] et sic est qu[od] quodam respiciunt locum
 et sic est ubi. H[ab]et aut[em] circumstantiar[um] quidam mutua
 p[ro]p[ri]am p[er] se sicut accipere rem alienam inuito dicitur est p[er] se
 finit[er] modo isti p[er] se additur ista circumstantia ubi i. ac
 cipitur de loco factu[m] iam mutua p[ro]p[ri]e p[er] se non est finit[er]
 vltimo est privilegium. Similiter non cognoscere suam est for
 nicatio addat ista circumstantia quid s. ista non sua p[er]
 quingua iam est adulteriu[m] uel q[ui]d p[er] congo iam est
 stupru[m] uel q[ui]d p[er] conpangna iam est castitas vel addat
 ista circumstantia quo. i. q[ui]d non cognoscit modo debuo
 iam mutua p[ro]p[ri]e quia est p[er] se contra iuram. Similiter
 mebrari de natura sua non est p[er] se mortale addat
 ista circumstantia s. quociens q[ui]d habet iam ondu q[ui]d
 mebrat se q[ui]d tunc est p[er] se mortale. Similiter p[er] se
 alium iniuriose est p[er] se addat ista circumstantia quib[us]
 i. p[er] alle qui p[er] se p[er] se tunc iam mutua p[ro]p[ri]e q[ui]am est
 ibi p[er] se et ita de alijs circumstantijs. Quodam v[er]o
 circumstantie non mutant p[ro]p[ri]am p[er] se tunc agunt p[er]
 catum. Verbi gratia cognoscere solviam non p[er] se est forni
 catio mo addat s. ista circumstantia s. q[ui]d q[ui]d cognoscit
 temp[us] p[er] se licet non mutant p[ro]p[ri]am p[er] se tunc agunt
 vel addat ista circumstantia quid i. q[ui]d fornicat publice
 et in manifesto recte iam agunt p[er] se p[er] se et sic de
 alijs circumstantijs. Quodam aut[em] circumstantie alienant
 p[er] se sicut p[er] se dicitur est p[er] se addat ista circumstantia
 cur i. q[ui]d aliquis p[er] se emuludo iam mutant p[er] se
 accipere rem aliena[m] est p[er] se addat ista circumstantia q[ui]am
 q[ui]am si accipit eam t[em]p[us] necessitat[ur] recte mutant p[er] se
 et sic de alijs. Paret ergo q[ui]d circumstantie q[ui]dam
 mutant p[ro]p[ri]am p[er] se quidam agunt p[er] se mutant q[ui]d
 alienant ita de circumstantijs mutantibus p[ro]p[ri]am p[er] se

Dicitur quod dicitur doctoris quod sunt de necessitate quatuor
Vnde non sufficit dicitur in confessione accipi rem alienam
primo si accepta fuerit de loco sacro et quod opina dicitur
accipi illud de ecclesia vel de tali loco non enim sufficit
dicitur per amicum simile primo et quod opina dicitur etiam qui
genua uel uirgo uel consanguinea uel religiosa et ita
de aliis De circumstantiis autem aggrauantibus sed non
mutantibus per se est de iuris auctoritate doctoris Nam
quidam dicunt quod tenentur confiteri de necessitate
alii dicunt quod non de necessitate est tamen ultimum
agendum et uale quod confiteantur et hoc magis in
pauca et intelliguntibus Et credo quod confessores dicitur
aut rogare de huiusmodi circumstantiis et porissime
simplices Ex hoc tamen magis dicitur infra De circum
stantiis autem alio uero dicitur doctoris quod non
dicitur confiteri nisi forte interrogaretur de eis Et dicitur
ergo patet quo pacto tam de malis quam mortalibus
sunt confitenda Cuius autem sunt peccata mortalia dicitur
aliqui infra quod agitur de interrogatoriis secundum con
fessionem quam si ponit hic ita optet ponere ibi Capitulum
De conditionibus quas debet habere confessio

Confessio qualis debet esse confessio Non dicitur quod
dicitur per litteras in 12° per litteras per litteras ponit per litteras
dicitur confessio dicitur dicitur dicitur ad
dicitur me iustitias meas dicitur et tu remisisti in
pietate peccata mea ubi dicitur quod confessio debet esse per
meditationem primo idem dicitur dicitur i. corde meo
dixi et debet esse aperta non palliata idem dicitur
confitebor i. non palliabo 2° debet esse accusatoria
idem dicitur ad iustum me i. contra me non excusando
vel defendendo me Et 3° debet esse uerecunda et dicitur
in iustitias i. peccata de quibus homo uerecunda Et
4° debet esse propria idem dicitur meas et non alienas Et
5° debet esse uitoria nam sequitur tu remisisti impietatem
peccati mei ut autem magis particulariter procedat
Non dicitur quod confessio ad hoc quod proficiat debet habere
vix conditiones que continentur in his uerbis Sit
simplex huiusmodi confessio pura fidelis deo frequens

79

multa discreta libens de reanda Integritate seculari
mabil auctoritate forte et accusans et sic parat parat
Et ergo sic simplex simplex dicitur sine plura vii ror
sed esse sine plura alia suspicatur itaque non tunc
inter amicitiam et humilitate ad vii Augu Si hum
litate et mentis Si non eius pctor. iniqua dicit
tunc omniendo officio vnde confitens non debet
alare qd fecit nec debet dicit qd non fecit si simpliciter
et de plano narrare pctor sua qz ut dicit Sapiens Qui
ambulat simpli ambulat confidenti Za qd dicit qd
et humilis talis fuit confessio illius publicani de quod
et humilis qd non audebat oculos ad celum lenae sed
proiebat pectoris suu dicens quoniam esto michi pctor
Et ideo recessit iustificatus Za dicit Sicut petrus humilitate
sub potum manu dei ut vas vultet omne videri
qz ut dicit Job humilem spiritum suscepit gloria Za condicio est
qz sit pma qd non sit pp vnde dicitur uel pp vana glam
sed fiat pma pp deum et non fiat timore simili timore
pene nisi sed timore filiali et timore offense diuine
sicut dictum est dicitur de contritione fiat et sine obsequio
quia talis confessio esset confessio lupi de quo fabulose
narrat qz p mcl confitebitur omnis et confessor dicit
sibi parat pigna faciatum tu vultis p pma quasi di
citur licet pntendas contritione et pntiam facie mali
ciam tamen retinens manimo Et quarta condicio est
ut sit fidei sciam confitens quia qfessor sint infide ca
tholica et fiat sine doctrina ecclie non sine doctrina
hereticorum ita qd fiat sub pp venie et non sit sicut co
fessio iude traditor qui postquam fuit optime confessus
dicens percaui tradens sanguinem in suu deppauit de
vonia et abiens laqueo se suspendit qbant de peni
i quod penitet et dicit vi qui vult Et quarta condicio est
qd sit frequens qd simpli intelligend est vnum ut
si frequens reciderit p pctor. modico frequens resur
gat p pntiam et de hoc habet de pe di vii Repent
Septies in die cadit iustus et expro ad huc iustas
p fidi illiomo ut et eadem pctor frequens qfiteat
vnde Augu quito confitebitur pluribus quis impium
ducentis annis tanto facilius confitebitur veniam

remissionis De hoc tamen quod ad hoc tenentur quis
agere in seipso age de uterque confessionis
Secunda condicio quod sit nuda quia non debet confiteri
in iudicio uel per epistolam sed viva uoce et ore proprio
licet ut qui per se peccauit se erubescat Item non
debet confiteri uerbis uel nominibus criminis palliat
quibus peccatum suum proprio nomine qualitercumque
proferat honeste tamen et omnes circumstantias qua
tumque turpes et abominabiles exponat ut to
samens apostemat expellat de circumstantiis quomodo
sunt confitende habet in capitulo procedunt Nota etiam
quod unus peccator debet confiteri per signa et homo qui
est alterius lingue et ydoneus Ita quod si confessor
non intelligeret eum debet confiteri per interpretem
et interpretes ita tenentur parere confessione sicut
sacerdos Nota etiam quod si aliquis scribat peccata sua in
carta ut melius recordetur de eis et legat coram pa
rochiano bene facit Sextima condicio ut sit peccata
distincta ut scilicet distincte et separatim confiteatur singula
peccata sua non confitatur iuxta illud psalmus lauabo pa
singulos uocet lectum amen lauabo inquit in co
fessione et per singula peccata lectum amen et constantem
mentem Item ut eligat penitentiam Augustinus dicit
dicitur quare qui restat ligare et solui et de hoc
quod supra cum est facienda confessio Octaua
condicio est quod sit libera et voluntaria et non per
confessio acrior qui confessus coactus est et lapidatus
et sicut confessio deperilationis inquit licet
eum dolore debeat pro peccato que commisit debet tamen
gaudere pro penitentiam quod recipiat unde conuenit dolor
et gaudium esse simul et simul in eodem tractu
peccati sui inquit dolore in corde in corde in corde
placationes lenificauerunt animam inquit Nona co
ndicio est quod sit ueracunda Eum magna ueracita
da peccator debet confiteri et sic inuenit penitentiam
Augustinus laborat morbo pariendo erubescit penitentiam
et quomodo ueracunda esse est magna pena qui

erubescit pro xpo sit dignus penam venia d' pe de i
 quem penitet non t' debet esse tanta verecundia
 qd' ppter cam dimitter' dicit' veritate vnde sapiens
 ne confundat' p' aia tua dicit' neq' qm' est q' sup' ad
 ducens p'ctm et est confusio adducens glam' Deinde
 condicio est qd' sit integra ut s' dicit' oia p'cta
 non dividendo ea aut' duos p'ctores s' oia dicit'
 vni nichil penit' dimittendo deus eud' sumo bono
 opus imp'fectionis no' movit aut totum h'or' sanat
 aut nichil' vnde de hoc summa dicit' p'ctas venia no'
 dividit' aut nichil' aut totu' te penitent' dabit'
 Aug' Caucab' ne verecundia duct' dividat' q' f'
 sionem vnde oia condicio est qd' sit sancta tam
 p' p'ro confitenti quod p' p'ro confessori Ex p'ro con
 fitenti ut non p'dicat' p'cta sua in plateis ne aliq'
 scandalizent' imp'ctosio et ne sit de illis qm' gl'ant'
 cum male fecerint Etud' aut' debet esse p'cta ex
 p'ro confessoris dicit' infra quod ager' de p' g'ullo confes
 sionis Quod oia condicio est qd' sit lacrimabil'
 hoc dicit' ieremias per diem et noctem no' des' re
 quem tibi neq' tuerant pupille oculi tui Jo' Cris
 tarime lauant' delictum qd' pudor est confiteri
 et in veritate magnu' signu' contritionis s' lacime
 potissime in homine adulto Nam in puulo vel
 muliere non est multum curand' de lacrimis Nam
 de mulieribus dicit' Ouidius ut florent oculos
 erudiere suos Tertia condicio est qd' sit acce
 lerata festina et de ista condicione requirit' s'
 c' q' facienda est confessio Quarta condicio est
 qd' sit forte ex exemplo beate marie magdalene q'
 adeo fuit impentendo ppter amarit' p'ctibus con
 pulsiouem q' nullo pudore instante fuit confesso
 publice turpitudine p'ctor' suoz sic p'ctor' debet
 esse fortis impentendo et confitendo qd' p' nullo
 retrahat' a confessione p'ctor' quia scriptum est forte
 est ut mors dilectio Quinta condicio est qd' sit ac
 cusatoria qd' dicit' se q' misse p'ctm ex p'p'ria ma
 licia accusando s' forte non p'cedendo accusat'

necessarium. Unde ergo quod doctoribus ponit aliquos
 casus in quibus de necessitate salutis est confessio iterata
 Primum est pro enormitate peccati. Si aliquis habet
 aliquem casum de quo confessor sine non potest enim
 absolvi et remittit eum ad superiorem tunc de confes-
 sione quam inferiori fecerat iterata superiori ut sciat
 que penitentia ei est imponenda. nisi forte superior
 quibus dicitur suas quantum ad casum illud inferiori
 probat iste casus xxxij q. ij. c. latorem ex de pe. et re-
 significavit. Secundus casus est ignorantia confessoris.
 Si enim confessor sine sit imperitus et nesciat sibi im-
 ponere penitentiam pro peccatis confessis debet enim remittere
 ad confessorem peritum qui ei sciat imponere penitentiam
 salutarem et iste tenetur peccata primo confessari et exco-
 nfitari isti in d. iugis sacerdotem que quod tenetur ligare
 et solvere. Tertius casus est pro contemptu sacrificii
 rationis. Si quis quis fuerit confessus de peccatis suis et
 contempserit facere penitentiam sibi imposedam et excedit a
 memoria que fuit illa penitentia iterum quod fuerit illa
 eadem peccata si recordatur de eis probat iste casus de
 pe. di. in. si ap. l. Distinguerendum est tamen an isto
 casu quod aut iste confiteatur ei eadem confessori impo-
 fuerat confessus aut alii. Si confiteatur eadem confessori
 si ille confessor recordatur de peccatis sibi primo confessis
 non tenetur nisi velit iterum confiteri illa sibi. Si fuit
 dicitur. Dicitur ego sine confessus uobis et alibi uobis reman-
 ditum de quibus et sciat quod ego contempseri facere penitentiam
 quam michi imposuistis et ego non recordor que
 fuit et ideo uenit ad uos ut michi illam uel aliam
 imponat. Si autem non recordatur modo quod non tenetur
 iterum confiteri et idem dicitur si confiteatur alteri. Tertius
 casus est pro malicia peccatoris fictionis si quis aliquis
 tenetur retinet aliquid peccatum in ore in confessione
 quod illud quod retinet et alia alia tenetur. Et ratio
 est quia confessio prima non fuit facta in corde
 cum ipse remanet in peccato mortali ergo impossibile
 fuit alia peccata dimitti ergo si non fuerint di-

missa debet iterum confiteri Aug⁹ S⁹o D⁹um
inimici omni a⁹mmuoso quo ergo qm p⁹ta resnat &
alys recipiat venia de pe di in sunt plures. Con-
tamen distinctione postea in eam p⁹adem qd p⁹o
fita⁹ eidem sacerdoti sufficit qd dicat qm fm uob con-
fessus & tunc maliciose p⁹ctm et hoc si confessor re-
cordat⁹ de alijs p⁹ctis s⁹ si non recordat⁹ tene⁹ iter-
um confiteri et idem dico si confitatur. Et qd in iste
quatuor casibus p⁹ de necessitate qse s⁹o ueranda
concordant omnes doc. Sunt autem alij casus in
quibus doc. ad invicem variant⁹. Pr⁹mo casus est
p⁹ obliu p⁹cti recordationem. 2⁹ casus p⁹ p⁹cti recorda-
tione. Dicunt em aliqui doc. qd qm recordat⁹
aliquis de aliquo p⁹cto mortali qd non fuerit qse s⁹o
vel qm recordat⁹ in alijs p⁹ctis q ante non fuerat
confessus de adulterio et iter⁹ qmittit et relabit⁹
in adulterium iter⁹ tene⁹ p⁹mo confessa omnia p⁹ta
confiteri. Et quando ad p⁹mo casum est r⁹o qz a-
liud non esset confessio integ⁹. Cuius aut⁹ ad
p⁹ctm casum est ratio istoz qui dicunt q omnia p⁹-
cata quatuor p⁹mo dimissa redunt p⁹ in
gratitudine. Alij dicunt q sufficit dic⁹ in g⁹uali
p⁹ alias peccasse et de nouo hoc p⁹ctm recordam
fuisse uel de nouo hoc p⁹ctm qmisse. Tertij dicit⁹
quasi medio mo dicent⁹ qd imp⁹dict. Duobz ca-
sibus p⁹ta eidem g⁹nis iter⁹ confiteri in p⁹ali
p⁹ta uero alterius g⁹nis sufficit qfiteri in g⁹uali
verbi g⁹ia aliquis recordat⁹ mo se qmisse furti-
u⁹ si aliquis fuerit confessus de furto iter⁹ tene⁹ qfiri
de eod⁹ furto in p⁹ali ut dicit p⁹mo opinio. De
alijs uero p⁹ctis sufficit confiteri in generali ut
dicit 2⁹ opinio et idem dico qm t⁹mo q istoz
opinioni p⁹ uerior relinquo iudicio meliori
ut d⁹mg⁹qz eligat qua uoluerit. Ingr⁹ G⁹o s⁹o
de sententia magis in theologia parisiens. mag⁹
s⁹o q lib⁹ co addit qm d⁹ alij casum s⁹ qm aliquis
confite⁹ et non dolet nec p⁹eniet & p⁹ta uel

de fure p'terito ut p'ponit abstinere infirmitate talis
 tenet iterum confiteri Et tunc multas rationes qd
 adducit qd hoc est una ista quia in essentialiter
 ordinat posterius non potest esse sine priori et
 multominus potest stare cum contrario priori sicut
 aliquis non potest confirmari nisi prius sit baptizatus
 baptizatus et confirmatio hinc necessarium ordinem
 Sed contra et confessio hinc necessario essentialiter
 ordinem nisi per quare ad hoc qd confessio valeat
 homini or qd contra preterit confessionem uel ad minus
 fit simul cum ea Sed in casu p'posito contra non
 preterit ut est simul cu confessione Quia eius op
 positum est simul cu confessione sicut delectatio et co
 placencia in peccato quare illa confessio nichil ualuit
 quare or qd iterum Verum est qd statuer Bernardus
 de gauanto baccalarius in theologia et quondam e
 lectus thamonen in correctorio suo contra dictum
 magistrum Gotfridum dicit qd talis non tenet iterum con
 fiteri de necessitate sed tenet confiteri de peccatis qd
 facte et de ipsa fictione et virtute confessionis p'prio
 facte et confirmationis p'prio remittunt sibi peccata
 Arguit et qd per Tannu ualere et per contra non in
 virtute confessionis facte quatinus ualeat et per in
 virtute confessionis sciende sicut contra in virtute con
 fessionis sciende delectatio et peccata et tenet doctrina
 fidei et qd et virtute confessionis iam facte Con
 fessio enim facta non hinc existenciam realem et ideo
 uirtus eius potest operari melius quod illius confessio
 quem non dominus fuit Tunc ista opinio potest uer
 uerque tamen tamen credo qd saltem talis tenet confiteri
 in generali per confessus finitatis multa peccata de
 quibus non penitebam nec p'ponebam abstinere
 per me contra de ipis et sim p'prie facere p'nam
 nichil inuncta nisi fieri eam et credo qd in p'prie
 confiteri omnia peccata bene faceret et istud in pen
 tite Raymondus in summa sua et tunc eius uideb

et isto eodem capitulo ubi quartus est casus. Capitulum octavum de confitente

Confiteo de confessione que et qual debeat esse restat
ostendere de confessore et primo quo quis dat
se hinc ad confitente. Cura quod notandum quod con-
fessor debet gerere vicem spiritualis medici in pectoris. Vnde
spiritualis egrotum sicut enim corporalis medicus accedens
ad egrotum primo mulcet eum et comparat ei se
confirmat infirmo verbis blandis salutem pollicetur
ut eger quod fidem non detegat morbum quatenus dolor
accruescat. Sic sacerdos quasi spiritualis medicus dominum
ad eum accedit pectoris quasi spiritualis egrotum dicit pectoris
allucet verbis blandis mulcet ut facilius egrotus
et pectoris detegat morbum et pectoris. Debet ergo quod
pro pectoris mouere et docere ut ad pectoris eius pectoris
hinc ut pectoris eum pectoris et pectoris. Et si est mulcet
debet etiam pectoris docere ut pectoris et pectoris pro
respiciat sacerdos faciem mulieris quod ut dicitur in malachia
facies mulieris et pectoris ut etiam respiciat que
tunc confiteo in facie quod audaciter quod fucibit
Exponat pro ac dulci et suavi alloquio dicit ipse in
ducat ad compunctionem et confessionem pectoris et of-
fendens hinc quod contulit sibi pectoris potissime in
passione quo sibi pro saluandis pectoribus voluit
tam dolorum sustineo. Inter ut quod ipse dicit non
veni vocare iustos sed pectores. Interim ostendat ei
quod illi qui plus peccaverunt sibi penitent postea
magis diligunt a deo et magis valent sicut pectoris
in dicitur pectoris et paulo magdalena et latrone qui
omnes sunt maxime pectores et quia sibi penitent
sunt de peccatis suis postmodum sunt multum et singula
et valent a deo. Exponat et pectoris et pietate
caritate et mansuetudine quibus pectoris est verum
pectoris suadent et sibi quod non verum sibi co-
fiteo quod ipse est pectoris sicut ipse vno forte plus quod
ipse et non confiteo sibi sicut hinc sicut tenentur.

Nota

loquendi et ipse nonne punitet se omni qd qd re
 uelaret pchm eius Et si forte ex omibz ist pctor
 uoluit confiteri pponat ei confessor tiorum et pe
 nam infra qd mala sunt pata pctoribus quod
 dicit dicit pctor eos qm uolunt qfite pctor qd
 misericordie pctor pctoribus Et istis dicit qd
 pctor audiat simpli qfitione ipms caueat qd pctor
 qd non ppuat nec ondat aliquid pignm abhominatiois
 quatuor mny pctor qfiteat pctor flagitiosu et e
 noxime et omnia audiat omnia mactudine et parat

Capitulum nonu de interrogatorijs faciendis in confessione

Quoniam quidam dicunt qd interrogatores no st
 sciende in confessione tamen qz cor dictum est
 plenius pctor pp simplicitate et ueracitate
 hominum Ideo aude com m d f qd sunt sciende uel
 faciende interrogatores vnd dicitur sup illum locu
 qm sine pctor qd pctor on illum lapidem dimittat
 caueat pqualis iudex qz pctor non pmpit emen
 nequitie ita no caueat amme stie Optet em qd
 stiat cognoste quidq Dat iudicare iudiciaria em
 pctor hoc ex ostendat ut qd debet iudicare cognos
 tat diligens ergo inquisitor subtil investigator
 sapient et quasi astute interroget a pctor qd for
 sitan ignorat uel uolentia uelit occultare cog
 nito ergo emme uarietate eius non dubitet
 inuestigare et locum et tempus ree quibz cognite
 asit benigno pctoris erige et semm omis pctor
 habeat dulcedine in affectione pietate et altius
 emmen distentione In uarietate hie et mita alia
 de ma ista pctor dicitur de vi quid dicit Gorge
 claus appromis est sine correctione qz interrogat
 et interroganda culpam delegat culpam qua pctor
 nestit ipse etud qm pctor uel vlti de sic uictor
 Et ita pctor ubiqz in job pctor est educendus
 sum pctor ob re tiorum manu i industria confes
 sion coluber tortuosu iugo ergo qd interrogatores
 sunt sciende in confessione vidend est de quibz st

scind et de quo ordine scindum ergo quod interoga
 rones scind sunt de peccatis mortalibus et de com
 stantibus eadem ut ergo scia de quibus interroga
 rones sunt faciende et scia que sunt peccata mortalia
 Scind autem quod peccatum potest esse mortale duplex uno
 ex natura sua sicut fornicari est peccatum mortale
 ex natura sua alio modo aliquis actus potest esse peccatum
 mortale ex intentione sicut cantare in ecclesia non est
 mortale uno potest esse mortale sicut cantare ut placeat
 mulieribus et alliciat eam ad peccandum est peccatum
 mortale Et quia inter eos humani sunt quasi infinite
 ideo de his que sunt peccata ex intentione non potest dari
 regula dari loquimur ergo de his que sunt peccata mor
 talia ex natura sua scindum ergo quod omnes tres
 gressiones preceptorum et analogi sunt peccata mortalia de
 his tamen dicitur in principio huius operis quod a
 ge de decem preceptis legum Et quidam et numerat
 ab apostolo in epistola ad romanos ut est idolatria vicium con
 naturum Iniquitas malicia fornicatio auaritia in
 quita inuidia homicidium contempus dolus malign
 itas susurratio detractio contumelia superbia elaco
 quentio malorum inobedientia impudentia in con
 tempus Et istis adiungit illos qui sunt sine affectu
 sine fide et sine misericordia et ista omnia sunt peccata mortalia
 Et hoc quod requiritur quod qui talia agunt digni sunt morte
 Nullus autem est dignus morte nisi pro peccato mortali ergo
 omnia peccata sunt peccata mortalia Sed ut de peccatis mor
 talibus possit haberi certa regula scindum quod omnia
 peccata mortalia ad septem vicia capitalia reducuntur
 Et que quid septem vicia capitalia continentur in ista
 dictione saligra videlicet nonis quod in ista dictione Sal
 gria sunt septem huiusmodi et que sunt sine peccato mortali
 Nam per istam hanc s. intelligitur superbia per a. auaritia
 per l. luxuria per i. ira per g. gula per i. inuidia per a. di
 uidia per u. uisus Dat septem vicia hec dicitur saligra
 Iste sunt male radices septem quatuor de terra et in
 via aquosa auaritia omni peccatorum de quibus ego sum dicens

Nota

84

et adiciunt et ex qualibet eorum pullulant multi rami
ut enim tradit Gregorius super Iob ex ista mala radice
supbia oritur septem pessimi rami scilicet inobedientia
factantia ypocondria contumacia timida discordia
sumptio De radice auaricie nascuntur sex scilicet prodigio
viciu fallacia pueru inquietudo conuicia cordis
obduratio De inferta radice luxurie nascuntur
octo scilicet caritas mentis contumacia inconstancia
opitatio amor sui odium diuini amor puti peruli error
sue deppatio furti scilicet De pestifera radice sic
pullulant sex scilicet timor auerit cotumelie cla
mor indignatio blasphemie De uorata radice
Gule nascuntur quinque scilicet inepta leticia stulticia
Inuidia multiloquiu ebundo sensu De sicca ra
dice Inuidie germinat quinque scilicet odium superbia
tractio exaltatio inuidia proxi afflictio invidia
De radice iniqua dardie procedunt sex scilicet malicie
rancor pupillanitas deppatio torpor erga precepta
actantia mentis inuoluntaria Iste igitur sunt septem
cum rami scilicet sunt qui in vniuerso sunt pluri et sic co
putat septem radicibus et ut in dicitur I. de quo
quinquagenario dixit helias propheta per seruum di
eb descendat ignis de celo et deuoret te et quin
quaginta tuos Ita debet dicitur confessor qd sitendo
Si pro qualibet homo dicitur I. qz loco dicitur Iste
Et ignis de celo et deuoret te et ignis pro sancti
descendat in aiaz tuam et deuoret te vtrum ho
mine et quinquaginta tuos scilicet istas radices
¶ Tunc ergo dicendum est quo sacerdos debet interrogare
De istis si enim peccator uel pro se uel pro interrogante sac
dor confitatur De superbia dicendo peccavi pro super
bia sacerdos debet interrogare de modo dicendo pro
quem modum fusti superbus fusti unquam in obediens
mandat maiorum tuorum sicut entie uel plati uel
pauentiu uel domini uel regni et hoc super conditione
prope que semper debet inquiri Et si dicat quod pro
interrogat quibus mandatis et quo et quocumque et que

et quod et ubi et que circumstantie ut domus est sicut
momentibus potius consideranda. Deinde dicitur quod
interroget iactasti te aliqui de bonis collatis tibi a
deo siue sunt bona nature sicut pulchritudo for-
titudine aptitudo nobilitas et similia siue sunt bona
fortune sicut dominie et denarii agri possessiones
et alia bona temporalia siue sunt bona que sunt sicut
sapia scientia eloquentia virtutes et similia. Debet
dico fuisse unquam elatus in merito tua uel gloriatus te
unquam in pulchritudine fortitudine aptitudine
nobilitate dominis et scientia eloquentia et virtutibus et
ceteris alijs bonis collatis tibi a deo. Ita quod non habueris te
coram deo pro huiusmodi bonis tibi collatis sicut
et quatinus habueris uel credidisti ualere ex meritis
tuis et non ex gratia diuina uel pro ista credidisti plus
ualue quam alij ita quod contempneris dicta uel facta
aliorum et dedigneris esse equalis eis. Si dicat quod sic
interroget quoniam et quo. Deinde interroget ad-
huc ut quid uere et honorare et alijs fuisse un-
quam opposita ita quod ostendat ex tunc scire et
conitare et interius retinere malicia et iniquitate.
Et si dicat quod sic interroget quoniam et quo et sic
de alijs deinde interroget enim inquit quod honorabatur
vel promouebatur a alijs monisti unquam contentiones
discordias inanimata uel in uilla uel in societate
uel in collegio et si dicat quod sic interroget enim si mala
sunt deinde percuta et quo quod omnia illorum ipse tenet. De-
inde interroget inquit propter subiam tuam ne uideret
superbia illis fuisse propter inuentionem contra uerita-
tem et iustitiam et scientiam tuam uel apostolus tamen uel
uerbum tamen et si dicat quod sic interroget enim si aliquid
dampnum est quod percuti quod sic ipse tenet. Deinde
interroget enim presumptisti unquam facere quod excedit
uirtus statum et conditionem tuam et tuorum et si dicat
quod sic interroget enim fuit ne aliquis lesus uel damp-
nificatus ex hoc quod si ipse tenet et ita potest ista
pessima ratio superbia euelli de corde peccatoris. Eod.

modo dicendum est de radice auaricie qz p pctor q se
 vel ad pador interrogat confitetur de pto auaricie
 Interrogat enim de mo dicendo fisti unquam fraud
 uel falsum vel dixisti unquam mendacium uel peyorasti
 in emendo uel vendendo uel commendo vel aliquid ali
 contractum faciendo et p dicit qd p interrogat en q
 fraudem uel falsam si ipse non pferret sibi ad istud
 em habend pro regula gnali qd mite interrogari
 omibz non descendit qd esset ad palia pta uel ad
 ptales commstancias pctor qz forte mlti ptales
 interrogaciones dicitur qz ostenderent eiusmod
 et mlti pctor qz qm ipse uel suum cogitare
 et ideo semp interrogat in pta gnali Dicendo sicut
 dictum est fisti unquam fraudem uel falsam et p dicit
 qd p interrogat quo et quare et quibus modis et con
 quos et quomodo et in quibus casibz Et pnd interrogat
 enim dicitur unquam p auaricia tua imple ppro
 opa me et pferret ea sibi Dicendo vidisti unquam
 aliquem efficiens em non dixisti in aduic et p de
 alijs opibus meis de quibz dicit infra in 2a p tula
 et p dicit qd p interrogat enim de commstancias ut
 statim dictum est de Circa rad pctor auaricie pnt
 roget enim et de ludo futo rapina usura de quibz
 dicit aliquid infra Sequitur de fonsissima radice lux
 urie Circa qd notandum qd luxurie septē st ptes p
 est fornicatio 2a adulterio 3a stupro 4a incestu 5a
 rapina 6a sacrilegio 7a est pctor con uatua fornicatio
 est concubitus solus em soluta Adulterio est alieni
 et ori violatio Stupro est illicita uirgini d floratio
 Incestu est affinitas uel consanguinitas abusus Rapina
 est in puella uolenti de domo pns extrahere ut
 corrupta in uxorem uel concubina habeat Sac
 legem ut sic sumit est religiose uel religiose
 vel pmo ad pados ordines pctor con uatua
 multo uis vnomo qz non facit ptes et p qd fit
 in sumera et istud pnt bestialitas Et dicitur
 in lege moysi qui conuertit emm quecuqz iumento

mozte mala moztet Al homo fit qñ sua ppe si non
fuit pñs sicut mastulo in mastulo femina cu feia et
istud vocat pñe pñm zodomitici qz zodomie isto
vino laborabant Al homo fit qñ non sua vas debm
uel modo debitus licet sine pñs s qñ vñ abutit
vastulo mulier uel non cognoscat eam mo nali
Al homo fit qñ idem est agens et pñens s qñ vñ
coz impu ipm uel mtr p ipam p se et istud vñ pñm
mollitier vñ dicit dñs neq molles neq mas
culoz conuultores regm dñi possidebunt Circa
illud ergo maledictum pñm luomre caussime d
pñca pñdos mroganda ista qd non descendat m
nis ad pñclaria qñ sequent compti est tandem
qua mulieribz per mnis expressam quomiaz et
mrogacione emm d mpta q non uenerant me
risse vñ d pñtor p se uel p mrogacione sacerdot dicit
p pñca pñcl luomre pñdos mroget cu utz p
pluribus et utz pñca uel pñto fornicatis uel adul
terij uel stupri uel castus uel raptus uel pñlegij uel
pñti contra naturam Et mroget si illa cum q pñca
erat soluta vidua uel quingata uel uirgo affinis uel
consanguinea uel religiosa vñ habuit p uolencia
aut no et istud sufficit si confitens est pñca sufficiens
et intelligens Et si est pñca simplex mroget vñ
cognouit mo nali non tamen descendendo ad pñcla
ria t non mroget si cognouit ea ante uel retro et
pñca alijs et mroget etia d mo pñca Et p cog
nouit vñ uel plures nullatenus tamen mroget d
nomibus pñca mroget et d mo actum t si
semel bis uel plures De tempore de tempore pñca
et etia de loco et et d quali temptatione pñca
et vñ pñca temptationem uel fuit pñca ab ea
t utz pñca uel coacte uel coacte et q condicione
in condicionali an absoluta Et vñ pñca uel
ex libidine uel ex pñca et istud habz locum po
tissime in mulieribz et ita d alijs q magna rez co
pñca dicitur enim Et quia ista pessima rade

liquid ita extendit ramos suos qd et cooptat lictos
 lege mundum quictorū Sciend est qd impeto luxurie
 pt homo multo moris peccare Etiam mortale ad ux
 ore sua qm mundi cotinentur in his uisibus Et unq
 moris peccat cum uxore maritiq abutens Tempore
 mente loco condicoe suo Tempe i cognouit ad tpe
 menstruosoz qz si sciens hoc facit peccat mortaliter
 Et in lege ueteri madaba misit Sed quid de mulie
 menstruata nomine peccat sicut dicitur Dico qd si qm
 menstruosoz peccat debet sibi reddi ab uxore qd
 debet quatinus pt psuade ne peccat iudicando infima
 se nec patam esse pro tunc ad opus illud non tñ
 debet se dice esse in passione illa nisi constaret sibi d
 prudencia et distineone dñi qz dñi posset taurd ab
 hominacoz concupe contra ea qd dimittet ea Sz si
 constaret sibi d distineone et prudencia dñi posset
 sibi reddat et si nollat distine reddat sibi debitum ad
 dolore et amaritudine animi Tempore et si cogno
 uerit uxorem dieb festinis uel dieb seminoz uel
 dieb coionis uel tempe pucrij non tamen credo qd
 misto casu sit peccm mortale dñm tñ non tñgrediat
 limites mundum sicut dicit statim licet sint mouedi
 qd tempe tali abstineant ab actu carnali mente
 i autoneo Et rca qd nondum qd qd in pñi mente
 i moneo pt dñi acced ad uxorem dñomo ut gnet
 ab ea plem que sit ad sumum et ad culm dñi alione
 ut reddat debiti qd ab eo exigit et si cum tali mone
 accedat ad eam non solum peccat nec mortaliter nec
 venialiter ymo aueret dñmo nichil ibi aliud conti
 neat Alione qz conuulhu conuipistencia carnal et
 p talis conuipistencia manet infra limites mundum
 s qmullomo accedat ad eam nisi esset vxor sua et
 sit solum dñm veniale Si autē ista conuipistencia
 tñgrediat limites mundum ita s qd accedat ad eam
 non solum sicut ad vxore sed prout ad mulierē ita qd
 si q ab ea et aliam ita in pñi sicut ista ita acc
 dicit ad eam nam est peccm mortale loco i si cogno

eam in ecclesia vel in cimiterio uel in alio loco sacro et
in isto casu credo qd utroq; peccant mortaliter. Conditio
si cognouit ea cum condicione inhonesta et illicita sic
visum fuit qd agebat de mionio et credo si cognouit
eam qd modum instituit auct et istud est gmissum
petm in dno dno Augg vsus qui est con natura per
bilis sit in meretricis s; exorabilis in dno dno xxxij q v
adulterij. Sedm ago ista ponit pcedos formare in
rogationes suas de pto homine ita viz et dno dno
saluo ty qd non descendat animis ad pteclaria. Circa
petm s;e si pctor uel inrogationi pctor q;ficat
de eo pnt inrogare pctor p; nam blaphemasti
inquit de deo uel de sancto eius et si dicat q; p; pnt
roget quonens q;e et sic de alijs d;onstratis. Dem
inrogat dixisti unquam p; nam uba q; meliosa
proximo et si dicat qd p; que uerba et q;e et quonens
et ubi et tere quibus inrogat et si sunt in iudicia
licet p; nam p; rucius uel uerberando eum et si di
cat qd p; inrogat quis aut d;is uel laicis religio
uel seculari et sic de alijs d;onstratis p;one inrogat
et quonens iterum in iudicia et ubi et q;e et sic de
alijs d;onstratis. Circa petm Gule si pctor p; p;
uel ad inrogatione pctor confitatur de pto Gule
inrogat pctor si p; gulam sua p;git unquam semi
na eccle uel si comedit carnes in eis quae et quo
rens inebriauit se et si habet in consuetudine qd
inebriet se et p; inebrietate dixit uba stulticia et
In honesta et in iudicia et quonens dixit et quibus
et sic de alijs. Et no; s; qd dicit Grego quinq; mo;is
homo p;rat p; gulam et isti modi commo; in hys
v;bis. Exertimq; quinq; modis gula dampnet e
deute. Dum in iud quod dicit dum dendo puenit
horam. Curat de hias parat estas d;no d; d;it
sumit aude qd non erat d;no d;it. Et no; q; quod
ultim; uel ratione complexionis uel erat uel la
bor non est petm dum tunc non studio uel ar
dore uel auiditate sumit. Item p; rucius modata

maxime in duntibus quitalibus vni solent non
 est factum duno tamen non summa nimis auidia ut
 status suis obstat qz pfecta est inuencio de ebante
 Nota qd ebrietas tribus modis d' primo modo
 pena et obliuio mente istud non est pectm vbi q' i sane
 2mo d' ebrietas frequens actio bibendi hoc ut ait
 Aug' est pectm veniale nisi sit assidua qz tunc est pectm
 mortale maxime si noit vna dies vni et non vlt ap
 ponit aquam xxx di et a minus 70 d' quidam d' y
 posicio mentis et studium mectruandum et istud est
 pectm mortale xxx di ante omnia Cura pectm iudic
 si pctor confitatur d' pecto iudic vel p se uel ad m'p
 rogationem sacerdotis Jurioget sacerdos si placuit ei malum
 vel dampnum pponi et p d' plicuit sibi bonum vel
 quodcumq' et ita iudic si vniqua d' iudicia d' t' rax
 sibi imponendo ei falsum cimen vel bonum qd cur
 in eo d' m' m' d' uel occultando uel malum qd cur
 in eo augmentando uel illis qui non nouerunt
 manifestando Item quopons sunt talia et quae et
 p' d' alijs c' m' stan' y' Item si p' tat ad id uel
 t' anore uel malam voluntate p' m' o et quare et
 p' d' alijs Cura amicum i' n' roget sacerdos si potuit
 multa bona facere que non fecit d' ad q' non dixit ro
 gitare que non rogauit et multa mala vitare
 quon vitauit Item si p' negligia omisit ane admissio
 ad s' m' o et ad alia bona opa et sic d' alijs Item
 ergo doctrina istam sacerdos poterit i' n' rogariones
 s' r' u' g' e suas qz in ista v' n' o quod accepit adeo et
 p' p' i' e' n' a docebunt eum magis quod aliqua lectio
 Verum qz i' n' o conditiones p' p' u' a' r' i' a' u' d' e' s' u' n' t
 i' n' t' r' o' g' a' t' i' o' n' e' s' p' d' o' m' y' t' a' v' i' t' a' t' e' m' c' o' n' s' i' t' e' n' s' d' e' b' i
 sacerdos v' a' r' i' a' e' i' n' t' r' o' g' a' t' i' o' n' e' s' v' n' d' e' p' i' c' o' n' s' i' t' e' n' s' p' i
 r' e' l' i' g' i' o' s' i' i' n' t' r' o' g' e' t' d' t' r' i' b' u' s' v' o' c' i' b' u' s' r' e' g' u' l' e' s' c' i' l' i' c' e' t' o' b' i' a
 p' a' u' p' t' a' t' e' et castitate i' n' t' r' o' g' e' t' e' n' i' m' d' e' o' b' s' e' r' u' a' t' i' o' n' e' s'
 r' e' g' u' l' a' r' i' u' m' et p' o' s' s' i' u' e' d' e' d' u' o' d' o' m' i' a' b' u' s' i' o' n' i' b' u' s'
 c' l' a' u' s' t' r' i' q' u' i' b' u' s' f' r' e' q' u' e' n' t' r' e' l' i' g' i' o' n' i' s' s' t' a' t' u' s' c' o' r' r' u' p' t' i' s'
 et s' i' m' i' l' i' t' e' r' p' r' e' l' a' t' i' s' n' e' g' l' i' g' e' n' s' d' i' s' t' i' p' u' l' i' s' m' o' n' a' c' h' i' s'
 i' u' u' e' n' s' o' t' i' o' s' u' s' s' e' n' s' u' o' b' s' t' i' n' a' t' i' s' m' o' n' a' c' h' i' s' c' o' n' s' i' t' e' n' s'

monachis seu canonicis regularibus causidicis habitibus
propter abusus ex quibusdam rationibus in clausura libere in
caplo et ipsius in clausura in reuerencia circa alia
Et per ista et similia obsequia regularis con
fessor debet per formae interrogaciones circa cer
tiores peculiares sciende sunt interrogaciones de sy
uonia de negociacione et alijs qd pertinet ad alia
tutiam et si habet administratione uel beneficium
interrogetur de dilapidacione bonorum uel si ex
pendit in malos usus bona ecclesiastica Item de
iure diuini officii et hoc canonice de ppter
coronam et hinc cognuente ut dicit pfecte et
completis officio suo diuini Item interrogandi
sunt de honore de uenacione et uigilantia de
ludo aliorum et si est in pccatis de aduocacione et
similibus de quibus solent seruari pccata Circa
pccatos interrogandum est de iusticia Circa
similes de rapina Circa mercatores et alios of
ficiales artes mechanicas excentes de fraude
de dolo de mendacia de pccato de furto et simi
libus Circa burgenses et ciues quod de usuris
et pignoriibus Circa rusticos et agricullos de in
uidia et furto maxime de aduocacione et pccati
rius tributa et census Et est sciendum qd licet
forma qualis supposita sit obseruanda in omnibus
tamen per forma diuersa pccatorum et officiorum stu
diorum et pccatorum circa pccata diuini resistend
sunt istis interrogacionibus si confitens est persona
simplex Interrogat eum sacerdos si sciat per animum due
malicia et ordo in deum et si sciat se signare et pccata
instruat eum uel moneat eum ut addiscat uel en
deum interrogat eum si temptat aliquid temptacione
et qualiter et quo se habeat in resistendo et docat
eum modum resistendi si quis temptat de superbia
cogit de humiliare filij dei qui humiliatus semetip
satis obediens usq ad mortem Cogit etiam
de casu diaboli qui propter superbiam suam de paradiso

cendit in infernum et de angelo dyabolus factus est
 Si tempore de Avaricia cogitet de brevitate vite
 et vanitate mundi et quod nichil sit in appatu de om-
 nibus divitiis suis Si tempore de Invidia cogitet
 de morte et qualiter erit caro post mortem cogitet et
 de penis inferni et de gaudiis paradisi et infra talia
 debet eis ostendit et docet hoc facto recolligit et
 repetat in generali confessione suam dicens anima
 tu fuisti confessus peccata ista et audit ei gratiam
 peccatorum mandando eum ducere et inducendo ad lac-
 rimas et compunctionem et contritionem Et adhuc nihil
 valet si sacerdos ostendat vultum dolorosum et lani-
 mabilem pectori sicut legitur de beato Ambrosio quod
 quod aliquis confitebatur sibi lacrysum suum ita amare fle-
 bat quod confitente quatuordecim abstinentiam ad fletum
 et lacrimas provocabat sic debet facere sacerdos
 ut per peccatorum verendam ductus humiliter ut lacrimas
 ad movendum lacrimas exorat penitentem et ideo primo
 ope caueat sacerdos quod non adulet alicui in confessi-
 one immo quod humiliter sit magna vel ualde modica pro-
 moneat et corrigat eum ducit caueat tamen ne
 nimis exasperet uel quod non sit nimis durus uerbo
 Sed si peccator bene vult confiteri et penite promittit
 sibi veniam de peccatis Ita quod semper peccator recedat
 consolatus ab eo et ista recte pacta faciet sibi confes-
 sionem qualem mouens quod si recordat de aliquo
 peccato mortali recitat ad confessionem et per ampo-
 sita prima absoluat eum in nomine domini Ita tamen quod
 si sit excoicatus maiori excoicatione nullomodo ab-
 soluat eum donec sit ab excoicatione absolutus Et
 quia sunt quibus doctrina quibus hinc tamen aiaz per
 absoluat a maiori excoicatione Deo tamen pa-
 dat ad absolucionem de peccatis absoluat eum ab illa ex-
 coicatione dicens auctoritate quibus si nichil
 absoluo te a vinculo excoicacionis per quod maneris ista abij-
 ptuacionem peccatorum Et postea absoluet eum a peccatis
 obliuiscit et confessus Et ponat aliquis sacerdos hanc

habet aliquos prochanos surdos uel mutos uel caecos
vel furiosos uel demoniacos et forte sit istos in peccato
mortalis quid faciet de istis Si autem moueat surdus
ad penitentiam non potest quia non audit si mutus non potest
confiteri Et si aliquis talium sit penitus non potest uide
signum uel mutus nec et per lege furiosus non est
capax rationis nec curam demoniacus Dico quod sacerdos
debet facere posse summi ut eos inducat ad penitentiam
et contritionem secundum quod est possibile si uerba uel scripta
manibus uel signis et aliis aliis modis quibus po-
terit et non potest orat ad deum et faciet orare pro
suis ut deus illustret corda eorum ad penitentiam et cum
nichil obmiserint de contritionibus non compen-
tabitur sibi Cuius autem sacerdos debet se habere ad infir-
mum qui amittit loquelam et non potest confiteri uide
ibi tractatu de Eucharistia c. xv Capitulo
de peccato clauis et effectu confessionis

Quia supra cum de effectu contritionis agendum
dictum est quod peccata in contritione dimittuntur
Dubium existit quod dimittit sacerdos uirtute cla-
uicis in absolutione cum non dimittit culpam quia
illa ut dictum est dimittit in contritione nec curam
penam quae adhuc postquam absoluitur est remanet ob-
ligatam ad penam Circa istam materiam istud videtur michi
dicendum iste enim qui accedit ad confessionem aut
est perfecte contritus aut non Si est perfecte contritus tunc
deus uirtute contritionis remittit sibi peccata itaque
aut quod accedat ad confessionem invidiam est culpa
Si autem non est perfecte contritus tunc uirtute con-
fessionis ista in peccata contritus reducit ad perfectior
ita quod deat ut sit uirtute confessionis contritus co-
tritus et uirtute contritionis remittit sibi peccata quantum
ad culpam Notandum tamen quod de peccata in contritione
uel confessione dimitti intelligendum est deum di-
mittit peccatum non contritionem uel confessionem Unde
Ambrosius et post de penitentia di. i. uerbum de peccato
culpa dimittit Et Augustinus post de consensu di. i. nemo

89

tolle peccata mundi missi solus deus qui est agnus tollentia peccata
mundi tolle autem et dimittendo quae facta sunt
et adimadone fiant et produciendo ad vinctum ubi fuit
non possunt quod autem de solus christus non excludit
patrem et filium et spiritum sanctum quia in divinitate opera sunt
Et istud verbum est quatuor ad opera quae sunt ad christum
quod ergo facit tibi claves vel absolvo sacerdos
Dicens quod aliqui dicunt quod deus mundat animam a
macula culpe et sacerdos absolvat eum a vinculo pe-
ne et tunc facit quod non intelligo istos non enim video
quod aliquis postquam mundatus est a macula culpe
mortalis sit obligatus penae et tunc cum ista penam
non debeat nisi peccato mortali Si ergo deus mundat
animam in contritione a culpa mortali absolvat eum
et per quos a vinculo penae et tunc Et ideo dicit aliqui
quod quantum peccatum in contritione dimittat et quantum
ad culpam et quantum ad penam et tunc tamen
peccator adhuc remanet obligatus ad duo scilicet ad con-
fiteendum peccatum et aliquam satisfactionem pro
peccato faciendam Ideo sacerdos iure claudit absolvat
eum a vinculo quo tenebitur ad confessionem et ligat
eum ad satisfactionem Et sic de sacerdos solvit et li-
gare iure claudit quantum visum sit quod peccator sit ob-
ligatus ad illa duo non videmus tamen quod forma
istorum forme absolutionis sacramentalis possit huius
verificari Non enim dicit absolvo te a confessione
sed dicit absolvo te a peccatis ergo forma istam videmus quod
aliquo modo absolvat eum a peccatis Et ideo dicunt
aliqui quod peccator per peccatum non solum est obligatus
deus quem offendit immo et ecclesie cum peccando se
subtrahit Et ideo quantum in exterioribus rationabiliter
deus adhuc tamen remanet rationabiliter ecclesie et
rationabiliter ecclesie in confessione confitendo scilicet illi qui
est rector ecclesie et licet istud sit visum non tamen videtur
sufficere cum claves non solum per se extendant ad solvendum
vel ad ligandum in exterioribus immo et in interioribus Dicunt autem
alii quod quantum ligaverit super terram etc. Et ideo di-
cunt aliqui quod sacerdos iure claudit non facit aliquid

magis solum ostensum videtur quod absoluitur. i. absoluitur
ostendit in quibus dicit absoluitur te est sensus. absoluitur
ostendit te et isti videntur fundare dictum secundum inducitur
Ambrosius dicitur sacerdos quidem officium suum prohibet
si nullus pro iura daret. Sed dicitur minister pro iura
attribuere clauibus et ubi Ambrosius contendit
est quod sacerdos nullius pro iura daret auctoritate
si tantum ministraret. Et ideo dicitur aliqui quod sacerdos
iure clauibus absoluit a culpa si uenerit ad dno
confitens non ponit abicem et absoluit a pena pur-
gatorij cuius peccator erat obligatus non ea relaxatio
si quiritudo et hoc sub condicione si explet penam
iustitiam et ita quod si penam iuncta est condigna absol-
uitur a tota pena purgatorij et si non est condigna
non absoluitur a tota sed a tanta et ideo si moriatum
expleta penam condigna non progetur a purgatorio. Si
autem penam non fuerit condigna uel si fuit et non
compleuit eam iudicia ista expleat eam purgato-
rio. Et ista opinio videtur michi rationabilis. Alij dicunt
quod cum omne peccatum mortale sit offensiuum diuine bo-
nitatis que est infinita debita pena peccati mortali
est infinita et pro quibus uinculis iuris imperationa-
bilis sit imperationabilis nobis in quantum. Verum autem
clauibus omnimoda confitendi passio que dat efficaciam
omnibus peccatis et que sunt sufficiens ad satisfacienda
pro peccatis totius mundi unde secundum hanc uiam uirtus cla-
uicium est quod uirtus cuius uirtus confitendi passio. et
in omni uirtute pro satisfacienda pro peccatis quod non faceret
autem unde arde quod uirtus pro. in imposita pro penam a
sacerdote est efficacius ad satisfacienda pro peccatis quod
si aliquis dicitur tenens uirtus pro seipsum quod illud habet
efficaciam a passione et illa a uirtute dicitur et ista
opinio est multum rationabilis. Capitulum vi de sigillo
confessionis

Confessionis sigillum debet ita esse secretum
quod nullomodo nullo pacto pro nulla re debeat
12

ymo pados ante debet sustine quatinus poud
 et mortem quod reuelat confessione nec ualona
 si pro nec unum nec pigno Et hoc dicit Greg et
 habe d pma di vi e pados vbi dicit pados an
 omnia caueat ne de his q a confitent pta sua alim
 reatet qd ei confessus est non pinguis nec vneis
 neq qd absit pro aliquo scandalo nam si hoc fecit
 deponat et omnibus diebus vite sue ignominiosq
 pegrando ppat Item d pe et re e ois vtrimp
 pous Caueat ois pados nec uat a pigno uel
 aliquo quo us mo pdat aliquatimis ptem Et
 si prudenciori consilio condigne illud caute absq
 ulla expressione requirat qm qm impnali iudicio
 pbi dicitum psumpsit reuelare non solum a paca
 dotali officio detrimens supponsum vtz ad agenda
 pnam in cito monasterio detrudend' ita qd m dene
 tali ista instruit confessor de hoc quid age debeat et
 a quo caueat Si em pados in confessione oia re casu
 sup quo non possit bi compule q fitent d' sup hoc
 compule pericore se ut vidat quid age debeat sed p
 qua forma reuelabit istud ptem q alter confessus
 est sibi Credo qd sub ista p talis casu pta et acudat
 quid esset faciendum uel si aliquis confiteret d' isto
 pto quid esset sibi consulend' Non autem ut credo
 debet dicit ego audim istud in confessione qz d' d' d' d'
 p' mentit' qz ipe non audim ut ipe ymo ut d'
 carnis tenens locum d' Et multo minus d' d' d'
 quidam confesse est michi illud qz dicendo sic inge
 nerali et impliare reuelat confessione Et est qz
 confessio facta fuit do et non sibi nisi ut teneat lo
 cum d' d' pone pados sup emon qd audim in co
 fessione iudic' mro stem compellit' Inue quid facit
 Si dicat reuelat confessionem si negat pmit
 Dico qd si solum stat p confessione ipe d' Inue se nichil
 sive de ma illa sup qua interrogat nec pmit qz ipe
 nichil sit quam bene stat illud a me sibi fuisse

confessum uestre tamen vtz confitens inconfitendo
dixerit vtz uel falsum et io uere p^t Inuicem se nichil
stare Sed quid si iudex erit auullosq et interrogabit
eum p^t Inuicem vtz audiret aliquid de tunc
illo de quo agit Dicend^o qd^o iurare non ligat non li
gat enim ad dicend^o aliquid de ma^o ista Cum em^o In
tamen non fuit Inuentu ut esset dicitur mag^o
tate extra de hinc Inuicem in c^o quanto in nullo qd^o
fit contra mandatum dei est obligatus s^o con^o illud
Non falsum testimonium dicit. nullum Inuicem ob
ligat ad hoc vnd^o talis licite p^t Inuicem se nichil au
diisse et intelligat qd^o nichil audiret ut ho^o vtz p^t
modum quo debeat testificari Vltimus p^tone p^tdos
p^t confessione sit alique hereticu^o in p^tcha sua et
alibi qui alios inducat ad heresim quid faceret iste
p^tdos Raymundus in summa sua vtz dicit in casu p^t
q^o confessionem posse reuelari Et ratio sua est qz talis
non suat fidem ad p^t hereticu^o et infidel^o et io tali
non est fides suanda p^t q^o noli Salua tamen
reuerencia Raymundi mag^o vtz michi consona est
tari opinio alia qua^o ibi P^t Raymundus tenet s^o
qd^o sacerdos non debet reuelare confessione istius s^o
adire ad ep^o uel inquisitore Et dicit custodi et
vigila sup^o oues tuas qz lupus est in grege Et dicit
Raymundus q^o iste q^o infidelis non est ei fides suanda
Dico qd^o non reuelando ita confessione non suat
fides homi^o sed deo qui fidelis est moribus vne sine
Sed mag^o confitens p^t licentiae sacerdotem qd^o dicit
illa qd^o dixit sibi in confessione Dico qd^o confitens b^o
p^t facere qd^o illa que confessor sit ut deus fiat ut
homo dicendo s^o q^o confessione illa que dixit sibi in
confessione et sic confitens p^t illa dicit q^o quo
audiret ea q^o confessione Sed inquit sufficit
qd^o confitens dicat confessori ego de vob^o licentia
qd^o dicat ea qd^o dixi vob^o in confessione uel qd^o re
p^tlet sibi omnia q^o confessione Et ratio sua que

occurrit quatinus admodum est ista. Quia in iste qst
 de necessitate facti nullus potest dispensare nec et papa
 de quo magis videtur si tunc in e partibus qd est de
 necessitate confessionis sacramentalis ut diffusi pbat
 io nullus potest con hoc dispensare Und nullus potest licetate
 q ca qst in confessione reuelentur ad hoc qd re
 uelentur qd qd strant alie quam p confessione Ex hinc
 p qd p aliquis strant aliquid p confessione p illud
 reuelat et sup illo testificari como qd pnt p confes
 sionem Non dnm em q p gillum confessionis directo
 et p rmpalio respicit pta utz qd dicit tali omis
 vniuersis pnt ubi d caueat omo pntes no uerbo
 aut signo aut quouis alio mo pndat pctm p con
 sequenti tu et qd am congruitate respicit alia
 et hec de confessione sufficiant // Tractatus 39
de pte de expeditiois

Expediunt p di grauij duabus pabus pme qd tce
 et confessione de q s de satisfactoe agendum
 est Circa quod consideranda sunt sex p rmo
 quid est satisfactio et in quibus consistit 2o de elemo
 finia q est p rma p satisfactiois 3o de p rmo q
 et 2a p rmo de orone q est 3a p rmo de mensura
 satisfactiois 4 q p rmo q componenda p rmo q
 p rmo de orone vniuers p satisfactoe p rmo alio // Capm
 p rmo q p satisfactio et quibus d fieri

Satisfactio sicut Greg est p rtoz causas qd et
 orz suggestioibus additum no indulgo Ita qd
 mista d offimoe tangunt duo q due esse in
 omni uera satisfactioe Sicut em bona et completa
 medicina debet esse curatiua infirmitat p rtoz et
 p rtoz curatiua respici futuro Ita satisfactio debet esse
 in remedi p rtoz p rtoz et in cautelam futuri p rtoz
 tangit am d p rtoz causas qd sicut qd dicit
 suggestioibus respici et medicina p rtoz quomodo
 dicit esse appropiata firmitati et ordinari dicitate rei
 infirmitate teste bto Jeronimo qui dicit medicina cuius
 libet morbo est adhibenda non em sanat oculid
 qd sanat calcanem Et sicut qd dicit bto Jeronimo

in prima Canonica sua Omne qd est in mundo q
est concupiscentia carnis aut concupiscentia oculor
aut superbia uite Et vult dicit qd tres radices snt
omni peccato s duarum q dat intelligi p hoc qd d
concupiscentia oculor iniquitas dat intelligi p a
hoc qd dicit concupiscentia carnis Superbia que
dat intelligi p hoc qd dicit superbia uite Idcirco q
tres radices peccatorum ordinantur tres partes satisfactionis
s elemosina q ordinat contra auaricialem inuidiam qd
ordinat contra luxuriam Oratio q ordinat contra
superbiam et p se sunt tres partes satisfactionis s ele
mosinalem inuidiam et oratio et de istis tribus p ordine
est agendum et primo de elemosina // Capitulum 2m
De elemosina

Item varia et diversa de virtute elemosine a philosophis
et doctoribus sunt scripta Tamen ille sanctus
Iobias breui sermone compendit dicit Ele
mosina ammad a morte et a peccato liberat et non
parietur eam ore inuocabitis Elemosina autem est
triplex Prima consistit in cordis continentia qd s
aliquis se offert faciendo deo de quo heret in psalmo
Sacrificium deo spiritus contribulatus cor contritum et humi
liatum deus non despicies Et de ista elemosina
dicens Sapiens iniquitate tue placens deo Et ele
mosina p dicta non est pars satisfactionis Vnde qd
p nre gratie pme re idem satisfactioni p vult d
qd pme sunt tres partes s continuo satisfactio et confessio
Alia est elemosina q consistit in compassione penni
miquatim q patitur aliens miseris sicut omnes
Et de ista dicit Job ab initio conualuit me in misere
tano et ab utero matris egressa est misericordia
consistit in largitione manuali qd s aliquis exhibet
alioni aliquid temporale sub prelo p denu et ista
intenduntur hic Et de hac dicit Saluator in lucia
Date elemosinas et ecce omnia sunt munda vobis Et
Ambrosius p se fame moriens et in pannis
condisti Et sub ista elemosina continetur p ptem
pa imperio dicitur de quibus dicitur in lucia

ptiula s̄ quatinus ad m̄m̄ ita elemosina q̄ p̄d̄m̄da
 sunt q̄tuor. 1° de quo debet fieri elemosina 2°
 a quo debet fieri elemosina 3° cui debet fieri elemosina
 4° de quo debet fieri elemosina De quo debet fieri
confessio elemosina

Omnissa illa distinctione de necessario et superfluo
 que ab aliquibus doctoribus fit. Dicendum qd̄
 in hoc concordant omnes doctores qd̄ de alieno
 nec de illicito acquisito non debet fieri elemosina. Vñ
 Theobaldus ostendens filio suo de quo esset elemosina
 facienda dicit honora dnm̄ de tua p̄ba de tua dicit
 non aliena. Et Gregorius. Non est putanda elemosina
 p̄ paup̄ibus d̄ponere qd̄ ex illicitis rebus acquiritur.
 Nō videtur tamen ita hoc qd̄ illicito acquisito p̄ esse
 tribus modis. Sunt enim quedam illicite acquisita in
 quibus non t̄ssit dnm̄ si tamen competit repe-
 titio ut in usuris sunt alia in quibus t̄ssit dnm̄
 et non competit repetitio ut in p̄tina uel in rebus
 acquisitis solystronatu uel meretricio s̄ p̄ p̄m̄is
 duobus casibus s̄ q̄ non t̄ssit dnm̄ uel si t̄ssit
 competit repetitio non p̄ fieri elemosina s̄ p̄ q̄ d̄
 restituenda modum qui ponet infra. Unde de acq̄-
 sitione facta rapina symonia non p̄ fieri elemosina.
 Et hanc distinctionem p̄bat Ambrosius p̄m̄ q̄ vñ
 non sane in fine sed quid de his que acquiruntur
 ludo alee uel tavilloz uel quocumq̄ alio ludo p̄
 fieri elemosina. Dicendū qd̄ intelligo hoc qd̄ loquor
 de ludo qui fit causa peccati uel reprobationis qz talis
 ludus est licitus solum qd̄ sit honestus et debet con-
 stantius iustitiz. Sed loquor de ludo qui fit causa in-
 pediat qui est omnino et simpliciter illicitus enim in
 eo concurrunt multa p̄ta. Primo est ibi desiderium
 lucrandi esse cupiditas que est radix omni maloz.
 2° est ibi voluntas p̄oliandi proximum esse rapina.
 3° est ibi usus magna s̄ p̄ p̄m̄ non solum in
 anno uel in mense sed eodem die. Et multiplicat
 ibi mendacia et uerba ociosa et vana. 4° est ibi
 blasphemus esse heres. 5° est ibi corruptio

multiplex p[ro]p[ri]etas quilibet app[ar]et s[ed] q[uo]d ibi
standalum bonoz Octavo contemp[er]at p[ro]hibicio
sancte miss[ae] eccle[si]e Nono est ibi amissio t[em]p[or]is et alioz
bonoz que illo t[em]p[or]e h[ab]ere n[on] facit Et quibus
sibus p[er] quam p[er]tinet q[uo]d talibus ludis. Et aut Et
de pena cl[er]ic[or]um q[uo]d talibus ludis vacant legitur
in canonicis ap[osto]loz sic Ep[iscop]us aut p[re]b[ite]r aut diacon[us]
al[ia]e aut e[cc]lesiastic[us] d[omi]n[us] aut d[omi]n[us] a certe d[omi]n[us]
n[on] Subdiacon[us] aut lector aut cantor similia
faciens aut d[omi]n[us] aut a co[m]mune p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
q[uo]d illud q[uo]d in ludo acquiritur illi acq[ui]rit s[ed] n[on] q[uo]d
p[ro]p[ri]etate rep[er]it d[omi]n[us] quid d[omi]n[us] q[uo]d non s[ed] ille q[uo]d
lucrat[us] est d[omi]n[us] illud paup[er]ibus erogare ar[bit]r[ar]i q[uo]d
Non sane om[n]i t[em]p[or]e utat[ur] ex p[ar]te d[omi]n[us] me
lior est condicio possident[is] Alij d[omi]n[us] et facit d[omi]n[us]
d[omi]n[us] Canoniste q[uo]d p[er] rep[er]it et p[ro]p[ri]etate d[omi]n[us] aleatoribus
lego vltima in fine Et dicit g[ra]tia constitutio q[uo]d
usq[ue] ad 1 annos p[er] rep[er]it Et s[ed] ip[s]os d[omi]n[us] acq[ui]rit
in ludo non p[er] se d[omi]n[us] elemosina s[ed] p[ro]p[ri]etate et con
cordat om[n]i co[n]t[ra]ct[us] et quasi om[n]i theologi di
cunt q[uo]d distinguend[us] est quia aut aliquis lup[er] de
lucrat[us] et p[ro]p[ri]etate non coacto p[er] aliquem
et tunc p[ro]p[ri]etate non p[er] rep[er]it q[uo]d amittit Sed ille
qui lucrat[us] est tene[re] illud d[omi]n[us] paup[er]ibus Si lucrat[us]
est tene[re] restitue[re] in iudicio aut tunc lup[er] attrac
tatu[m] p[ro]p[ri]etate vel in optimitate alterius et tunc p[ro]p[ri]etate
amittit p[er] rep[er]it Si lucrat[us] est non tene[re] restitue[re]
s[ed] q[uo]d lucrat[us] est d[omi]n[us] paup[er]ibus erogare p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
p[ro]p[ri]etate in ludo et est satis conp[ar]at[us] rom[ani] et c[on]t[ra]ct[us] Non d[omi]n[us]
tamen q[uo]d sunt aliqui p[ro]p[ri]etate quibus p[ro]p[ri]etate tene[re]
quis restitue[re] quidq[ue] lucrat[us] est ab eis in ludo ut si
ta[m] p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate om[n]i p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate cap[er]e si findi
et p[ro]p[ri]etate et qui morbo p[ro]p[ri]etate laborant q[uo]d tales reb[us]
suis p[ro]p[ri]etate non possunt Ideo d[omi]n[us] eis tunc et cu
tatores p[ro]p[ri]etate de monachis et ceteris religio[s]is
et filijs familias qui non p[ro]p[ri]etate ab iustente vel q[uo]d
a iustente Et d[omi]n[us] que non h[ab]et res p[ro]p[ri]etate factuales

et et administrator reru ecclesiasticarum q pauperes sunt et
similibus Nam ut talis perire administratio in compli-
tione reru et facti sit culpabil et viciosa restituenda est
Nondum a qui amittit ea in ludo sit tutori uel curatori
vel dno uel marito uel monasterio uel eccle uel patri

¶ Cuius pot fieri elemosina

Elemosina em pot fieri quicunq est sui sui et habet
dnum uel administratione aliquor bonor equalit
Nunq ergo monachus uel aliqua alia religio pot
faci elemosina Dico qd talis ppona a hz administrator
aut non hz Si habet administrator pot et dz quid qd sup
est pbi in necessitate ecclesie uel caus pns est expens
Dicitur tbro Bernardo bona ecclesiaru pauperu sunt Et
quidq amittit eccle pter dictum et uestim retinet
totum est furtivum et rapina Sz si non habet ad-
ministratione a dno filio meliori iudicio qd non pot
net debet fieri elemosina imp de prelati sui p curia licet
et obtenta ab monacho em non pot tractat et vilita-
tes monasterii sui imp de prelo abbate vbi q i mortu
de consp di v non oz Et hoc intelligo imp illegum in-
diget elemosina sit in extrema necessitate ostentat
i indiget ad morte qz in isto casu debet pbi dari ele-
mosina s pt Esto et q platus exp se inlyborer pbi
in tali casu eis homo te ex proprio di subuenire suo
proximo huz illud Ambrosii pape fime moriente etc
Et et in tali casu oia sunt sua vbi di pait huz slo-
tame qz monachus non hns administratione de p-
cepto abbate vadat ad aliquam peregrinatione uel ad
studium sine aliqua distinctione pot dare elemosinam
nam eo ipso q platus dicit pbi licentia standi in stolis
uel eundi ad peregrinatione vbi pbi dicit licentiaz
facendi oia que honesti stolaris et peregrini solent
faci ita tamen qd madrate faciet quibz eund dz se con-
formae moribus illoz aut quos vivit Sz iniquis
vbor pot fieri elemosina sine licentia vici Dicitur
qz qvbor her res pafertales i qvrias pter dnm

ex mulieria periculum quasi castroque est parquisiuit ex
 facta uel alio artificio honesto Intellige et nup uideat
 pauperem in extrema necessitate constitutum De filio
 etiam existente ad pugnaciam uel studio queellige per
 dicitur De monacho et militemus suus uel ancilla
 ut facere elemosinam de rebus duorum nisi forte fuerit
 eis quibus admittitur bonorum dominis quod tunc possit
 fieri moderate si sciret quod duo non displiceret re
 debet dari elemosina

Elemosina non debet dari nisi indigentibus et hoc
 sonat nomen elemosine de enim elemosina sunt quod
 dicit Eberhardus ab elois quod est imperi et moysi
 quod est aq quasi misericordiam et indigentiam aq horum
 qui petunt elemosinam quida petunt quod ex debito sunt
 religiosi mendicantes qui predicant et celebrant cot
 tidie pro benefactoribus suis et isti domino offerunt eos hinc
 istud offerunt sicut cibis aliis proferend Et dicitur ista
 petunt quasi ex debito quod non solum dant eis temporalia
 immo et spiritualia accipiunt ab eis unde supponit talud
 de apulo Si spiritualia uobis penia seminamus non est
 nisi temporalia et metamus uia illi petunt tantum
 pro uita sua sustentatione sicut isti pauperes qui medicant
 et nullo modo aut homo pro omnibus dare non potest
 Si pro omnibus dare tunc debet dare omnibus aliquid alia dis
 tinctione Et ad hoc inducunt exempla abraham et
 loth qui qui in domo respiciunt hospicio angelos re
 ceperunt Si enim aliquos repellerent forsitan inter
 illos angelos repulsi sunt Et in hoc casu ait Crisostomus
 Jo. Crisostomus ab hac suda et nephanda a dialo
 lica curiositate et distendi me pauperem et paupere
 non enim ex uita est quod accipis uel quibus das mer
 cedem tibi retribuimus deus sed ex uoluntate et hono
 rificentia multa uoluntate et bonitate xpi di quiescit
 stem Greg. xi q. iii q. iii nisi ubi dicit quod ex uoluntate danda
 est elemosina hoc intellige tantum de uoluntate quod dicitur
 alio notario petere quod intelligendum est nisi saturitate
 ubi negligenter inspicit et facerent de uoluntate et in

tali casu non est eis fienda elemosina ut dicit Augustinus et
pauca v. q. v. c. non omnes. Et hoc intelligas quod est
tantum ad mortem tunc enim quatuorque negligenter
iustitiam debent pati nisi forte iudex scilicet damp
nasset eos pro scelera sua ad moriendum fame. In 2o
casu ubi non potest dari omnibus pro eo quod omnes equaliter
indigent. Dicit Ambrosius non esse consideranda
sive fidem causam locum tempus modum necessitudinis
sanguinis propinquitatis etatem debilitatem conditionem
sive nobilitatem fidem quia fidelis preferendus est in
fide. Causam si duo tenentur capiti unus pro culpa
sua et alius sine culpa iste esset preferendus alii
locum quia captus siue detentus in carcere est preferendus
illi qui per se libere quocumque vult. Tempus si unus
est impotens tempus est preferendus alii qui nullam
proprietatem patitur quodum ut non totum vni deo nec sit
effundantur opes si distiterit dispensentur nisi forte ex toto
aliquis velit relinquere mundum. Necessitudinem ut magis
indigens minus indigentem preferat. Sanguinis propinqua
tatem ut propinquus proferatur extraneo. Etatem quia puerus pro
iuuene proferatur debilitatem ut infirmus proferatur
sano et debilis forti. Nobilitatem ut nobilis proferatur igno
bili. Et istud totum intelligendum est extra paribus. Tal
em condicio potest esse vna parte quia reformaretur
factum magis si pone quidam hec proinde infidelis
qui indiget elemosina et conueniens fidelis indiget
et elemosina ipse non potest subuenire utriusque si vni tui
Cum subueniet pro infideli aut conueniens fidelis. In isto
casu dicunt aliqui quia pro infideli est preferendus con
ueniens fidelis in exhibitione alimentis. Sed conueniens fidelis
est preferendus pro infideli in dilectione dicitur xxx
et c. Et fundatur ista opinio supra istud preceptum ho
noris pro in hunc et. Et in hoc intelligatur si equaliter
indigent. Si enim conueniens indiget ad mortem et
pro non conueniens esset preferendus pro alii dicunt etiam
quod boni conueniens sunt magis propinquus preferendi. Cuius
istud dicitur dicitur letor iudicio relinquatur et hoc su
ficiat. Tuomo dicitur fieri elemosina

Quia secundum philosophum inethicis modus imperio est in actu
 et intelligo de ipse moris non enim sufficit facere
 bonum nisi bene fiat. Unde precepit dominus moysi iuxta quod
 iustum est exequi. Ideo ad hoc quod elemosina sit maxima
 requiritur quod debito modo fiat. Unde dicitur fieri elemosina gra-
 tanter et letanter. Unde dicitur quod qui tribuit in veritate non
 contristatur aut ex necessitate hilare em datore diliget
 deus. 2o debet fieri letanter. Unde saluator non facit ele-
 mosina noli aut tubam canere sicut oportet facere
 et sequitur te autem faciente elemosina dicitur sinistra
 tua quid faciet dextra. 3o debet fieri habundanter et
 hoc secundum facultates dantur. Unde Thobias filii pater et
 fuerit habundanter tribue. Si autem exiguam illud exi-
 gunt imperatorem studet. Et est prudenter ut fiat secundum formam
 traditam et preceptum. Tunc dicitur fieri cum contentione. Ita
 ut si fiat pro deo non ad vana gloria. Unde prout ait Gregorius
 Unde colimus. misericordiam poterat non veniunt transitorii fauor
 gratia. Capulum in de sermone

Sermonis pars factoris est ieiunium de quo habetur in
 thobias bona est elemosina ad ieiunium. Non dicitur
 tamen quod triplex est ieiunium. Ieiunium est abstinentia
 corporis a cibi carnali. 2m est afflictionis a gaudio tpali
 3m est abstinentie a peccato mortali. Et hoc triplex ieiunium de-
 betur castigat corpus in ieiunio. 2m est ieiunium spiritus
 ieiunium a bonis ieiunium a peccato. Unde dicitur quod ieiunium
 ieiunium et non a peccatis humiliamus animas meas et ne fasti-
 loquar in peccatis ieiunium a peccato mortali. Et subdit res-
 ponsione in peccatis. Et ad hoc et contentiones ieiunium
 et prout pugno in peccatis et per iniquum tale ieiunium est
 quod eligi quasi dicitur quod non vno istud dissolue colli-
 gationes in peccatis solue saluiculos de peccatis et
 omne omnis peccati dissolue frange esurienti panem tuum
 et egenos vagos quod induc in domum tua. Cum dicitur
 in omni opere enim et carne tuam ne desperet. Et est
 non dicitur quod dicitur in ieiunio ieiunium in peccatis si peccata
 stitit in ieiunio quod ieiunium quadragesima dicitur et quod
 dicitur in noctibus ad hoc autem quod ieiunium sit in ieiunio

quatuor dnt ym qm tati sz largitas leticia hoā
mensura de largitate d' seronius qm aduacato
eras p. non ieiunares da paupibz et ieiunū tuū sit
saturitas aie tue non mar sup lucy Et Greg illd
ieiunū q'bat d' usq' ad emmanus elinofina
leuat dem illud qd' tibi subnalus altie largire ut
vnde tua caro affligit' vnde indigent p'pini caro
reuelet De leticia d' xpus cu ieiunat non eris
sicut ypoaite tristes extermat end faces suas ut ap
pareant homibus ieiunates De 3o s' de hora scōd
qd' hora quediendi in diebus ieiuniorū est hora nona
uel octida Ita tu sim qd' dicit Thomas in quarto suo
non oz mppite astralabud s' sufficit qd' non omnis an
tipe' notabile hora vnde le m' p'ima regu qd' Jo
nathas qm antiochus hora ad iudicatū fuit morti
De quarto s' de mensura scōd' q' ieiunās d' quedi
nitim sobrie vnd dicit b'ris petrus sobrie stote
Et sobrietās attendit' tam in qualitate cibi q' in qua
titate s' in qualitate quidam ut non quediunt' abia
phibita sicut carnes uel lactesima Et simile non q'
zant' abia exquisita uel exquisito mo pata vnde
d' hoc d' me de interrogacionibz fideis in confessione
Sobrietās et attendenda est in quantitate ut non su
mat' obus iniquatim sufficit quantitate ad sustenta
tionem Supfluitas et cibi multa mala facit qz p
uocat ad luxuriam et omne bonū opus dissoluit In
in figura huius le' in quarto libro regē qd' iab' s' ar
d' in qm imp'at' p' m'cep' coquo' p' quem intelligit'
ventris iuglunies d' stru'it' p' m'cep' q' h' m' y' quos
intelligunt' virtutes aie fidelis Aug' mens auidi
tate aboz lassata p' dit oronū virtutem scōd' et qd'
ieiunū debito mo ob'uat' t'ra bona facit p' rimo
eud' eleuat ad contemplanonē d' m'ior' 2o rep'nt
stimulū carnalū vicioz 3o imp'nat' g'ram v'itū
et celestū p' m'ior' Et ista t'ra tangunt' iustitiae
q' contra m' d' ragesima qd' p' t'ra Cui corpali ieiunio
vno comp'nt' quantū ad p' m' m'ente eleuans q' d'

ad hunc virtutem largiens et premia ad hunc hunc
quod seminum autelligunt omnes afflictiones corporales sic
vigilie pugnatoris flagella et similia Caplm. Et
de oratione

96

Oratio q est p satisfactio diffinitur a da
malesno oratio est p affectu mentis tenden
tendens q pletur ne pigritudo in dore puzens
vel sic oratio est congerens votum ad aliquid impe
tendum in dore tendendum. Ratio q moros non dicit
peti temporalia ad minus principalia sed dicit per spualia
et pmeria ad salute. In illud pmo qute regredidi
et mltitudinis. Et hec ora tpalia adducunt nobis q
aut petenda st morone ondu q q dissipul dicit
tibus magi dicit nos orae dicit cum orat dicit p
m r. Et de hoc dicitur msa m r pte ubi tractatur
ista ma. Ratio tamen qd ad hoc q oratio sit mentoria
et satisfactoria requiritur qd habeat xiii conditiones scilicet
q sit fidelis scilicet hinc disticta deuota de recumbia
puncta pura lacrimosa attendi feruida oposa et assidua
de se non plus psequor q de se sunt no cultz aditio
velenti valet autem oratio p pue con omnia spualia vid
Terminum sup illum locum hoc genus deuotionis no
erit morone et semine aut sic Medicina cuilibet
morbo est adhibenda non sanat oculum q sanat
calcauen semine sanant pestes corporis. Oratione
sanant pestes mentis. Si autem querat q ista pmo
tend satisfactio sit potior s elemosina oratio uel se
minu. Dicitur qd si componit quantum ad obiectum
qm mte respicit uel quantum ad quaz ita quia sunt
sic oratio dignior est et potior alijs duabz. Oratio
em habet deum p immediato obiecto ut p q omis
diffinitio nam oratio est affectu mentis tendens in deum
et elemosina habet p immediato obiecto imperia
pium q ad hanc referenda ordina semine et hi
p immediato obiecto lastitia carnis q ad hanc re
ferenda ordina. Oratio est etiam ita spualia elemo
sina et semine ita corporalia qe manifestum est qd

ad hoc oratio est dignior et porior elemosina et sem
mo Si autē compen^z q^z tunc ad ambitu^m se elemo
sina est porior oratione et semmo q^z elemosina continet
in se semmū et oronē Ille em̄ q^z dat elemosina
indigenti obligat opm̄ ad orandū p^zcedem^z et p^z
oro includit^r in elemosina ille em̄ q^z facit elemosina
est p^zcepto semmū et abstinerē illius q^z recipit eū
et p^z semmū in elemosina continet^r In ardo q^z
elemosina est utilior et porior ad satisfaciendū sem
mo et oronē Et videt^r esse ista intentio b^z pauli in
epla ad thymo ubi dicit^r ex^z te temp^z ad pietatē et
ad elemosina^m Nam corporali ex^z ratio semmū ad mo
dū utilis est Pueras autē elemosina ad omnia
ualet p^zmissione hui^z uite q^z nunc est in summo //
Capitū quintū q^z p^zma debet imponi p^z quolib^z p^zcto

Quanto p^zctū est grauius tanto ceter^z parib^z debet
imponi maior et grauior satisfactio p^zco Et dico
ceter^z parib^z q^z talis cōm^zstancia posset esse ex
p^zte p^zctū uel ex^z p^zte p^zctū q^z minus graui^z p^zcto
debet imponi grauior satisfactio uerbi gra^m Constat
q^z n^z f^z m^z est grauius p^zctū quā n^z f^z c^z ex^z ore
Et tamen grauior p^zma debet imponi de hui^z uxorū
cū quā n^z f^z m^z Et ratio est q^z p^zma d^z esse talis
q^z p^zte remediū p^zctū p^zctū et cautela futuri Et ideo
q^z omnes sint mag^z p^zctū ad uxorū cū quā ad ma
tristudiu^m ut ouage^m retuliant^r maior p^zma d^z im
poni p^zco ex^z ore quā p^zctū n^z f^z c^z et simili cū
maior p^zma debet imponi Inueni^m lib^zico quā p^zctū
sed ceter^z parib^z quāto p^zctū est grauius tanto ma
ior p^zma debet imponi p^zco ad uidentū ergo
q^z p^zma debet imponi sup^z unoquoq^z p^zcto uidentū
est ergo de gradibus p^zctū q^z s^z p^zctū est grauius
alt^zo s^z d^z u^z go q^z grauius p^zctū attendi in p^zctū t^z
u^zis u^zis n^z f^z c^z et hoc duob^z q^z u^zis
u^zis ex^z p^zte cause inducent^r ad p^zctū Nam s^z
q^z d^z d^z Et ergo p^zctū t^z t^z u^zis q^z n^z f^z c^z aut ig
u^zis aut cōsummate aut studio aut certa stud
p^zctū Et ad p^zctū q^z p^zctū ex^z u^zis n^z f^z c^z est

gravius quod p[ro]petraret ex ignorantia s[ed] ratio g[ra]vis
 est si p[ro]petraret ex certitudine de pe[ccato] di[ct]o p[ro]p[ri]e
 Un[de] maior p[ri]ma est imponenda p[ro] p[ro]p[ri]e ex infirmitate
 t[em]p[or]e uel ex singularitate quod p[ro]p[ri]e
 p[ro]petrato ex ignorantia uel multo maior p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
 p[ro]p[ri]e ex certitudine hoc est contra illud dictu[m] q[uo]d
 Ambrosius dicens g[ra]viter p[ro]p[ri]e q[ui] sibi p[ro]mittit in
 p[ro]p[ri]e g[ra]vis q[ui] contempnit si g[ra]vissime q[ui] ig
 norat q[uo]d exponend[um] est g[ra]vissime i[n] p[ro]p[ri]e q[ui]z
 p[ro]p[ri]e p[ri]ma non agit de p[ro]p[ri]e q[uo]d ignorat Unde Jo
 es aurem nullum invenit tale remedium con[tra] p[ro]p[ri]e
 sicut cor cotumata memoria de pe[ccato] di[ct]o i[n] Judas
 et hoc intelligas cum recorda[re] homo de p[ro]p[ri]e ad co
 tritione non ad delectatione Alio[m]o p[ro] attendi g[ra]vitas
 uitas contra p[ro]p[ri]e idem ex p[ro]p[ri]e ip[s]is p[ro]p[ri]e Nam ut
 d[icit] Aug[ustinus] tribus gradibus p[ro]p[ri]e ad p[ro]p[ri]e suggest
 tione delectatione consensu uita ip[s]is p[ro]p[ri]e t[ri]s s[ed]
 Differentie s[ed] p[ro]p[ri]e in corde in ope et consuetudine
 Ita q[uo]d p[ro]p[ri]e in ope est g[ra]vius quod in corde Et g[ra]vius
 s[ed] in consuetudine Unde iste Differentie p[ro]p[ri]e
 intelligunt[ur] p[ro] t[ri]s mortuos quos d[icit] le[vi] sustinisse
 s[ed] filiam archisynagogi filium vidue et lazaro
 Puellam sustinuit in domo esse p[ro]p[ri]e cogitationis
 p[ro]p[ri]e in porta civitatis esse p[ro]p[ri]e operationis lazari
 quater duam in monumento esse p[ro]p[ri]e consuetudinis
 Puellam sustinuit tam d[icit] uerbo p[ro]p[ri]e uerbo et
 motu lazari uerbo uerbo fletu et lacrimis ad osten
 dend[um] q[uo]d maior est p[ri]ma imponenda p[ro]p[ri]e operationis
 quod p[ro]p[ri]e cogitationis s[ed] multo maior est p[ro]p[ri]e
 consuetudinis Alio[m]o p[ro] attendi g[ra]vitas ut di
 uer[si] p[ro]p[ri]e ita tam[en] q[uo]d s[ed] s[ed] e[st] in g[ra]vitas s[ed]
 Aug[ustinus] de p[ro]p[ri]e luxurie dicens adulterij qualiter
 vivit fornicatoz vivit ab incestu pejus est cu[m]
 matre quod cum filia uxore contulere s[ed] ho[mo]z om
 pessimum q[uo]d con[tra] naturam fit 3o p[ro] attendi g[ra]vitas
 in p[ro]p[ri]e et hoc p[ro]p[ri]e d[icit] d[icit] p[ro]p[ri]e d[icit] p[ro]p[ri]e g[ra]vitas

98
Sunt autem plures casus per quibus per peccata dicitur
vel per enormitatem in peccato maior pena vel iterum et
etiam per casum minor. Item per si fornicator fuerit
debet agere penam de re ad nos per fornicatorem hunc dicitur
hunc per. Et istud intelligunt quiddam de simplici for-
nicatione alio uero et forte uerum de incestu uel
adulterio ut puta quod cognouit consanguineam uel affine
uel coniugatam. Item per si cognouit filiam suam pro parte
quod baptizauit uel ante confessionem audiuit uel in
confessione tenuit debet agere penam per annos et
et debet deponi et ipse debet de reliquo res suas
pauperibus in monasterio deo usque ad mortem seruire
per q. i. si quis sacerdos. Item qui cognouit monacham
debet agere penam per annos et ipse simpliciter per for-
nicatorem per q. i. de filia deuota. Matricula
de agere penam per annos per fornicatorem patris asseram po-
sitam per q. ii. latorem. Porro de adulterio in peccato
gravior pena per q. ii. admonere. Item et per parentibus
in quibus lectis inueniunt filii mortui ille ex cuius
culpa contingit si sit plures in dicitur de ut in re mo-
nasterio eiusdem episcopus ubi peccata sua perna de plo-
rat penam si tamen non poterit hoc per carnis fragilita-
tem in dicitur concedenda est sibi licentia contrahendi
in dicitur in peccato sibi graui penam in peccato remanendi.
Similiter non de in dicitur in dicitur in dicitur in dicitur
duobus casibus quorum unus est si aliter quingid unum
nisi forte quum uellet simpliciter in dicitur alius casus
est si habet filios suos a quibus non potest recedere nisi
aliquis timentis de in dicitur sue suspicionis filios educa-
ret. Si autem uescient hoc acciderit penam quod negligenter
collocauerit fratrem in lectu et in manu inuenit eum
extinctum. Sic agere ut dicitur aliqui doctores per penam
hunc annos quorum unus sit magna et magna de
de hunc qui filios occiderunt c. i. ii. et iii. et ii. q. i. ad
pulueri pro homicidio casuali est imponenda penam
per annos quod culpa pro dicitur casum aliam nulla nisi
forte ad cautelam de hunc uero et duobus casibus

sequentibus. Et credo quod idem iudicium est in homi-
nis necessitate. De ista autem iudicium in tria parte in tractatu
de decem capitulis. De vicio z adomitico quia sic de esta-
bile per Augustinum dicitur quod longe maius timent est
quam cognoscere inveni patet et per penam z adomitico
inflicta in igne et sulphure de celo missa perierunt
Istud et per eundem dicitur spalius vindicta ad deum dicitur
in genesi dicitur deus clamor z adomitico et gomorricorum
venit ad me quia ait Augustinus per istud per eundem violat
penas quod nobis dicitur esse cum de omni eadem natura tunc
ipse est auctor libidinis puritate polluitur xxxij q
vii flagitium. De isto et per dicit Augustinus videtur deus
in humana natura tantum nephas contra naturam
fieri forte dicitur incarnari. Et infinita mala possunt
de isto nephando per se tunc dicitur. Est enim tante
maledictionis quod non solum actus etiam placio ipa
os loquentes aures audientium ipa quadammodo pol-
luit elementa et istud male cogitant hyppam per eundem
videtur inamabilis existens eterna numeros per eundem
millebris postposita illud nephandus et exorabile libid
quod castellam nominat omnibus suis verbis in istis. Et
quo ut dicitur est os loquentes et aures audientium
et ipa et elementa polluitur. Unde labia talium de-
bent cum ferro caudenti cantharizari. Unde credo quod
hinc istius nephandissimo tunc gravissima pena
sit in iungenda multa alia tunc poenitentia in diversis
capitulis in corpore de veteribus per quibus est maior poenitentia
qua septemnis imponenda que obmittit hic quod tunc
tunc de hinc et consuetudine referunt. Iudicio
episcoporum quos credo talia poenitentia melius tunc tamen
et quod indistincte credo omnia poenitentia hodie esse arbit-
rias et arbitrio sacerdotum taxandas poenitentia et tunc
et condicio per eundem et omnibus aliis tunc tunc. Unde
tanta possit esse contritio confitent quod pro magno
per eundem effectus da modica tunc nulla poenitentia impo-
nenda sicut fecit dominus clemens quartus qui dominum
quadam die equitaret per Romanam quadam tunc.

que de remotis p[ro]hibitis venerat accessit ad emm[er]tas
vnde pueri p[ro]m[iss]i in b[er]n[ar]d[is] et voce magna in lacri-
mis clamavit p[ro] sancte imp[er]ator mei peccat[ur] et da-
mni p[ro]m[iss]am q[ui]a habm[us] istud p[ro]m[iss]i que pro a filio Et
p[ro]p[ter] coram emilibus absoluit eam Imposuit p[ro]m[iss]as
q[ui]a lemmazer foras p[ro]p[ter]as y vnd[um] annu[m] m[er]it[um] et
in q[ui]a Et mulier recedens et reuolvens sero d[icit] q[ui]a
uicari p[ro]p[ter] et p[ro]m[iss]as p[ro]m[iss]e Exdidit q[ui]a q[ui]a non b[er]n[ar]d[is]
ourell[us] yssa eam et m[er]it[um] accessit ad p[ro]m[iss]am eq[ui]a
tunc et confessa est sicut p[ro]m[iss]as et p[ro]p[ter] ab soluit eam
Imposita p[ro]m[iss]as q[ui]a dicit[ur] t[er]ra p[ro]m[iss]as et mulier itaq[ue]
recedens et p[ro]m[iss]as ut p[ro]m[iss]as p[ro]p[ter] et p[ro]m[iss]am reuolues
Iterato ad p[ro]m[iss]am redit et coram eib[us] ut p[ro]m[iss]as facta
confessa fuit quam p[ro]p[ter] ab soluit Imponens p[ro]m[iss]as p[ro]m[iss]as
p[ro]m[iss]as Et om[n]i m[er]it[um] garet quae ita modica p[ro]m[iss]as
imponeret ei Respondit plus attendit doler et ve-
re condia quae passa est m[er]it[um] confitenda ita publice
p[ro]m[iss]as in s[er]m[one] quae p[ro]m[iss]as diebus die sue remiac[ur]
m[er]it[um] et maq[ue] Exemplo ei go isto confessor impo-
sitione p[ro]m[iss]as debet attend[ere] uideam[us] ad confitente
Et s[er]m[one] q[ui]a uidet[ur] maiore uel minore p[ro]m[iss]as Notand[um]
tunc q[ui]a p[ro]m[iss]as ubi est facienda remittat sicut i
symonia uel restitucio sicut in s[er]m[one] rapina de p[ro]p[ter]
dacione m[er]it[um] de v[er]ba s[er]m[one] fraudulenta et dolosa ne-
gare ludo s[er]m[one] distinctione s[er]m[one] p[ro]p[ter] ad p[ro]m[iss]as
imponi q[ui]a remittat uel restituet si p[ro]p[ter] et si non p[ro]p[ter]
q[ui]a habet am[er]it[um] restituendi et dolcat q[ui]a non p[ro]p[ter] et p[ro]p[ter]
mittat q[ui]a p[ro]m[iss]as deus det p[ro]m[iss]as de quo restituet alio non
absoluet nec p[ro]m[iss]as imponat Notand[um] et q[ui]a p[ro]m[iss]as
semper d[icit] i m[er]it[um] p[ro]m[iss]as p[ro]m[iss]as correspondente p[ro]p[ter]
p[ro]p[ter] ut s[er]m[one] oratione d[icit] uel elemosina s[er]m[one] iudicio
p[ro]m[iss]as abstineat Et si uideat q[ui]a p[ro]m[iss]as p[ro]p[ter] p[ro]m[iss]as
ut p[ro]m[iss]as m[er]it[um] caro et resouet et non resouet ad
delectatione q[ui]a memoria facti uel aspectu p[ro]m[iss]as
uel non emm[er]tas et in quo p[ro]m[iss]as est p[ro]m[iss]as h[er]it[um]
de ualeat et q[ui]a q[ui]a mulier Notand[um] tunc q[ui]a debet
caue[re] p[ro]m[iss]as q[ui]a non imponat p[ro]m[iss]as s[er]m[one] p[ro]m[iss]as fiat

In iudicio dno nec discipulo p quod fiat pndionu ingro
nec equo et istud potissime caueat cu vny ab eo
remq non imponat pniaz vny quia fiat pndi
on alari Sed ponit aliquis pctor confite et pmet
de peccat sine reddere se penitere non tunc vult p
ne omne pndicant se delicta uel infirmitate uel male
complexionem uel similia quid fiet Dico qd
dicat se penite de peccat sine et pponat se de cetero ab
stine tunc allegans singulariter recusans satisfactoz
appetentem debet pctor ipm inducere ut licet am
pnam ad omnem satisfactone pndam ostendendo
sibi magnitudine pctor suoz et quar que et quanta
gumpit ista pnda que omnia recipiat p pniaz onudo
era que et quanta sustinuit p pctor omis qui in
erat sine delicta qd et quanta sustinuerunt sancti
pctis martires confessores et sancte vrgines tene et
delicate apit Similes quato ergo pnda debet in
tant et talibus pctis que trigumpit et multa alia
debet ondere sibi et si cum oibus ist non p enim in
dure imponat ei talem pniaz quia uerisimilit edat
emptate posse et ad hoc onnitat nos ex emptu
qui iniqua graue pmand amposuisse legitur in bade
et amplus uoli pctor vny Jo Crisost sup illud lond
allegant onora glaua u dicit pctor Si eramus mo
dicam pniaz imponeret Nonne melius est q am
percordia rom dac quia p minima crudelitate sic
cumbet penitente vbi q vny allegant Augg Si
non p pctor gaudet de emoda pctor p purgatio
gaudat saltem qd liberand a sehemia onnit ad p
gatoz in Ex quo pz q si pnda popta a pctor no est
condigna completur impgatio Item pone aliquis
confite pnda sua non tunc vult abstine ab eis uel
vult abstinerere ab vno et non ab alio in quid talis
est admittendq ad pniaz Dico q confessor debet co
fessionem apus recipere non tunc eda absolue s debz
pctis confessis sibi saluberris opulud q pctor ad h
bar et compulere q faciat aliqua pniaz p pctis sine
et induat enim ad bonu inquam potest Et on

bona que de compulso peccator esse faceret quatuor
informa tunc caritate facta quamvis non ualeat
sibi dante ad uiam eternam obtinendam tamen ualebit
sibi ad quatuor uel ad aliquid in posterum Primo
quod extrinsecus iudicij supplicij tollerabilis subenda
de pe di in Si quis autem non hinc caritate 2o
ad temporalem prosperitatem obtinendam de pe di in
cauendum xxij q ij sed quibus 3o ad hoc ut caritas
illustre caritatis ad penam de pe di ij falsis in si
Et quia diabolus non potest sibi tunc nocere sicut per Ju
deo de quo narrat Gregorius in dialogis quod se signa
uerat demones non potuit ei nocere Et dicit
patet quod ad hoc quod penam sit satisfactoria et merito
ria 3o quod sit facta in caritate 4o quod ille qui facit sine
peccato mortali Et pone aliqui penitentiam fuerit in uita
penam antequam compleat penam laborum in peccato mor
tale et existens in illo peccato compleat penam in uita
postea redit ad statum quod ualeat illa penam uel te
ram uenire ad hoc dicit Thomas in quarto suo quod
quedam sunt opera satisfactoria quorum effectus manet
postquam ipse sunt facta est elemosina adhuc ma
net eius effectus sicut dimissio sibi temporalis dante
Similiter postquam ieiunium remanet effectus ieiunij
quod est debilitas corporis ieiunant Et talia quamvis
sunt in peccato mortali facta non exquiruntur alia sunt
opera satisfactoria que postquam facta sunt nichil re
manet de his sicut est oratio et idem si fiat in peccato mortali
exquiruntur unde si alium fuerit in iudicio in penam quod dicitur
centum pro ore Et dicitur ad in peccato mortali non implet
penam quia 3o per corpus in gradum reuertit illa remanet
Secus de elemosina et ieiunio ut dictum est Et
circa hoc sciendum quod opera facta in caritate mortifi
cantur per quos peccatum mortale et dimittuntur postea alia
per uiam penam si sequatur Et illa quod iniqua sunt
uia et illa que fuerint facta in peccato mortali iniqua
penam verificari seu uenire. Capitulum primum
Vnus possit suffragari pro alio

Sicut restat hinc vtz vnus p alio p satisfactio. Et
ostendit qd iste p quo alius satisfactio aut e vnus
aut mortuus. Si p vnus aut ipse p se p satis
face aut non p. Si p duo qd vnus non p satisfactio
p alio et ratio q me mouet ad hoc est qta Equitas
em diuine iusticie exigit ut qui peccat satisfaciat
vt suppo. ergo qd p se satisfaciat. Si autem non p
p se satisfactio tunc dico qd alius p p se. Et ad hoc
requirunt multa qued ex pte illius qui satisfactio
qd ex pte illius p quo satisfactio qdam ex pte vtriusq
quodam ex pte operis satisfactorij. Ex pte illius qd sat
factio requirit p pte qd ille qui satisfactio p
obligat qd p pte qd ille qui satisfactio p se
tudo qd p pte qd impotens ad satisfaciendum filius
possit tunc concedere vnus satisfactio p pte. Et tunc est qd
p et filius sunt quas vna p pte. Et ex pte illius
p quo satisfactio requirit necessitas s; qd indiget
et tunc impossibilitas s; qd non possit p se satisfactio
Et ex pte vtriusq requirit caritas s; qd utraq sit i
caritate qd caritas est vndiq. merendi et sine ipa vllm
opus est satisfactorij. Ex pte operis requirit mai
ritas s; qd ille qui satisfactio p alio faciat plus quod
faceret ille p quo satisfactio. Sicut si ille p quo satis
factio esset obligatus ad ieiunium vna feria p pte no
sufficeret qd ille qui facit p eo ieiunium illa feria
p pte vno deberet amplius ieiunare. Et tunc qd re
quirat qd fiat auctoritate superior. Si autem ille p
quo satisfactio sit mortuus aut est impadys et sic
non indiget qualibus p se satisfactio. Et tunc ut
dicit Augus. Mirum facit martiri qui orat p mar
tine qd intelligend de quolibet ex me impadys vel
ex pte de vtra de tele. nisi e ad martine aut est
in inferno. Et tunc s; in opinione theologoz
nichil qd fiat p se sufficit pbi qm in inferno eud nulla
est redemptio aut est impu gatoris tunc p se satis
factio p eo aliquis. Et dicit Augus. in libro de agenda

101
tina mortuo p[er] h[oc] dicit si non contineat ad mortuos
p[er] quib[us] on[us] augerim[us] p[er]uenit in p[er] se sine aliu
sive chinosuaz sive ordina suffragis et p[er] se
suffragis p[er] q[ui] non contineat Et dicitur anime d[omi]ni
functo[rum] quatuor modis p[er] h[oc] aut oblationib[us] p[er]
dota aut ordib[us] sancto[rum] aut caroz d[omi]ni sive d[omi]ni
p[er] h[oc] cognato[rum] p[er] q[ui] h[oc] d[omi]ni sive d[omi]ni sive d[omi]ni
d[omi]ni multa essent d[omi]ni h[oc] tunc aut q[ui] d[omi]ni
sive b[re]uitat[is] causa suffiaat p[er] op[er]e m[er]ito
d[omi]ni postulabat[ur] et que corrigendi vident[ur]
et addenda non ut vident[ur] animo sed benignis or
vigat et emendat r[ati]o

Incipit 2a pars h[uius] libelli

Quoniam magister est d[omi]ni ih[esu] xp[istu]s d[omi]ni ad
causam ad p[re]m[ia] discipulos quo p[er] h[oc] ad
fideles quos suo redimerit sanguine Instruit
dicitur h[oc] d[omi]ni d[omi]ni omnes gentes in quo rectores et
clero discipulis succedentes instruit et monuit
ut p[er] h[oc] p[er] d[omi]ni doctrina sana et saluifera informata
q[ui] a lege verit[atis] p[er] h[oc] erit signum Unde
lego q[ui] in r[ati]o[n]ali iudicij q[ui] legalis p[er] h[oc] gerit
impetore doctrine et veritatis erunt stulti In
qua redit[ur] intelligi q[ui] d[omi]ni p[er] h[oc] p[er] h[oc]
doctrina d[omi]ni n[on] p[er] h[oc] et t[er]m[in]us p[er] h[oc] p[er] h[oc]
Alioq[ue] v[er]o d[omi]ni maledictiones m[er]ito d[omi]ni Sic eis
p[er] h[oc] d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni v[er]o vobis canes
m[er]ito non volentes lat[er]e m[er]ito end[em] rector[um] carle
p[er] h[oc] d[omi]ni d[omi]ni quasi lat[er]e p[er] h[oc] d[omi]ni et doctrine
evangelice lupos i demones arce d[omi]ni a grege d[omi]ni
et dormientes impetant qui aias exortare d[omi]ni
m[er]ito efficit d[omi]ni uel desidia toq[ue] uel ignorancia
tacet et io m[er]ito ad d[omi]ni rephat[ur] Et uae ex sumo op[er]e
laborat[ur] debet et p[er] h[oc] uo vigilat[ur] ne d[omi]ni sive
ignarus existat C[ir]c[um] p[er] h[oc] d[omi]ni d[omi]ni sive tunc
q[ui] s[er]uat officium s[er]uat debet ex q[ui] et p[er] h[oc] q[ui] s[er]uat p[er] h[oc]
informare et hoc quantum ad ea que ip[s]e p[er] h[oc]

stare que quo ad me p[ro]m[iss]o ad quinq[ue] videlicet
ad credenda ad petenda ad facienda ad fugienda et
et ad p[ro]m[iss]anda Debet ergo r[ati]o eccl[esi]astica sibi p[ro]p[ri]a
tos suos instruat quid credend[um] quid petend[um] quid faciend[um]
quid fugiend[um] et etiam ad quid p[ro]m[iss]andum. Primum
continet articulos fidei Secundum imperioribus
Duce orationis Tertium et quartum de preceptis decalogi
Cuncta de donibus gl[ori]e paradisi et de ista in z[er]ph[er]a
est agendum Et s[im]il[ite]r hoc in ista p[ar]te in quatuor
capitula dividit[ur] Capitulum primum de articulis fidei Capitulum
Secundum de precibus orationis Duce Capitulum tertium de decem
preceptis Capitulum quartum de donibus gl[ori]e paradisi etc. Capitulum
primum de articulis fidei

Iste ap[osto]lo sine fide impossibile est placere deo fides
enim est fundamentum omnium bonorum operum sine quo
omnis edificatio constructa desinat in vanum. Ista autem
fides articulis fidei completissime continetur quod articuli
omnes in simbolo colliguntur. Non est quatuor esse sym-
bola que licet in verbis variis sint variis in sensu et
sua sunt primum primum videtur symbolum apostolorum illud
credo quod dicitur in completorio et in summa et videtur apostolorum
credo quod apostoli receperunt a sanctis quod illud composuerunt
et hoc videtur symbolum quod de singulis et totum quod quod
postulans apposuit totum suum. Unde Petrus accepit dicitur
Credo in deum patrem Et ceteri apostoli fuerunt reliqua
proferunt. Secundum videtur symbolum inveniunt quod sancti pro
illud in concilio synodo composuerunt et illud contra in
missa sicut dicitur fuit s[ed] p[ro]p[ri]a prima in tractatu de
Eucharistia c. x. Tertium videtur symbolum athanasij
quod sanctus athanasius illud composuit et illud dicitur in
prima quod dicitur vult saluus esse. Quartum videtur sym-
bolum primo concilio sine lateranense quod fuit co-
posuit sub Innocentio in consilio lateranensi et istud
post quod dicitur summa trinitatis et fidei catholice firmum credimus
Et ita patet in quatuor evangelij. Tota veritas do-
ctrine et fidei catholice aut christiane comprehenditur.

ita in istis quatuor symbolis omnes articuli fidei continentur
 et sicut omni euangelio et doctrina est una ita omni
 istorum quatuor symbolorum est una sententia atque fides ut
 sicut iuxta visionem Ezechielis nota sit in medio
 rotæ quatuor erant quatuor symbolorum sicut articuli
 fidei qui quidem articuli fidei ab aliquibus dicuntur esse
 xii et ab aliquibus xiiii. Illi qui dicunt esse duo
 demum distinguunt eos penes numerum xii apertorum
 qui symbolum ut dictum est composuerunt et fidem ca-
 tholicam predicauerunt et certam fundauerunt
 Illi qui dicunt eos esse xiiii distinguunt eos penes
 naturam de qua sunt. Cum ergo natura de qua sit fides articuli
 sit diuinitas et humanitas quæ duo in ihesu christo
 ueris deus et homo est. Secundum ergo istos septem sunt
 articuli fidei pertinentes ad diuinitatem et septem pertinentes
 ad humanitatem. Articuli pertinentes ad diuinitatem distin-
 guuntur per quod unus respicit essentiam tres respiciunt
 personas et tres respiciunt opera personarum. Illæ quæ res-
 piciunt essentiam est credo in deum et in unum deum
 in unum quidem in essentia et unum in personis. Et contra
 istud articulum errauit manicheus qui posuit duos
 deos unum posuit bonum et alium malum. Et per hoc
 cum in symbolo apertorum dicitur solum credo in deum
 symbolo manicheo fuit additum Credo in unum deum
 Et in isto articulo de in symbolo dicitur in trinitate
 catholica hoc est unum deum in trinitate et trinita-
 tem in diuinitate. uenerunt quasi dicat a dicitur deus
 esse unum in essentia et trinitatem in personis articuli
 particularis pertinentes ad personas sunt tres personæ de-
 i et de ipso deo in unum quod symbolo
 primum dixerunt ita ad primum est prima persona in trinitate
 Non quidem prioritate uel tempore sed solum per
 prioritate originis quæ persona patet a nullo originari
 sed alie personæ originantur ab ea. Et istud tangit in
 symbolo Athanasii. Cum de patre a nullo est factus
 nec a tempore nec a genere. Secundum articulum pertinentem

ad personas est in persona filii et de isto simbolo
dicitur in apostolorum in simbolo Et in istis christi filius
vult dicitur ita quod dicitur dicitur quod persona filii non
sit nec creatura sed generata a patre Et hoc tangit in simbolo
lo archanasium cum dicitur filius a patre solo est non factus nec
creatus sed generatus Et contra istum articulum errant
dicitur me qui dicit filium esse creaturam et in eorum
parte idem contra errorem dicitur fuit addit in simbolo
verum deum de deo sine deum deum uerum de deo uerum
generatum non factum quibus substantialiter sed licet enim
filius in quantum homo sit minor parte tamen in quantum
deus est equalis parte ita dicit Athanasius equalis parte spiritum
divinitate minor parte secundum humanitatem fuerunt et
aliqui heretici qui dicunt filium esse generatum ex parte ex
tempore et non ab eterno fuisse Et contra istum errorem
fuit addit in simbolo Hieronymo et ex parte uerum dicitur
omnia ferula Terentius articulus pertinens ad personas
est uerum in persona spiritus sancti Et de isto articulo dicitur
in simbolo apostolorum uerum in persona sanctum esse uerum deum
a patre et a filio procedente ita dicit Athanasius spiritus sanctus
a patre et filio non factus nec generatus nec creatus sed pro
cedens Et contra istum articulum errant quidam dicentes
spiritum sanctum a patre parte procedente quod contra errorem eorum
addit Romanus ecclesia in simbolo dicens qui ex parte si
licet procedit fuerunt et aliqui heretici qui dicunt
spiritum sanctum esse creaturam et non deum Et contra errorem
istorum fuit addit in simbolo Hieronymo Et in parte
et filio sunt adorati et conglorificati Nulla enim ratio
est adorari equali adoratione omni deo Contra istos
hereticos articulos errant Sabellius qui posuit confusionem
personarum dicens quod eadem persona quae erat pater quae
filius quae spiritus sanctus Contra quod dicit Athanasius
talia enim est persona patris alia filii alia persona sancti
unde sciendum quod una persona est alia ab altera uero
tamen non est aliud uerum ista est uerum pater est alius a fi
lio si ista est falsa et heretica parte est aliud a filio Contra

hoc qd dicitur alius d' dicitur uel distinctione in p'p'o
 S' hoc qd dicitur alius d' dicitur p'ue distinctione
 in essentia d' h' tres articuli p' tunc ad opa trinitate
 que q' quid dicitur tunc ad opa ne' viz ad opus orationis
 et d' hoc est unus articulus qd d' debemus credere deum
 esse creatorem omni creaturaz Et de isto articulo
 d' in simbolo ap'loz creatorem celi et terre Et con'
 istum articulum errauit manichens dicens qd' hoc
 deus creauit res uisibiles S' deus malus creauit
 res uisibiles vnd' contra errorem suu' fuit additum
 in simbolo q' d' deus uisibilium omni et inuisibilium No
 tand' etiam q' in simbolo ap'loz d' creatorem in simbolo
 lo autem d' factorem Et ratio q' est d' d' in
 fare et creare q' creare est aliquid ex nichilo p' ducere
 facere autem est p' ducere aliquid ex aliquo q' ergo i
 principio creauit deus ma'm tam celestiu' q' ter
 restiu' ex qua postea fecit alia Id' d' creator q' u' d'
 postea ex illa ma' fecit alia creaturas Id' d' factorem
 Op'oz em' ad quoda' p' tinent ad opus q' d' viz opus
 inuiscationis Et d' hoc est unus articulus s' q' d' debemus
 credere qd' p' p' d' d' d' remittunt' p' t' d' fidelibus v' n' r'
 v' n' n' t' e' et fide ecclie catholice Et d' hoc d' in simbolo
 ap'loz s' tam catholice Catholice i' v' n' n' t' e' p' n' t' o' z
 g' r' o' n' e' r' e' m' i' s' s' i' o' n' e' p' e' t' o' z Et in isto ar' lo q' d' h' e' n' d' u' n' t'
 o' i' a' p' a' r' t' e' ecclie Et quida' p' a' r' t' e' s' a' n' c' t' a' ecclie r' o' m' a' n' e'
 d' b' a' p' t' i' s' m' o' e' t' E' u' c' h' a' r' i' s' t' i' a' e' t' a' l' i' s' ecclie p' a' r' t' i' c' i' p' i' s'
 in quibus fideles s' b' i' i' n' u' i' t' e' r' o' i' c' a' n' t' e' t' p' q' u' e' s' i' t' p' e' t' o' z
 r' e' m' i' s' s' i' o' n' e' a' r' d' i' t' p' d' i' c' i' t' e' t' d' o' c' e' t' e' s' s' e' c' r' e' d' e' n' d' u' m' Et contra
 istum ar' tu' errauit pelagius qui p' op' u' t' q' p' ar' t' i' d'
 s' o' l' u' m' l' i' b' e' r' i' a' r' b' i' t' r' i' u' m' a' b' s' q' u' e' g' r' a' d' i' p' o' t' e' r' a' t' h' i' c' r' e'
 m' i' s' s' i' o' n' e' p' e' t' o' z Contra et istum ar' tu' errauit iacobus
 Nicolaita et omnes heretici iuda' Samaritan' et qui
 c' o' n' t' r' a' d' e' b' a' p' t' i' s' m' o' e' t' E' u' c' h' a' r' i' s' t' i' a' e' t' a' l' i' s' p' a' r' t' i' c' i' p' i' s'
 c' r' e' d' i' t' a' l' i' e' q' u' a' d' s' a' n' c' t' u' r' o' m' a' n' a' ecclia Con' et
 istud articulum p' a' l' i' e' g' r' a' t' i' q' u' i' n' e' g' a' n' t' s' a' n' c' t' o' p' a' r' t' i' c' i' p' i' o' n' e'
 m' a' n' a' d' eccliam esse caput et in g' r' a' m' omni ecclie

Unde contra istud errorem fuit additum in simbolo Niceno dicitur
placitum creditur. Et in istis articulis erravit Donatus
qui posuit baptismum debere iterari cum quod fuit additum
tunc in simbolo Niceno. Confiteor unum baptismum.
Operum quod dicitur pertinent ad opus factum ad opus glorie sicut opus
glorificationis. Et de hoc est unus articulus videlicet quod videmus
omnes resurrexerunt tam bonos quam malos esse punitos
mendas et malos esse puniendos et de hoc dicitur
in simbolo apostolorum. Carnis resurrectionem et vitam eternam
Et in simbolo Niceno expedito resurrectionem mortuorum
Et dicitur etiam per alios dicitur. Et in simbolo Athanasii ad
adueniendos omnes homines resurgere huiusmodi cum corporibus
suis et reddituri sunt de factis operibus rationem. Et quoniam boni
exerunt vitam eternam qui vero mala in ignem eternum
Isti ergo articuli sunt articuli fidei pertinentes ad divinitatem dei
pertinentes ad humanitatem. Primum est de con-
ceptione filii dei ex eo quod dicitur filius dei fuit conceptus
in utero beate marie virginis virtute spiritus sancti. Et de hoc dicitur
in simbolo apostolorum qui conceptus est de spiritu sancto. Et in
symbolo Niceno quoniam nos omnes et per unam salutem
descendit de celis et incarnatus est de spiritu sancto. Contra
istum articulum erravit manicheus dicens deus filium
non veram carnem se facturum assumere. Et contra
istud errorem dicitur in simbolo Athanasii factus deus per
factus homo ex aequali rationali et humanitate subsistens.
Secundus articulus de his qui pertinet ad humanitatem est
de natiuitate quod videmus deus filium ab eterno nato a
patre ex patre nato ex maria virgine que uirgo extitit ante
partum in partu et post partum. Et de isto articulo dicitur in simbolo
de natiuitate ex maria virgine. Tertius articulus pertinet ad
humanitatem est de passione sicut videmus deus filium
pro salute mundi passum crucifixum mortuum et sepul-
tum. Et hoc quantum ad naturam humanam quod non diuina
nichil patiebatur et de isto articulo dicitur in simbolo passus
sub pontico pilato crucifixus mortuus et sepultus. Et
articulus ad humanitatem pertinet est de descensu ad inferos

Et de ista articulo ad huiusmodi p[ro]m[iss]ione d[omi]ni h[ab]ere
ab h[ab]ere p[ar]te descendit ad v[er]ba Surgit et ascendit
et venit d[omi]n[us] d[omi]n[us] om[n]ia h[ec] est fides catholica q[uod]
t[er]re arde ore confiteor in qua fide volo v[er]ba et mozi
Protestans me in o[mn]ib[us] r[ati]o[n]e p[er]it p[er]it p[er]it
mag[is] cath[ol]ic[us] r[ati]o[n]e et si quid am[er]ico bened[ic]ti totum
reoro et habet p[ro] non dico Capit[ul]u[m] d[omi]n[us] p[er]it
om[n]ib[us] d[omi]n[us] ord[ini]s

Omnis et forma orandi saluator tradens disci-
pulis dicit Om[n]i orate dicite p[er] p[er] q[ui] es r[ati]o[n]e
et h[ec] Enca q[uod] non d[omi]n[us] q[uod] ista or[ati]o excolit om[n]es o-
rationes alias in mult[is] p[ri]mo ratiocin[ati]o[n]e q[ui] ad co-
posuit fuit op[er]is uer[bi]s d[omi]n[us] et uer[bi]s homo in quo
om[n]es h[ab]ere p[er]it p[er]it et h[ec] d[omi]n[us] d[omi]n[us] ab h[ab]ere d[omi]n[us]
et ergo mag[is] q[ui] istam or[ati]o[n]e p[er]it excolit om[n]es alios
mag[is] tanta illa or[ati]o excolit om[n]es alias or[ati]o[n]es
Unde uoc[ati] ista or[ati]o d[omi]n[us] q[uod] d[omi]n[us] d[omi]n[us] ad com-
posuit et ordinauit 2o excolit alias or[ati]o[n]es ratiocin[ati]o[n]e
forme est endoratio breuissima ita q[uod] nec p[er]it d[omi]n[us]
q[uod] ratiocin[ati]o[n]e sue generat tediu[m] uel fastidiu[m] No-
tandum t[ame]n p[er]it et sensu ad impetrand[um] effi-
catissima Unde d[omi]n[us] sapient[er] breuis oratio p[er]it in
telum 3o excolit om[n]es alias orationes ratiocin[ati]o[n]e
modo de qua est in p[er]it end[em] continet om[n]ia necessaria
tam in d[omi]n[us] ista qu[am] in alia Unde non d[omi]n[us] q[uod] saluator t[er]
ista oratione p[er]it q[uod] p[ri]mo docet nos captare dei
beniuolentia 2o docet orandi modum et formam p[er]it
und[em] facit ad d[omi]n[us] p[er]it 2m facit om[n]i d[omi]n[us] adueniat
regnu[m] t[er]re 3o excolit d[omi]n[us] facit p[ri]mo docet nos
captare dei beniuolentia 2o docet nos optare o-
rationis efficaciam om[n]i d[omi]n[us] p[er]it d[omi]n[us] a go p[er]it
in q[ui] es in celis ubi p[ri]mo ratiocin[ati]o[n]e d[omi]n[us] esse p[er]it
om[n]i ratiocin[ati]o[n]e p[er]it pater 2o allegamus in p[er]it
uolun[ti]am d[omi]n[us] d[omi]n[us] in 3o ratiocin[ati]o[n]e ratiocin[ati]o[n]e om[n]i p[er]it
ibi q[ui] es 4o assignat p[er]it d[omi]n[us] d[omi]n[us] in celis
d[omi]n[us] a go p[er]it om[n]i ubi ratiocin[ati]o[n]e p[er]it q[uod] Eberhardo
p[er]it d[omi]n[us] p[er]it q[uod] p[ri]mo d[omi]n[us] p[er]it ratiocin[ati]o[n]e om[n]i celis

regeneratione iuda baptisimat est pater qd hinc nos bap
tizati et regnari in xpo possimus dico p r vid ipse est p r
nr qz nos sumus ab eo liberati misericordius adoptati
pater ducati nobiliter informati salubriter dico
qd deus est pater p r n qz quia nos xpiani sumus ab eo
redempti siue liberati misericordius vñ nos possimus
dico deo illud qd dicitur in apocalypsi redempti nos deus
in sanguine tuo de qua redemptio dicitur et hinc petimus
ex corruptibilibus auro et argento redempti estis d
vna in a consuetudine si prope sanguine agni in ma
lari dicitur in illud xpo dicit qd deus est pater p r n qz
nos xpiani sumus ab eo adoptati pater dicitur et dicitur
apostolus inquit deus pater filij filij in corda nostra in quo cla
mamus abba pater ut adoptione filioz dei recipimus
3o dicit qd deus est pater qz nos xpiani sumus a deo du
cati nobiliter informati in Eucharistie parte
nos deus corpe et sanguine dicitur et ipse met in se
Caro mea uere est ab eo et sanguis meus uere est
potus ab eo isto dicit pater pane angloz maducat
homo de quo pater dicit xpus qd maducatur xpi
pane uiuet met in vno et in beneficio recognosces
in uocem gratia actionis propens dicit o quia suauis
est dicit pater tuus qm ut dulcedine tua in filios d
monstrares pane suauissimo de celo presens es in
uocem humiles replet bonis fastidiosos diuites di
mittes inanes Quarto dico qd deus est pater
p r n qz nos xpiani sumus ab eo informati salubriter
et hoc p doctrina euangelica que sola est doctrina
salubris salutis salubris et istam doctrinam pete
bat dauid dnm dicebat bonitate et disciplina et
istam doce me Et de ista disciplina sapiens Audi
fili mi disciplina patris tui Et hoc ergo qd dicitur
nr habemus fiduciam qd illud qd in ista oratione a deo pe
timus dabit nob ut arguamus p r n pater ex se
ad se accessum ex d rone certe uel alia uel aliud
li. vi. si deus dicit se ipm uobis I deo uocamus uel ammi

et respectu eius omnia sunt accessoria ergo sumus certi
 q ista nob dabuntur a do Et fundat ista ratio sup uerbo
 apli dicent in epla ad romanos Si deus p nobis
 quis contra nos qz p pro suo filio non peperit sed pro
 nobis omnibus tradidit illum quo erat non a illo
 oia nob donauit quasi dicat qz ymo zo nulla oia
 nomina q nome di p piam ad dicimus qui es Era
 qd stend q quibus fm doctores multa ista nestimus
 nome p piam di tamen ut oia noia q dicuntur a do
 istud nome qui es est pbi magis p piam q patet quia
 moysi interroganti q responderet filius ist p mtr'o
 garem q erat nome di dixit ihns p dicit filius
 ist qui est inquit me ad vos dicimus ergo do qui es qz
 deus est firma ueritas omnes p ficiens suma bonitas
 oibus sufficiens pma ueritas ois erudiens uera
 caritas omnes reficiens Dico qd dicimus do qui es co
 qz ipse est firma ueritas inquit d ficiens in ipse dixit
 in exodo Ego sum q sum p d seculis usqz in istm tu es
 deus zo dicimus qui es quia deus est firma bonitas om
 nibus sufficiens vnde i ueni uocate se bonu dixit
 p nemo bonus nisi solus deus Et d co dicit p s
 bonus es tu et in bonitate tua doce me in signa
 rones tuas Et aplos sufficiencia pma qd do est
 zo dicimus qui es qz deus est pma ueritas omnes eru
 diens vnde st p m Jo Ego sum uia ueritas et uita
 et in math' inquit stimus quia ueritas es et uia di in
 uitate doces // Et dicimus do qui es qz deus est uera
 caritas omnes reficiens in impud caneda Jo deus
 caritas est et qui manet in caritate in do manet et
 deus in eo Et ipse met dicit in math' uenit ad me
 omnes qui laborat et onerati est et ego reficiam uos
 Dicendo ergo qui es fiduam habemus qd deus
 firma ueritas nulli d ficiens qz est suma bonitas
 oibus sufficiens qz est pma ueritas ois erudied
 qz est uera caritas omnes reficiens // Et qd mta
 ratione coaptado dei boni uolencia assignat rectum

dominatio ad dicendum in celo. Et quod sciendum quod celum quod
ad unum est quadruplex quod est celum figuratum in ale ma-
toriale spirituale et intellectuale. Celum spirituale est
ipsa trinitas et de isto celo dicitur in genesi sustinere celum
et ipsam trinitatem et in ista stellis et eius perfectiones et
proprietates si potes. Celum materiale quo ad unum est celum
empiricum de quo dicitur in genesi in principio deus creavit
celum quod secundum strabonem intelligitur de celo empirico. Ce-
lum spirituale est devota anima de quo dicitur in psalmo. Dominus
in celo sedes eius. Celum intellectuale est uero angelica
de quo ibidem uerbo dicitur et angelus firmavit et bono
in quibus istorum celorum est deus quod in primo celo et in trinitate
est idem in se et essentia. In 2o celo et in celo empirico est
claritas in se et gloria. In 3o celo et in devota anima est in-
habitans per gratiam. In 4o celo et in natura angelica est
etiam eleuans per excellentiam. Dico primo quod deus in
primo celo et in trinitate est idem in se et essentia et de
hoc dicitur in prima canonica. In tres sunt qui testimonium
dant in celo per uerbum et spiritum sancto et in trinitate
uero sunt unum per essentiam. 2o dico quod deus est in 2o
celo empirico claritate uisus per gloriam et de hoc dicitur in apoc-
lypsis quod hostium in celo et archa testamenti uisus est
archa testamenti est deus qui dicitur apertus noni testamenti
et antiquus mediator. 3o dico quod deus est in 3o celo et in
anima deuota in ipsam inhabitans per gratiam uero in ipso
de te leuauit oculos meos quoniam habitans in celis et in
aeribus deuotis. Quarto dico quod deus est in 4o celo
et in natura angelica ipsam eleuans per excellentiam. Unum
per eleuata est magnificentia tua super celos et super nouum
ordinem angelorum. Dicendo ergo in celo habemus fidu-
tiam quod quod deus est in primo celo in ipsam transformabitur
quod est in 2o in ipso beneficiabitur quod est in 3o quod in ipso
habitabitur quod est in 4o in ipso eleuabitur. Et sic
firmat per prima per dicitur deus in qua captamus
de benignolentia. Sequitur 2a per in qua optamus sine
petimus orationem efficaciam. Dicendo sanctificet nomen

tud et est prima peticio in ordine sicut ultima in
re seu intentione Circa quod uolendum quod ad hoc quod in
oro habeat efficaciam id ad hoc quod exaudiat requi-
ritur quatuor uia quod fiat cum firmitate fidei ad bonu-
rei cum deuotione animi et quod fiat in nomine xpi Dico po-
quod ad hoc quod oratio habeat efficaciam oratio fiat cum firmitate
fidei sicut enim instrumentum est inefficax nisi sit debito
signo signatum Itaque ratio sit inefficax nisi sit sig-
nulo fidei consignata Et sic dicebat xpus quod orationes
petite audire id signatio fidei signate et accipiet et
uobis fiet ut enim dicitur in iohanne Secundo quod petentes deo no-
audire ut autem dicit apostolus Omne quod non est ex fide
petitum est Et idem ut dicit xpus uari adoratores et ado-
rabunt patrem in spiritu et ueritate sed fidei 2o dico quod
ad hoc quod oratio habeat effectum seu efficaciam oratio quod
fiat cum bonitate rei id quod in oratione uolunt petenti-
nocentia sed uilia sicut enim libellus inceptus est in illa
Ita oratio incepta est in illa in cuius signum dicit xpus pe-
tit et non accipietur quod male petat Tercio dico quod
ad hoc quod oratio habeat efficaciam oratio fiat cum deuotione
animi sicut enim ad hoc quod fumus ascendat de thuribulo
oratio quod sicut ignis Ita ad hoc quod oratio ascendat ad deum
oratio quod sicut ignis deuotionis accensa in cuius signum legitur
apoclypsus Stetit angelus iuxta altarem templi habens thur-
ibulum aureum in manu sua et daturus est ei incensam
multa quod sunt orationes sanctorum et ascendit fumus oro-
nationum in conspectu dei de manu angeli Ideo petebat
per Dominum oratio mea sicut incensam in conspectu tuo
Quarto dico quod ad hoc quod oratio habeat efficaciam oratio
quod fiat in nomine xpi sicut enim illud quod panis agit non
ualet nisi agatur in nomine panis Ita cum sumus orando
procuratores et si uolumus exaudiri oratio quod petamus
in nomine dei dicitur quod quidam petentem prorem
in nomine dei dabit uobis Ista quatuor ex parte
in oratione nota cum dicimus sanctificet in nomine tuum
Prima tria tangunt in hoc quod dicimus sanctificet
petentem quod sicut in nomine dei est quod sit in nomine

firmas fidei Alio modo idem est qd sine finis
vultus rei est Alio modo idem est qd sanguis tinctus
in quo duos annos designat. Quarta dicitur
in hoc qd dicit nomen tui de quo nomen d' in p'uaris
In nomine meo de modo veniant. Linguis loquuntur
nomine et si mortiferum quid bibant ut eis no-
cebunt super egros manus imponunt et tunc habe-
bunt et sic firmat. 2a ps. Dicitur oratio in qua op-
tamus oratione efficacia. Sequitur 3a ps. principalis
in qua de omni modo mundi et formidat ad
veniat regni tui etc. Et q' sciend' q' ab ipso loco
usq' ad finem continentur p'p' petitiones in quibus
petimus qd est necessarium nob' tam in diva ista
quod malia tu tota p'fectio hominis consistit in duobus
s' in declinatione mali et in p'fectione boni. In
illud p'p' Declina a malo et fac bonum. Ad omnia
oratione petimus adde ut nob' boni conformet et ut
malum a nob' auferat. Etiam ad collos boni
ponuntur tres petitiones cum eund' sit triplex bonum
s' bonum gl'ie et bonum gl'orie et bonum nature. Illud
triplex bonum petimus nob' dari. Nam bonum gl'ie
petimus eund' dicitur adveniat regnum tuum s' pa-
dipi et est sensus. O p'p' n' qui es in cel' petimus
qd' regnum tuum adveniat et ad nos veniat. Et
quod melius d' adveniat regnum tuum quod dicitur
adveniat in regnum tuum dico qd' ad d' notand'
q' gl'ia padipi non habet ex p'p'is meritis s' ex dona
grat' d' In q' verbis ap'li dicent' non ex opibus
iusticie que fecimus nos s' s' in sudam' nos salvos
fuit id' d' adveniat et ex grat' tua ad nos veniat
non autem dicitur adveniamus q' ut dictum est
ex merito n' non possumus in illud venire.
Nemo enim potest venire nisi p'p' t'p'ent omni-
um ut d' in se. De isto regno d' Aug' loquens in p'
sona d' venale habeo quid regnum celoz quo emi-
p'p'itate regni vilitate gl'ie morte vita boni

gre petimus dnm dicimus fiat voluntas tua sicut
 in celo et in terra ad cuius evidenciam stend qd hie
 vob' in scriptura vna vna p' d' ad mea sic terra
 vna d' homine iusto bndixisti dnc' terram tuam angli
 ante sine sancti impadio vob' vob' vob' vob'
 p' Celi enarrant glam da Est ergo semp' O p' r'
 in qm es in cel fiat voluntas tua in terra in nobis
 hoibus terrenis sicut fit in celo i p' fit in angel
 et beati uel p' terram intelligit ecclesia militans p' r'
 celum ecclesia triumphans et fit semp' sicut fit voluntas
 tua in ecclesia triumphante ita petimus q' fiat in ecclesia
 militante Cuius autem est ista voluntas docet nos
 ap' d' dicens hec est voluntas da sanctificatio ma
 et dicit fiat voluntas tua q' ut d' p' non omib' q'
 d' dnc' dnc' mirabit in regno celoz q' q' fecerit
 voluntate p' p' aucti qm in cel est ipe mirabit i
 regno celoz et boni nature petimus ad dicimus pa
 nem in m' cotidiam da nob' hodie Et est sciend'
 qd panis d' ap' q' d' totum i hoc ergo qd peti
 pane ord' nob' necessaria ad sustentatoz huius m'
 sone et t'p'orie dicit nec est illud con' illud q' d' m'
 fuit s' p' r' a h' acti m' r' d' oroe non sunt pe
 tenda temporalia qz intelligend' est q' non sunt p' r' da
 d' recte et p' p' s' m' quatuor sunt nob' necessaria ad
 habend' celestia et sic bene p' ut peti vna Greg'
 in collecta sic transep' m' q' bona temporalia ut no
 amittat' etna uel est ad intelligend' qd non sunt
 petenda ad supfluitate p' ad sustentatoz et sic p'
 t' m' q' calic' vna petimus hodie qz non petimus si
 quantum est m' m' p' d' d' ita petebat Salomon cu
 dicebat diuitias a paupertate non dedit michi s'
 vna dicitur meo tribue necessaria Et paulo huius
 vna et quibus regam' h'is contenti sumus Non
 ena qd m' p' l' q' est panis quod petimus in ista oroe
 p' r' m' q' est panis spiritual' alystere p' r' et iustici
 panis ord' d' d' et d' isto panis d' m' q' Est h' uol'

Vnus hinc hic quique panes orationes Iste quique panes
sunt quique panes Iste quique panes sunt quique panes
panes s. continuo confessio oratio elemosina & c.
numid de quibus dictum est in zapre 2us ps est
facimental Eucharistie de quo panes d. miso hic est
panes quid de celo descendit q. manducaverit ex
hoc panes dicitur quod in fortitudine illius pa
nis ambulavit fideles usq. ad aronem paradisi 2us
est panis malis sine temporal substantie et d. isto
panes d. in genoss in sudore vultus tui vestaris
panes tuo Iste panes panes petimus in oratione ista hinc
verbum saluator dicitur in lucia d. unice acemo
da unchi tres panes Iste ergo tres petitiones res
piciunt collationem boni Sunt alietas q. respiciunt
oblatione mali. Et qd. non dicitur qd. duplex est
malis s. malis culpe et malis pene malis culpe
est duplex s. presentis et futuri s. hoc ergo sunt
tres petitiones suprema petimus malis culpe
presentis nob. dimitte tunc dicitur dimitte nos d.
vira una sicut et nos dimitting debitoribus vris
Ista debita sunt ante petita pabolam q. quod proposuit
Symon lepro dicens duo erant debitores erat
quidam feneratori q. pabola s. in glo. intelligit d.
duo peti ista debita petimus nos dimitte ad op. sic
nos debitoribus vris et illis qui cont. nos petant
sunt q. istud intelligit d. debito in iustia quas d.
benig. remitte Alioquin n. dimitting deus ne
dimittet nos dicens ego p. noster celest. nos
non dimittet n. vos dimitteat vniquisq. de
cordibus suis vestro In qua em mensura mensi
fuerat eadem mensura remittet vobis Si ergo
vobis qd. deus dimittat peccata tua tibi dimitte tu
illis qui cont. te petant remittit Alioquin dicit tibi
ex ore tuo te iudico s. ne nequid dicit em dimitte
unchi sicut ego dimitto p. tu non dimittis
ergo dicit et ego tibi non dimittam Si n. q.

facit in temptacione prouentura ut possit sustine
In ultima peticoe petimus a malo pene liberari in
dicens si libera nos a malo Itaq; intelligi hoc de
malo pene etne qd' est sumptus malu scilicet malu
pene temporal' pe esse et est aliqui bonu prout bonu
fuit maribus pati et sustine multas penas et
multa tormenta in a tale malo non petimus liberari
si a malo pene etne In qd' petit etia libera me
Dne de morte etna In fine omni petitioni subiungit
amenita fiat quasi confirmando omni peticoe In qd'
prima petimus orois efficaciam in dicimus sanctifica
nomen tuu quasi dicimus sicut nomen est s'm et s'm
Ita petimus qd' illud in oroe sit firmu Et licet ista
oro sit prima in ordine tunc est ultima in intentione
Item in alio pe petimus nob' omne bonu conferri
et a nob' omne malum auferri donet Dns ut her nob'
oia conuadant Et ista sufficiunt quando ad me q' forte
alio de ista ma lacrimis loquar // Capitulum 2m de decem
preceptis legis

Item in quibusdam inueniunt quid faciendum sit in
hinc respondit qd' si uis ad vitam etnae ingredi
serua mandata quasi dicit' ingressus ad vitam
etnae est obseruatio mandatoru Etne quida mandata
sunt precepta decalogi et d' decalogi ad ea qd' d' d'
et leges sunt quasi decem precepto' sunt / Sunt ergo
precepta leg' q' quatuor quod ordinant hanc modum qd'
ad proximum precepta q' ordinant hanc modum sunt
tria s'm qd' homo est obligatus deo ad tria Sicut vid'
in ap' ill' d' d' duo tria s' fidelitate ut no' recogno' stat
aliquo alio d'm' seruand' ut non faciat sibi obp'
b'ari similitud' ut impendat ei debitu obsequiu
Sic quibz de dicta me s'm quatuor est obligatus
deus ad ista tria Et ideo quantum ad s'm est istud pre
ceptum non habet deus alienos cond' me / Etiam
ad 2m est istud non assumet nomen d'i tui in uanum
In ist' istud inueniunt ut dicit' p' b'ni sanctificat' pre
cepta que ordinant ad hominem ad proximum s' d' d' d'
dicit' end' homo ad proximum duobz modis s' ut bonu
sibi faciat et ut sibi noccat Et quantum ad s'm est

Unde preceptum honoris prenditur et inuenitur. Etia
 tum ad 2m sunt 10 precepta. Potest enim homo uocari pro
 uno tribus uocis. Uno modo facto alio modo uerbo alio modo
 voluntate facto pro sibi uocari tribus modis. In propria
 uel in propria sibi commissa uel in propria sibi. Etiam ad
 primum est istud preceptum non omnia quibus ad 2m
 est illud non omnia habet. Quibus ad 2m est illud non
 factum fuerit. Etiam ad hoc me uocatur uerbo
 homo proprio uoluntate est istud. Non sicut testimonium
 dices. Quando ad hoc me uocatur homo proprio uoluntate
 sunt alia duo quae me uocatur pro uoluntate libidine
 et est istud non concupiscit uerore proprio tui. Sic autem
 uocatur pro uoluntate cupiditate est illud non concupiscit
 secundum non auallam non boue non azim. Ita ergo sunt
 10 precepta de quorum quolibet aliqua sunt dicenda per
 ordinem. De primo precepto

Primo preceptum est non habere deos alienos cora
 te. Itaque in isto precepto prohibetur omnis ydolatria omnis
 heres et omnes pro privilegii sine diuinationes
 quocumque modo fiant. Sive fiant in igne sive in aere
 sive in aqua sive in terra sive in corporibus mortuorum
 sive in quavis re aspectu sive uolatus animi sive in
 caratibus sive in inspectione uana pulchritudine uel uita
 gelorum uel aliarum scripturarum. Et reguntur omnes diuina
 uationes quocumque predictorum uel simili modo fiat prohi
 bita in isto precepto et est maledicta ad deum et a sancta
 ecclesia tanquam ydolatria et infidelitas. Repetenda tamen
 cum futurumque solus dei sunt tales superstitio aliquam
 laborant. Tu enim diuinationem astra creaturam aliter
 hinc. Ita dicit ysaia dicens. Prius et non summa
 amare malis et dicendum est. Hoc uos dicitur non ob
 seruare. Dies qui sunt egypti aut et in ianuariis
 quibus tamen bene commessationes et ad iura dicitur
 quasi in proprio animi bonifacis angustia aut aliquos
 mensures aut tempore dies. Annos hinc a mensis solus
 que cum sum quae et in his et uel quastumque diuinationem
 aut facta a angustia obseruat a attendit aut reseruit
 obseruantibus aut talibus credit aut ad dicitur

ratur aliqua bona emanat et qz modicu ferueti
 totam massam corruumpit quatuorimqz ibi sunt mala
 bona et sunt ibi aliqua mala tond est corruptu et sus
 pectum qz et angelus malus et ppe hanc figurat
 sem angelum huc non est credend ist fantasie
 qm dicunt se videri angelos uel sanctos vnde
 aplos pbate ppos si qd deo sunt // Caplo 20 de pcepto
S Et mdu pcepto est non assumes no^o dⁱ tui
 tuand ita qm pcepto isto phibent pmo et
 pncipaliter omnes pces pcuri q sunt omnes
 ad omnes evidenciad est sciend qd hoc qd iuramentu
 pthand oz qd ibi sunt tria veritas iudiciu et iusti
 cia ita d^r dno ppham iurabunt aut dno iudicare
 et iusticia et iudicio xxij q 1 et iurabunt Et si alip
 istoz d fuerit pcuri d xxij q ij ad aditend iustis
 em semp d esse inconstia iuramentu sicut stat
 ita esse sicut iurat alio si iurat non d^r d constia si
 de auiditate iurac iudiciu d huc disticta d libe
 rano sicut non iurat et uer p p necessitate t ad
 dicunt aliau alip uer qz expedit uel uale qz cre
 dere et nondubie ad simplicia assertiom iusticia illud
 ut quuunt pthand et honestum q d iur iur et
 p ppos Et uocimqz ergo iurac sicut iuramentu qz
 assertiom sicut pmissiom qz omniqz cor d fiat sicut
 q iurac falsum sicut uer tamen iurans uerac iurac
 falsum sicut qd iurac absqz alia necessitate sicut qz i
 re d alip illam semp pcuri est et dicitur contra
 illud pceptum Sed qz fiat d iste iuramentu tollidi
 aut q sunt ex qdam lenitate et mala consuetudie
 nuqz ist ibi p iurac em d fiat ibi iudiciu Duo
 q p p fiat d re licita et sicut iuracone d p pendi
 vel fallendi illud pcuri non qz sup pcuri veniale
 Si autem fiat em iuracone fallendi uel si fiat
 de re illicita est pcuri mortale vnde ad q iuramentu
 non fuerit iurac ut sit vnicuiqz iurac iurac
 iuramentu qd fit de re illicita uel qd sit contra cari
 tate et qd non p pcuri sicut iuracone pcuri dicitur
 si iuracem me alique iuracone uel non dicitur
 hinc sicut uel alip tale iurac qz uer qz alip

obsequium hinc hinc in malis quibus restitueret
fidem in impiis nota mutata dicitur Item nota iura
ut uel vox ipsius iurant uel actus ipse uel ipse quod
iuratur causa iustitiae iuramentum fuit duplex una
est pro infantate hominum et de facili dubitatum que
vires aliam simpliciter uerba non credit Aliam pro dola
trant fuit enim concessum fuit ut hostias de vino
larent ne eas offerrent ydolis. et diuinitate per foras
pmissum fuit ut per deum quod per ueritas ne uident
memen ydolatrie forma iuramenti alia fit pro se
uone alia interuentu alia cuius rei parte Cuius fit
summe est duplex in veteri lege iurabant vniuersi de
omni diuit animam ne impunita esset testis est
michi duo testes est michi testis et hodie iuratur
per deum ut per xxxij q. i. quod ueritas rei non sufficit
nisi assit testis ut per xxxij q. ii. et homines Etiam
ueritas conste sufficit ut a furto excuset si credo
dum pmissum ut ff. de obli. que ex delict. uastant
si placuit scilicet et quod licet prohibet iuramentum quod
fit per factos deos quod non de facili a xpiam de i. credo
quod xpiam ubi esset expediens posset uerpe iura
a pagano per deos suos et in istis habeat respectus
ad deum et id non prohibet scilicet et quod non est iu
randum per creaturas nisi per aliquas uiz per euangelium
per alme per ruid uel per reliquias sanctorum iuramentum
epi per iurac. xxxij q. i. si aliqua et q. v. quod iuratur uo
nota qui iuratur per creatura non concessam de accerti
me castigari ut dicit Raymundo De 2o precepto

Recundum preceptum est inuenire ut diem sabbi
sanctifices Ita quod in isto precepto per papam primo
et principale obseruari dicitur dicitur et ex omni
populo alie festiuitates selemper q. ponit
de consue. de u. p. inuand. ^{naturale} necessitas diu. sanctorum
stephanus Jo. euangeliste Innocentii Siluestri
Eusebio dicitur Epiphania purificatio sancte marie
stephanus postea cum tota eius abdicanda Et sic dicitur

rogationibus ad tempus dnm et alios sanctos q' mundu
 sua p'dicatioe illuminant et p'rogat' oratorum Et
 ille festiuitates quas singli Ep'di in suis ep'atibus ad
 p'plo collaudant q' vicinis memoratib' iudicat
 se non tunc generalit' debet tunc hoc vltimu
 intelligi de sanct' Canonizat' ab eccl'ia Roman'
 q' rep'nt' p' non p' aliquo sancto Canonizat' d'
 de reli' et de sancto c' p'mo Reliquie vero festiuita
 tes p' annu non sunt collende ad feruendu nec p'hi
 bend' her' ita scripta sunt et determinata de conse' di
 ni p'muand' Item Eusebius papa instituit fime
 ronis sancte cruce v' nos q'arij solempn' celebra
 de conse' di ni cruce Nota et q' in isto capto p'ndi
 and' non sit mencio de am'rat'oe bre' marie cu' ty
 pt festiui celebre et solempne Si forte dicit' aliq's
 istud p'ceptum de die sab'ni et non de die d'mica in
 telligend' est ad om'is euidentia Nonq' qu' lege
 uerri fuerunt q'dam p'cepta ceremonialia quoda
 moralia Cerimonialia sunt illa q' p'tinebant ad
 p'alem cultum di s' q'd tali die fieret tale p'ficiend'
 vel tale et erant illa q' p'tinebant ad ceremonias illu
 p'li sicut q' nud uerent' tali ueste et similia Et ista
 p'cepta q' quo x' p'nd'it no' sunt abspuanda ymo q'
 ea obspuat' moralit' p'etace' moralia sunt illa q'
 erant de dictamine leg' nat'ne sicut sicut deo ho
 norare parentes et similia et talia p'cepta adhuc
 manent in virtute sua Adodo p'ceptum de obspua
 rone sab'ni p'tm' erit morale quoniam ad hoc s' q'
 q'd d'bitis honor' impendit' deo q' istud est de dic
 tamine leg' ne' sed quia tali die d' r'miat' q' talis
 honor' impendit' mag' qua alia die erit cerimo
 niale Inquam' requies illius diei erit figura
 illius sab'ni magni quo x' quieuit in p'pulsio
 Et id' quoniam ad istud cessauit illud p'ceptum ita
 q' dies Sab'ni fuit mutata p'nd' d'micam Et
 rationabil' em' nihil die mundi sump'it' q'ordid'
 resurrexit p' moro' interced' et v'ra' am'nt' p'mu

Et ista est interpretatio beati Pauli in epistola ad Colossenses ubi
dicit nemo vos inducat et cibo aut potu aut in pre-
dici festi aut nomine a sabbatorum que sunt umbra
futurorum Et de hoc disputat apostolus ad Hebræos in
et in capitulo et hinc super hoc multa capitula de conse-
deri in diebus festis debent vacare hanc vniuersis
et psalmis et canticis spiritualibus et alijs bonis operibus
magis quam alijs diebus et ideo debent abstinerere ab
opere simili non solum a peccato quod proprie sunt sed quod facit
hominem similes diaboli Et etiam ab operibus mercha-
ntium et negotijs secularibus et mercatu non fiat ne-
placitum nec aliquis ad mortem vel ad penam iudi-
cet nec faciat iuramentum pro peccato faciendum et conse-
deri in Rogationibus de hijs merchanis et secularibus
expressit deus dicens Sex diebus operaberis opera tua
septimo autem die est sabbatum dñi dei tui Non facies
opus tuum et filius tuus et filia tua et frater tuus
et ancilla tua et iumentum tuum et advena quod est in
portas tuas Nota et quod pro peccatis hostium vel tempes-
tate in iumentis pro fructibus colligi in diebus dominicis
et festis ita tamen quod in illis pro posse student illi qui
sunt largiores elemosinas erogare Et nota et in
hinc suis diebus pro fructibus in quatuordecim suis lec-
tionibus suas quas per oblationem audierunt De
quarto precepto

Quartum preceptum est de illis qui pertinet ad proximum
hoc est honorare patrem tuum et matrem tuam ita quod
iusto propro dicitur propter quod parentes hono-
rentur Et est intelligendum non solum de honore et re-
uerentia sicut quod stabiles et cetera manibus et similia
vnde de honore sub precepto et proinde sic quod prouidat
eis in necessarijs pro facultate vniuersis omnibus non
est pro et matris intelliguntur et plan et in gen et
et cetera quibus omnibus est honor debitus in libentibus
Nomen et pro et matris intelliguntur et omnes pro
sicut quibus pro indigent sunt propter opera vnde de hi-
berda Notandum quod operum vnde quidam sunt spiritualia
quidam temporalia Et spiritualia sunt iste computantur

necessitate distinguere quod aut illa necessitas a se em-
 tabilis poterit emendari ab ipso occasione hominis et
 tunc est reus hominibus et dicitur quoniam tamquam
 pro mortali dicitur tunc reus ab ipso quod dicitur hominibus ab ipso
 ad hunc modum dicitur tunc in dolore animi effectus sui libe-
 rando et in isto casu non dicitur peccare nec distinguere ad
 penam debet tamen dolere et si peccat tunc debet
 quod in tanta potuit venire necessitate bonorum emendare
 tunc est ibi tunc reus culpam ubi culpa non est et dicitur
 hominibus misericors Si autem fiat casu hoc distinguere quod
 aut iste dicitur operari in hunc ad illud Si illud
 pura quia quod lapidem in loca per que consueve-
 runt homines transire uel dicitur finibus equi uel
 bouem aliquis ab equo percussus uel bouem inuenit
 uel similia in isto casu simpliciter est reus hominibus
 Si dicitur operari in hunc pura quod in dicitur ab ore
 sibi necessaria uel dicitur ponebat formidantem uel filia
 si adhibuit diligentia quod dicitur dicitur respectando
 uel proclamando non minus tarde uel dicitur se debet
 debet et aliter ita quod si aliquis erat ibi uel ueniret
 poterat fugere uel sibi caue non impunita sibi sibi
 hunc distinctio. I. de sepe contingit et dicitur hominibus quod dicitur
 Si autem fiat hominibus uoluntate sine omni distinctio
 tunc tenendum est quod est grauissimum et eius tunc
 per tunc. I. distinctio si quis uoluntate. // Sequitur
 Sextum preceptum

Sextum preceptum per tunc non nichilum Itaque
 in isto precepto prohibetur omnis concubitus per tunc
 tunc legitima uxor que autem et quot sunt
 species talis concubitus uide in parte in tractatu
 in capitulo. // De septimo precepto

Septimum preceptum est non furtum facere ita quod
 in isto precepto prohibetur furtum et rapina uel furtum
 furtum dolus et gratia omnis acquisitio illius
 illius rei quocumque et quocumque pallio sine titulo
 fiat De octavo precepto

114

Grande preceptum est non fieri testimonium dicitur
Ista qd in isto precepto prohibetur omne mendacium Et
est sciendum qd secundum Augustinum in libro de mendacio
octo sunt genera mendaciorum Primum est qd fit in
doctrina contra fidem et bonos mores ut dicitur per prophetam
non uano de uirgine maria vel non esse passim in
aure uel aliud simile contra articulos fidei uel bonos
mores // 2m est qd nulli prodest et obest alicui ut
est mendacium uel detractio uel falsi testes in casu
criminali // 3m est qd prodest alicui et obest alicui ut me-
dicum falsi testes in casu pernicioso // 4m est qd fit sola
mencendi libidine quasi sine causa et voluntate // 5m
est placendi cupiditate ut mendacium adulariorum // 6m
est qd nulli obest et prodest alicui ad euitandum periculum
pernicium ut si aliquis sciens alicui pernicium tollendum
in fine uel a perditione menciam sibi inestur ubi est uel
sit // 7m qd nulli obest et prodest alicui ad euitandum
periculum proprie ut si aliquis quorundam ad mortem et ali-
quis menciam inestur ubi sit // 8m qd nulli obest
et prodest alicui ad hoc ut ab inuidioso corpore a-
liquo tuetur ut si uolenti corrumpere uirginem menciam
at aliquis dicens eam esse conjugatam aliam distinctionem
prodest Augustinus qd mendacium aliud purius quod et istud
comprehendit tria genera quibus proprie distinctionis et
est semper periculum mortis per prophetam qd si fuerit Aliud est of-
ficiosum et istud comprehendit ultima tria genera
proprie distinctionis et est periculum veniale quod intelligitur
quod illi cui dicitur nonit causam nocendi fuisse dicitur
et qd non dicitur ex libidine mencendi de mendaciorum
adulariorum Nota qd aliquis prodest adulari alicuius boni
moris in omni attribuendo bonum qd non habet
et de isto dicunt aliqui qd est mortale aliqui qd est
veniale alio modo approbando malum qd habet Et istud
semper mortale alio modo extollendo bonum
q habet et istud semper est veniale De uero et dicitur

Dom preceptum et decum phibent actu in
terorem actum si voluntate si q nullus co
tupistat aliena uxorem intelligit qm
mulier qut dicit q quicunq videtur muliere
ad concupiscenda carnem quechar est et no
concupistat aliena rem ad possidend hox proptoz
qdam sunt affirmata quod negata iuz de se aff
mativa obligant semp ad non ad p p p loc et
tempo Negativa obligant semp et ad p d iste
p p p huc vsus vni ad de ueritas ba
na p ipm Sabbatham sanctifices habitas in honore
p p p Non sis occisor sui quibus test amicus
vniq; hox vbi p aucto suas Capitulum

Quia est dugo nullum bono remunerand
quia nullum malum impunitu Id est dicitur de
deus est de dicitur et dicitur q habent illi
que obsequabunt pcepta ista Non ergo q obsequa
toribus istoz propter dicitur p p p dicitur i vi
gile impadio tres ex parte et quatuor ex parte
corpore Ex parte clara dicit q vnde dicitur dicit
clara et sine aliquo velamine Et ista dicitur co
p p p tota pua b rudo vnd dugo dicit est tota
merces Et ista clara dicitur dicitur dicitur fidi
Ista dicit paulus dicitur dicitur fidi ista p p p
menuguate fidi tunc autem f. impadio facit ad
faciem 2a dicit ex parte anime est firma renouo
f qita firmi tenendum deid q nullomo dicit
enim amittit et dicit renouo dicit an caritate
Tenim eni nec dimittit et ista firma renouo sunt
dicit dicit p p p 3a dicit anime dicitur p p p
firmio f q anima dicitur p p p et ad heret
co et facit dicit et dicitur dicitur au co p p p
en appuerit gla tua et ista p p p firmio sic
dicit amori caritate Et dicitur dicitur dicitur
dugo dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur

Alfano & Montis

Actus in domo magistri Alfano

